પોરતુગીઝ ભાષાનો ભોમીઓ

લેખક અને પ્રકાશક

પ્રા વિ. ધ્રુવ

કીમત રૂા. ૨-૮ ૦

પોર્તુગીઝ ભાષાનો ભોમીઓ

A GUIDE TO PORTUGUESE LANGUAGE

જેની અંદર સરલતાથી શીખી શકાય તેવું સંક્ષેપ અને સંપૂર્ણ વ્યાકરણ,
તેના દાખલા, જુદા જુદા પાઠ, બધા કાળ અને ભેદના ક્રિયાપદના
સંપૂર્ણ રૂપાન્તરો, શુદ્ધ ઉચ્ચાર અને **અંગ્રેજી** સહિત વાંચન
ઉપયોગી અને ચાલુ હંમેશાં વાતચીતમાં વપરાતા વાક્યો,
કાયદા, સગાંસગપણ તથા વેપારી અને બીજા ધંધાદારી-
ઓના શબ્દો ઉપરાંત બે શબ્દકોષ અને શીરનામાના
નમુના પણ આપેલાં છે.

યોજક અને પ્રકાશક—

પ્રાણજીવન વિઠ્ઠલદાસ ધ્રુવ,

ઠે૦—૩૧૦, કાલબાદેવી રોડ, મુંબાઇ નં૦ ૨.

'જૈનવિજય' પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં મુલચંદ કિસનદાસ કાપડીઆએ છાપ્યું.
ઠેઃ—ખપાટીયા ચકલા, લક્ષ્મીનારાયણની વાડી–સુરત.

વિક્રમાર્ક ૧૯૭૩.] **પ્રથમાવૃત્તિ** [ઈ૦ સ૦ ૧૯૧૭.

કીંમત રૂ૦ ૨-૮-૦

આ પુસ્તક મલવાનું ઠેકાણું:—

કર્તા પાસેથી—ઠે. ૩૨૦, કાલબાદેવી રોડ, મુંબઇ નં ૨.

અને

From

RAMCHANDRA GOVIND & SON.

Prag Mahal, Kalbadevi Road,—**BOMBAY.**

રામચંદ્ર ગોવિંદ એન્ડ સન.

પ્રાગ મહાલ, કાલબાદેવી રોડ—મુંબઇ.

અર્પણ પત્રિકા

શેઠ ભગવાનદાસ હરીદાસની કું૦
મુંબઈ.

માનવંતા સાહેબ,

આ ભાષા મને પ્રાપ્ત થઇ તેના સંપૂર્ણ ઉત્પાદક આપ છો. આપ પોતે સ્વભાષાના ચાહનારા છો. પોતાની રાજ્ય ભાષા જાણવાને જેવીરીતે આપ ઉત્સુક છો તેવીરીતે આપના વતનવાસી બંધુઓ કે જેને હમેશાં આ ભાષાની જરૂર પડે છે તેઓ વ્યાકરણ સહિત જાણી શકે અને શુદ્ધ બોલી શકે એવી તિવ્ર લાગણી તેમના પ્રત્યે ધરાવનારા હોવાથી અને આ પુસ્તક રચાવવામાં મુખ્ય પ્રોત્સાહક આપજ હોવાથી આ પુસ્તક આપનેજ અર્પણ કરી કૃતાર્થ થાઉં છું.

લી૦ આપનો આજ્ઞાંકિત

પ્રાણજીવન વિઠ્ઠલદાસ ધ્રુવ.

પ્રસ્તાવના.

આફ્રીકામાં લોરેન્સો માર્કસ (ડેલાગોઆ બે)માં એક રવિવારના ફુરસદ સમયે એક વખતે કેટલાક મિત્રો ભેગા થયા હતા અને આનંદની વાર્તા ચાલતી હતી તે વાત દરમ્યાન (જેમ કેટલીક વખતે આપણી વાતચીતમાં અંગ્રેજી શબ્દો વાપરીએ છીએ તેમ ત્યાં પોરતુગીઝ ભાષા વપરાતી હોવાથી વાતચીત દરમ્યાન) પોરતુગીઝ ભાષાના કેટલાક શબ્દોની ભેળસેળ થતી હતી; તે દરમ્યાન વાતચીત નીકળતાં એક મિત્રે કહ્યું કે પોરતુગીઝ ભાષા શીખવાને હજુ એક પણ પુસ્તક એવું જોવામાં આવતું નથી કે જેમાં શબ્દ ભંડોળ સાથે વાક્યરચના અને વ્યાકરણની રીત સંક્ષેપમાં જણાવી વ્યાકરણ પદ્ધતિ અનુસાર વાક્યો પણ આપવામાં આવ્યા હોય અને વાક્યો શુદ્ધ કેમ બોલવાં તે પણ સમજાવેલું હોય. આવી ચોપડી હોય તો આવકારદાયક થઇ પડે.

ત્યાં આગળ દરેક પોતપોતાના વ્યવસાયમાં હોય અને નવરા થવાને વખતજ ન મળે કારણકે ત્યાંનું કામ ઘણુંજ અટપટું અને મહેતા ઉપર બધો ભાર એટલે એવું કામ કરવાની ઇચ્છા રાખનારને સમય પણ મળે નહીં; પરંતુ મનથી નિશ્ચય એમ તો થયો કે ઇશ્વરકૃપાથી જો સંજોગ સાનુકૂળ આવે તો આ માંગણીને પહોંચી વળાય. તેમજ હીંદુસ્થાનમાંથી પોરતુગીઝ આફ્રીકામાં દીવ, દમણ, કુતીઆણા, પોરબંદર, મહુવા અને કાઠીઆવાડના બીજા ઘણા ગામો અને શહેરોમાંથી ઘણા ભાઇઓ આજ લાંબા વખતથી જતા આવતા હોવાથી અને પોતાનો મોટો વ્યવહાર અને વ્યાપાર ત્યાં ચાલતો હોવાથી તેમને તથા તેમના જે નોકરો મહેતા મુત્સદ્દિઓ જે નવેસરથી જાય તેમને પણ આ ભાષાના થોડા ઘણા શબ્દો કે વાતચીતના વાક્યો આવડતા હોય તો કેટલા

બધા ઉપયોગી થઇ પડે ? એવી સ્વભાવિક ભાવના શેઠીઆઓને પોતાના માણસો તરફથી હોયજ અને તે જાણવાતું કંઇક સાધન હોય તો જેને જરૂર પડે તેને ઘણુંજ ઉપયોગી થઇ પડે.

વળી મુંબઇ સમાચારમાં (તા. ૨૫–૮–૧૬ના અંકમાં) તથા લોકપ્રિય 'ગુજરાતિ' પત્રમાં પણ "પોરતુગીઝ જાણનાર મહેતાજી જોઇએ છીએ" એવી જાહેરખબરો વાંચવાથી તથા આધુનિક મહાસંગ્રામમાં મિત્રરાજ્યો સાથે પોરતુગીઝ રાજ્ય ધાડી દોસ્તીથી બંધાયેલ હોવાથી કિંતુ વધારે સંબંધમાં આવવાથી આ ભાષાનો ઉપયોગ પણ હવે છુટથી થાય તેમજ હીંદુસ્થાનના પોરતુગીઝ રાજ્યના દીવ, દમણ અને તેનાં ગામડાંઓમાં રહેતા ગુજરાતિ દેશી ભાઇઓને આવું પુસ્તક ખરેખર ઉપયોગી થાયજ.

આમ બધાં કારણોથી આવા પુસ્તકની ઉપયોગીતા માલુમ પડવાથી અને આફ્રીકાની મારી મુસાફરી દરમ્યાન ડેલાગોઆબે, ઇબાન, બૈરા, મોઝાંમબીક, ચંચાઇ આદિ શહેરોમાંના ઘણા ભાઇઓનો આવા પુસ્તકમાટે આગ્રહ હોવાથી તેમજ મિત્રો તરફથી સુચના થવાથી એમ નિશ્ચય થયો કે આવું પુસ્તક જેને જેને ઉપયોગી થશે તેને તેને સાકરથી પણ ગળ્યું અને સોનાથી પણ પીળું લાગ્યા વિના રહેશેજ નહીં એમ ધારીને સં૰ ૧૯૭૨ના શ્રાવણ વદી ૧૩ શનીવારે તા.–૨૬–૮–૧૬ ના રોજે આ પુસ્તક લખવાની શરૂઆત કરી.

આફ્રીકામાં ગયાબાદ જે પદ્ધતિથી મારે પોરતુગીઝ ભાષા શીખવાની સરળતા પડી હતી, અને થોડા સમયમાં જે જાણી શક્યો તેની વિગતવાર નોંધ ત્યારેજ ઉપર ટપકે જોઈ જાણી અને લખી લીધી હતી તેનો આમાં ઉપયોગ કર્યો છે જેથી શીખનારને વધારે સરળતા પડશે.

આ પુસ્તકમાં ખાસ કરીને નીચેની બાબતોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.

૧ ભાષા કેમ બોલવી તથા લખવી તેનું સંક્ષેપમાં ગુજરાતિ ભાષામાં સંપૂર્ણ વ્યાકરણ–દાખલા અને શુદ્ધ ઉચ્ચાર.

૨ તે સંબંધી પાઠ, તથા નામ, વિશેષણ, સર્વનામ, ક્રિયાપદ અને અવ્યય વિગેરેના ઉપયોગી શબ્દો અને વાક્યો.
૩ દરેક ધંધામાં હમેશાં બોલાતી ભાષાના મોટા મોટા ચાલુ વાક્યો: જેથી વાંચતાં શીખાય અને વાતચીત પણ કરી શકાય.
૪ કાયદા અને સગાંસગપણનાં શબ્દો, વેપારની ચીજોનાં નામો, વાર, માસ અને ઋતુઓ વિગેરેની જુદીજ નોંધ જણાવેલ છે.
૫ શબ્દકોષ. હમેશાં વપરાશમાં આવતા ગુજરાતિ શબ્દોનું પોરતુગીઝ
૬ ,, પોરતુગીઝ ,, ગુજરાતિ.

ઉપરના બે વિષયોમાં દરેક પોરતુગીઝ શબ્દ અને વાક્યનો શુદ્ધ ગુજરાતિ ઉચ્ચાર સાથે **તેને મળતો અંગ્રેજી શબ્દ કે વાક્ય corresponding word or sentence** આપેલ છે કે જેથી અત્રે ઉપયોગી થાય તેવી રીતે (ડેલાગોઆબે એ ત્રાન્સવાલમાં જવા આવવાનો દરવાજો હોવાથી) ત્રાન્સવાલથી જનારા અને આવનારા તથા ડેલાગોઆ-બેની મુલાકાત લેનારાઓને પણ ઉપયોગી થઇ પડવા સંભવ છે.

આ પુસ્તક રચવામાં એવી ગોઠવણ કરેલી છે કે (૧) શરૂઆતથી જેને શીખવું હોય તેને તેવી રીત મળી શકે. (૨) કેટલાકને ભાંગાટુટું થોડું બોલતાં આવતું હોય અને તેવા ગુજરાતિમાં ઉચ્ચારવાળા વાક્ય જો વાંચવામાં આવે તે યાદ રાખીને બોલતાં હોય તો તેમ પણ કરી શકે. (૩) કેટલાકને ઉપયોગી શબ્દોની જરૂર હોય તેને તે પણ મળી શકે અને (૪) કેટલાકને તો વાક્ય કેમ જોડવા અને નવું પોરતુગીઝ વાક્ય કેમ બનાવવું તે જાણવા ઇચ્છા હોય તો તેમ પણ શીખી શકે.

એટલે આ પુસ્તક ભોમીઆ (Guide) તરીકેનું કામ બજાવવાને માટે પુરતું છે તેમાં આગળ વધવું તે શીખનાર અધિકારીની હુશીઆરી ઉપર આધાર છે. ભોમીઆનો અર્થ અને ઉદ્દેશ એવો છે કે જેમ અજાણી જગ્યામાં જવાનું હોય અને જગ્યાની માહિતી ન હોય તો પાછું ફરવું પડે કિંવા વધારે ભટકવું પડે તે વખતે ભોમીઓ એટલે રસ્તો બતાવનાર હોય તો તેવી અડચણ દૂર કરી થોડા વખતમાં વધારે પ્રસંગો–ચીજો–સ્થળો

વિગેરેથી માહિતગાર વહેલા અને સહેલાઈથી થવાય છે તેવીજ રીતે આ ભોમીઆની મદદથી સદરહુ ભાષા બોલનારા પાસે અચકાવું ન પડે અગર તેઓથી પાછા પડવું ન પડે.

પર રાજ્યની અંદર રહેવું અને તેની ભાષા ન જાણવી તેથી કેટલી બધી અડચણ પડે છે તેનો ખ્યાલ જેને હોય તેજ જાણી શકે, કારણકે ત્રીઝોરી, ટપાલ, કસ્ટમ્સ, પોલીસ, એડમીનીસ્ટ્રેશન અને કપ્તાની વિગેરે ખાતામાં જવાની જરૂર પડેજ તે વખતે દુભાષિયો હોય તો કામ ચાલી શકે અને ફક્ત એકશબ્દ બોલીને જે કામ થાય તે કામ એક દુભાષિયા-મારફતે કરવાથી એક પત્રન ખર્ચો થાય અને માથે ઉપકાર જુદો તો તેવે વખતે આવું પુસ્તક શું ઉપયોગી થઇ પડયું તેની કીંમત ત્યારેજ થઇ શકે એટલે જેમ અંગ્રેજીમાં કહ્યું છે કે Good wine needs no bush અર્થાત્ સૂર્યને કાંઇ મશાલની જરૂર નથી તેવીજ રીતે આ પુસ્તક વિષે વધારે લખવાની જરૂર નથી.

ઉચ્ચાર કરવામાં ઉપયોગી થઇ પડે તે માટે એક જુદી નોંધ આ પ્રસ્તાવના પછી આપેલ છે જે વાંચ્યાથી શુદ્ધ ઉચ્ચારો કેમ કરવા તે સમજી શકાશે તેમજ પ્રથમના ૨૦ પાનામાં તે માટે નિશાનીઓ ખાસ કાળજીપૂર્વક દર્શાવી છે. પહેલેથી સાતપાઠ સુધી વાક્યનું અંગ્રેજી બહુ ઉપયોગી નહીં લાગ-વાથી આપેલ નથી ફક્ત અંગ્રેજી શબ્દોજ મથાળે આપેલ છે પરંતુ આઠમા પાઠથી અંગ્રેજી વાક્ય આપવા યોગ્ય જણાયાથીજ આપેલ છે. ક્રિયાપદ વિષે બહુ વિવેચન આપવું તે ઘણુંજ અઘરૂં કામ છે અને તેને માટે જગ્યા અને વખત બહુ જોઇએ તેમજ દરેક ભાષામાં ક્રિયાપદ મુખ્ય ભાગ ભજવે છે કારણકે The verb is the essence of every sentence તથા તેમાં અનિયમિતતા વિશેષ હોવાથી લંબાણુ આંપીએ તો વાંચતાંજ કંટાળો આવે જેથી આ પુસ્તકમાં આપવું ઘટે તેટલુંજ વર્ણન કરેલછે. ગુજરાતિ વાક્યો જેજે આપ્યાં છે તે ફક્ત ચાલુ હમેશાં બોલાતા વાક્યોના નમુનાજ આપ્યા છે પરંતુ શબ્દ આવડતા હોય અને ક્રિયાપદના રૂપ જે આપેલાં છે તે બરાબર યાદ હોયતો તેવી ઢબનાં બીજાં વાક્ય તુરતજ સહેલાઈથી બનાવતાં આવડે અને શોધી શકાય. વાક્યોની અંદર જેજે શબ્દો નવા લાગે તે પોરતુગીઝ ગુજરાતિ

શબ્દકોષમાં જોવા અને તેનાં ન હોય તો જાણવું કે વિશેષણ ક્રિયાપદ કે અવ્યયના લીસ્ટમાં આવેલ હશે. એટલે વિશેષણ, ક્રિયાપદ કે અવ્યયના લીસ્ટમાં આવેલા શબ્દો ફરીથી શબ્દકોષમાં આપેલ નથી કેમકે બહુ લંબાણ થવા સંભવ છે.

આ પુસ્તકમાં પોરટુગીઝ ભાષાનો જે ભાગ છે તેના ઉચ્ચાર ગોવાની કોલેજમાં પાસ થએલા ગ્રેજ્યુએટ શિક્ષક રા. રા. V. S. Borkar એઓએ પોતાની સંપૂર્ણ કાળજી રાખી સુધરાવ્યા છે તે માટે તેમનો તથા મ્હારા મિત્ર રા. રા. K. Y. Kadkade કે જેઓએ આ કામમાં પ્રસંગોપાત મદદ કરી છે તેમનો આ સ્થળે ઉપકાર માનું છું. તેમજ સુરતના પ્રસિદ્ધ છાપખાના શ્રી "જૈન વિજય" પ્રીન્ટીંગ પ્રેસના માલિક અને મેનેજર રા. રા. મુલચંદભાઇ કિસનદાસ કાપડીઆએ પોતાની ખાસ દેખરેખ નીચે આ કામને ફતેહમંદ ઉતારવાને પ્રયત્ન કરેલ છે તે માટે તેમનો પણ ઉપકાર થયો છે. જો કે એક દેશી છાપખાનામાં આવી પોરટુગીઝ ભાષાનાં બધાં ટાઈપ તૈયાર કરાવી છપામણીમાં નીટતા રાખવી તે કાંઇ ઓછી મહેનતનું કામ નથી. અને અમે આફ્રિકાના બધા ભાઇઓને ભલામણ કરીએ છીએ કે તેઓ નોટપેપર—કવર સુદ્ધાંત અન્ય છાપવાનું કામ આ છાપખાનાને સોંપશે તો કિફાયત ભાવથી તેઓને સારૂં કામ મળશે એમ અમારી સંપૂર્ણ ખાત્રી છે.

લડાઇને લીધે કાગળના ભાવ ઘણાજ વધેલ હોવા છતાં સુપરરોયલ ગ્લેઝ કાગળનો ઉપયોગ કરેલ છે જેની ગ્રાહકો કદર કરશે.

અગાઉથી ગ્રાહક થઇ પોતાનું નામ નોંધાવનાર સદ્‌ગૃહસ્થોનો આ સ્થળે ઉપકાર માનવામાં આવે છે, જેઓના મુબારક નામો આ પુસ્તકની પાછળ આપેલાં છે.

લી. યોજક અને પ્રકાશક,

પી. વી. ધ્રુવ.

ઠે. ૩૧૦ કાલબાદેવી—મુંબાઈ.

વિષયોની અનુક્રમણિકા.

કલમવાર અનુક્રમણિકા જોવી હોય તો પા. ૧૦મેં જુઓ.

વર્ગીકરણ મુજબ અનુક્રમણિકા.

ઉચ્ચાર સંબંધીસૂચના

૧ ઉચ્ચાર કરવામાં િ અને ી (હ્રસ્વ અને દીર્ઘ) નો તફાવત આ ભાષામાં લાંબો ફરક પાડેછે તેથીજ્યાં હ્રસ્વ હોય ત્યાં ઇ નહીં જેવો બોલાય છે જેમકે આપણે સાધારણ રીતે Sete (સેત) બોલીએ છીએ પણ પોરતુગીઝ લોકો સેતિ બોલે છે જેમા ઇ નહીં જેવો બોલે છે, તેથી આપણાથી તે ઈ એકદમ સંભળાતો નથી. આઉપરથી જાણવાનું કે જ્યાં હ્રસ્વનો ઉપયોગ આ પુસ્તકમાં કરાયેલ છે ત્યાં ત્યાં તેનો ઉચ્ચાર બહુજ ધીમેથી કરવાનો છે. દાખલા તરીકે Espere અને Pergunte આ બંને આજ્ઞાર્થ ત્રીજા પુરૂષ એકવચન વર્તમાન કાળના રૂપ છે તેના ઉચ્ચાર ખરી રીતે ઇસ્પેરિ અને પરગુંતિ છે તેને બદલે જો ભાર દઇને ઇસ્પેર અને પરગુંત બોલાયતો તે અશુદ્ધ છે એમ કહી શકાય.

૨ છેડેનો અક્ષર આખો બોલવો કે અર્ધો તે ખાસ ધ્યાન રાખવાનું છે. જેમકે Guarda (ગાર્દ) આખો અ (દે) બોલવાનો હોવાથી આ જેવો ઉચ્ચાર સમજાય છે અને આપણે પોરતુગીઝ શબ્દ જ્યારે સાંભળીએ છીએ ત્યારે ગાર્દા જેવું જે સંભળાય છે તેનું કારણ અ આખો બોલવાથીજ પરંતુ જ્યારે Gil જીલ્ હોય ત્યાં જીલ (લ) આખો બોલાતો નથી.

૩ આ પુસ્તકમાં જેજે નિશાનીઓ વપરાયેલ છે તેના તેના ઉચ્ચાર કેમ કરવા તેની રીતઃ—

˘ પહોળો ઉચ્ચાર જેમકે Pode પૉદનો ઉચ્ચાર પહોળો એટલે અંગ્રેજીમાં Hot (હૉટ) જેવો;

‾ **લાંબો જેમકે Toda તોદનો ઉચ્ચાર લાંબો એટલે અંગ્રેજીમાં (hope) હોપ જેવો**

' ભારદર્શક જેમકે Ovó' ઓવુ' ઉપર ભારદર્શક ચિન્હ હોવાથી તે

અક્ષર ઉપર ભાર દઇને (અર્થાત્ એવડો હોય એમ) બોલાય છે. જેમકે ઓલ્વુ બોલવું.

૪ જ્યારે શબ્દને છેડે (અંત્યાક્ષર) સાદો (એટલે કંઇપણ ' ^ આવી નિશાની વિનાનો.) o હોય ત્યારે બધે સ્થળે o નો ઉચ્ચાર હ્રસ્વ ઉ જેવો થાય છે જેમકે Todo તોદુ.

૫ જ્યારે s જોડાક્ષરમાં હોય ત્યારે તે શ્ છે એમ જાણી તેનો ઉચ્ચાર શેરડીના શ્ જેવો કરવો પણ s હોય તો દંતી સ્ જેવો કરવો.

૬ જ્યારે કોઇ પણ શબ્દ વ (v) થી કે ર (r) થી શરૂ થતો હોય ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર હમેશાં બેવડા તરીકેજ કરાય છે જેમકે Volte વ્વૉલ્તી વિગેરે

૭ e ઉપર' (એક્યુટ=ભારદર્શક ચિન્હ ન હોય ત્યારે ઉચ્ચાર "ઇ" જેનો અર્થ "અને" થાય છે. પરંતુ é ઉપર આવું એક્યુટ (ભારદર્શક ચિન્હ) હોય ત્યારે ઉચ્ચાર "એ" જેનો અર્થ "છે" થાય છે.

૮ જ્યારે Que પ્રશ્નાર્થ કે આશ્ચર્યાર્થ તરીકે આવેલ હોય ત્યારે ઉચ્ચાર "કી" થાય છે અને બીજી વખતે "કે" ઉચ્ચાર થાય છે. ગુજરાતિ ઉચ્ચારમાં ઈ ' ઉપર જ્યારે આવું 'ભારદર્શક ચિન્હ હોય છે ત્યારે ઇશ્વિરના ઇ ની પેઠે લાંબો બોલાય છે.

૧૦ Por શબ્દયોમી અવ્યય જેનો અર્થ "માટે–વડે" થાય છે તેનો ઉચ્ચાર પોર્ અને પુર્ની વચ્ચેનો થાય છે કારણકે Por એ ક્રિયાપદ પણ છે. જ્યારે ક્રિયાપદ તરીકે વપરાયેલ હોય છે ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર પોર્ થાય છે. અને અર્થ "મૂકવુ" થાય છે.

ઉચ્ચાર સંબંધી ઉપર જે જે સૂચના જણાવેલ છે તે ભાષાના અનુભવી મારફતે સૂચના લઇનેજ અપાયેલ છે કે જેની સૂચનાથી આ પુસ્તકમાં બધા ઉચ્ચારો અપાયેલા છે તોપણ જેમાં ફેરફાર જણાય તે માટે નીચલે સ્થળે લખવા મહેરબાની કરવી જેથી બીજી આવૃત્તિમાં સુધારો કરી શકાય.

લી૦ પ્રો. વિ. પ્રભુ.

શુદ્ધિ પત્ર.

પાનું	લીટી	અશુદ્ધ		શુદ્ધ	
૧૨	૪	પાના ૩ અને ૬ ને બદલે		પાના ૭ અને ૧૦ વાંચવું	
૨૩	૨૫	શબ્દોનું નામ અંગ્રેજી	,,	શબ્દોના અંગ્રેજી નામ	,,
૩૫	૨૪	પફેઇતુ	,,	પફૅઇતુ	,,
૩૮	૨૧	e	,,	é	,,
,,	૨૫	e	,,	é	,,
૪૩	૨૧	Des	,,	Dez	,,
૪૬	૫	Qurters	,,	Quarters	,,
૪૭	૧૦	નુ રૅલૉ જિયઉ	,,	નુ સેઉ રૅલૉન્જિયઉ	,,
૫૪	૯	Come a	,,	Coma-a	,,
૬૭	૧૩	tfvesse	,,	tivesse	,,
૭૬	૧૬	પાના * મે આપેલી કલમ	,,	પાના ૭૨મે આપેલી ૭૧ કલમ	,,
૯૪	૧	વર્તમાન કાળનું એક વચન	,,	વર્તમાન કાળનું બીજા પુરૂષનું એક વચન	,,
૧૦૦	૧૪	Cohir	,,	Cahir	,,
૧૦૩	૧	અ	,,	અને	,,
૧૦૬	૧૦	iriaom	,,	iriam	,,
૧૨૪	૭	ઇસ્પૅરાન્દુ દુરાન્તિ (છે ત્યાર પછી)	,,	એસ્તિશ્ ત્રેઝ્ દીઅશ્ ઉમેરવું	;,
૧૩૯	૧૬	સ	,,	સઁ	,,
૧૪૧	૭	exforças	,,	exforços	,,
૧૪૨	૮	માંદારઉ	,,	માંદારંઉ	,,
૧૪૩	૨૪	igreja aquella	,,	igreja e aquella	,,

પાનું	લીટી	અશુદ્ધ		શુદ્ધ	
૧૫૩	૧૪	Carreio	,,	Correio	,,
૧૬૯	૨૩	દુ ઇમાંઉ દુ મરીદુ	,,	દુ ઇમાંઉ કહે તેમજ ઇમાંઉ દુ મરીદુ	,,
૧૭૫	૩	Janciro	,,	Janeiro	,,
	૧૨	ઐતુખુ	,,	આતુખુ	,,
	૧૭	ગુજરાતિ ઍ	,,	ગુજરાતિ ઍ પોર્તુગેઝ્ આ૦	,,
૧૮૭	૪	અશ્પૉર્તાસાંઉ	,,	ઍશ્ પૉર્તાસાંઉ	,,
૨૦૩	૧૭	પાનું ૧૭૩	,,	પાનું ૧૭૭	,,
૨૦૬	૧૦	સિરૂજીઆંઉ	,,	સિરૂઝીઆંઉ	,,
૨૧૦	૩	પાલાવ્રઝ્ ઍ	,,	પાલાવ્રઝ્ પોર્તુગેઝ્ ઍ	,,

શ્રીગણેશાય નમઃ

A GUIDE TO PORTUGUESE LANGUAGE.

"પોરતુગીઝ ભાષાનો ભોમીઓ"

---

૧ પોરતુગીઝ ભાષાના મૂળાક્ષરો ૨૫ છે. જો કે અંગ્રેજીમાં છવીશ છે. જેને એ બી સી. ડી કહે છે તે મૂળાક્ષરો કહેવાય છે તેનાં નામઃ—

A a આ	F f એફ	K k કા	P p પે	U u ઉ
B b બે	G g જે	L l એલ	Q q કે	V v વે
C c સે	H h આગ.હ	M m એમ	R r એર	X x શીઝ
D d દે	I i ઈ	N n એન	S s એસ	Y y ઈગ્રેગ
E e ઍ	J j જોત	O o ઑ	T t તે	અથવા ઈપ્સીલોંગ
				Z z ઝેડ

* ગુજરાતી ઉચ્ચાર સંબંધી સુચના જેના ઉપર ˘ આની નીશાની હોય તેનો ઉચ્ચાર પહોળો, ˆ હોય ત્યાં સાંકડો અને લાંબો અને ' એકસેન્ટ હોય ત્યા ડબલ અક્ષર જેવો ઉચ્ચાર થાય છે. આમાં a, e, i o, u, y આ સ્વર (Vogaes) વૉગાઇઝ છે અને બાકીના બધા વ્યંજન (Consoantes) કોંસોઆંતિઝ છે.

૨ હવે દરેક મૂળાક્ષરનો ઉચ્ચાર કઈ કઈ જગ્યાએ કેવી કેવી રીતે થાય છે તે બતાવવાથી શીખનારને વધારે સગવડ થઈ શકે તેમ હોવાથી વિગતવાર નીચે મુજબ :—

A "આ" ના ઉચ્ચાર

૧ જ્યારે તેના ઉપર ભાર દઈને બોલાય ત્યારે અથવા તેની પછી વ્યંજન હોય ત્યારે ઘણી વખને "આ" જેવો ઉચ્ચાર થાય છે જેમકે, cavállo (કવાલુ)

૨ જ્યારે તેના ઉપર ભાર ન હોય ત્યારે "અ" જેવો જેમકે, Agora (અગૉરા), Favor (ફવોર)

૩ જ્યારે lh અને g પહેલાં આવેલ હોય ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર લગભગ "આઇ" જેવો થાય છે જેમકે, alho (આઇલ્યુ) Pass'agem (પાસાઇજી).

એકજ શબ્દના ઉચ્ચાર બોલવાના તફાવતથી અર્થમાં પણ તફાવત પડે છે. જેમકે, Para (પાર) ઉભો રહે Stop; અને Para (પર) માટે For.

E "ઍ" ના ઉચ્ચાર

૧ પહોળો "ઍ" જેવો જેમકે, Pedra પૅદ્ર

૨ તીણો "એ" જેવો „ Mesmo મેઝમુ

૩ "ઈ" જેવો „ Seguro સીગુર

૪ જ્યારે શબ્દની છેડે આવેલ હોય ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર નથી પણ થતો. જેમકે, Tarde (તાર્દ)

I "ઈ" ના ઉચ્ચાર

૧ જ્યારે ભાર દઇને બોલાય છે ત્યારે લાંબો "ઈ" જેવો. જેમકે, Día (દીય), Alli (અલી)

૨ જ્યારે ભાર દઇને ન બોલાય ત્યારે ટુંકો "ઇ" જેવો. જેમકે, Animal (અનિમાલ)

O "ઑ" ના ઉચ્ચાર

૧ ખુલ્લો પહોળો જેમકે Toie (ટૉદ)

૨ લાંબો „ Toda (તોદ), Foz (ફોઝ), Ovo (ઓવુ)

૩ તીણો ઉ જેવો. જ્યારે ભાર વિના બોલાય ત્યારે. જેમકે, To lo (તોદુ), Livro (લીવ્રુ)

બાકીના સ્વરના ઉચ્ચાર અઘરા નહીં હોવાથી જણાવ્યા નથી.

B "બે" નો ઉચ્ચાર "બ" થાય છે.

C "સે" ના ઉચ્ચાર

a, o, u, cr કે cl પહેલાં હોય તો "ક" જેવો થાય. જેમકે, Comida (કુમીદ) અને e, i અને y પહેલાં આવેલ હોય તો "સ" જેવો થાય. જેમકે Cima (સીમ)

ç "સે" જ્યારે આવો સેડીલ (cedilla) વાળો હોય અને a, o અથવા u પહેલાં આવે ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર "સ્સ" જેવો થાય છે. જેમકે caça (કાસ્સ), praça (પ્રાસ્સ) વિગેરે

cc નો ઉચ્ચાર સ્સ જેવોજ થાય છે.

ch નો ઉચ્ચાર જો તે સ્વર પહેલાં આવેલ હોય તો "શ" જેવો થાય છે. જેમકે chá (શા). અને જો વ્યંજન પહેલાં આવેલ હોય તો 'ક' christo (ક્રીસ્તુ).

D "દે" નો ઉચ્ચાર "દ" થાય છે.

F "એફ્" નો ઉચ્ચાર "ફ" થાય છે.

G "જે" નો ઉચ્ચાર

જ્યારે a, o, u, l અને r પહેલાં આવેલ હોય ત્યારે "ગ"-"ઘ" જેવો થાય છે જેમકે guarda (ગાર્દ) અને e, i, y ની પહેલાં આવ્યો હોય ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર "ઝ" જેવો થાય છે. જેમકે giro (ઝીરૂ), gil (ઝીલ્).

gu જો e, i, અને y પહેલાં આવેલ હોય તો "ગ" જેવો થાય છે. જેમકે pague (પાગિ) guia (ગીય) પણ જો a અથવા o પહેલાં હોય તો "ગુ" અથવા "ગ્વ" જેવો થાય છે. જેમકે, agua (આગ્વ) નોટ—આપણે જે 'પાગ' બોલીએ છીએ તે પાગિનું ત્રીજો પુરૂષ એક વચનનું રૂપ બોલાય છે.

H "આગાહ" નો ઉચ્ચાર થતોજ નથી.

J "જોત" નો ઉચ્ચાર જ-ઝ થાય છે. જેમકે, Joaõ (જોઆઉં) hoje (ઓજ)

K "કા" નો ઉચ્ચાર 'ક' થાય છે.

L "એલ" નો ઉચ્ચાર "લ" „

Lh નો ઉચ્ચાર "લ્ય" જેવો કરવામાં આવે છે. જેમકે melhor (મીલ્યોર્).

M "એમ" નો ઉચ્ચાર 'મ' કરાય છે. પણ છેડે આવેલ હોય ત્યારે અનુસ્વાર કરાય છે. જેમકે "bom" (બોં).

N "એન" નો ઉચ્ચાર "ન" કરાયછે. પણ જ્યારે છેડે આવેલ હોય ત્યારે અથવા વ્યંજન પહેલાં આવેલ હોય ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર અનુસ્વાર જેવો થાય છે. જેમકે, entende (એંતેંદિ)

Nh નો ઉચ્ચાર "ની" થાય છે. જેમકે banhar (બાંઇઆર્) આમાં n નો ઉચ્ચાર ઉપરના નિયમ મુજબ અનુસ્વાર થયો તેથી બાકી રહેલો ઇ નો ઉચ્ચાર જુદો પડયો.

P "પે" નો ઉચ્ચાર "પ" થાય છે.

Q "કૂ" નો ઉચ્ચાર "ક" થાય છે.

Qu નો ઉચ્ચાર જો e, i અને y પહેલાં આવેલ હોય તો "ક" જેવો થાય છે. જેમકે, aqui (અકી) અને a કે o પહેલાં આવેલ હોય તો "કુ" જેવો થાય છે, જેમકે quarto (ક્વાર્તુ).

R "ઍર" નો ઉચ્ચાર 'ર' થાયછે. અને ડબલ r (rr નો ઉચ્ચાર) રર જેવો થાય છે. કોઇ અક્ષર R થી શરૂ થતો હોય તો તેનો ઉચ્ચાર રર ડબલ ર જેવો થાય છે. જેમકે rua રરૂઅ.

S "એસ" ના ઉચ્ચાર

૧ શબ્દની શરૂઆતમાં હોય, અથવા ss હોય કે વ્યંજન પછી આવેલ હોય ત્યારે 'સ્સ' ઉચ્ચાર થાય છે. જેમકે subsistir (સુસિસ્તિર્).

૨ વ્યંજન પહેલાં આવેલ હોય, અથવા શબ્દોને છેડે આવેલ હોય ત્યારે કાંઇક "શ" જેવો ઉચ્ચાર થાય છે. જેમકે, Escolas (ઇશ્કૅાલશ), Estou (ઇસ્તૌ).

૩ જ્યારે બે સ્વરની વચ્ચે આવેલ હોય ત્યારે "ઝ" જેવો થાય છે. જેમકે, Casa (કાઝ).

T 'તે' નો ઉચ્ચાર "ત"-"ટ" થાય છે.

U "ઉ" ના ઉચ્ચાર સંબંધી બહુ જાણવા જેવું નથી. વપરાશ ઉપર "ઉ"

દીર્ઘ, હ્રસ્વ બોલાય છે.

V "વે" નો ઉચ્ચાર "વ" થાય છે: v થી શરૂઆત થતા શબ્દોનો ઉચ્ચાર બ્વ (ડબલ) કરાય છે.

X "શીઝ" નો ઉચ્ચાર પાંચ રીતે થાય છે.

૧ શ શબ્દની શરૂઆતમાં અથવા કોઇ વખતે મધ્યમાં આવે ત્યારે જેમકે, Xarope શરૉપિ

૨ સ્સ જેમકે Proximo (પ્રૉસ્સીમુ)

૩ સ „ Sexto (સેસ્તુ)

૪ ક્સ „ Sexo (સેક્સુ); Complexo (કૉમ્પ્લૅક્સુ)

૫ ઝ „ Exame (એઝામિ); Exister (એઝીસ્તીર્).

ઉપરના નિયમોમાં કાંઇ વિશેષપણું ન હોવાથી વિગત જણાવેલી નથી. પણ જ્યાં Ex આવેલ હોય ત્યાં તેના ઉચ્ચાર નીચે મુજબ:—

સ્વર પહેલાં ex આવેલ હોય તો ઉચ્ચાર ઝ જેવો થાય છે. જેમકે Exemplo (એઝેમ્પ્લુ)

બ્યંજન પહેલાં ex આવેલ હોય તો ઉચ્ચાર શ્ જેવો થાય છે. જેમકે Expulso (ઇશ્પુલ્સુ).

Y "ઇપ્સીલોંગ" અથવા "ઇગ્રેગ" } નો ઉચ્ચાર હ્રસ્વ અને દીર્ઘ "ઇ" ની પેઠે બે ઉચ્ચાર થાય છે. જે મહાવરાથી અને સાંભળવાથી આવડે.

Z "ઝેડ" નો ઉચ્ચાર "ઝ" અને "ઝય" જેવા થાય છે. જેમકે, Zelo (ઝેલુ), Dizer (દીઝેર્) વિગેરે.

૩ આ સિવાય છ બેવડા બ્યંજન છે તેના નામ અને ઉચ્ચાર :— ch, lh, nh, ph, th અને rh આ છ માં પહેલાં ત્રણ ch, lh nh વિષે ઉપર જણાવી ચુકયા છીએ. બાકીના Ph, Th અને Rh ની વિગત:-

Ph	નો	ઉચ્ચાર "ફ"	થાય છે	જેમકે	Philosophia	(ફીલોઝોફીય)
Th	„	„ "ત"	„	„	Theologia	(તેઓલૉઝીય)
Rh	„	„ "ર"	„	„	Rheumatismo	(રેઉમતીઝ્મુ)

૪ આ ઉપરાંત અમુક અમુક નિશાનીઓ ઉચ્ચારને માટે યોજેલી આ ભાષામાં માલુમ પડે છે. જેવી કે ~ (તીલ) ç (સેદીલ) વિગેરે. તીલ હમેશાં સ્વર ઉપરજ આવે છે. જ્યારે કોઇપણ સ્વર ઉપર તીલ આવે ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર અનુસ્વાર થાય છે; અને તેવા શબ્દની ઉપર એવું તીલ ન મુકાયેલ હોય ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર જુદોજ થાય છે. જેમકે,

Não નાંઉ નહીં Not; અને Nao નાવ વહાણ Ship
Mão માંઉ હાથ Hand; અને Máo માઉ ખરાબ Bad

૫ ઉચ્ચાર સંબંધી બને તેટલી સુચના આપી છે પરંતુ પરભાષાના બરાબર ઉચ્ચાર કાંઇ શીખ્યેથી કે વાંચ્યેથી આવડી શકે નહિ. તે તો ફક્ત ભાષાના અનુભવીઓ સાથે વાતચીત કરવાથી, બોલવાથી અને મહાવરાથી આવડી શકે. અંગ્રેજીમાં M. A. થએલા તેમજ ગ્રેજ્યુએટો પણ ઉચ્ચાર કરવામાં ભુલ કરે છે. તેવી રીતે પોરતુગીઝ ભાષા તથા સઘળી ભાષામાં હોઈ શકે. ક્યા શબ્દનો ઉચ્ચાર કેમ કરવો તે મહાવરાથીજ આવડી શકે. આ બાબતમાં બનેલો એક રમુજી દાખલો અમારી વિદ્યાર્થી અવસ્થામાં એક વિદ્વાન્ ગ્રેજ્યુએટ માસ્તરે કહેલ તે ખરેખર યાદ રાખવા જેવો છે.

તે માસ્તર એક વખતે એક અંગ્રેજ ઉચ્ચા અધિકારીના સેક્રેટરીનું કામ કરતા. ત્યારે તે સાહેબે પોલીસને બોલાવવા તેમને કહ્યું અને અંગ્રેજીમાં બોલ્યા કે (call the police કૉલ ધ પ્લીસ) આથી માસ્તર સાહેબ સમજ્યા નહિ અને Beg your parden કહી ફરીથી પૂછ્યું તો તેજ જવાબ મળ્યો. આમ ત્રીજી વખત થયું એટલે સાહેબ ચીડાયા અને તેના Boy (હલકા નોકરને) તેજ શબ્દો કહ્યા. તે ઝૉય સમજ્યો અને સીપાઇના તંબુમાંથી તેને તેડી લાવ્યો. ત્યારે માસ્તરને અજાયબી લાગી કે આ તે પ્લીસ કે પોલીસ? આમ દરેક ભાષામાં હોય. હીંદુસ્તાનીમાં પણ બોલતી વખત તેમ બને છે પણ તે દાખલા આપવાનું આ સ્થળ નથી.

આથી સમજવાનું એટલુંજ કે ઉચ્ચાર માટે ગમે તેટલા ચોક્કસ હોઇએ પણ લખાણમાં પરભાષાના ઉચ્ચાર રીતસર લખવા તે ઘણુંજ કઠણ કામ છે. જે બાબત અનુભવીઓજ જાણી શકે. આ સંબંધી આ પુસ્તકની પ્રસ્તાવના

પછીનો વિષય વાંચવાથી ખબર પડશે.

૬ અક્ષરોના ઉચ્ચાર કેવી રીતે કરવા તે સંબંધી ઉપર લખાઇ ગયા બાદ હવે જરૂર જેટલી જે સૂચના આપવાની છે તે સંબંધીઃ—

પોરતુગીઝમાં જે જે શબ્દ બોલાય તે કઇ જાતીના છે તથા તેને જે જે પ્રત્યય (artigos) લાગે ત્યારે તેના જે રૂપથી લગાડાય છે. તેથી પણ જાતી માલુમ પડે છે. તો નીચેની ખીના ઉપર ધ્યાન રાખવાથી ઉપયોગી બાબત સમજાશે.

આથી પ્રથમ પ્રત્યયો (artigos) તથા ભાષામાં ચાલતા મુખ્ય મુખ્ય શબ્દો મોઢે કરેલા હોય તો ભાષા જાણવાને અને તેમાં આગળ વધવાને કાંઇક વધારે આનંદ આવે છે આ રીત હાલના વિદ્વાનોની ગ્રહણ કરેલી હોવાથી તે અત્રે પસંદ કરેલી છે. ઉચ્ચાર ગુજરાતીમાં આપેલા હોવાથી વાંચવામાં સુગમતા આપશે.

૭ ઉચ્ચારમાં મદદ કરે એવી બે સંજ્ઞા અંગ્રેજી અક્ષરોમાં અત્રે શરૂઆતમાં રાખેલી છે. જેમાંની એક શબ્દ ઉપર ભાર કયાં દેવો તેને માટે વાપરેલ છે જેનું નામ (') "એક્યુટ" છે. અને બીજી શબ્દમાં ઉચ્ચાર વખતે અક્ષર જુદા કયાં પાડવા તે માટે વાપરેલ છે જે નામનું ^ "સરકમફ્લેક્સ" છે. વિશેષ હકીકત " **ઉચ્ચાર સંબંધી સૂચના** " વાંચવાથી જણાશે.

જે શબ્દ ઉપર જ્યાં ભાર મુકીને બોલવાનું હોય તે અક્ષર ઉપર ' આવી એક્યુટની નીશાની કરેલ છે. જેથી કરીને તેને મળતો બીજો શબ્દ હોય તે કરતાં પહેલાનો ઉચ્ચાર અને અર્થ જુદો થાય છે. જેમકેઃ—

Esta (એસ્ત) આ This; અને **Está** (ઇસ્તા) છે It is

Da (દ) નું Of the; ,, **Dá** (દા) આપે છે Gives

ત્રીજો પુરૂષ એકવચન "દા"નું

સરકમફ્લેક્સનો ઉપયોગ બે જગ્યાએ થાય છે (^).

૧ બે સ્વર સાથે આવ્યા હોય અને તેનો ઉચ્ચાર **એક** સાથે નહીં કરતાં જુદો કરવો હોય ત્યારે. જેમકે, **Sôa** (સોઅ). ઉડી જાય છે **flies away**, **Soar** નું રૂપ છે.

૨ બે સ્વર જોડાયેલા હોય અને તેનો ઉચ્ચાર લંબાણપૂર્વક કરવો હોય ત્યારે. જેમકે, Ôlho (ઓ (જેમ વચ્ચે હ બોલાય તેમ લંબાવવો ઓ-હ-લ્ય).

આ ઉપરાંત તીલ ˜ અને સેદીલ ç બાબત પાના ૩જાએ અને ૬ઠાએ લખાઇ ગયેલ છે.

૮ અક્ષરોના ઉચ્ચાર કેવી રીતે કરવા તથા શબ્દો બોલવામાં કેવી રીતે દરેક શબ્દનો ઉચ્ચાર કરવો તે બતાવ્યા બાદ કેટલાક ટુંકા વાકયો—અજમાયેશ તરીકે—અને બોલવામાં દાખલા રૂપે માર્ગદર્શક થઇ પડે એટલા માટે આપવામાં આવે છે. તે ઉપર બરાબર ધ્યાન આપવાથી સમજી શકાશે. ગુજરાતિ ઉચ્ચારમાં ˘ આવું ચિન્હ જ્યાં હોય ત્યાં પહોળો ઉચ્ચાર કરવો.

Faça isto	(ફાસ ઇસ્તુ)	આ કર	Do this
Pergunte	(પરગુંતિ)	પૂછ	Ask
Traga	(ત્રા'ગ)	લાવ	Bring
Venha cá	(વે'ન્ય કા)	અહીં આવ	Come here
Não faça isto	(નાંઉ ફા'સ ઇ'સ્તુ)	આ કર નહીં	Don't do this
Entregue isto	(એંન્ત્રૅગિ ઇ'સ્તુ)	આ સોંપજો	Deliver this
Vá buscar me	(વ્હા' બુસ્કા'ર્ મી)	લઇ આવ	Fetch me
Dê-me	(દે-મી)	મને આપો	Give me
Va' se-embora	(વ્હા' સી-એંબોર)	ચાલ્યો જા	Go away
Va' vêr	(વ્હા' વ્વેર્)	જોઇ આવ	Go and see
Pegue no cavallo	(પૅગિ નુ કવ્હાલુ)	ઘોડો પકડ	Hold the horse
Bata a' porta	(બા'ત આ' પૉર્ત)	બારણું ખખડાવ	Knock at the door
Abra a porta	(આ'બ્ર અ પૉર્ત)	બારણું ઉઘાડ	Open the door
Empreste-me	(ઍમ્પ્રૅસ્તિ-મી)	મને ઉછીનું આપ	Lend me
Largue	(લા'ર્ગિ)	જવા દે	Let go
Olhe	(ઑ'લ્યિ)	જો	Look here
De pressa	(દ પ્રૅ'સ્સ)	ઉતાવળ કર	Make haste

Não assim	(નાંઉ અસીં')	એમ નહીં	Not so
Faça favôr	(ફા'સ ફવો'રૂ)	મહેરબાની કર	Please
Toque	(તૉ'કિ)	વગાડ	Ring
Espere	(ઇશ્પૅ'રિ)	ઉભો રહે	Stop
Espere aqui	(ઇશ્પૅ'રિ અકી')	અહીં રાહ જો	Wait here
Quero	(કૅરૂ)	જોઇએ છીએ	I want
Não quero	(નાંઉ કૅરૂ)	મારે નથી જોઇતું	I don't want
Bom, Boa	(બૌં, બોઅ)	સારૂં	Good
Mao, ma'	(મા'ઉ', મા')	ખરાબ	Bad
Grande	(ગ્રાં'દિ)	મોટુ	Great
Pequeno	(પિકૅનુ)	નાનું	S.nall, Littlo
Sim	(સીં)	હા	Yes
Não	(નાંઉ)	ના	No
Dinheiro	(દિઞ્યે'રૂ)	પૈસા	Money
Caro	(કા'રૂ)	મોંઘું	Dear
+Barato	(બરા'તુ)	સોંઘું	Cheap
Bons dias	(બોંઝ્ દી'અઝ્)	દીવસની સલામ	Good-day
Boas noites	(બોઅઝ્ નોઇતિઝ્)	રાતની સલામ	Good-night
Minha senhora	(મીઞ્ય સીંયો'ર)	મારી સ્ત્રી	My lady
Volte á dereita	(વ્વૉલ્તિ આ' દિરે'ત)	જમણી તરફ વળો	Turn to the right
Volte á esquerda	(વ્વૉલ્તિ આ' ઇશ્કે'ર્દ)	ડાબી તરફ વળો	Turn to the left
Quanto custa isto ?	(ક્વા'ન્તુ કુ'સ્ત ઇ'સ્તુ)	આની કીંમત શું ?	How much costs this ?
Diga lhe que venha	(દી'ગલ્ય કે વૅ'ઞ્ય)	તેને આવવાનું કહે	Tell him to come

---

+ Barato નો ઉચ્ચાર બ અને બાની વચ્ચેનો કરવો.

Falla o Sr. portuguez ? (ફાલ ઉ સીંયોર્ પોર્તુગે'ઝ્) ? તમે પોરતુ-
ગીજ બોલો છો ? Do you speak Portuguese ?

Um pauco (ઊં પો'કુ) જરા A little

Mas muito pouco (મઝ મું'ઇતુ પો'કુ) પણ ઘણું થોડું But very little

Comprehende ? (કૉમ્પ્રે'યેં'દિ) ? સમજો છો ? Understand ?

Entre (ઍ'ત્રિ) અંદર આવ Come in

Suba (સુ'બ) ચાલવા માંડ Walk up

Assente se (આસેં'ન્તિ સિ=આ'સેં'તિસ) બેસી જા Sit down

Vae elle ? (વ્વા'ઇ એ'લિ ?) તે જાય છે ? Goes he ?

Meu filho (મેઉ ફિ'લ્યુ) મારો છોકરો My son

Sinhor, Sr. * (સીંયોર્) સાહેબ, તમે Sir

Meia-noite (મેય-નો'ઇતિ) મધરાત Mid-night

E' barato (ઍ બરાતુ) તે સોંઘું છે It is cheap

Elle é cego (એલિ ઍ સે'ગુ) તે આંધળો છે He is blind

Elle não vê me (એલિ નાંઉ વ્વે' મી) તે મને જોતો નથી He does not see me

Vae o Sr. copiar isso ? (વ્વા'ઇ ઉ સીંયો'ર્ કોપીઆ'ર ઇ'સ્સુ) તમે આની નકલ કાઢશો ? Are you going to copy this ?

Se o Sr. falla devagar (સિઉ સીંયો'ર્ ફા'લ દવ્વગાર્) જો તમે ધીમે બોલો તો If you speak slowly.

O Sr. falla muito depressa (ઉ સીંયો'ર્ ફા'લ મું'ઇતુ દપ્રૅ'સ્સ) તમે ઘણું ઉતાવળું બોલો છો You speak very fast

O que diz o Sr. ? (ઉ કે દીઝ્ ઉ સિંયોર્) ? તમે શું કહો છો ? What do you say ?

---

* Sinhor—આખો શબ્દ લખવાને બદલે Sr. લખવાની રૂઢી છે. Sinhor (નર) અને Sinhora (નારી) એ એના ઉચ્ચારમાં ખાસ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે.

Elle não pode ler uma palavra (એલિ નાંઉ પૉદ લેર ઉમ પાલા'વ્ર) તે એક શબ્દ પણ વાંચી શકતો નથી He cannot read one word.

Eu não sabia isso (એઉ નાંઉ સાબીʼય ઈʼસ્સુ) હું એ વિષે જાણતો નહોતો I did not know of that

Que horas são? (કી ઑʼરસ્ સાંઉ?) કેટલો વખત થયો? What time is it?

Mande buscar os homens (માંદિ બુસ્કાʼર્ ઉઝ્ ઑʼમિંઝ્) માણસોને તેડવા મોકલો Send for the men.

૯ દરેક શબ્દમાં અક્ષરના કેમ ઉચ્ચાર કરવા તે ઉપરના ઉદાહરણોથી વાંચનાર જોઇ શકશે. ઉચ્ચાર સંબંધી જેટલું વધારે લખીએ તે થોડું છે. કારણ કે લંબાણ હોવાથી શરૂઆતના વાંચનારને કંટાળો આવે, અને હુશીઆર શીખનારને તો ઘણા રસ્તા મળી શકે. વળી ઉચ્ચાર સંબંધી એક પ્રખ્યાત અંગ્રેજ લેખક કહે છે કેઃ—

It is only possible to acquire the exact pronunciation by hearing it constantly, many of the sounds being very soft and indistinct:—એટલે "બરાબર ઉચ્ચારો તો વારંવાર સાંભળવાથી શીખી શકાય છે કારણ કે ઘણા ખરા ઉચ્ચારો તો ઘણા મંદ અને અસ્પષ્ટ બોલાય છે." તેથી જણાયું હશે જે ખરેખરા ઉચ્ચાર તો બીજાને બોલતાં સાંભળવાથીજ જાણી શકાય છે.

ઉચ્ચાર સંબંધી ઉપર પ્રમાણે જણાવ્યા બાદ હવે વાક્ય કેમ જોડવાં તથા કેમ બોલવું તે માટે વ્યાકરણના કેટલાક ઉપયોગી નિયમોનું વર્ણન આપવું યોગ્ય ગણાશે.

ઘણા પુસ્તકોનું અવલોકન કરી ઘણીજ સાદી રીત આમાં ટુંકાણથી બતાવી છે વ્યાકરણ સંબંધી ઘણું લખી શકાય, અને એક પુસ્તક ભરી શકાય; પણ અહીં તો ઉપયોગી વાતને ધ્યાનમાં લેવાનું અને ટુંકાણમાં સમજાવવાનું તેમજ વાંચનારને થોડા વખતમાં બહુ જણાવવાનું હોવાથી આ

રીતે સર્વે સામાન્ય થઈ પડવા સંભવ છે.

પ્રત્યયો. Os Artigos (આર્તીગુશ).

૧૦ પ્રત્યય એટલે જેનાવડે નામની જાતિ (નરજાતિ, નારીજાતિ કે નાન્મતરજાતિ) અને વચન (એકવચન કે બહુવચન) જણાવાય છે તે. પ્રત્યય નામની પહેલાં આવે છે; જેથી તે કઇ જાતિનું છે અને કયા વચનનું છે તેની ખાત્રી થાય છે જેમકે Uma mulher (ઊ'મ મુલ્યે'ર્); એક સ્ત્રી; Umas uvas (ઊ'મઝ્ ઊ'વશ્) કેટલીક ધરાખો; O homem (ઉ ઑ'મિં) તે માણસ; Uns cavallos (ઊંશ્ કવ્હા'લુશ્) કેટલાક ઘોડાઓ; Um homem (ઊં ઑ'મિં) એક માણસ વિગેરે.

૧૧ જેમ અંગ્રેજીમાં પ્રત્યય બે છે. A અને The તેમ પોરતુગીઝમાં પણ બે પ્રત્યય છે. Um ઊં અને O ઉ. આમાં (A અથવા) Um Indefinite article (અનિશ્ચયાર્થ પ્રત્યય) કહેવાય છે અને (The અથવા) O Definite article (નિશ્ચયાર્થ પ્રત્યય) કહેવાય છે.

અનિશ્ચયાર્થ પ્રત્યય એટલે અમુક એક એમ બતાવવાને માટે નામની પૂર્વે લગાડાય છે તે. જેમ Um livro એક ચોપડી (ઊં લીવ્રુ). અને નિશ્ચયાર્થ પ્રત્યય એટલે ચોક્કસ ફલાણું તે, એમ બતાવવાને માટે નામની પૂર્વે લગાડાય છે તે. જેમકે, O homem (ઉ ઑ'મિં) તે માણસ.

૧૨ જે શબ્દની પૂર્વે પ્રત્યય મૂકવામાં આવ્યો હોય, તે શબ્દની જાતિ અને વચન મુજબજ તે પ્રત્યયની જાતિ અને વચન મૂકાય છે. એટલે એકવચનના નામ પૂર્વે એકવચનનો પ્રત્યય, અને બહુવચનના નામ પૂર્વે બહુવચનનો પ્રત્યય; નરજાતિના નામ પૂર્વે નરજાતિનો પ્રત્યય અને નારીજાતિના નામ પૂર્વે નારીજાતિનો પ્રત્યય આવે છે; આ પ્રત્યયોની નરજાતિ અને નારીજાતિ તેમજ એકવચન અને બહુવચન નીચે મુજબ:—

અનિશ્ચયાર્થ પ્રત્યય.		**નિશ્ચયાર્થ પ્રત્યય.**	
એકવચન	બહુવચન	એકવચન	બહુવચન.
અર્થ એક (A, An)	અર્થ કેટલાક (Some)	અર્થ તે (The)	અર્થ તે

નરજાતિ	Um (ઊ’) Uns (ઊ’શૂ)	O (ઉ)	Os (ઉશૂ)
નારીજાતિ	Uma (ઊ’મ) Umas (ઊ’મશૂ)	A (અ)	As (અશૂ)

જેમકે O cavallo (ઉ કવ્હા’લુ) તે ઘોડો; The horse Os cavallaos (ઉશૂ કવ્હા’લ્લુશૂ) તે ઘોડાઓ The horses; A rua (અ રૂ’અ) તે શેરી The street; As ruas (અશૂ રૂ’અશૂ) પેલી શેરીઓ The streets વિગેરે. આ નિશ્ચયાર્થના દાખલા છે. અનિશ્ચયાર્થના દાખલા કલમ ૧૦ મીમાં આપ્યા છે તે જોવા.

૧૩ જ્યારે a કે o શબ્દયોગી પ્રત્યય de ની સાથે જોડાય ત્યારે તેનો અર્થ નો, ની, નું, ના અથવા માંથી થાય છે. જેને અંગ્રેજીમાં Of the અથવા From the કહે છે. જેમકે:—

	એકવચન.	બહુવચન.
નરજાતિ	do (દુ)	dos (દુશૂ)
નારીજાતિ	da (દ)	das (દશૂ)

આ સાથે નીચેના શબ્દો (પ્રત્યયો) યાદ રાખવા આવશ્યક હોવાથી અત્રે આપીએ છીએ.

	એકવચન.	બહુવચન.
નરજાતિ	no (નુ)	nos (નુશૂ) માં, in the;
નારીજાતિ	na (ન)	nas (નશૂ) ,, ,, ,,
નરજાતિ	ao (આઉ)	aos (આઉશૂ) તરફ, to the;
નારીજાતિ	a’ (આ’)	a’s (આ’શૂ) ,, ,, ,,

દાખલા. (નરજાતિના)

એકવચન.	બહુવચન.
Do homem (દુ ઑ’મિં) તે માણસનો	*Dos homens (દુઝ્ ઑ’મિંશૂ) તે માણસોના.
No quarto (નુ ક્વા’ર્તુ) તે ઓરડામાં	Nos quartos (નુશૂ ક્વા’ર્તુશૂ) તે ઓરડાઓમાં

* સાધન પાને ૧૮મે જુઓ.

Ao quarto (આ'ઉ ક્વા'ર્તુ) તે ઓરડા તરફ Aos quartos (આઉશ્ ક્વાર્તુ શ્) પેલા ઓરડાઓ તરફ

નારીજાતિના દાખલા.

Da mulher (દ મુલ્યે'ર્) તે સ્ત્રીનું Das mulheres (દશ્ મુલ્યેરીશ્) પેલી સ્ત્રીઓનું

Na cosinha (ન કુઝી'ન્ય) તે રસોડામાં Nas cosinhas (નશ્ કુઝી'ન્યશ્) પેલા રસોડાઓમાં

A' cosinha (આ' કુઝી'ન્ય) તે રસોડા તરફ A's cosinhas (આશ્ કુઝી'ન્યશ્) પેલા રસોડાઓ તરફ.

ઉપરના બધા દાખલા નિશ્ચયાર્થના આપ્યા. હવે થોડાક દાખલા અનિશ્ચયાર્થના આપીશું.

	એકવચન.	બહુવચન.
નરજાતિ	Um livro (ઊં' લી'વ્રુ) એક ચોપડી	Uns livros (ઊં'શ્ લી'વ્રુશ્) કેટલીક ચોપડીઓ
નારીજાતિ	Uma casa * (ઊ'મ કા'ઝ) એક ઘર	Umas casas (ઊ'મશ્ કા'ઝશ્) કેટલાંક ઘરો

* નોંધ—જ્યારે s ની પછી કોઈ સ્વર અથવા h આવેલ હોય ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર ઝ્ થાય છે.

૧૪ આટલું જાણ્યા બાદ વિશેષમાં જાણવાનું જે જ્યાં સર્વનામ અથવા સર્વનામવાચક શબ્દો આવે ત્યાં ઉપરના કોઈ પ્રત્યયો નામની પૂર્વે લગાડવામાં આવતા નથી. તેમજ ખાસ મહેનત લઇ નીચે જે શબ્દોની તારવણી આપી છે તેમાં જે પ્રત્યયો લગાડવામાં આવ્યા છે તે ઉપર ધ્યાન આપવાથી અને મોઢે કરવાથી બહુ ઉપયોગી થઈ પડવા સંભવ છે.

*આમાં ઉસ્ નો ઉચ્ચાર શ્ નહીં થતાં સ્ થવાનું કારણ કે તેની પછી Seus આવેલ હોવાથી સ્ ઉચ્ચાર થયેલ છે.

	એકવચન Singular	બહુવચન Plural
નરજાતિ	O meu (ઉ મે'ઉ) મારૂં My, mine	Os meus (ઉશ્ મેઉશ્)
નારીજાતિ	A minha (અ મી'ન્ય) „ „	As minhas (અશ્ મીન્યશ્)
નરજાતિ	O seu (ઉ સે'ઉ) હારૂં, તમારૂં, તેનું Your, his, her, its, their	Os seus *(ઉસ્ સેઉશ્)
નારીજાતિ	A sua (અ સૂ'અ) „ „ „	As suas (અસ્ સૂઅશ્)
નરજાતિ	O nosso (ઉ નૉ'સ્સુ) અમારૂં, Our; ours	Os nossos (ઉશ્ નૉસ્સુશ)
નારીજાતિ	A nossa (અ નૉ'સ્સ) „	As nossas (અશ્ નૉસ્સશ્)
નરજાતિ	O vosso (ઉ વૉસ્સુ) તમારૂં, Your, Yours,	Os vossos (ઉશ્ વૉસ્સુશ્)
નારીજાતિ	A vossa (અવ્વૉસ્સ) „	As vossas (અશ્ વૉસ્સશ્)
નરજાતિ	Este (એ'સ્તિ) આ This; These	Estes (એ'સ્તિશ્)
નારીજાતિ	Esta (ઍસ્ત) „ „ „	Estas (ઍસ્તશ્)
નરજાતિ	Esse (એ'સ્સિ) તે That; Those	Esses (એ'સ્સિશ્)
નારીજાતિ	Essa (ઍસ્સ) „ „ „	Essas (ઍસ્સશ્)
નરજાતિ	Aquelle (આકે'લ્લિ) „ „ દૂર બતાવનાર	Aquelles (આકે'લ્લિશ્)
નારીજાતિ	Aquella (આ'કૅલ્લ) „ „	Aquellas (આકૅલ્લશ્)
	Qual? (ક્વાલ્) કયું? Which?	Quaes (ક્વાઇશ્)
	Que? (કે) „ What?	બહુવચનમાં તેજ રૂપ વપરાય છે
નરજાતિ	Pelo (પે'લુ) વડે, થી પાસે By the,	Pelos (પેલુશ્)
નારીજાતિ	Pela (પે'લ) „ „ „ „	Pelas (પે'લશ્)
નરજાતિ	N'este (ને'સ્તિ) આમાં in this (or those)	N'estes (ને'સ્તિશ્)
નારીજાતિ	N'esta (નૅસ્ત) „ „	N'estas (નૅસ્તશ્)
નરજાતિ	N'esse (ને'સ્સિ) તેમાં, in that (those)	N'esses (ને'સ્સિશ્)

નારીજાતિ N'essa (નૅસ્સા) „ „ N'essas (નૅસ્સશ્)
નરજાતિ N'aquelle (નાકૅ'લ્લિ) „ N'aquelles (નાકૅ'લ્લિશ્)
નારીજાતિ N'aquella (નાકૅલ્લા) „ N'aquellas (નાકૅલ્લશ્)

આગળ આપેલા પાઠોમાં પાઠ ૩જો જુઓ. ઉપરના શબ્દોનો ઉપયોગ તેમાં કરેલો હોવાથી વધારે સમજણ પડી શકશે કારણ કે હાલ તો જાતિ અને વચન વિષેની વિગત અને અનુકૂળ થવા સંભવ છે.

ઉપર પ્રમાણે જોડણી અને જરૂરના રૂપો યાદ રાખ્યા પછી વ્યાકરણના અંગો જેવાં કે નામ, સર્વનામ, વિશેષણ, ક્રિયાપદ અને અવ્યય વિગેરેની હકીકત સ્થાને થઇ પડે તેમ છે; કારણ કે તેથી વાક્ય કેમ બનાવવા અને બનાવેલા વાક્યો વ્યાકરણની પદ્ધતિસર કેમ વાંચવા તેની યથાયોગ્ય સમજણ પડી શકે.

નામ (Nomes) નૉમિ'શ

૧૫ નામ બે પ્રકારના છે. વિશેષ્યનામ અને સામાન્યનામ
વિશેષ્ય નામ એટલે મુખ્યત્વે મનુષ્યના નામ અને દેશ, પર્વત, નદી વિગેરેના નામો. જેમકે Manoel મનવેલ, Alpes આ'લ્પિસ, Euro ૯ઘ્રુ વિગેરે
વિશેષ્યનામ શિવાયના નામ તે બધાં સામાન્યનામ લેખવા.

૧૬ દરેક નામને જાતિ, વચન અને વિભક્તિ હોય છે. તેથી જે નામ જાણવ્યું હોય તે કઇ જાતિનું છે તે માટે નીચેના નિયમો ધ્યાનમાં રાખવા.
પોરતુગીઝ ભાષામાં નરજાતિ અને નારીજાતિ એમ બે જાતિ છે. (નાન્યતરજાતિની ગણત્રીનો નારીજાતિમાંજ સમાવેશ કરવામાં આવે છે.)

૧૬ A નીચેના નામો નરજાતિનાં જાણવા.

૧ પુરૂષના નામ અને તેના ધંધા; જેમકે, Um actor (આતો'ર્) નાટકકાર; Um carpinteiro (ઊં કાર્પિંતે'ર્) સુતાર; O caixeiro (ઉ કાઇશ્યેર્) કલાર્ક વિગેરે.

૨ **પર્વતો**, નદીઓ અને પવનના નામો, તથા જેને છેડે a ન આવ્યો **હોય તેવા** દેશ, નગર અને શહેરના નામો; જેમકે, Os Alpes (ઉઝ્ આ'લ્પીશ્) આલ્પ્સ; O Caucaso (ઉ કા'ઉકસુ) **કૉકેસસ**, O Rio Amazonas (ઉરી'યુ આમાઝોનસ) **આમાઝોન** નદી: O vento (ઉ વ્હેન્તુ) પવન વિગેરે,

૩ જે નામને છેડે e, i, o અને u આવ્યા હોય તેમાંના ઘણા ખરા નામ; જેમકે, eclipse (**ઇક્લીપ્સિ**) ગ્રહણ; Oeste (ઑએ'સ્તિ) પશ્ચિમ દીશા; Leite (લે'ઇતિ) દુધ; Rei (રેઇ) રાજા; filho (ફી'લ્યુ) દીકરો; ceo (સે'ઉ) સ્વર્ગ, Perú' (પેરૂ') તર્કી જાતનું પક્ષી.

પરંતુ આ નિયમના અપવાદ તરીકે "**સદ્ગુણ** અને દુર્ગુણ **દર્શક** નામો" તથા નીચેના e. i. o અને u **છેડાવાળાં** નામો નારીજાતિના છે.

Fonte (ફૉ'ન્તિ) ફુવારો; Chave (શા'વ્હિ) કુંચી; lei (લેઇ) કાયદો; tribu (ત્રી'બુ) જાત; Jente (જૅન્તિ) લોક; Mão (માંઉ) હાથ; bondade (બૉદા'દિ) **ભલાઇ** વિગેરે.

૪ વ્યંજનાંત (વ્યંજન જેને છેડે આવેલ હોય તેવાં) નામો ઘણા-ખરા નરજાતિનાજ હોય છે જેમકે A actriz (અ આત્રી'ઝ્) નાટકકાર; O papel (ઉ પપૅ'લ્) કાગળ વિગેરે.

મુખ્ય રૂલ–O છેડાવાળા નામો મુખ્યત્વે નરજાતિનાજ હોય છે.

૧૬ B નારીજાતિના નામો:—

૧ સ્ત્રીઓ અને સ્ત્રીઓના ધંધાઓ; જેમકે A mulher (અ મુલ્યેર્) સ્ત્રી; A colher (અ કુલ્યેર્) વિગેરે.

૨ ઝાડ અને તેના ફળોમાંના ઘણા ખરાના નામો; જેમકે Maçã (માસાં') બોર; A raiz (અ રરા'ઇઝ્) મૂળીઉં.

૩ a, ã, અથવા ão છેડાવાળા નામો; જેમકે, Casa (કાઝ) ઘર, Maçã (માસાં') બોર, Mão (માં'ઉ) હાથ.

પરંતુ અપવાદ તરીકે નીચેના નામો નરજાતિના છે.

Planeta (પ્લાને'ત) ગ્રહ; **Pão** (પાં'ઉ) રોટલી; **Anão** (આનાં'ઉ) ઠીંગણું વિગેરે.

આ સિવાય કેટલાંક નામો એવાં છે કે તેના અર્થ પ્રમાણે નરજાતિના અથવા નારીજાતિના બને છે જેમકે;

	નરજાતિ		નારીજાતિ	
દેવ-દેવી	Deus	(દે'ઉશ્)	Deusa	(દે'ઉઝ)
સિંહ-સિંહણ	Leão	(લેયાં'ઉ)	Leôa	(લેઓ'અ)
ગામડીઓ પુરૂષ-સ્ત્રી	Villão	(વિલાં'ઉ)	Villôa	(વિલો'અ)
બચ્ચું નરજાતિ-નારીજાતિ	Infante	(ઈંફાં'તિ)	Infanta	(ઇંફાં'ત)

આવા ઘણા નામો છે. તેના ઉદાહરણ તરીકે આ આપ્યા છે.

૧૭ તેમજ નરજાતિ અને નારીજાતિ એ બંનેમાં એકજ રૂપ વપરાય એવું નામ avo છે જે avò (આવ્વો') હોય ત્યારે મોટા બાપો અર્થ થાય છે અને avô (આવ્વોં') હોય ત્યારે મોટી મા અર્થ થાય છે.

૧૮ જાતિની સમજણ સારી રીતે પડે તેને માટે નીચેના પાઠ વાંચવાથી સમજી શકાશે. ઉપલા નિયમો મુજબ શબ્દોની નરજાતિ નારીજાતિ સમજી લેવી. અપવાદ હશે તે જણાવવામાં આવશે.

પાઠ ૧ લો Primeira Licção (પ્રીમેઇર લીસાં'ઉ)

Aqui (અકી') અહીં Here	Dinheiro (દીંયેર) પૈસા Mon y
Alli (અલી) ત્યાં There	Senhora (સીંયોરા) સ્ત્રી Lady
Onde (ઑન્દિ) ક્યાં Where	Rua (રૂ'અ) શેરી Street
Esta' (ઇસ્તા) છે Is	Carta (કાર્ત) કાગળ Letter
Trem (ત્રેં) ઘોડાગાડી Carriage	Carteiro (કાર્તેઇરુ) ટપાલવાળો Postman
Troco (ત્રોકુ) પરચુરણ Change	Livro (લીવ્રુ) ચોપડી Book

Recebo (રેસીબુ) રસીદ Receipt Quarto (ક્વાર્તુ) ઓરડો Room

ર અને રે વચ્ચેનો મધ્યમ ઉચ્ચાર

O recibo (ઉ રેસીબુ) તે રસીદ
A rua (અ રૂઅ) તે શેરી
A senhora (અ સીન્યૉર) તે બાઇ
O carteiro (ઉ કાર્તેઇરૂ) તે ટપાલવાળો

Onde está ? (ઓન્દિ ઇસ્તા) ? ક્યાં છે?

Aqui esta' a nossa carta (અકી ઇસ્તા અ નૉસ્સ કાર્તે) અમારો કાગળ આ રહ્યો.

Alli esta' a nossa rua (અલિ ઇસ્તા અ નૉસ્સ રૂઅ) અમારી શેરી ત્યાં છે.

Alli esta' o nosso trem (અલિ ઇસ્તા ઉ નૉસ્સુ ત્રેં) અમારી ગાડી ત્યાં છે.

Onde esta' o recibo ? (ઓન્દિ ઇસ્તા ઉ રેસીબુ) રસીદ ક્યાં છે?

Aqui esta' o recibo (અકી ઇસ્તા ઉ રેસીબુ) રસીદ આ રહી.

Onde esta' o dinheiro (ઓન્દિ ઇસ્તા ઉ દીન્યેરૂ) પૈસા ક્યાં છે?

Esta' o troco do dinheiro (ઇસ્તા ઉ ત્રોકુ દુ દીંયેરૂ) પૈસાનું પરચુરણ છે.

પાઠ ૨ જો Segunda Lic̨ão (સેગુન્દ લીસ્સાંઉ)

૧૯ જાતિ પ્રત્યયથી પણ દેખાડાય છે તેના દાખલા નીચે મુજબ:—

A sede (અ સેંદિ) તરસ Thirst
O somno (ઉ સોનુ) ઊંઘ Sleep
A agua (અ આગ્વ) પાણી Water

ખાસ નોંધ—નાના પાઠોમાં શબ્દોનું નામ અંગ્રેજી મથાળે આપેલ હોવાથી વાક્યમાં આપેલ નથી.

*Nem.....nem (નેં-નેં) કાંઇ નહીં Neither.....nor
O pão (ઉ પાંઉ) રોટલી Bread
A penna (અ પે'ન) કલમ Pen
A mãe (અ માંઇ) મા Mother
O pae (ઉ પાઇ) બાપ Father
O sal (ઉ સાલ્) મીઠું Salt
A fome (અ ફોમિ) ભૂખ Hunger
A igréja (અ ઇગ્રેજ્ય) દેવલ Church
A casa (અ કાઝ) ઘર House
*A bagagem (અ બગાજિયં) લગેજનો સામાન Luggago
A chave (અ શા'વ્હિ) ચાવી Key
A estação (અ ઇસ્તિસાં'વ) સ્ટેશન Station
O bolso (ઉ બોલ્સુ) ખીસ્સું Pocket
Em (એં) અંદર In
Estava (ઇસ્તાવ્હ) હતો Was
Lá em cima (લા એં સીમ) ઉપલી સીડી Up stairs
Lá em baixo (લા એં બા'ઇશુ) નીચલી સીડી Down stair
મારૂં, તારૂં વિગેરે માટે પાનું ૧૯મું જુઓ.

૨૦ આપણે જ્યાં "તમે" "આપ" એમ બોલીએ છીએ તેની બોલવાની પોર્ટુગીઝમાં ઘણી રીતો છે. પણ આ સ્થળે જણાવવાનું જે આ ચોપડીમાં "તમે" ને માટે O Sr અથવા "Vmcê" (Vossamercê ઉચ્ચાર

---

* Nem.....nem આમાં જ્યાં ટપકાં છે ત્યાં કોઇનું નામ મુકવું. દાખલા તરીકે પાઠમાં જુઓ.

* આમાં Bagagem એ અપવાદ તરીકે નારીજાતિનો શબ્દ છે. નારીજાતિના શબ્દો a પ્રત્યયથી દર્શાવેલા છે.

વૅાસ્સ મસેં) ત્રીજા પુરૂષ એકવચનને માટે; અને Vmcês (ઉચ્ચાર વૅાસ્સ મસેંસ્) ત્રીજા પુરૂષ બહુવચનને માટે વાપરેલ છે.

નોંધ—પોતાના દરજ્જાથી હલકાને માટે Vossê (વોસ્સે) વપરાય
„ „ સરખા હોય તેને માટે O Sr. (ઉ સિંયૅાર્) „
„ „ મોટા „ „ O Sr. અથવા Vmcê (વ્હૅાસ્સ મસેં) વપરાયછે
„ „ ઘણાજ શ્રેષ્ઠ „ V. Exc (વ્હૅાસ્સ ઍસ્સલૅંસિયૂ) વપરાય છે.

મથાળે શબ્દોની ઉપર ચિન્હ (કેમ બોલવું તેની નિશાની) મુકાયેલ હોવાથી પાઠમાં ફરીથી મુકેલ નથી.

O seu quarto (ઉ સેઉ ક્વાર્તુ) તેના ઓરડો.

A sua carta (અ સુઅ કાર્ત) તેણીનો કાગળ.

Vmcê tem a penna (વ્હૅાસ્સમસેં તેં અ પેન) તમારી પાસે કલમ છે.

Tenho o pão, a agua e o sal (તેંન્યુ ઉ પાંઉ, અ આગ્વ ઇ ઉ સાલ્) મારી પાસે તે રોટલી, પાણી અને નિમક છે.

Na minha carta (ન મીન્ય કાર્ત) મારા કાગળમાં.

Ondo esta' a cstaçaõ (ઓન્દિ ઇસ્તા અ ઇશ્તસાંવ)સ્ટેશન ક્યાં છે?

O meu sacco esta' la' em cima (ઉમેઉ સાકુ ઇસ્તા લા એં સીમ) મારો કોથળો મેડા ઉપર છે.

A sua bagagem esta' la' em baixo (અ સુઅ બગાજિંયં ઇસ્તા લા એં બા'ઇશુ) તારો લગેજ સીડી નીચે છે.

Onde está o seu trem ? (ઓન્દિ ઇસ્તા ઉ સેઉ ત્રૈં) તારી ગાડી ક્યાં છે?

O seu livro está no seu quarto (ઉ સેઉ લીવ્રુ ઇસ્તા નુ સેઉ ક્વાર્તુ) તેની ચોપડી તમારા ઓરડામાં છે.

O dinheiro esta' no meu bolso (ઉ દીંયેરૂ ઇસ્તા નુ મેઉ બોલ્સુ) મારા ખીસામાં પૈસા છે.

Aqui esta' o seu troco (અકી' ઇસ્તા ઉ સેઉ ત્રોકુ) તમારૂં પરચુરણ આ રહ્યું.

ઉપરના પાઠ ઉપરથી જાતિ માટે સારી રીતે સમજણ પડી ગઇ હશે. માટે હવે વચન વિષે બોલીએ.

વચન (Numero) નુ'મેરૂ.

૨૧ વચન બે છે, એકવચન અને બહુવચન.
એકપણું બતાવે તે એકવચન જેમ, એક ચોપડી Um livro (ઉં લીવ્રુ) એકથી વધારે બતાવે તે બહુવચન જેમ, ચોપડીઓ Livros (લીવ્રુશ) બહુવચન નિચેના નિયમ મુજબ બનાવાય છે.

૧ બહુવચન બનાવવાનો સામાન્ય નિયમ એવો છે કે સ્વરાંત નામોને છેડે s ઉમેરાય છે જેમકે, **Boi** (બોઇ), **Bois** (બોઇશ) બળદો, **Dia** (દીયુ), **Dias** (દીયશ) દિવસો, **Irmã**, (ઇર્માં), **Irmãs** (ઇર્માંશ) બહેનો.

૨ વ્યંજન છેડાવાળા નામોને માટે નીચેના નિયમો ધ્યાનમાં રાખવાનાછે-

a જેને છેડે **ar, er, ir, or** તથા **az, ez, iz, oz** અને **uz** આવેલા હોય તેનું બહુવચન **es** શબ્દ લગાડવાથી બને છે, જેમકે, **Mar** (માર્), **Mares** (મા'રિશ), દરીઆ; **Poder** (પુદે'ર્), **Poderes** (પુદે'રિશ) સત્તા, **Dôr** (દોર્), **Dôres** (દોરિશ) દુઃખ; **Rapaz** (રપાઝ્), **Rapazes** (રપા'ઝિશ) છોકરા, **Mez** (મેઝ્), **Mezes** (મેઝિશ) મહિના, **Luz** (લુઝ્), **Luzes** (લુઝિશ) દીવા, **Noz** (નૉઝ્), **Nozes** (નૉઝિશ) ફળ, **Nariz** (નારીઝ્), **Narizes** (નારીઝીશ) નાક વિગેરે.

b જેને છેડે **al, ol** અને **ul** આવેલા હોય ત્યારે તેમાંથી **l** કાઢી નાંખી અને **es** મુકવાથી બહુવચન બને છે; જેમકે, **Quintal** (કિંતાલ), **Quintaes** (કિંતાઇશ) ફળીઉં; **Alchol** (આલ્કૉલ), **Alchoes** (આલ્કૉઇશ) આલ્કોલ નામનો દારૂ; **Azul** (આઝૂલ),

Azues (આઝૂઇશ) વાદળીઓ રંગ, પરંતુ **Mál** (માલ), નું **Males** (માલિશ) ખરાબ; અને **Consul** (કોંસુલ)નું **Consules** (કોંસુલિશ) રાજ્યનો એલચી વિગેરે થાય છે.

c જેને છેડે el અને il હોય તેનું eis કરવાથી બહુવચન બને છે; જેમકે, **Papel** (પપેલ), **Papeis** (પપેઇશ) કાગળો; **Fossil** (ફોસિલ) **Fosseis** (ફોસેઇશ) ખનીજ વસ્તુ.

d જે નામને છેડે il હોય તેમાંથી l કાઢી નાંખી s લગાડવાથી બહુવચન બને છે; જેમકે, **Civil** (સીવિહીલ), **Civis** (સિવિહશ) સભ્ય.

e જે નામને છેડે m હોય તેમાંથી m કાઢી નાંખીને ns લગાડવાથી બહુવચન બને છે. જેમકે, **Homem**, (ઑમિં), **Homens** (ઑમિંશ) માણસો; **Som** (સોં), **Sons** (સોંશ) અવાજ.

f ão છેડાવાળા શબ્દો હોય તેનું બહુવચન ãos, ões, અથવા ães કરવાથી બનેછે; જેમકે, **Vão** (વ્હાંઉ), **Vãos** (વ્હાંઉશ), ખાલી; **Canção** (કાંસાંઉ), **Canções** (કાંસોઇશ) ગાયન; **Cão** (કાંઉ); **Cães** (કાંઇશ) કુતરા વિગેરે.

ઉપર પ્રમાણે નિયમો બરાબર ધ્યાનમાં રાખવાથી સહેલાઇથી બહુવચન બનાવવાની ટેવ પડી જાય છે; જેથી ટુંકા અને થોડા નિયમોની વિગત સંક્ષેપમાં આપેલ છે.

૨૨ ઉપરનાં નિયમ બરાબર ધ્યાનમાં રહે એટલા વાસ્તે નીચેના પાઠ ઉપર ધ્યાન આપવું.

પાઠ ૩જો Terceira Licção (તેર્સેઇર લીસાંઉ)

એકવચન	બહુવચન			
Dia	**Dias**	(દીઆશ)	દિવસો	**Days**
Signal	**Signaes**	(સિનાઇશ)	ઇશારા	**Signals**
Pacote	**Pacotes**	(પકૉતિશ)	બિંડલી	**Parcels**

Qual	Quaes	(ક્વાઇશ્)	ક્યું ?	Which ?
Bahú	Bahús	(બાઊ'શ્)	પેટી	Trunks
Um	Uns	(ઊંશ્)	એક, કેટલોક	One, Somo
Opinião (ઓપિનિયાંઉ)	Opiniões	(ઓપીનીયોંઇશ્)	મત	Opinions
Plano	Planos	(પ્લાનુશ્)	યુક્તિઓ	Plans
Irmã	Irmãs	(ઇર્માંશ્)	બેનો	Sisters
Lugar	Lugares	(લુગારિશ્)	જગ્યાઓ	Places
Bilhete	Bilhetes	(બિલ્યે'તિશ્)	ટીકેટો	Tickets
Amigo	Amigos	(આમીગુશ્)	મિત્રો	Friends

આ ઉપરાંત પાને ૧૯ મે આપેલાં શબ્દો યાદ રાખવા કારણકે જાતિ અને વચન દર્શાવવા માટે આ પાઠમાં તેનો ઉપયોગ કરેલ છે.

O seu pacote	(ઉ સેઉ પકૅાતિ)	તેનું પાર્સલ
Os seus pacotes	(ઉસ્ સેઉશ્ પકૅાતિશ્)	તેનાં પાર્સલો
O seu quarto	(ઉ સેઉ ક્વાર્તુ)	તેનો ઓરડો
Os seus quartos	(ઉસ્ સેઉશ્ ક્વાર્તુશ્)	તેના ઓરડાઓ
A nossa chave	(અનૅાસ્સ શાવ્હિ)	અમારી ચાવી
As nossas chaves	(અઝ્ નૅાસ્સશ્ શાવ્હિશ્)	અમારી ચાવીઓ
A minha carta	(અ મીગ્ન્ય કાર્ત)	મારો કાગળ
As minhas cartas	(અશ્ મીગ્ન્યશ્ કાર્તશ્)	મારા કાગળો.
O meu livro	(ઉ મેઉ લી'વ્રુ)	મારી ચોપડી.
Os meus livros	(ઉશ્ મેઉશ્ લી'વ્રુશ્)	મારી ચોપડીઓ.
Estas senhoras	(ઍસ્તશ્ સીગ્ન્યૅારશ્)	આ સ્રીઓ.
Quaes pacotes ?	(ક્વાઇશ્ પકૅાતિસ્) ?	કયા પાર્સલો ?
Uns saccos	(ઊંસ્ સાક્કુશ્)	કેટલાક કોથળાઓ
Esse bilhete	(એસ્સી બીલ્યેતિ)	તે ટીકેટ.
Esses bilhetes	(એસ્સિશ્ બિલ્યેતિશ્)	તે ટીકીટો.

વિભક્તી વિષેનું વિવેચન **સર્વનામમાં** જુઓ

દ૩ **પાઠ ૪ Quarta Licção** (કવાર્ત લિસ્સાંઉ)

Esquina (ઇશ્કીન) ખૂણો Corner
Loja (લૉાજ્ય) દુકાન Shop
Preço (પ્રેસુ) કીંમત Price E' (ઍ) છે is એકવચન
Criado (ક્રી'યાદુ) નોકર Servant São (સાંઉ) છે are બહુવચન
Correio (કુરરેયુ) ટપાલ ઑાફીસ Post office
Comboio (કૉામ્બૉાયુ) રેલગાડી Train

આ પાઠમાં શબ્દોની જાતિ દર્શાવવા પાના ૧૭ મે બતાવેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કર્યો છે, તે ધ્યાનમાં લેવા. જે શબ્દો આગલા પાઠમાં આવી ગયા છે તે અહીં ફરીથી જણાવ્યા નથી.

Do preço (દુ પેસ્સુ) કીમતનુ Of the price
Da estação (દ ઇસ્તસાંઉ) સ્ટેશનેથી From the station
Na igreja (ન ઇગ્રેજ્ય) દેવળમાં In the church
Do criado (દુ ક્રીયાદુ) નોકર પાસેથી From the servant
Pelo comboio (પેલુ કૉામ્બોયુ) રેલ રસ્તે By the train
A' loja (આ લૉાજ્ય) દુકાન તરફ To the shop
Pela rua (પેલ રરૂઅ) રસ્તેથી By the street
A esquina da rua (આ ઇસ્કીન દ રરૂઅ) તે રસ્તાના ખુણા તરફ
Da loja do seu amigo (દ લૉાજ્ય દુ સેઉ આમીગુ) તમારા મિત્રની દુકાનમાંથી.
Qual é o meu logar ? (ક્વૉાલ્ ઍ ઉમેઉ લુગાર્) મારી જગ્યા કઇ છે ?
Qual é a sua opinião ? (ક્વૉાલ્ ઍ અ સુઅ ઓપિનિયાંઉ) તમારો મત શું છે ?
Quaes são os seus planos (ક્વાઇશ્ સાંઉ ઉસ્ સેઉશ્ પ્લાનુશ્) **તેઓની યુક્તિઓ શું છે ?**

* Quaes d'estas senhoras são as suas irmãs (ક્વાઇશ઼ ઍસ્તસ્ સીન્યૉરસ્ સાંઉં અસ્ સુઅશ઼ ઇર્માંશ઼) આ સ્ત્રીઓમાંથી તમારી બેનો કઇ છે ?

અહીં ખાસ ધ્યાન રાખવાની બાબત છે કે સીન્યૉરસ્ સાંઉ, અસ્ સુઅસ્ એ બધે શ઼ નહીં થતાં ઉચ્ચાર સ્ કરેલ છે કારણકે એ s સાથે આવ્યા છે.

વિશેષણ (Adjectivos) આજ્યેતીવુશ઼

૨૪ વિશેષણની જાતિ અને વચન હમેશાં તેના વિશેષ્યની જાતિ અને વચન મુજબજ રાખવામાં આવે છે. એટલે નરજાતિના વિશેષ્યની સાથે વિશેષણ નરજાતિનુંજ વપરાય અને નારીજાતિના વિશેષ્યની સાથે નારીજાતિનું વિશેષણ વપરાય છે; જેમકે Bom livro (સારૂં પુસ્તક): Nova lua (બીજનો ચંદ્રમા).

૨૫ નરજાતિના વિશેષણનું નારીજાતિ બનાવવું હોય તો નીચેના ફેરફાર કરાય છે.

- *a* o છેડાવાળા નરજાતિના વિશેષણને નારીજાતિ બનાવતાં o કાઢી તેને બદલે a લગાડાય છે. જેમકે, Novo, Nova (નૉવુ, નૉવ્વ) નવું, Mao, Má (માઉ, મા) ખરાબ: Alto, Alta (આલ્તુ, આલ્ત) ઊંચુ.
- *b* ão છેડાવાળા નરજાતિના વિશેષણને નારીજાતિ બનાવતાં તેને બદલે ã મુકવામાં આવે છે. જેમકે São, Sã (સાંઉ, સાં) તંદુરસ્ત.
- *c* or છેડાવાળા નરજાતિના વિશેષણને a ઉમેરવાથી નારીજાતિનું વિશેષણ બને છે. જેમકે Doutor, Doutora (દોતોર્, દોતોર) દાક્ટર.
- *d* m અથવા u છેડાવાળા નરજાતિના વિશેષણને નારીજાતિ બનાવતાં ફક્ત a ઉમેરવામાં આવેછે. જેમકે, Um, Uma (ઊં, ઊમ)

---

* Qual અથવા Quaes જ્યારે de (d') પહેલાં આવેલ હોય ત્યારે તેની પછી નામ આવે છે.

એક; Cru, Crua (ક્રુ, ક્રૂઅ) કાચું; પણ Bom ને બદલે Boa (બોં, બોઅ) સારૂં થાય છે.

l અથવા ez છેડાવાળા સામાન્ય શબ્દો રીતે બંને જાતિના હોય છે. નીચેના શબ્દો અનિયમીત છેઃ—Bom, Boa સારૂં; Ladrão, Ladra (લાડ્રાંઉ, લાડ્ર) લુચ્ચો; Chorão Chorona (શૅારાંઉ, શરોન) રડતો.

૨૬ હમેશાં ઉપયોગમાં આવે એવાં વિશેષણોની સંખ્યા નીચે આપેલ છે તે મોઢે કરવાથી બહુજ ઉપયોગી થઇ પડશે.

ઉચ્ચાર કરવામાં હ્રસ્વ અને દીર્ઘની ખાસ સંભાળ રાખી બોલાય તો ઉચ્ચાર ખરો માલુમ પડે જેમકે Doce નો દૅાસિ ઉચ્ચાર થાય છે પણ આપણે દૅાસ્ બોલીએ છીએ પણ તે કરતાં દૅાસિ હ્રસ્વ બોલીએ તો તે ઉચ્ચાર ખરો ગણાય.

Activo	(આતીવ્વુ)	ચાલાક	Active
Agradavel	(આગ્રાદા'વૅલ્)	અનુકૂળ	Agreeable
Ancioso	(આંસિયોઝુ)	આતુર	Anxious
Amargo	(આમા'ર્ગુ)	કડવું	Bitter
Atrevido	(આત્રેવ્વીદુ)	હીમ્મતવાન	Bold
Apertado	(આપૅર્તાદુ)	મજબુત	Tight
Alto	(આલ્તુ)	ઊંચું	Tall
Aberto	(આબૅર્તુ)	ઉઘાડું	Open
Alegre	(આલેગ્રિ)	ખુશમીજાજી	Cheerful
Bem	(બૅં)	સારૂં, ખરૂં	Well, Right
Bonito	(બુનીતુ)	સુંદર	Pretty
Brando	(બ્રાંદુ)	નમ્ર	Mild
Baixo	(બાઇશુ)	નીચું	Low
Benigno	(બેનીગ્નુ)	માયાળુ	Kind
Bom	(બૅાં)	સારૂં	Good

Barato	(બારાતુ)	સોંઘું	**Cheap**
Bravo	(બ્રાવ્વુ)	બહાદુર	**Brave**
Capaz	(કપાઝ)	શક્તિવંત	**Able**
Caro	(કારૂ)	મોંઘું	**Dear**
Cego	(સૅગુ)	આંધળો	**Blind**
Cuidadoso	(કુઇદાદો'ઝુ)	સાવધ	**Careful**
Certo	(સૅર્તુ)	ચોક્કસ	**Certain**
Cortez	(કોર્તેઝ)	સભ્ય	**Civil**
Claro	(કલારૂ)	સાફ	**Clear**
Confortavel	(કૉફૉ'ર્તાવ્વેલ)	સુખકર	**Comfortable**
Completo	(કૉમ્પ્લેતુ)	સંપૂર્ણ	**Complete**
Correcto	(કુરરૅતુ)	સાચું	**Correct**
Cruel	(ક્રુયૅલ)	ઘાતકી	**Cruel**
Curioso	(કુરિઓઝુ)	વિચિત્ર	**Curious**
Cedo	(સેદુ)	વહેલું	**Early**
Commodo	(કૉમદુ)	સહેલું	**Easy**
Cada	(કા'દ)	દરેક	**Every**
Chato	(શાતુ)	ચપટુ	**Flat**
Cheio	(શેઇયુ)	ભરેલુ	**Full**
Contente	(કૉન્તૅન્તિ)	ખુશી	**Glad**
Comprido	(કુંપ્રીદુ)	લાંબું	**Long**
Curto	(કુર્તુ)	ટુંકું	**Short**
Cru	(ક્રુ)	કાચું	**Raw**
Certamente	(સૅ'ર્તેમન્તિ)	નક્કી	**Sure**
Descuidadoso	(દિશ્કુઇદાદોઝુ)	ગાફલ	**Careless**
Differente	(દિફ્રૅન્તિ)	જુદું	**Different**
Distincto	(દિસ્તીંતુ)	સ્વચ્છ	**Distinct**

Direito	(દિરેતુ)	સીધું	Straight
Duro	(દૂરુ)	કઠણ, ચીકણું	Hard, Tough
Delicado	(દેલિકાʼદુ)	નાજુક, સુંદર	Nice
Diverso	(દિવૅર્સુ)	નાના પ્રકારનું	Various
Doente	(દુઍન્તિ)	માંદું	Sick
Dôce	(દોસિ)	મીઠું	Sweet
Estimavel	(ઇશ્તિમાʼવ્હેલ્)	કીમતી	Valuable
Enfadonho	(ઍંફાદોન્યુ)	કંટાળા ભરેલું	Troublesome
Estrondoso	(ઇશ્ત્રૉંદોઝુ)	ઊંચું	Loud
Empoado	(ઍમ્પોઆદુ)	ધૂળવાળું	Dusty
Estupido	(ઇશ્તુપિદુ)	રેઢીઆળ	Stupid
Escuro	(ઇશ્કૂરુ)	અંધારીઉં	Dark
Formoso-a	(ફોર્મોઝુ) ફૉર્મોઝ (નારી)	સુંદર	Beautiful
Frio	(ફ્રીયુ)	થંડી	Cold
Fresco	(ફ્રેશ્કુ)	ટાઢું	Cool
Facil	(ફાસિલ્)	સહેલું	Easy
Falso	(ફાલ્સુ)	ખોટું	False
Famoso	(ફામોʼઝુ)	પ્રખ્યાત	Famous
Fino	(ફીનુ)	સુંદર	Fine
Feliz	(ફેલીજ્)	સુખી	Happy
Firme	(ફીર્મિ)	દૃઢ	Firm
Fresco	(ફ્રેશ્કુ)	તાજું	Fresh
Forte	(ફૉર્તિ)	મજબુત	Strong
Feio	(ફેઇયુ)	બેડોળ	Ugly
Fraco	(ફ્રાકુ)	નબળું	Weak
Feroz	(ફેરોઝ્)	જંગલી	Wild

Feito de páo	(ફેઇતુ દ પાઉ)	લાકડાનું	Wooden
Grosso	(ગ્રોસ્સુ)	જાડું	Thick
Grande	(ગ્રાન્દિ)	મોટું	Large
Geral	(જ્યૅરાલ્)	મુખ્ય	General
Gordo	(ગોર્દુ)	જાડું	Fat
Generoso	(જ્યૅનૅરોઝુ)	ઉદાર	Generous
Habil	(આબિલ્)	હુશીઆર	Clever
Humido	(ઊમિદુ)	ભેજવાળું	Damp
Honesto	(ઑનૅસ્તુ)	પ્રમાણિક	Honest
Imprudente	(ઈંપ્રુદૅન્તિ)	મૂર્ખ	Foolish
Importante	(ઈંપૉર્તાન્તિ)	જરૂરી	Important
Injusto	(ઈંજ્યુસ્તુ)	અન્યાયી	Unjust
Incapaz	(ઈંકપાઝ્)	નાલાયક	Unfit
Incerto	(ઈંસૅર્તુ)	અનિશ્ચિત	Unsettled
Indigno	(ઈંદીનુ)	નકામું	Worthless
Justo	(જ્યુસ્તુ)	ન્યાયી	Just
Liso	(લીઝુ)	લીસું	Smooth
Luzente	(લુઝૅન્તિ)	પ્રકાશિત	Bright
Leve	(લૅવ્વિ)	સહેજ	Light
Largo	(લાર્ગુ)	પહોળું	Broad, wide
Limpo	(લીંપુ)	ચોખ્ખું	Clean
Livre	(લીવ્રિ)	મુક્ત, છુટું	Free
Ligeiro	(લીજ્યેર)	હલકું	Light
Môço	(મોસ્સુ)	નાનું	Young
Mal	(માલ્)	ખરાબ	Wrong, bad
Malhado	(માલ્યાદુ)	ભીનું	Wet
Macio	(માસિયુ)	સુંવાળું	Soft

Mesmo	(મેઝમુ)	તેજ	Same
Malvado	(માલ્વા'દુ)	ખરાબ	Wicked
Moderno	(મૉર્દૅનુ)	હાલનું	Modern
Magro	(માગ્રુ)	પાતળું	Thin
Mao	(માઉ)	ખરાબ	Bad
Mudo	(મૂદુ)	મુંગુ	Dumb
Muito	(મૂઇતુ)	ઘણું	Very
Morto	(મોર્તુ)	મુવેલું	Dead
Medroso	(મૅદ્રોઝુ)	બીધેલું	Afraid
Natural	(નાતુરાલ્)	રહેવાશી	Natural
Neccssario	(નૅસૅસા'રિયુ)	જરૂરનું	Necessary
Nobre	(નૉબ્રિ)	ઉમદ્દ	Noble
Numeroso	(નુમૅરોઝુ)	ઘણા	Numerous
Occupado	(ઓકુપાદુ)	ઉદ્યમી	Busy
Ouco	(ઔકુ)	પોલું	Hollow
Ordinario	(ઓર્દિનાર્યુ)	સાધારણ	Ordinary
Opportuno	(ઓપોર્તુનુ)	વખતસર	Timely
Prompto	(પ્રૉન્તુ)	ખુશી, તૈયાર	Willing, ready
Proprio	(પ્રૉપ્રિયુ)	અનુકૂળ	Suitable
Pequeno	(પિકૅનુ)	નાનું	Small, little
Presente	(પ્રૅઝૅન્ત્િ)	હાજર	Present
Principal	(પ્રિંસિપાલ)	મુખ્ય	Principal
Paciente	(પાસિયૅન્તિ)	ધીરજવાળો	Patient
Perfeito	(પર્ફે ઇતુ)	સંપૂર્ણ	Perfect
Perigoso	(પેરિગોઝુ)	ભયંકર	Dangerous
Preguiçoso	(પ્રૅગિસોઝુ)	આળસુ	Idle
Poucos	(પૌકુશ)	થોડા	Few

Quente	(કૅન્ત)	ગરમ	Hot; warm
Rude	(રુદિ)	જંગલી	Rude
Rural	(રુરાલ્)	ગ્રામ્ય	Rural
Regular	(રરેગુલાર)	નિયમીત	Regular
Real	(રરેયાલ્)	અસલ	Real
Raro	(રરારૂ)	ભાગ્યેજ	Rare
Sereno	(સૅરૅનુ)	શાંત	Calm
Surdo	(સુર્દુ)	બહેરૂં	Deaf
Sujo	(સુજ્યુ)	ગંદું	Dirty
Secco	(સેક્કુ)	સુકું	Dry
Solto	(સોલ્તુ)	છુટું	Loose
Salvo	(સાલ્વુ)	સહીસલામત	Safe
Seguro	(સૅગુરૂ)	,,	Securo
Severo	(સૅવૅરૂ)	સખ્ત	Severe
Serio	(સૅરીયુ)	ભયંકર	Serious
Simples	(સીંપ્લિશ્)	સાદું	Simple
Singelo	(સિંજ્યૅલુ)	કુંવારો, એકલવાયું, એકલો	Single
Solido	(સૉલિદુ)	નક્કર	Solid
Sedento	(સૅદૅન્તુ)	તરસ્યો	Thirsty
Sabio	(સાબિયુ)	ડાહ્યો	Wise
Triste	(ત્રીસ્તિ)	દીલગીર	Sad
Tarde	(તાર્દિ)	મોડું	Late
Tanto	(તાન્તુ)	એટલું	So much
Tempestuoso	(તૅમ્પૅસ્તુઓઝુ)	તોફાની	Stormy
Total	(તૉતાલ્)	સરવાળો	Total
Todo	(તોડુ)	આખું	All
Usual	(ઉઝુઆલ્)	સામાન્ય	Usual

Urgente	(ઉર્જેયૅન્તિ)	જરૂરતું	Urgent
Util	(ઊતિલ્)	ઉપયોગી	Useful
Vazio	(વ્ઝીયુ)	ખાલી	Empty
Velho	(વ્ૅલ્યુ)	જુનું	Old
Venenoso	(વ્ૅનૅનોઝુ)	ઝેરી	Poisonous
Veloz	(વ્ૅલોઝ્)	ઉતાવળું	Quick
Vagaroso	(વ્ાગારોઝુ)	ધીમું	Slow
Verdadeiro	(વ્ૅર્દાદેઇરૂ)	સાચું	True
Vão	(વ્ાંઉ)	ફોગટ	Vain
Ventoso	(વ્ૅન્તોઝુ)	પવનવાળું	Windy
Varios	(વ્ાર્યુશ્)	જુદી જુદી જાતનું	Various
Zangado	(ઝાંગાદુ)	ગુસ્સે થયેલું, ક્રોધિત	Angry

નીચેના પાઠમાં ઉપરના શબ્દોનો ઉપયોગ કર્યો છે જે ઉદાહરણ તરીકે આપેલ છે.

૨૭ પાઠ ૫ મો Quinta Licção (કીન્ત લીસ્સાંઉ)

Isto	(ઇસ્તુ)	આ	This	N'isto	(નીસ્તુ)	આમાં	In this
Isso	(ઇસ્સુ)	તે	That	N'isso	(નીસ્સુ)	તેમાં	In that
Aquillo	(આકીલ્લુ)	તે „ (દૂરની-વસ્તુ દર્શાવવા)		Difficil	(દિફીસિલ્)	અઘરૂં	Difficult

આ બધા શબ્દો નાન્યતર જાતિના છે

અહીં જણાવવું જરૂરનું છે જે "આ" અને "તે" ને માટે બબે શબ્દો છે જેવાંકે Este અને Isto; (આ) Esse અને Isso; (તે) Aquelle અને Aquillo (તે) આ બે રૂપમાંથી કયું રૂપ કયે સ્થળે વાપરવું તેની રીત એવી છે કે જ્યાં આગળ તે વિશેષણની પછી કોઇ નામ ન હોય ત્યા Isto, Isso અને Aquillo વપરાય છે; અને વિશેષણની સાથે વિશેષ્ય તરીકે નામ હોય તો Este, Esse અને Aquelle વપરાય છે. તેનો ઉપયોગ પાઠમાં જોઇ લેવો અને તફાવત જોવો હોય તો કલમ ૫૮ જુઓ.

નોંધ—ઉચ્ચાર આગળ આવેલ હોવાથી ફરીથી આપેલ નથી.

Quinto (કીન્તુ) પાંચમો Fifth; Lingua (લીંગ્વ) ભાષા Language

Isto é tudo (ઇસ્તુ ઍ તૂદ) આ સઘળું છે.
Aquillo é difficil (અકીલ્લુ ઍ દિફીસિલ્) તે અઘરૂં છે.
Isto é facil (ઇસ્તુ ઍ ફાસિલ્) આ સહેલું છે.
Isto não é caro (ઇસ્તુ નાંઉ ઍ કારૂ) આ મોંઘું નથી.
Isso não é certo (ઇસ્સુ નાંઉ ઍ સૅર્તુ) તે ચોક્કસ નથી.
Uma formosa senhora perguntou (ઉમ ફૉર્મૉઝ સિન્યૉર પેર્ગુન્તો) એક સુંદર સ્ત્રીએ પૂછ્યું.
Carlos Quinto falava diversas linguas europeas (કાર્લુશ્ કીન્તુ ફાલાવ દીવૅર્સશ્ લીંગ્વજ્ યેઉરૉપેયશ) પાંચમો કાર્લુ (ચાર્લ્સ) યુરોપની ઘણી ભાષા બોલતો.

૨૮ **“ ત્રણ જાતનાં વિશેષણો ”** વિશેષણનું ગુણ કે રૂપપણું ત્રણ રીતે બતાવાય છે. ૧ સાદી રીતે (Positivo), ૨ મુકાબલાવાળી રીતે (Comparativo) અને ૩ સર્વોત્કૃષ્ટ રીતે (Superlativo).

૨૯ સાદી રીતે જેને positivo (પોઝીતીવુ) કહે છે તે સાધારણ રીતે સામાન્ય રૂપેજ દર્શાવાય છે. જેમકે આ સ્ત્રી સુંદર છે Esta mulher é bella (ઍસ્ત મુલ્યૅર્ ઍ બૅલ્લ)

૩૦ મુકાબલાવાળી રીતે જેને comparativo (કંપારાતીવુ) કહે છે તે ઓછા અથવા વધતા પ્રમાણમાં કોઇ તેનેજ મળતી બીજી વસ્તુ સાથે સરખામણી રૂપે દર્શાવાય છે. જેમકે તે સ્ત્રી વધારે (પહેલી સ્ત્રી કરતાં) સુંદર છે Aquella e mais bella que esta (અકૅલ્લ ઍ માઇશ્ બૅલ્લ કે ઍસ્ત).

૩૧ સર્વોત્કૃષ્ટ રીતે જેને superlativo (સુપર્લાતીવુ) કહે છે તે સૌથી ઉતરતું કે ચઢતું એવું બતાવવું હોય ત્યારે કામ આવે છે. જેમકે પેલી સ્ત્રી સઉથી સુંદર છે (આગળ બે જણાવી તેના કરતાં) Essa e a mais bella (de todas) (ઍસ્સ ઍ અ માઇશ્ બૅલ્લ દ તૉદશ્).

૩૨ **કંપારાતીવુ રૂપ** બનાવવું હોય ત્યારે mais માઇશ (વધારે) અથવા menos મેંનુશ (ઓછું) એ શબ્દો વિશેષણના સામાન્ય રૂપને લગાડાય છે. જેમકે મોંઘું caro પણ વધારે મોંઘું mais caro, રૂપાળું bello પણ ઓછું રૂપાળું કહેવું હોય તો menos bello કહેવાય.

આ કરતાંએ વધારે બારદર્શક કંપારાતીવુ રૂપ જણાવવું હોય તો તેની પહેલાં muito mais (ઘણું વધારે) અથવા muito menos (ઘણું ઓછું) **અર્થ મુજબ** લગાડાય છે. જેમકે muito mais bello ઘણીજ રૂપાળી.

૩૩ **સુપર્લાતીવુ રૂપ** બનાવવું હોય ત્યારે વિશેષણના સામાન્ય રૂપને (૧) o (કે a) mais લગાડાય છે જેમકે ઘણુંજ મોંઘું O mais caro બીજી રીતે (૨) Issimo ઇસ્સિમુ (પણ નારીજાતિમાં Issima ઇસ્સિમ) લગાડાય છે જેમકે પૈસાદાર Rico; પણ ઘણોજ પૈસાદાર કહેવું હોય તો Riquissimo (રીકીસ્સિમુ).

૩૪ **સરખામણીની તુલના** Graus de comparação (ગ્રાઉશ દ કૉમ્પારાસાંઉ)

a **"તેના જેવું" (જેટલું)** એમ સરખામણી બતાવવા માટે Tão... como શબ્દો મુકાયછે. જેમકે તે "તમારા જેવો" પૈસાદાર છે. Elle é tão rico como o Sr. (એલ્લિ એ તાંઉ રીકુ કોમુ ઉ સિંયોર્).

b **"તેના કરતાં"** એમ સરખામણી બતાવવા માટે Mais...... que (વધારો દર્શાવવા માટે) અથવા Menos......que (ઓછું દર્શાવવા માટે) લગાડાય છે. જેમકે તે મારા બાપ "કરતાં વધારે" પૈસાદાર છે. Elle é mais rico que o meu pae (એલિએં માઇશ રીકુ કે ઉ મેઉ પાઇ).

૩૫ કેટલાંક વિશેષણોની સરખામણી ઉપરની રીત મુજબ નહીં થતાં અનિયમીત રીતે થાય છે તેમાંના કેટલાક દાખલા.

સારું Bom, boa વધારે સારું Melhor સૌથી સારું O melhor
ખરાબ Máo, má વધારે ખરાબ Peor „ ખરાબ O peor

મોટું Grande „ મોટું Maior „ મોટું O maior
નાનું Pequeno „ નાનું Menor „ નાનું O menor

ઉપરનાં ત્રણે રૂપોનો ઉપયોગ તથા આગળ આપેલ બધી કલમોનો જાતિ વચન અનુસાર ખુલાસો નીચેના પાઠમાં કરેલો છે.

૩૬ પાઠ ૬ઠ્ઠો Sexta Licção (સેસ્ત લીસાંઉ)

Elevado (ઍલૅવાદુ) ઊંચું High
Relogio (રૅલૉજ્યુ) ઘડીઆળ Clock
Será (સૅરા) થશે Will be Ser નુ રૂપ છે
Pesado (પૅઝાદુ) ભારે Heavy
Pronuncia (પ્રુનૂંસિઅ) ઉચ્ચાર Pronunciation
Razão (રાઝાંઉ) ખરૂં Right
Estou (ઇસ્તો) હું છું Am
Hoje (ઑજી) આજ To-day
Bastante (બાસ્તાંતિ) પુરતું Enough
Tempo (તૅમ્પુ) વખત Time
Bárato (બારાતુ) સોંઘુ Cheap

A mesa mais barata (આ મેઝ માઇશ્ બારાત) સૌથી સોંઘું ટેબલ.
Um preço muito mais elevado (ઊં પ્રેસ્સુ મુઇંતુ માઇઝ્ ઍલૅવાદુ) ઘણી ભારે કીમત.
O livro mais pequeno dos dois (ઉ લીવ્રુ માઇશ્ પીકૅનુ દુશ્ દોઇશ્) બે ચોપડીમાંથી વધારે નાની.
Este relogio é mais barato (એસ્તિ રૅલૉજ્યુ ઍ માઇશ્ બારાતુ) આ ઘડીઆળ વધારે સોંઘું છે.
Estes pacotes são os maiores e os mais pesados (એસ્તિશ પકૉતિશ્ સાંઉ ઉશ્ માઇઑરિશ્ ઇ ઉશ્ માઇશ્ પૅઝાદુશ્) આ પાર્સલો સૌથી મોટા અને સૌથી વધારે ભારે છે.

Esse será o melhor plano (એસિસ સેરા ઉ મિલ્યૉર્ પ્લાનુ) તે સૌથી ઉત્તમ પ્લાન થશે.

Esta rua é muito mais larga (ઍસ્ત રૂઅ ઍ મુઇતુ માઇશ લાર્ગ) આ રસ્તો ઘણો પહોળો છે.

E' muito mais facil (ઍ મુઇતુ માઇશ્ ફા'સિલ્) તે ઘણું વધારે સહેલું છે.

Muito bem está tudo aqui (મુઇતુ બે; ઇસ્તા તુદ અકી) બહુ સારૂં; તે બધું અહીં છે.

A pronuncia portugueza é muito difficil (અ પ્રુનૂંસિઅ પોર્તુગેઝ ઍ મુઇતુ દિફીસિલ્) પોર્તુગીઝ ભાષાનો ઉચ્ચાર ઘણો અઘરો છે.

O Sr tem razão (ઉ સીંયૉર્ તે રાઝાંઉ) તમે ખરા છો. (તમારૂં કહ્યું ખરૂં છે)

Estou muitissimo bom agora (ઇસ્તો મુઇતિસ્સીમુ બૉં અગૉર) હમણાં મને ઘણુંજ સારૂં છે.

Isto é tudo para hoje (ઇ'સ્તુ ઍ તૂદુ પર ઑજિ) આજને માટે સઘળું આ છે.

Não tem tempo bastante (નાંઉ તે તેમ્પુ બાસ્તાન્તિ) પુરતો વખત નથી.

Ella não é tão alta como eu (ઍલ નાંઉ ઍ તાંઉ આલ્ત કોમુ એઉ) તે સ્ત્રી મારા જેટલી ઊંચી નથી.

Estes livros são baratissimos (એસ્તિશ્ લીવ્રુસ્ સાંઉ બારાતી-સ્સિમુશ્) આ ચોપડીઓ ઘણી સોંઘી છે.

૩૭ **સંખ્યાવાચક શબ્દો (Numeros Cardinaes)** નૂમૅરુશ્ કાર્દિનાઇશ્ સદરહુ શબ્દો વિશેષણો હોવાથી નીચે આપ્યા છે.

Um (ઊં) નરજાતિ Uma (ઊમ) નારી ,,	૧ One	Tres (ત્રેશ્) ૩ Three	
		Quatro (ક્વાત્રુ) ૪ Four	
Dois (દોઇશ્) નર ,, Duas (દૂઅશ્) નારી ,,	૨ Two	Cinco (સીંકુ) ૫ Five	
		Seis (સેઇશ્) ૬ Six	

Sete (સૅતિ) ૭ Seven
Oito (ઓઇતુ) ૮ Eight
Nove (નૉવ્વિ) ૯ Nine
Dez (દૅઝ) ૧૦ Ten
Onze (ઑંઝિ) ૧૧ Eleven
Doze (દોઝિ) ૧૨ Twelve
Treze (ત્રેઝિ) ૧૩ Thirteen
Quatorze (કાતોર્ઝિ) ૧૪ Fourteen

Quinze (કીંઝિ) ૧૫ Fifteen
Dezeseis (દિઝેસેઇશ) ૧૬ Sixteen
Dezesete (દિઝેસૅતિ) ૧૭ Seventeen
Dezoito (દિઝૂઓઇતુ) ૧૮ Eighteen
Dezenove (દિઝેનૉવ્વિ) ૧૯ Nineteen
Vinte (વ્વીન્તિ) ૨૦ Twenty

Vinte e um / **uma** (વ્વીન્તિ ઇ ઊં, ઊમ) ૨૧ Twenty one
Vinte e dois / **duas** (વ્વીન્તિ ઇ દોઇશ-દૂઅશ) ૨૨ Twenty two
„ e tres (વ્વીન્તિ ઇ ત્રેશ) ૨૩ „ three
„ e quatro („ „ ક્વાત્રુ) ૨૪ „ four
„ e cinco („ „ સીંકુ) ૨૫ „ five
„ e seis („ „ સેઇશ) ૨૬ „ six
„ e sete („ „ સૅતિ) ૨૭ „ seven
„ e oito („ „ ઓઇતુ) ૨૮ „ eight
„ e nove („ „ નૉવ્વિ) ૨૯ „ nine
Trinta (ત્રીન્ત) ૩૦ Thirty
Trinta e um („ ઇ ઊં) ૩૧ Thirty one
Quarenta (ક્વારૅન્ત) ૪૦ Forty
Cincoenta (સિંકવૅંત) ૫૦ Fifty
Sessenta (સૅસૅન્ત) ૬૦ Sixty
Setenta (સૅતૅન્ત) ૭૦ Seventy
Oitenta (ઓઇતૅન્ત) ૮૦ Eighty
Noventa (નૉવ્વેન્ત) ૯૦ Ninety

Cem	(સૅં)	૧૦૦	Hundred
Cento e um	(સૅન્તુ ઇ ઊં)	૧૦૧	„ and one
„ „ dois	(„ „ દોઇશ઼)	૧૦૨	„ „ two
„ „ cinco	(„ „ સીંકુ)	૧૦૫	„ „ five
„ „ onze	(„ „ ઑંઝિ)	૧૧૧	„ „ eleven
„ „ vinte e um	„ „ વ્વીન્તિ ઇઊં)	૧૨૧	„ and twenty one
Duzentos (નર) Duzentas (નારી)	(દુઝૅન્તુશ઼) (દુઝૅન્તશ઼)	૨૦૦	Two hundred
Trezentos (as)	(ત્રૅઝૅન્તુશ઼)	૩૦૦	Three „
Quatro centos (as)	(ક્વાત્રુ સૅન્તુશ઼)	૪૦૦	Four hundred
Quinhentos (as)	(કિઞ્યૅંતુશ઼)	૫૦૦	Five „
Seiscentos (as)	(સેઇશ઼ સૅન્તુશ઼)	૬૦૦	Six „
Sete „ „	(સૅતિ „)	૭૦૦	Seven „
Oito „ „	(ઓઇતુ „)	૮૦૦	Eight „
Nove „ „	(નૉવ્વિ „)	૯૦૦	Nine „
Mil	(મીલ઼)	૧,૦૦૦	Thousand
Mil e um	(મીલ઼ ઇ ઊં)	૧,૦૦૧	„ and one
„ „ dez	(મીલ઼ ઇ દૅઝ઼)	૧,૦૧૦	„ „ ten
Dois (duas) mil	(દોઇશ઼ મીલ઼)	૨,૦૦૦	Two thousand
Cinco „	(સીંકુ) „	૫,૦૦૦	Five „
Des „	(દૅઝ઼ „)	૧૦,૦૦૦	Ten „
Vinte „	(વ્વીન્તિ „)	૨૦,૦૦૦	Twenty „
Cem „	(સૅં મીલ઼)	૧૦૦,૦૦૦	Hundred „
Milhão	(મિલ્યાંઉ)	૧,૦૦૦,૦૦૦	Million

૧૯૧૫, Mil nove centos e quinze (મીલ઼ નોવિ સૅન્તુશ઼ ઇ કીંઝી)
One thousand nine hundred and fifteen.

ઉપરનાં બધા વિશેષણો બંને જાતિના છે, અને જ્યાં નારીજાતિના જુદા

શબ્દો (Uma, duas વિગેરે છે.) તે ઉપર જણાવેલ છે, પરંતુ જ્યાં duzentos, trezentos વિગેરે છે ત્યાં os નો as કરવાથી નારીજાતિ બને છે. cento ને બદલે સઘળે (બંને જાતિમાં) cem કરાય છે.

૩૮ ક્રમસૂચક સંખ્યાના શબ્દો. (Numcros Ordinaes)
નૂમૅરૂઝ ઓર્દિનાઇશ.

O primeiro	(ઉ પ્રિમેઇરૂ)	પહેલું	The	1st.
O segundo	(,, સેગુન્દુ)	બીજું	,,	2nd.
O terceiro	(,, તેર્સેઇરૂ)	ત્રીજું	,,	3rd.
O quarto	(,, કવાર્તુ)	ચોથું	,,	4th.
O quinto	(,, કીન્તુ)	પાંચમું	,,	5th.
O sexto	(,, સેઇસ્તુ)	છઠ્ઠું	,,	6th.
O septimo	(,, સૅતિમુ)	સાતમું	,,	7th.

અને Setimo પણ રૂપ થાય છે.

O oitavo	(,, ઓઇતાવ્વુ)	આઠમું	,,	8th.
O nono	(,, નૅાનુ)	નવમું	,,	9th.
O decimo	(,, દૅસિમુ)	દસમું	,,	10th.
O undecimo અથવા O decimo primeiro	(,, ઊંદૅસિમું) અથવા (,, દૅસિમુ પ્રિમેઇરૂ)	અગીઆરમું	,,	11th.
O duodecimo અથવા O decimo segundo	(,, દૂઑદૅસિમું) અથવા (,, દૅસિમું સેગુન્દુ)	બારમું	,,	12th.
O decimo terceiro	(,, તેર્સેઇરૂ)	તેરમું	,,	13th.
O ,, quinto	(,, કીન્તુ)	પંદરમું	,,	15th.

આવી રીતે ઓગણીસમા સુધી સમજવું.

O vigesimo	(ઉ વ્વિઝેસિમું)	વીસમું	The	20th.

O vigesimo primeiro	(,, વિઝૅસિમુ પ્રિમેઇરૂ)	એકવીશમું	,,	21st.
O trigesimo	(,, ત્રિઝૅસિમુ)	ત્રીસમું	,,	30th.
O quadragesimo	(,, ક્વાદ્રાજ્યૅસિમુ)	ચાળીસમું	,,	40th.
O quinquagesimo	(,, કીંક્વાજ્યૅસિમુ)	પચાસમું	,,	50th.
O sexagesimo	(,, સૅક્સાજ્યૅસિમુ)	સાઠમું	,,	60th.
O septuagesimo	(,, સૅપતા જ્યૅસિમુ)	સીતેરમું	,,	70th.
O octogesimo	(,, ઑક્ટૅાજ્યૅસિમુ)	એશીમું	,,	80th.
O nonagesimo	(,, નૅાના જ્યૅસિમુ)	નેઉમું	,,	90th.
O centesimo	(,, સૅન્તૅસિમુ)	સોમું	,,	100th.
O centesimo primeiro	(,, ,, પ્રિમેઇરૂ)	એકસોએકમું	,,	101st. [hundred and first.
O millesimo	(,, મિલૅસિમુ)	હજારમું	,,	1000th. [the thousandth.

ક્રમસૂચક સંખ્યાનું નારીજાતિ a પ્રત્યય શબ્દને છેડે લગાડવાથી બને છે.
જેમકે બીજી શેરી A segunda rua (the second street.)
પહેલાં પાનાં As primeiras paginas (the first pages).

૩૯ બાકીના સંખ્યાવાચક અને અપૂર્ણાંક વિશેષણો.

(Numeros, fraccionarios, collectivos etc.)

નૂમૅરુઝ્ ફ્રાસિઑનાર્યુશ્, કૉલૅતીવ્વુશ્

Meio	(મેઇયુ)	અર્ધું	A half
A metade'	(અ મૅતાદિ)	અર્ધેભાગ	The ,,
Um par	(ઉં પારૂ)	એક જોડી	A couple
Duplo m. } Dupla f. }	(દુપ્લુ, દુપ્લ)	બેવડું	Double
Uma duzia	(ઊમ દુઝીઅ)	એક ડજન	One dozen
Meia ,,	(મેઇઅ દુઝીઅ)	અર્ધો ડજન	Half a dozen

A primeira vez	(અ પ્રિમેઈરિ વેઝ)	પહેલેજ વખતે	The first time
Uma vez	(ઉમ વેઝ)	એકવાર	Once
Um terço	(ઉં તેર્સુ)	એકનો ત્રીજો ભાગ	A third
A terceira vez	(અતેર્સેઈર વેઝ)	ત્રીજી વખત	The third time
Tres quartos	(ત્રેશ કવાર્તુશ)	$\frac{3}{4}$	Three qurters
Duas vezes.	(દુઅશ વેઝીશ)	બેવાર	Twice
Um decimo	(ઉં દેસિમુ)	$\frac{1}{10}$	A tenth
Um quarto	(ઉં કવાર્તુ)	$\frac{1}{4}$	A quarter

૪૦ પાઠ ૭ મો (Setima Licção) સેતીમ લીસ્સાંઉ

આ પાઠમાં સંખ્યાસૂચક અને !ક્રમસૂચક વિશેષણોનો ઉપયોગ કરીને દાખલા આપ્યા છે.

Esquerdo (ઇશ્કેર્દુ) ડાબું Left Pagina (પા'જિનન) પાનું Page
Dircito (દિરેઇતુ) જમણું Right Linha (લીઞ્ય) લીટી Line
Libra (લીબ્ર) પૌન્ડ સોનાનું Pound Janeiro (જ્યાનેઇરૂ) જાનેવારી [January
Chá (શા) ચા Tea
Ponto (પૉન્તુ) ક્ષણ, વખત;Moment Horas (ઑરશ) કલાકો Hours.
Falta (ફાલ્ત) ઓછું Less Capitulo (કાપી'તુલુ) પ્રકરણ [Chapter

A terceira rua á esquerda (અ તેર્સેઇર રૂઅ આ ઇશ્કેર્દ) ડાબી તરફની ત્રીજી શેરી.

A quarta porta á direita (અ કવાર્તે પૉર્તે આ દિરેઇતિ) જમણા હાથ ઉપરનું ચોથું બારણું.

Perdi mais de cinco libras(પેર્દિ માઇશ દ સીંકુ લીબ્રશ) મેં પાંચ પાઉન્ડ કરતાં વધારે ખોયાં.

No's tomamos o chá ás sete em ponto (નૉશ તૉમામુશ ઉ શા આઝ સેતી ઍમ પૉન્તુ) અમે બરાબર (સાત વાગ્યેજ) સાતને અમલેજ ચા પીએ છીએ.

A segunda linha da septima página (અ સેગુન્દ લીન્ય દ સૅપ્તિમ પાજિન્ય) સાતમા પાનાની બીજી લીટી.

Hoje é o primeiro de Janeiro de 1917 (ઓજિય ઍ ઉ પ્રિમેઇરૂ દ્ જયાનેઇરૂ દ્ મીલ નોવસેન્તુસ ઇ દેઝે સૅતિ આનુ) ૧૯૧૭ની જાનેવારી-ની પહેલી તારીખ આજે છે.

Tres horas em ponto (ત્રેઝ્ ઑરસ્ અઁ પૉન્તુ) બરાબર ત્રણ વાગ્યે.

São cinco e meia (સાંઉ સીંકુ ઇ મેઇઅ) સાડાપાંચ (વાગ્યા) છે.

Dê-me um pouco de pão com manteiga (દે મિ ઉં પોકુ દ્ પાંઉ કોઁ માંતેગ) ઘી (વાળી) થોડીક રોટલી મને આપો.

Que horas são no seu relogio ? (કી ઑરસ્ સાંઉ નુ રેલૉજિયઉ) તમારી ઘડીઆળમાં કેટલા વાગ્યા છે ?

São sete e um quarto (સાંઉ સૅતિ ઇ ઉં ક્વાર્તુ) સવાસાત થયા છે.

Falta um quarto para onze (ફાલ્ત ઉં ક્વાર્તુ પર ઑંઝિ) પોણા અગીઆર થયા છે.

O trigesimo capitulo (ઉ ત્રિજ્યૅસિમુ કાપીતુલુ) ત્રીસમું પ્રકરણ

Hoje é dezenove de Fevereiro (ઓજિય ઍ દિઝ નૉવ્વિ દ્ ફૅવ્વૅરેઇરૂ) આજે ફેબ્રુઆરીનો ઓગણીસમો દિવસ છે.

સર્વનામ (Pronomes) પ્રૉનૉમિશ્

૪૧ સર્વનામના પ્રકાર નીચે મુજબ છે.

૧	Pessoaes	(પેસ્સોઆઇશ્)	પુરૂષવાચક
૨	Reflectivos	(રેફ્લેતીવુશ્)	સ્વદર્શક
૩	Conjunctivos	(કૉન્જુંતીવુશ્)	સંયોજક
૪	Possessivos	(પૉઝેસીવુશ્)	સંબંધક
૫	Demostrativos	(દૅમૉસ્ત્રાતીવુશ્)	દર્શક
૬	Relativos	(રૅલાતીવુશ્)	તત્પદાપેક્ષક
૭	Interrogativos	(ઇન્તૅરૉગાતીવુશ્)	પ્રશ્નસૂચક
૮	Indefenidos	(ઇન્દૅફીનીદુશ્)	અનિયમિત.

વિભક્તિ સાત છે. પરંતુ ખરેખરી રીતે પોરતુગીઝ ભાષામાં નામની તેમજ સર્વનામની પાંચ વિભક્તિ લેખાય છે. સાતમી વિભક્તિ ત્રીજીની સાથે ગણત્રીમાં આવી જાય છે. અને પાંચમી અને છઠીને એક ગણતાં બાકી પાંચ ગણી છે. જુઓ નીચેના ખુલાસા.

૧ પુરૂષવાચક સર્વનામ

૪૨ પહેલી વિભક્તિના ત્રણેપુરૂષોના રૂપો.

	(એકવચન)				(બહુવચન)		
હું	Eu	(એઉ)	I	અમે	No's	(નૉશ્)	We
તું	Tu	(તુ)	Thou	તમે	Vo's	(વૉશ્)	You
તે	Elle	(એલ્લિ)	He, It	તેઓ	Elles m.	(એલ્લિશ્)	They
,,	Ella	(ઍલ્લ)	She, It	,,	Ellas f.	(ઍલ્લશ્)	,,

૪૩ તું, તમે શબ્દને માટે Tu કે Vos બોલવાને બદલે સભ્યતા યુક્ત શબ્દ O senhor (નરજાતિ) અને A senhora (નારી) વપરાય છે અને બહુવચન હોય તો Os senhores કે As senhoras વપરાય છે. **ક્રિયાપદ ત્યારે ત્રીજા પુરૂષનું વપરાય છે.** જેમકે, "તમારી પાસે છે" કહેવું હોય તો O sr. tem બોલવું એ સભ્યતા યુક્ત બોલવું કહેવાય.

૪૪ હલકા નોકરોને માટે Vosse શબ્દ વાપરવામાં આવે છે. પણ તેનાથી ઉલટું મોટા માણસને માટે Vossa mercê (આપ સાહેબ, આપ મહેરબાન) નું ટુંકું રૂપ "V. mcê" લખવામાં વપરાય છે તેનો ઉચ્ચાર "વૉસમસેં" કરાય છે. સ્ત્રીઓને માટે ઘણી વખતે Vossa senhoria નું ટુંકું રૂપ 'V. sia" (આપ બાઇસાહેબ) વપરાય છે. અને Vossa Excellencia નું ટુંકું રૂપ "V. Excia" ઘણાજ મ્હોટા અધીકારી વર્ગમાં વપરાય છે. પુરૂષોને તેમજ સ્ત્રીઓને સંબોધવામાં કે પત્ર વ્યવહારમાં ઉપલા બંને રૂપ વપરાય છે.

૪૫ બીજી વિભક્તિના રૂપો

એકવચન		બહુવચન	
મને A mim (અ મીં) Me		અમને A no's (અનૉશ) Us	
		અથવા Nos (નુશ)	
તને A ti (અ તી) Thee		તમને A vo's (અવૉશ) You	
		અથવા Vos (વુશ)	
તેને A elle m. (અ એલ્લિ) Him		તેઓને A elles (અ એલ્લિશ) Them	
,, A ella f. (અ ઍલ્લ) Her		,, A ellas (,, ઍલ્લશ) ,,	

આ બીજી વિભક્તિના રૂપો ઘણે ભાગે શબ્દયોગી પ્રત્યય પછી વપરાય છે. જેમકે મારા સિવાય Sem mim (સૅં મીં) without me, તેની સાથે Com elle (કૉં એલ્લિ) with him વિગેરે.

૪૬ ત્રિજી વિભક્તિ.

એકવચન	મારી પાસે	Por mim	(પોર્ મીં)	By me
	તારી ,,	,, ti	(,, તી)	,, thee
	તેની ,,	,, elle m.	(,, (એલ્લિ)	,, him
		,, ella f.	(,, ઍલ)	,, her
બહુવચન	અમારી પાસે	Por nós	(પોર્ નૉશ)	By us
	તમારી ,,	,, vós	(,, વૉશ)	,, you
	તેઓની ,,	,, elles	(,, એલ્લિશ)	,, them
		,, ellas	(,, ઍલ્લશ)	

૪૭ ચોથી વિભક્તિ

એકવચન.

મારે માટે	A mim	( )	For me
તારે માટે	A ti	(ઉચ્ચાર બીજી)	,, thee
તેને માટે	A elle m	(વિભક્તિ મુજબ)	,, him
	A ella f.	( )	,, her

બહુવચન.

અમારે માટે A nós ( ) For us
અથવા nos ( )
તમારે માટે A vós (ઉચ્ચાર બીજી) „ you
અથવ vos (વિભક્તિ મુજબ)
તેઓને માટે A elles ( ) „ them
A ellas ( )

બીજી વિભક્તિ અને ચોથી વિભક્તિના રૂપ એક સરખા છે. બીજી વિભક્તિનો અર્થ મને, તને, તેને થાય છે. અને ચોથી વિભક્તિનો અર્થ મારે માટે, તમારે માટે, તેને માટે, તેઓને માટે એમ થાય છે.

૪૮ પાંચમી વિભક્તિ.

મારી પાસેથી De mim (દ મીં) From me
તારી પાસેથી „ ti (દ ટી) „ thee
તેની „ D'elle (m) (દેલ્લિ) „ him
D'ella (f) (દૅલ્લ) „ her
અમારી પાસેથી De no's (દ નૉશ) From us
તમારી „ „ vós (દ વૉશ) „ you
તેઓની „ D'elles (દેલ્લિશ) „ them
D'ellas (દૅલ્લશ) „

૪૯ છઠ્ઠી વિભક્તિ.

એકવચન.

મારૂં De mim ( ) Of me
તારૂં „ ti (ઉચ્ચાર ઉપર) „ thee
તેનું D'elle (મુજબ) „ him
તેણીનું D'ella ( ) „ her

બહુવચન.

અમારું De nós ( ) Of us
તુમારું „ vós (ઉચ્ચાર ઉપર) „ you
તેઓનું D'elles (મુજબ) „ them
D'ellas ( )

પાંચમી અને છઠ્ઠી વિભક્તિના રૂપો એક સરખાંજ છે પણ બંનેના અર્થ જુદા થતા હોવાથી અર્થ અનુસાર ઉપયોગ કરાય છે.

૫૦ પોર્તુગીઝ ભાષામાં નાન્યતર જાતિ (neuter) નથી. જેથી it (નાન્યતર જાતિ)ને બદલે નરજાતિ અથવા નારીજાતિ વપરાય છે.

૫૧ ૨ સ્વદર્શક સર્વનામ.

આ (Reflectivo) સર્વનામની પહેલી વિભક્તિ નથી. આ સર્વનામ પોતાપણું ૧ (સ્વસૂચક) બતાવવા માટેજ વપરાય છે. તેનો પ્રત્યય sə (અથવા si) છે.

જેમકે પોતાનુંજ De si (દ સિ) Of himself
પોતાનેજ A si (અ સિ) One's self

૨ પરંતુ ઉપલા રૂપને બદલે આ સર્વનામ ઘણી વખતે પુરૂષવાચક સર્વનામને mesmo કે (નારીજાતિમાં mesma) શબ્દ લગાડી દર્શાવાય છે જેમકે,

મારી પોતાની મેળે Eu mesmo (એઉ મેઝ્‌મુ) I myself (m)

તેની પોતાની મેળે Ellas mesmas (ઍલ્લશ્ મેઝ્‌મશ્) Themselves (f)

તે માણસે પોતાની મેળે O homem mesmo (ઉ ઑમિં મેઝ્‌મુ) The man himself

તેણીએ એક રૂપીઓ નોકરને પોતાનેજ આપ્યો Ella pagou uma rupia ao criado mesmo (ઍલ્લ પાગૌ ઉમ

રૂપીય આઉ ક્રિયાદુ મેઝમુ) She paid one rupia to the servant himself

૩ જ્યારે શબ્દયોગી પ્રત્યય Com પુરૂષવાચક સર્વનામ જોડે આવેલ હોય ત્યારે તેના રૂપ નીચે મુજબ થાયછે. અને અર્થ પણ આ સર્વનામ મુજબજ થાય છે

Commigo (કુમીગુ) મારી સાથે With me; Comnosco (કૂંનોસ્કુ) અમારી સાથે With us.

Comsigo (કોંસીગુ) તમારી સાથે With you, Comvosco (કૂંવોસ્કુ) તેની સાથે him, her તમારી સાથે તેમની „ them or With you. તેઓની „ With himself વિગેરે

ઉપરના com migo વિગેરે રૂપો અનુક્રમે com mim, com nós com si અને com vo's ના અપભ્રંશ થયેલા છે આમાં ઉપરના અર્થમાં મારી સાથે, તેની સાથે, તમારી સાથે વિગેરે અર્થો બતાવ્યા છે. પરંતુ તેઓના ગર્ભિત અર્થ મારી પોતાની સાથે, તેની પોતાની સાથે, તમારી પોતાની સાથે એવા (જેને અંગ્રેજમાં with myself, with himself, with yourself આવા અર્થમાં જણાવાય છે તેવા) અર્થમાં છે. જેમકે, તેઓએ તેઓની ચાવી પોતાની સાથે લીધી Levaram comsigo as suas chaves (લૅવારઉ કોંસીગુ અસ્ સુઅસ્ શાવ્રિશ) They took their keys with themselves.

૪ વળી infinitivo (એટલે ક્રીયાપદનું સાદું રૂપ) ની પછી આ સર્વનામનું રૂપ આવેલ હોય તો તે બંનેની વચ્ચે હાઇફન એટલે આડી લીટી (- આવી) મુકાય છે. જેમકે પોતાની મેળે નહાવું Lavar-se (લાવાર સિ) To wash one's self; અમારી પોતાની મેળે નહાવું Lavar-nos (લાવ્વાર્ નૉશ) To wash ourselves.

૫ (રીફ્લેક્ટીવુ) સ્વદર્શક સર્વનામ મોટે ભાગે ક્રિયાપદની સાથે વપરાયેલા હોય છે. જેથી ઘણી વખતે ક્રિયાપદની પહેલાં મુકવામાં

આવે છે અને ઘણી વખતે ક્રિયાપદની પછી મુકવામાં આવે છે. જ્યારે ક્રિયાપદની પછી મુકાયેલ હોય ત્યારે તે બેની વચ્ચે – (હાઇફન) મુકી બંનેને જોડવામાં આવે છે. જેમકે, હું મારી પોતાની મેળે નહાવું છું તું પોરતુગીઝ Eu me lavo થાય અને eu lavo me પણ થાય જ્યારે eu lavo me લખવું હોય ત્યારે eu lavo-me લખાય છે.

વિશેષ દાખલા માટે પાઠ ૮મો જુઓ.

૩ સંયોજક સર્વનામ.

૫૨ Conjunctivo સર્વનામ એટલે અધુરા રહેલા વાક્યના અર્થમાં જેના ઉમેરા થવાથી અર્થ સંપૂર્ણ દર્શાવાય (એટલે વાક્યને સંયોજક કરતું હોય) તે સર્વનામ. તે સર્વનામ જે ક્રિયાપદની સાથે સંબંધ રાખતું હોય તેની પહેલાં અથવા પછી આવે છે. તે સર્વનામ નીચે મુજબ છે:—

એકવચન		બહુવચન	
Me = મને	to me	Nos = અમને	to us
Te = તને	„ thee	Vos = તમને	„ you
Se = તેને,	„ himself	Lhes= તેઓને	„ them
તેણીને	„ herself		
Lhe = „	„ him, her તેમને		
O, a = તે It ને બદલે વપરાય છે.			

નોંધ:— ૧ O, a (તે) આ શબ્દો સંયોજક સર્વનામ તરીકે વાક્યના અર્થ પુરો કરવામાં અથવા કર્મ તરીકે વપરાય છે ત્યાં It ના અર્થમાં આવે છે. જો કે પોરતુગીઝ ભાષામાં નાન્યતર જાતિ અલગ દર્શાવાતી નથી પણ તેવા અર્થમાં તેના ઉપયોગ થાય છે. જેમકે તે લે Tome-o અથવા Tome-a ગમે તે બોલાય.

નકાર વાચક ક્રિયાપદ હોય અને ઉપર જણાવેલ સંયોજક સર્વનામો તે ક્રિયાપદના કર્મ તરીકે આવ્યા હોય, ત્યારે તે કર્મ સહાયક ક્રિયાપદની પહેલાં મુકવામાં આવે છે. જેમકે તે ખાઇશ નહીં Não o tome.

આ સંબંધી વિશેષ ઉદાહરણો નીચે આપ્યા છે તે ઉપરથી ઉપરની બધી બાબતોના ખુલાસા થશે.

અત્રેથી ઉપયોગી વાક્યો આવતા હોવાથી અંગ્રેજી પણ સાથે સાથે આપેલ છે.

૫૩ પાઠ ૮મો Oitava Licção (ઓઇતાવ્વ લીસ્સાંઉ)

Come a (કોમ-અ) તે ખા **Eat it**

Não a coma (નાંઉ અ કોમ) તે ખાઇશ નહીં Don't eat it

Responda-me (રરેસ્પોન્દ-મી) મને જવાબ આપ Answer me.

Não me responda (નાંઉ મી રરેસ્પોંદ) મને જવાબ આપ નહીં Do not amswer me.

Usam-os (ઊઝં'ઉ-ઉશ) તેઓ તે કપડાં પહેરે છે They wear (them=લુગડાં)

Não os usam (નાંઉ ઉશ ઉઝં'ઉ) તે પહેરતા નથી They do not wear them

Comecem-o agora (કોંમેંસિં' ઉ અગોર) હમણાં શરૂ કરે છે. They begin it now

Mande-nos (માંદિ નુશ) અમને મોકલ Send us

Não nos mande (નાંઉ નુશ માંદિ) અમને મોકલ નહીં Do not send us.

૫૪ આજ્ઞાર્થ ક્રિયાપદમાં (Imperative mood માં) Lhe હમેશાં ક્રિયાપદની પછવાડે તુરતજ મુકાય છે જેમકે Diga-lhe તેને કહે. ક્રિયાપદના ભૂતકાળ રૂપમાં lhe ગમે ત્યાં વપરાય. જેમકે, તેણે તેને આપ્યું તો Elle lhe deu અથવા Elle deu-lhe.

શું તમે તેની સાથે બોલ્યા ? Fallou-lhe o sr ? (ફાલૌ લ્યે ઉ સિંનોંરૂ)

તમે તેમની સાથે ક્યારે બોલ્યા? **Quando lhes fallou o sr?**

૫૫ SE વાક્યનો સંબંધ જોડવામાં વપરાય છે; (દાખલા પાઠ ૧૦માની અંદર ૧૦-૧૧-૧૨ જુઓ.) તેમજ જ્યારે mie અને lhe ની સાથે આવેલ હોય ત્યારે તેની પહેલાં મુકવામાં આવે છે જેમકે

તે (વસ્તુ) તેને અપાણી Deu-se-lhe (દેઉ સિલ્ય)
તમે ક્યારે તમારી હજામત કરવાના છો? Quando se vae barbear? **(ક્વાન્દુ સિ વાઇ બાર્બેયાર)**

૪ સંબંધક સર્વનામ.

૫૬ Possessivo સર્વનામ માટે પાનું ૧૯મું જુઓ. આમાં આટલુંજ ધ્યાન રાખવાનું છે કે જે નામની સાથે આ સર્વનામ વપરાય તેજ નામની જાતિ અને વચન લીએ છે. જેમકે,

મારી ચોપડીઓ Os meus livros (ઉશ મેઉશ લીવ્રશ)
મારો બાપ Meu pae; તે ઘર મારૂં છે Aquella casa e' minha (અકૅલ્લ કાઝ ઍ મીન્ય)

૫ દર્શક સર્વનામ.

૫૭ Demonstrativo સર્વનામ નીચે મુજબ છે.

	નરજાતિ		નારીજાતિ		નાન્યતરજાતિ	
	એકવચન	બહુવચન	એક.	બહુ.	એક.	બહુ.
આ	**Este**	**Estes**	**Esta**	**Estas**	**Isto**	**Estes**
તે	**Esse**	**Esses**	**Essa**	**Essas**	**Isso**	**Esses**
પેલું (તે)	**Aquelle**	**Aquelles**	**Aquella**	**Aquellas**	**Aquillo**	**Aquelles**

સંબંધક સર્વનામનો ઉપયોગ કરતી વખતે નીચેના તફાવત ધ્યાન રાખવા યોગ્ય છે.

જે ચીજ અથવા માણસ જેને વિષે આપણે બોલતાં હોઇએ તે નજીકમાં હોય તો તેને માટે este કે esta વપરાય છે.

" " " બોલાતું હોય તે બોલનારના નિર્દેશમાં હોય ત્યારે esse કે essa વપરાય છે.

" " " જેને વિષે બોલાતું હોય તે બંનેમાંથી (બોલનાર અને જેને વિષે બોલાતું હોય તે બંનેમાંથી) એકે પાસે ન હોય પણ "તે પેલું" એમ બતાવાતું હોય ત્યાં aquelle કે aquella વપરાય છે.

૬ તત્પદાપેક્ષક ("જે તે" પણું બતાવનારા) સર્વનામ.

૫૮ Relativo સર્વનામ એટલે જેમાં "જે", "જેનું" આવા શબ્દોનો સમાવેશ થયેલ હોય તે.

તેવા સર્વનામ નીચે મુજબ છે. જેના દાખલા પાઠ ૯ મામાં આપેલ છે. તેથી સમજાશે.

જે	Que (કી) who or which	આ શબ્દો એકવચન અને બહુવચન. તેમજ નરજાતિ અને નારીજાતિ બંનેમાં વપરાય છે.
જેને	Quem (કેં) " " "	

Sin.		Plu.	
નરજાતિ	નારીજાતિ	નર.	નારી.
જેને Qual (ક્વૉલ)	Qual	Quaes	Quaes (ક્વાઇશ)
જેનું Cujo (કુજ્યુ)	Cuja (કુજ્યા)	Cujos (કુજ્યુસ)	Cujas (કુજ્યસ)

"જે" શબ્દને માટે ઘણે ભાગે "que" શબ્દ વપરાય છે.

ઉપરની બાબતનું સ્પષ્ટિકરણ નીચલા પાઠથી થશે.

૫૯ પાઠ ૯મો Nona Licção (નૉન લીસ્સાંઉ)

Escrevi (એસ્ક્રેવી) લખ્યું

Fallou (ફાલો) બોલ્યો (૧લો પુરુષ એકવચન)

Fallei (ફાલેઇ) બોલ્યો (ત્રીજો " ")

Hontem (ઑાન્તૅ) ગઇકાલે.

Cortei (કૉર્તેઇ) કાપ્યું

બાકીના શબ્દો પોરતુગીઝ ગુજરાતી કોષમાં જુઓ.

Este é o senhor que fallou (એસ્તિ ઍ ઉ સિગ્ન્યોર્ કે ફાલો) જે ગૃહસ્થ બોલ્યા તે આ This is the gentleman who spoke

Esta e' a carta que escrevi (ઍસ્ત ઍ અ કાર્ત કે ઇસ્ક્રેવી) જે કાગળ મેં લખ્યો તે આ This is the letter that I wrote.

O moço a quem fallei hontem (ઉ મોસુ અ કૅં ફાલેઇ ઑાન્તૅ) ગઇ કાલે જેને મેં વાત કરી તે નોકર. The waiter whom I spoke yesterday.

A faca com a qual o cortei (અ ફાક કૉં અ ક્વાલ્ ઉ કૉર્તેઇ) (છરી કે જેનાથી) જે છરી વડે મેં કાપ્યું તે. The knife with which I cut.

A senhora cuja guarda-chuva o Sr. levou (અ સિંયૉર કૂજ્ઝ ગ્વાર્દ શૂવ ઉ સિંયૉરૂ લેવૌ) જે સ્ત્રીની છત્રી તમે લીધી તે (સ્ત્રી). The lady whose umbrella you took.

Os passageiros cuja bagagem achéi (ઉશ્ પાસાજ્યેરૂશ્ કૂજ્ઝ બગાજિંયં આશેઇ) ઉતારૂઓ કે જેનો સામાન= જે ;ઉતારૂઓનો સામાન મને મળ્યો તે (આ ઉતારૂઓ) The passengers whose luggage I found.

ઉપર જણાવેલ સર્વનામમાંના qual, quem અને que પ્રશ્નાર્થ સર્વનામ તરીકે પણ વપરાય છે જે નીચેની વિગતેથી જણાશે.

૭ પ્રશ્નાર્થ સર્વનામ.

૬૦ Interrogativo સર્વનામમાં qual, quem અને que મુખ્ય છે. જેના અન્ય રૂપો (ઉપર સર્વનામમાં) જણાવી ગયા છીએ. તેમનો ઉપયોગ નીચેના વાક્ય ઉપરથી જોઇ શકાશે.

Qual e' a sua opinião ? (ક્વાલ્ એ અ સુઅ ઓપિનિઆઉ ?) તમારો મત શું છે ? What is your opinion?

Qual (quaes) das facas ? (ક્વાલ્ (ક્વાઇશ) દશ્ ફાકશ્ ?) છરીઓમાંથી કઇ ? Which of the knives ?

Quem o tomou (કૅ ઉ તોમૌ ?) તે કોણે લીધું ? Who took it ?

(O) que disse elle ? (ઉ કે દીસ્સિ એલિ ? તેણે શું કહ્યું ? What did he say ?

Que સાથે Por જોડવાથી adverb (અવ્યય) થાય છે. જેમકે Porque=શા માટે Why

Porque esperou o Sr. ? (પુર્કે ઇશ્પેરો ઉ સિ'યોર્) આપે શા માટે રાહ જોઈ ? Why did you wait ?

આ ઉપરાંત qualquer (બહુ. quaesquer) શબ્દ વપરાય છે. તેનો અર્થ "કોઇપણ" થાય છે એટલે પુરૂષ કે સ્રી ગમે તે હોય; તથા quemquer (બહુવચન નથી) નો અર્થ " જે જે " whoever થાય છે.

૮ અનિયમિત સર્વનામ.

૬૬ આ સર્વનામનું નામ અનિયમિત કહેવાનું કારણ એવું છે કે તેના કોઇ નરજાતિ કે નારીજાતિ તેમજ એકવચન અને બહુવચનમાં નિયમિત રૂપ થતાં નથી. તેમજ કોઇ વખતે એકલું વિશેષણ તરીકે વપરાય તો કોઇ વખતે નામ (સર્વનામ) તરીકે વપરાય છે તેવાં સર્વનામ નીચે મુજબ:—

૧ Alguem (આલ્ગે) કોઇ Somebody; Ninguem (નીંગે) કોઈ નહીં Nobody; Nada (નાદ) કંઇ નહીં Nothing; Fulano-a (ફુલાન) ફલાણું Such a one; Outrem (ઓત્રેં) બીજું Another; આટલા શબ્દો વિશેષ્ય તરીકેજ એટલે સર્વનામની રીતે વપરાય છે.

Que posso offerecer a V. mce ? nada mais (કે પૉસ્સુ ઑફેરેસેર્ આ વૉસ્સમસેં ? નાદ માઇશ્) આપને શું

આપું? કાંઇ નહીં Nothing more વધારે દાખલા માટે પાઠ ૧૯ મો જુઓ.

૨. Cada (કાદ) દરેક each, cada um એનું નારીજાતી cada uma (એનું બહુવચન થતું નથી) એ વિશેષણ તરીકે વપરાય છે.

૩. નીચેના શબ્દો વિશેષણ તેમજ સર્વનામ (વિશેષ્ય) તરીકે વપરાય છે.

એકવચન			બહુવચન		
નરજાતિ	નારીજાતિ		નરજાતિ	નારીજાતિ	
Um (ઊં)	Uma (ઊમ)	એક One	Uns (ઊંશ)	Umas (ઊમશ)	કેટલાક Some
Algum (આલ્ગૂં)	Alguma (આલ્ગૂમ)	કેટલુંક Some	Alguns (આલ્ગૂંશ)	Algumas (આલ્ગૂમશ)	„ „
Outro (ઔત્રુ)	Outra (ઔત્ર)	બીજું Other	Outros (ઔત્રુશ)	Outras (ઔત્રશ)	બીજાં Others
Todo (તોદૂ)	Toda (તોદ)	બધું All	Todos (તોદૂશ)	Todas (તોદશ)	બધાં All

Tal બને જાતિમાં વપરાયછે. એવું Such Taes (તાઇશ) એવું Such
(તાલ્)

Tal qual „ એજ Such as Taes quaes Such as
(તાલ્ ક્વાલ્) જેવું કે (તાઇશ્ ક્વાઇશ્)

દાખલા માટે પાઠ ૧૦ મો જુઓ.

૬૨ સર્વનામ વિષે વધારાની સૂચના.

a. ઉપરના સર્વનામમાં Tu, ti, teu, vos કે o vosso વિગેરે શબ્દો આપ્યા છે. તે ફક્ત જણાવવા માટેજ છાપ્યા છે પરંતુ તેઓનો ઉપયોગ કરવા કરતાં o sr વાપરવું સહેલું છે.

b. જ્યારે એક ક્રિયાપદના બે કર્મ તરીકે સર્વનામોજ આવેલા હોય ત્યારે તેમાંનું પહેલું પુરૂષવાચક હોય છે અને બીજું વસ્તુવાચક હોય છે તેમાંનું પુરૂષવાચક સર્વનામ પહેલું મુકાય છે અને વસ્તુવાચક પછી આવે છે. વળી જે પુરૂષવાચક સર્વનામ હોય અને છેડે e આવ્યો હોય તો તે e રદ કરી તેને બદલે ' વપરાય છે. એટલે me અને o હોય તો તેને બદલે m'o, lhe ને બદલે lh'o અને નારીજાતિમાં m'a, lh'a થાય છે.

દાખલા

મેં તેને તે (વસ્તુ) વેચાતી આપી. Eu lh'o vendi (lhe અને o ને બદલે lh'o થયું. આ બંને કર્મ એકજ ક્રિયાપદના છે. તેમજ પુરૂષવાચક lhe અને વસ્તુવાચક o છે. નીચેના દાખલા પણ તેવાજ છે.)

તે (વસ્તુ) મને આપો Dê-m'o (દે મુ-ઉ)

તમોએ તે (ચીજો) તેણીને બતાવી ? Mostrou-lh'as ?

c. જ્યારે Lhes, બીજા સર્વનામ સાથે જોડાયલ હોય ત્યારે પણ ઉપર પ્રમાણેજ ' મુકાય છે. એટલે lhes ને બદલે lh' થાય છે. (lhe નો અર્થ તેમને.) જેમકે, અમો તે (વસ્તુ) તેમને ઉછીતી આપશું Nós lh'o emprestaremos a ellas; તે (ચાવી f) તેમને બતાવશો નહીં Não lh'a mostre a elles (નાંઉ લ્ય મૉસ્ત્રી અ એલિશ) Do not show it (chave-f) to them આમાં lhes પુરૂષવાચક છે અને o અને a (સંયોજક સર્વનામ it ને બદલે :વપરાયલું) વસ્તુવાચક છે. વધારે દાખલા ૧૦મા પાઠમાં જુઓ.

d. જ્યારે nós અથવા vós બીજા કોઇ કર્મ તરીકે વપરાયેલા સર્વનામ સાથે જોડાયેલ હોય ત્યારે s ને બદલે l મુકાય છે. જેમકે nos-o હોય તો nol-o; nos a ને બદલે nol-a; nos-as ને માટે nol-as થાય છે.

તે અમને બતાવો Mostre-nol-os } આમાં os અને as
તેણે તે (વસ્તુઓ) અમને આપી Elle nol-as deu } સંયોજક સર્વનામ છે.

વધારે દાખલા પાઠ ૧૦મા માં જુઓ.

૬૩ પાઠ ૧૦ મો (Decima Licção) દેસિમ લીસ્સાઊં

આ પાઠમાં પોરતુગીઝનું ગુજરાતિ આપવા કરતાં ગુજરાતિ વાક્યનું પોરતુગીઝ આપેલ છે. કારણકે ઉપરના બધાં નિયમોનું વિવેચન યથાસ્થિત થઇ શકે.

૧ તેણીને તે આપો=Dê-lh'os (દે લ્યુશ) Give them to her. (lhes અને os ને બદલે lh'os કલમ c મુજબ થયું અને – (હાઇફન) પાના પર ની કલમ ૫ મુજબ થયું.

૨ તેને તે બતાવો=Mostre-lh'os (મૉસ્ત્રિ લ્યુશ) Show them to him અહીં તે શબ્દ તેમને to them ના અર્થમાં છે.

૩ તમે શા માટે મારી પાસે તે લાવ્યા નહીં ?=Porque m'o não trouxe ? (પૂર્કે મુ નાંઉ ત્રૌસિ) Why did you not bring it to me. આમાં (me અને o નું કલમ b મુજબ m'o થયું છે) બીજા દાખલા નીચે મુજબ.

૪ તેમને મારી પાસે મોકલતા નહીં=Não m'os mande (નાંઉ મુશ માંદિ) Do not send them to me.

૫ તમને તે કોણે આપ્યું ?=Quem lh'o deu ! (કૈં લ્યુ દેઉ !) Who gave it to you ? આમાં lhe અને o કલમ b પ્રમાણે આવેલ છે તેથી lh'o થયું).

૬ હું તે (વસ્તુ) તમને આપીશ=Eu lh'o darei (એઉ લ્યુ ઉ દારેઇ) I shall give it to you.

૭ અમને તે આપો=De-nol-o (દે નૂલુ) Give it to us આમાં nos અને o નો nol-o થયો અને de–અને nol-o વચ્ચેનો – (હાઇફન) પાના પર ની કલમ ૫ મુજબ થયું.

૮ અમને શા માટે તમોએ તેમને બતાવ્યા નહીં ? Porque não nol-os mostrou ? (પૂર્કે નાંઉ નૂલુશ મોસ્ત્રૌ ?) Why did you not show them to us ? આમાં nos-os નું nol-os કલમ d મુજબ થયું છે.

૯ તે તેમને (તે સ્ત્રીઓને) તમારી પાસે મોકલત નહીં Não vol-as mandaria (નાંઉ વૂલસ્ માંદારીય) He would not send them (નારી) to you આમાં vos-as નું vol-as થયું.

૧૦ ભુલ કરતા નહીં Não se engane (નાંઉ સિ ઍંગાનિ) Don't make a mistake.

૧૧ તેઓ હમણાં જાગશે નહીં Não se acordarão agora (નાંઉ સિ આકૉર્દારાંઉ અગૉર) They will not awake now.

૧૨ મહેરબાની કરીને એક કલાક બેસો. Assente-se uma hora, faça favor (આસૅન્તિ સિ ઊમ ઑર, ફાસ ફાવેરૃ) Sit down one hour, please.

આ પાઠમાં વપરાયેલા નવા શબ્દોને માટે પાછળ આપેલ પોરતુગીઝ ગુજરાતિ શબ્દકોષ જુઓ.

પાના ૫૯ મેં કલમ ૬૧ની ૧-૨-૩ ના ઉદાહરણો.

૧૩ Eu sei que elle é um grande patife (એઉ સેઇ કે એલિ એઁ ઉં ગ્રાંદિ પાતીફિ) હું જાણું છું કે તે એક મોટો લુચ્ચો છે I know that he is a great scoundrel.

૧૪ Alguem está ahi ? (આલ્ગેં ઇસ્તા આઇ ?) ત્યાં કોઇ છે Is anyone there ?

૧૫ Não conheço pessoa alguma na esta (nésta) cidade (નાંઉ કુનેસુ પેસોઅ આલ્ગૂમ નૅસ્ત સિદાદિ) આ ગામમાં હું કોઇ માણસને ઓળખતો નથી I know none in this town.

૧૬ Não conheço ninguem (નાંઉ કુનેસુ નિંગેં) હું કોઇને ઓળખતો નથી I know nobody.

૧૭ Todo o dia (toda a noite) moramos juntos (તોદુ ઉ દીઅ (તોદ અ નોઇતિ) મોરામુશ જુન્તુશ) આખો દિવસ અમે સાથે રહીએ છીએ We live together all day.

૧૮ Isto pertence a outrem (ઇસ્તુ પૅર્તેંસિ અ ઓત્રેં) આ બીજાનું છે. This belongs to others.

૧૯ Uns dizem isto, outros aquillo (ઊંશ્ દીઝિં ઇસ્તુ, ઓત્રુશ્ અકીલુ) કેટલાક આ કહે છે, બીજાઓ તે કહે છે. Some say this, others that.

ક્રિયાપદ (Verbos) વૅર્બુશ્

૬૪ ક્રિયાપદના મુખ્યત્વે કરીને બે ભાગ કરી શકાય. ૧ સહાયકારક (Auxiliarios) આઉશિલિયા'રયુશ અને ૨ મુખ્ય (Principaes) પ્રિંશિપાઇશ. સહાયકારક ક્રિયાપદ એટલે જેનો સંપૂર્ણ અર્થ બીજા ક્રિયાપદની મદદથી સમજી શકાય અર્થાત્ તે એકલું ન આવતાં બીજાની સાથે આવીને પોતાનો અર્થ સંપૂર્ણ બતાવે છે. અને મુખ્ય ક્રિયાપદ હમેશાં પોતાનો અર્થ સ્પષ્ટજ દર્શાવે છે.

૬૫ હવે સહાયકારક અને મુખ્ય ક્રિયાપદોના પણ બે ભેદ છે. ૧ નિયમિત (Regular) અને અનિયમિત (Irregular).
આ સંબંધી વિશેષ વિવેચન અત્રે નિરૂપયોગી હોવાથી કરવું ઉચિત નથી.

૬૬ નીચેના ચાર સહાયકારક ક્રિયાપદ અનિયમીત હોવાથી અને હમેશાં ઉપયોગનાં હોવાથી તેના સંપૂર્ણ રૂપાખ્યાન હેઠળ આપ્યા છે.

Ter, Haver; (તેર્, આવ્વેર્) પાસે હોવું To have. Ser અને Estar (સેર્, ઇસ્તાર્) થવું To be.

અર્થ અને ઉપયોગ.

૧-૨ Ter અને Haver નો અર્થ એકજ છે "પાસે હોવું to have" પરંતુ તેમાં ter એ સહાયકારક ક્રિયાપદ છે તેમજ મુખ્ય ક્રિયાપદ પણ છે. એટલે એકલું પણ વપરાય છે. જ્યારે એકલું વપરાય ત્યારે તેનો અર્થ " કબજામાં હોવું " એવો થાય છે. પણ haver એ હમેશાં સહાયકારક ક્રિયાપદ તરીકેજ વપરાય છે.

૩-૪ Ser અને Ester આ બન્નેનો અર્થ એકજ છે "હોવું, થવું to be".

a જે વસ્તુ કે કામ ખાસ, નિત્ય રહેવાનું કે થવાનું હોય (જેવાં કે વારસામાં ઉતરેલ સદ્ગુણ કે દુર્ગુણ, ધંધા, શરીરની ખોડ ખાંપણ વિગેરે) તેમાં ser વપરાય છે. જેમકે, તે ઊંચો છે. (Ser e' alto; હું લડવૈયો છું Sou soldado (સોઉ સૉલ્દાદુ).

સક્રમભેદમાં (Passive voice માં) હમેશાં ser નોજ ઉપયોગ થાય છે. તેમાં estar કદી વપરાતું નથી. જેમકે, આ ચોપડી સારી રીતે વંચાશે. Este livro será bem lido (એસ્તિ લીવ્રુ સૅરા બૅં લીદુ) This book will be read well.

b જે વસ્તુ કે કામ થોડા વખતને માટે હોવાનું કે રહેવાનું હોય (એટલે temporary હોય) ત્યાં Estar વપરાય છે. જેમકે, તે બીડી પીએ છે Esta' fumando; (ઇસ્તા ફુમાંદુ). તે હોટેલમાં છે Esta' no hotel (ઇસ્તા નુ ઑતેલ).

Estar મુખ્યત્વે કરીને વર્તમાનકૃદંત (Participle) ની સાથે વપરાય છે. જ્યારે Ser વર્તમાનકૃદંત સાથે કદી વપરાતું નથી. જેમકે હું લખું છું Estou escrevendo (ઇસ્તૌ ઇસ્ક્રેવેન્દુ).

૬૭ આ ઉપરાંત નીચલા ક્રિયાપદો પણ સહાયકારક છે:—
Querer, Dever (અર્થ shall, will) Poder (is able to, can, may ને બદલે) વિગેરે.

૬૮ "જોઇએ" એ શબ્દ (જેને અંગ્રેજીમાં must કહે છે તે) પોર્તુગીઝમાં નીચે મુજબ રીતાએ દર્શાવાય છે.

Haver de ફરજ દર્શાવવા (obligation) જેમકે Elle ha de ir =તેને જવુંજ જોઇશે (he must (shall) go).

Ter de જરૂરીઆતપણું દર્શાવવા (Necessity) જેમકે Elle tem de ir=તેણે જવુંજ જોઇએ (he must (is to) go).

Dever અટકળ અથવા ફરજ } દર્શાવવા (Supposition & duty) જેમકે Elle deve estar la=તે ત્યાં હોવોજ જોઇએ અર્થાત તે ત્યાં હોય તોજ (if he must be there).

૬૯ Ter (તેરૂ) પાસે હોવું To have ના રૂપાખ્યાન

૧ વર્તમાનકાળ Presente do indicativo (પ્રૅઝૅન્તિ દુ ઇન્દિકાતીવ્વુ)

મારી પાસે છે Eu tenho (એઉ તૅગ્ન્યુ) I have (૧લો પુરૂષ એકવચન)
અમારી „ „ No's temos (નૉશ્ તૅમુશ્) We „ („ „ બહુ „)
તારી „ „ Tu tens (તુ તૅંશ્) Thou hast (૨જો „ એક „)
તમારી „ „ Vo's tendes (વૉશ્ તૅન્દિશ્) You have („ „ બહુ „)
તેની „ „ Elle tem (એલિ તૅં) He has (૩જો „ એક „)
તેઓની „ Elles teem (એલિશ્ તૅં') They have („ „ બહુ „)

આવી રીતે બધાં રૂપોમાં પુરૂષ અને વચન અનુક્રમે સમજી લેવાં.

ચાલુ ભુતકાળ Imperfeito (ઇમ્પૅર્ફેઇતુ)

સર્વનામના ઉચ્ચાર ઉપર આપેલા હોવાથી હવેથી ફરીને આપવા યોગ્ય નથી.

મારી પાસે હતું Eu tinha (તીંગ્ન્ય) I had
અમારી „ „ Nós tinhamos (તીગ્ન્યમુશ્) We had
તારી „ „ Tu tinhas (તીગ્ન્યશ્) Thou hadst
તમારી „ „ Vós tinheis (તીંગ્ન્યેઇશ્) You had
તેની „ „ Elle tinha (તીંગ્ન્ય) He had
તેઓની „ „ Elles tinham અથવા tinhão (તીગ્ન્યંઉ) They had

૩ પુર્ણ ભુતકાળ Perfeito (indi) (પૅર્ફેઇતુ)

મારી પાસે હતું Eu tive (તીવ્વિ) I had
અમારી „ „ Nós tivemos (તીવ્વિમુશ્) We „
તારી „ „ Tu tiveste (તીવ્વૅશ્તિ) Thou hadst
તમારી „ „ Vós tivestes (તીવ્વૅશ્તિશ્) You had
તેની „ „ Elle teve (તૅવ્વિ) He had
તેઓની „ „ Elles tiveram અથવા tiverão (તીવ્વૅરંઉ) They had

૪ ભવિષ્યકાળ Futuro (indi) (ફુતુરૂ)

મારી પાસે હશે Eu terei (તેરેઈ) I shall have
અમારી „ Nós teremos (તૅરૅમુશ) We „ „
તારી „ Tu tera's (તૅરાશ) Thou wilt „
તમારી „ Vo's tereis (તેરેઇશ) You will „
તેની „ Elle tera' (તૅરા) He „ „
તેઓની „ Elles terão (તૅરાંઉ) They „ „

૫ સંકેતાર્થ ભવિષ્યકાળ Condicional (કાંદિસિયૅનાલ)

મારી પાસે હોવું જોઇએ Eu teria (તેરીય) I should have
અમારી „ „ Nós teriamos (તેરીયમુશ) We „ „
તારી „ „ Tu terias (તેરીયશ) Thou wouldst „
તમારી „ „ Vo's terieis (તેરીએઇશ) You would „
તેની „ „ Elle teria (તેરીય) He „ „
તેઓની „ „ Elles terião અથવા teriam (તેરીયાંઉ) They „ „

૬ આજ્ઞાર્થ Imperativo (ઇંપૅરાતી'વુ)

તારી પાસે રહેવાદે Tem tu (તેં તુ) Have thou ૨ જો પુરૂષ એકવચન
તમારી „ „ દીઓ Tende vo's (તૅન્દિ વૅાશ) Have you „ „ બહુ „
તેની „ „ દે Tenha élle (તૅઞ્ય એલિ) Let him have ૩ જો પુરૂષ એકવચન
તેઓની „ „ Tenham elles અથવા Tenhão „ (તૅંઞ્યાંઉ એલિશ) „ them „ બહુ

૭ સંશયાર્થભેદ-વર્તમાનકાળ

Subjunctivo presente (સુબ્જુંક્તીવુ પ્રૅઝૅન્તિ)

કે મારી પાસે હોય Que eu tenha (કે એઉ તૅઞ્ય) That I may have
„ અમારી „ „ „ no's tenhamos („ નોશ તૅઞ્યમુશ) That we „ „

„ તારી „ „ „ tu tenhas („ તુ તૅઞ્યશ્) „ thou mayst „

કે તમારી પાસે હોય Que vo's tenhais (કે તૅઞ્યાઇશ્) That you may have

„ તેની „ „ „ elle tenha(„ તૅઞ્ય) That he may have

„ તેઓની „ „ „ elles tenham અથવા elles tenhão (કે તૅઞ્યંઉ) That they may have

૮ સંશયાર્થભેદ-ભુતકાળ Subjunctivo imperfeito

(સુંબ્જુંકતીવ્વુ (ઇમ્પૅર્ફૈઇતુ)

જો મારી પાસે હોત Se tivesse (તિવ્વૅસ્સિ) If I might have

„ અમારી „ „ „ tivessemos (તિવ્વૅસ્સિમુશ્) „ We „ „

„ તારી „ „ „ tivesses (તિવ્વૅસ્સિશ્) „ thou „ est „

„ તમારી „ „ „ tivesseis (તિવ્વૅસ્સેઇશ્) „ you might „

„ તેની „ „ „ tfvesse (તિવ્વૅસ્સિ) „ he „ „

„ તેઓની „ „ „ tivessem (તિવ્વૅસ્સિં) „ they „ „

૯ સંશયાર્થભેદ-પુર્ણ ભુતકાળ Subjunctivo-pluperfeito

(સુબ્જુંકતીવ્વુ પ્લુપર્ફૈઇતુ)

* આ કાળ માટે જુઓ કલમ ૭૧ મી.

*જો ત્યારે મારી પાસે હોત Se tivéra (તિવ્વૅર) If I had had

„ „ અમારી „ „ „ tiveramos (તિવ્વૅરમુશ્) If we had had

„ „ તારી „ „ „ tivéras (તિવ્વૅરશ્) If thou hadst had

„ „ તમારી „ „ „ tivéreis (તિવ્વૅરેઇશ્) If you had had

---

*આમાં "જો ત્યારે" એ શબ્દો [illegible] આગળની સાથે આવે છે.

" " તેની " " " tivéra (તિવ્ઁૅર)
If he had had

" " તેઓની " " " tiveram અથવા
tiverão (તીવ્વેર઼ઉ) If they had had

૧૦ સશયાર્થ-ભવિષ્યકાળ. Subj futuro (સુબ્જુંક્તીવ્ફુતુરૂ)

જ્યારે (અથવા જો) મારી પાસે હશે Quando tivér (ક્વાન્ડુ તિવ્ઁૅર઼)
When I shall have

" " " અમારી " " " tivermos (" તિવ્ઁૅર્મુશ)
When we shall have

" " " તારી " " " tiveres (" તિવ્ઁૅરિશ)
When thou wilt have

" " " તમારી " " " tiverdes (" તિવ્ઁૅર્દિશ)
When you will have

" " " તેની " " " tiver (" તિવ્ઁૅર઼)
When he will have

" " " તેઓની " " " tiverem (" તિવ્ઁૅરિઁ)
When they will have

આ ભેદમાં quando (જ્યારે), que અને Se (બંનેનો અર્થ જો) વાપરવામાં આવે છે.

૧૧ ક્રિયાપદનું નિશ્ચયાર્થ રૂપ Presente pessoal do infinitivo (પ્રૅઝન્તિ પેસોઅલ દુ ઇન્ફીનીતીવુ)

મારી પાસે હોવાથી	Ter eu	(તર઼ એઉ)	My having
અમારી " "	Termos nós	(તર્મુશ નૉશ)	Our "
તારી " "	Teres tu	(તરિશ તુ)	Thy "
તમારી " "	Terdes vós	(તર્દિશ વૉશ)	Your "
તેની " "	Ter elle	(તર઼ એલિ)	His "
તેઓની " "	Terem elles	(તરિઁ એલિશ)	Their "

આ કાળમાં સર્વનામ કોઇ વખતે મુકાય છે. ઘણે ભાગે રદ કરાય છે.

૧૨ વર્તમાનકૃદંત-હોતાં=Tendo (તૅન્દુ) Having
ભુતકૃદંત-હતું=Tido (તીદુ) Had

૭૦ Haver (આવ્વેર્) પાસે હોવું To have ના રૂપાખ્યાન.

૧ વર્તમાનકાળ Presente do indicativo (પ્રૅઝૅન્તિ દુ ઇન્દિકાતીવ્વુ)

મારી પાસે છે	Eu hei	(એઉ એઇ)	I have
અમારી „	Nós havemos	(નૉશ્ આવ્વૅમુશ્)	We „
તારી „	Tu hás	(તુ આશ્)	Thou hast
તમારી „	Vós haveis	(વૉશ્ આવ્વેઇશ્)	You have
તેની „	Elle ha	(એલિ આ)	He has
તેઓની „	Elles hão	(એલિશ્ આંઉ)	They have

૨ ચાલુ ભુતકાળ Imperfeito (ઇમ્પૅર્ફૅઇતુ)

સર્વનામના ઉચ્ચાર ઉપર આપેલા હોવાથી ફરીથી આપવા નિરૂપયોગી છે તેથી નથી આપ્યા.

મારી પાસે હતું	Eu havia	(આવ્વીઅ)	I had
અમારી „ „	Nós haviamos	(આવ્વીયમુશ્)	We „
તારી „ „	Tu havias	(આવ્વીઅશ્)	Thou hadst
તમારી „ „	Vós havieis	(આવ્વીએઇશ્)	You had
તેની „ „	Elle havia	(આવ્વીઅ)	He „
તેઓની „ „	Elles haviam અથવા havião	(આવ્વીઅંઉ)	They „

૩ પૂર્ણ ભુતકાળ Perfeito (indi) (પૅર્ફૅઇતુ)

મારી પાસે હતું	Eu houve	(ઓવ્વિ)	I had
અમારી „ „	Nós houvemos	(ઓવ્વૅમુશ્)	We had
તારી „ „	Tu houveste	(ઓવ્વૅસ્તિ)	Thou hadst
તમારી „ „	Vós houvestes	(ઓવ્વૅસ્તિશ્)	You had

તેની „ „ Elle houve (ઓવ્રિ) He „
તેઓની „ „ Elles houveram અથવા houverão } (ઓવ્રૅરંઉ) They „

૪ ભવિષ્યકાળ Futuro (indi) (ફુતુર)

મારી પાસે હશે Eu haverei (આવ્વૅરેઇ) I shall have
અમારી „ „ No's haveremos (આવ્વૅરૅમુશ્) We „ „
તારી „ „ Tu havera's (આવ્વૅરાશ્) Thou wilt have
તમારી „ „ Vo's havereis (આવ્વૅરેઇશ્) You will „
તેની „ „ Elle havera' (આવ્વૅરા) He „ „
તેઓની „ „ Elles haverão (આવ્વૅરાંઉ) They „ „

૫ સંકેતાર્થ ભવિષ્યકાળ Condicional (કૉંદિસિયોનાલ્)

મારી પાસે હોવું જોઇએ Eu haveria (આવ્વેરીઅ) I should have
અમારી „ „ „ No's haveriamos (આવ્વેરીઅમુશ્) We „ „
તારી „ „ „ Tu haverias (આવ્વેરીઅશ્) Thou wouldst „
તમારી „ „ „ Vo's haverieis (આવેરીયેઇશ્) You would „
તેની „ „ „ Elle haveria (આવ્વેરીઅ) He „ „
તેઓની „ „ „ Elles haveriam અથવા haverião } (આવ્વેરીઅંઉ) They „ „

૬ આજ્ઞાર્થ Imperativo (ઇંપૅરાતી'વ્વુ)

તારી પાસે રહેવા દે Ha tu (આ તુ) Have thou ૨ જો પુ. એકવ.
તમારી „ „ દીઓ Havei vós (આવ્વેઇ વૉશ્) „ you „ „ બહુવ.
તેની „ „ દે Haja ello (આજ એલ્લિ) Let him have ૩ જો પુ. એકવ.
તેઓની „ „ „ Hajam અથવા Hajão { elles (આજંઉ એલ્લિશ્) Let them have ૩ જો પુ. બહુવચન.

૭ સંશયાર્થ ભેદ-વર્તમાનકાળ Subj. presente
(સુબ્જુંક્તીવુ પ્રૅઝેન્તિ)

કે મારી પાસે હોય	Que haja	(કે આજઝ)	That I may have
,, અમારી ,, ,,	,, hajamos	(,, આજઝામુશ્)	,, we ,, ,,
,, તારી ,, ,,	,, hajas	(,, આજઝશ્)	,, thou mayst ,,
,, તમારી ,, ,,	,, hajais	(,, આજઝાઇશ્)	,, you may ,,
,, તેની ,, ,,	,, haja	(,, આજઝ)	,, he ,, ,,
,, તેઓની ,, ,,	,, hajam અથવા hajão	(,, આજઝંઉ)	,, they ,, ,,

૮ સંશયાર્થ ભેદ-ભુતકાળ Subj. imperfeito (સુબ્જું. ઇમ્પૅર્ફૅઇતુ)

જો મારી પાસે હોત	Se houvesse	(સિ ઓવ્વૅસ્સિ)	If I might have
,, અમારી ,, ,,	,, houvessemos	(,, ઓવ્વૅસ્સિમુશ્)	,, we ,, ,,
,, તારી ,, ,,	,, houvesses	(,, ઓવ્વૉસ્સશ્)	,, thou ,, st ,,
,, તમારી ,, ,,	,, houvesseis	(,, ઓવ્વૅસ્સેઇશ્)	,, you might ,,
,, તેની ,, ,,	,, houvesse	(,, ઓવ્વૅસ્સિ)	,, he ,, ,,
,, તેઓની ,, ,,	,, houvessem	(,, ઓવ્વૅસ્સિં)	,, they ,, ,,

૯ સંશયાર્થ ભેદ-પુર્ણ ભુતકાળ Subj. pluperfeito (સુ. પ્લુપર્ફૅઇતુ)

જો (ત્યારે=તે વખતે) મારી પાસે હોત Se houvera (ઓવ્વૅર) If I had had.
જુઓ કલમ ૭૧.

,, અમારી ,, ,,	,, houvéramos	(ઓવ્વૅરમુશ્)	,, we ,,
,, તારી ,, ,,	,, houvéras	(ઓવ્વૅરશ્)	,, thou ,, st ,,
,, તમારી ,, ,,	,, houvéreis	(ઓવ્વૅરેઇશ્)	,, you had ,,
,, તેની ,, ,,	,, houvéra	(ઓવ્વૅર)	,, he ,, ,,
,, તેઓની ,, ,,	,, houvéram	(ઓવ્વૅરંઉ)	,, they ,, ,,

૧૦ સંશયાર્થ ભવિષ્યકાળ Subj. futuro (સુબ્જું.ફુતુરૂ)

; જ્યારે મારી પાસે હશે Quando houver (ક્વાન્દુ ઓવ્વૅરૃ) When I shall have
„ અમારી „ „ „ houvermos („ ઓવ્વૅર્મુશ્) When we shall have
„ તારી „ „ „ houveres („ ઓવ્વૅરિશ્) When thou wilt have
„ તમારી „ „ „ houverdes („ ઓવ્વૅર્દિશ્) When you will have
„ તેની „ „ „ houver („ ઓવ્વૅરૃ) When he will have
„ તેઓની „ „ „ houverem („ ઓવ્વૅરિં) When they will have

૧૧ ક્રિયાપદનું નિશ્ચયાર્થ રૂપ Presente pessoal do infinitivo
(પ્રૅઝૅન્તિ પેસોઅલ દુ ઇન્ફીનીતીવુ)

મારી પાસે હોવાથી	Haver eu	(આવ્વૅરૃ)	My having
અમારી „ „	Havermos nós	(આવ્વૅર્મુશ)	Our „
તારી „ „	Haveres tu	(આવ્વૅરિશ્)	Thy „
તમારી „ „	Haverdes vós	(આવ્વૅર્દિશ)	Your „
તેની „ „	Haver elle	(આવ્વૅરૃ)	His „
તેઓની „ „	Haverem elles	(આવ્વૅરિં)	Their „

૧૨ વર્તમાન કૃદંત-હોતાં=Havendo (આવેન્દુ) Having
ભુતકૃદંત-હતું=Havido (આવ્વીદુ) Had

૭૧ પૂર્ણભૂતકાળના રૂપાખ્યાન બે રીતે થાય છે. જે આ સંશયાર્થભેદમાં આપ્યા છે તેમાંથી સંશયાર્થભેદનો પ્રત્યય Se, que કે quando જે વપ-

રાયો હોય તે કાઢી લીધાથી પૂર્ણભૂતકાળના બીજા રૂપો indicativo મુડના બને છે. જેને અંગ્રેજીમાં Past anterior કહે છે. જ્યારે ઘણા વખત પહેલાંની વાત કરવી હોય ત્યારે આ કાળના રૂપ વપરાય છે.

૭૨ અનિયમિત અને નિયમિત બધાં ક્રિયાપદોનાં ભૂતકાળના ત્રણ રૂપો આપ્યા છે તેનો અર્થ અને ઉપયોગ.

૧ ચાલુ ભૂતકાળ– જેની ક્રિયા અથવા કામ થોડા વખત અગાવ ચાલતું હતું. જેમકે હું બોલતો હતો Fallva.

૨ ભૂતકાળ– જેની ક્રિયા અથવા કામ થોડા વખત અગાવ ચાલતું હતું તે પુરૂં થઇ ગયું. જેમ કે હું બોલ્યો Fallei.

૩ પૂર્ણ ભૂતકાળ– જેની ક્રિયા અથવા કામ અમુક વખત અગાઉ ચાલતું હતું તે વખતેજ પૂરૂં થઇ ગયું જેમકે હું બોલ્યો હતો Fallara. ચાલુ ભૂતકાળ અને ભૂતકાળ બંને એક સરખા જેવા એટલે એકમેકને મળતા છે. કોઇપણ વાતનું વર્ણન કરવામાં તે વપરાય છે. પરંતુ પૂર્ણ ભૂતકાળ મોટે ભાગે ઐતિહાસિક બાબતોનું વર્ણન કરવામાં વપરાય છે.

Ser અને Estar (થવું, હોવું) To be ના રૂપ.

૧ વર્તમાનકાળ Presente do indicativo (પ્રૅઝેન્ત દુ ઇન્દિકાતીવ્હુ)

	૭૩ Ser			૭૪ Estar
હું છું	Sou	(સોઉ)	I am	Estou (ઇસ્તો)
અમે છીએ	Somos	(સોમુશ્)	We are	Estamos (ઇસ્તામુશ્)
તું છે	Tu es	(ઍશ્)	Thou art	Est'as (ઇસ્તાશ્)
તમે છો	Sois	(સોઇશ્)	You are	Estais (ઇસ્તાઇશ્)
તે છે	E'	(ઍ)	He is	Esta' (ઇસ્તા)
તેઓ છે	São	(સાંઉ)	They are	Estão (ઇસ્તાંઉ)

૨ ચાલુ ભુતકાળ Imperfeito (indi) (ઇમ્પૅર્ફેઇતુ)

Ser			Estar
હું હતો Era	(ઍ'ર)	I was	Estava (ઇસ્તાવ્વ)
અમે હતા Eramos	(ઍ'રમુશ)	We were	Estavamos (ઇસ્તાવ્વમુશ)
તું હતો Eras	(ઍ'રશ)	Thou wast	Estavas (ઇસ્તાવ્વશ)
તમે હતા Ereis-	(ઍ'રેઇશ)	You were	Estaveis (ઇસ્તા'વ્વેઇશ)
તે હતો Era	(ઍ'ર)	He was	Estava (ઇસ્તાવ્વ)
તેઓ હતા Eram	(ઍ'રંઉ)	They were	Estavam (ઇસ્તાવંઉ)

તા ઉપર બધે ભાર દેવો

૩ પુર્ણ ભુતકાળ Perfeito (indi) (પૅર્ફેઇતુ)

હું હતો Fui	(ફુઇ)	I was	Estive (ઇસ્તીવ્વી)
અમે હતા Fomos	(ફૅામુશ)	We were	Estivemos (ઇસ્તીવ્વિમુશ)
તું હતો Foste	(ફોસ્તિ)	Thou wast	Estiveste (ઇસ્તિવ્વૅ'સ્તિ)
તમે હતા Fostes	(ફૉસ્તિશ)	You were	Estivestes (ઇસ્તિવ્વૅસ્તિશ)
તે હતો Foi	(ફોઇ)	He was	Esteve (ઇસ્તેવ્વિ)
તેઓ હતા Foram	(ફારંઉ)	They were	Estiveram (ઇસ્તિવ્વૅરંઉ)

૪ ભવિષ્યકાળ Futuro (indi) (ફુતુરૂ)

હું થઇશ Serei	(સેરેઇ)	I shall be	Estarei (ઇસ્તારેઇ)
અમે થઇશું Seremos	(સૅરૅમુશ)	We „ „	Estaremos (ઇસ્તારેમુશ)
તું થઇશ Sera's	(સૅરાશ)	Thou wilt „	Estara's (ઇસ્તારાશ)
તમે થશો Sereis	(સેરેઇશ)	You will „	Estareis (ઇસ્તારેઇશ)
તે થશે Sera'	(સૅરા)	He will „	Estara' (ઇસ્તારા)
તેઓ થશે Serão	(સૅરાંઉ)	They „ „ .	Estarão (ઇસ્તારાંઉ)

૫ સંકેતાર્થ ભવિષ્યકાળ Condicional (કૉંદિસિયૅાનાલ)

મારે થવું જોઇએ Seria	(સેરીય)	I should be	Estaria (ઇસ્તારીઅ)
અમારે „ „ Seriamos	(સેરીયમુશ)	We „ „	Estariamos (ઇસ્તારીયમુશ)
તારે „ „ Serias	(સેરીયશ)	Thou wouldst „	Estarias (ઇસ્તારીયશ)

Ser Estar

તમારે ,, ,, Serieis(સેરીયેઇશ) You would ,, Estarieis(ઇસ્તારીયેઇશ)
તેને ,, ,, Seria (સેરીઅ) He ,, ,, Estaria (ઇસ્તારીય)
તેઓને ,, ,, Seriam (સેરીઅંઉ) They ,, ,, Estariam (ઇસ્તારીયંઉ)
અથવા Serião

૬ આજ્ઞાર્થ Imperativo (ઇંપેરાતીવ્વુ)

Ser Estar

તું થા Sê tu (સે તુ) Be thou Está tu (ઇસ્તા તુ)
તમે થાઓ Sêde vos (સેદિ વૉશ) ,, you Estai vos (ઇસ્તાઇ વૉશ)
તેને થવા દે Seja elle (સેજ્જ) Let him be Esteja elle (ઇસ્તેજ એલિ)
તેઓને ,, Sejam (સેજ્જંઉ) ,, them ,, Estejam (ઇસ્તેજંઉ)
અથવા Sejão અથવા Estejão

૭ સંશયાર્થ ભેદ-વર્તમાનકાળ Subjunctivo presente
(સુબ્જુંક્તીવ્વુ પ્રૅઝ઼ેન્તિ)

કે હું હોઉં (થાઉં) Que seja (કે સેજ્જ) That I may be
Que esteja (ઇસ્તેજ્જ)
,, અમે હઇએ ,, ,, sejamos (,, સેજ્જામુશ) ,, we ,, ,,
Que estejamos (ઇસ્તેજ્જામુશ)
,, તું હો ,, ,, sejas (,, સેજ્જશ) ,, thou ,, ,,
Que estejas (ઇસ્તેજ્જશ)
,, તમે હોવ ,, ,, sejais (,, સેજ્જાઇશ) ,, you ,, ,,
Que estejais (ઇસ્તેજ્જાઇશ)
,, તે હોય ,, ,, seja (,, સેજ્જ) ,, he ,, ,,
Que esteja (ઇસ્તેજ્જ)
,, તેઓ ,, ,, ,, sejam (,, સેજ્જંઉ) ,, they ,, ,,
અથવા Que estejam (ઇસ્તેજ્જંઉ)
sejão અથવા estejão

૮ સંશયાર્થ-ભુતકાળ Subj-imperfeito (સુબ્જુંકતીવ્ગુ ઇમ્પેર્ફેઇતુ)

જો હું હોત (થાત) Se fosse (સિ ફોસ્સિ) If I might be
Se estivesse (ઇસ્તિવ્વૅસ્સિ)

જો અમે „ „ „ fossemos („ ફોસ્સિમુશ) „ we „ „
Se estivessemos (ઇસ્તિવ્વૅસ્સિમુશ)

„ તું „ „ „ fosses („ ફોસ્સિશ) „ thou „est „
Se estivesses (ઇસ્તિવ્વૅસ્સિશ)

„ તમે „ „ „ fosseis („ ફોસ્સેઇશ) „ you „ „
Se estivesseis (ઇસ્તિવ્વૅસ્સેઇશ)

„ તે „ „ „ fosse („ ફોસ્સિ) „ he „ „
Se estivesse (ઇસ્તિવ્વૅસ્સિ)

„ તેઓ „ „ „ fossem („ ફોસ્સિં) „ they „ „
Se estivessem (ઇસ્તિવ્વૅસ્સિં)

૯ સંશયાર્થ-પુર્ણ ભુતકાળ Subj-pluperfeito (સુબ્જુ-પ્લુપરફેઇતુ)

પાના મે આપેલી * કલમ ધ્યાનમાં રાખવી.

જો (ત્યારે) હું હતે Se fora (સિ ફોર) That I had been
Se estivera (ઇસ્તિવ્વૅર)

„ „ અમે „ „ foramos („ ફોરમુશ) „ we „
Se estiveramos (ઇસ્તિવ્વૅરમુશ)

„ „ તું „ „ foras („ ફોરશ) „ thou hast „
Se estiveras (ઇસ્તિવ્વૅરશ)

„ „ તમે „ „ foreis („ ફોરેઇશ) „ you had „
Se estivereis (ઇસ્તિવ્વૅરેઇશ)

„ „ તે „ „ fora („ ફોર) „ he had „
Se estivera (ઇસ્તિવ્વૅર)

„ „ તેઓ „ „ foram („ ફોરંઉ) „ they „ „
Se estiveram અથવા estiverão (ઇસ્તિવ્વૅરંઉ)

૧૦ સંશયાર્થ-ભવિષ્યકાળ Subj-futuro
(સુબ્જ્યુ-ફુતુરૂ)

(જો અથવા) જ્યારે હું થઇશ Quando fôr (ફોર્) If or when I shall be Quando estiver (ઇસ્તિવ્વૅર્)
„ અમે થઇશું Quando fôrmos (ફોર્મુશ્) If or when we shall be Quando Estivermos (ઇસ્તિવ્વૅર્મુશ્)
„ „ તું થાય Quando fôres (ફોરિશ્) If or when thou wilt be Quando estiveres (ઇસ્તિવ્વૅરિશ્)
„ „ તમો થાવ Quando fôrdes (ફોર્દિશ્) If or when you will be; Quando estiverdes (ઇસ્તિવ્વૅર્દિશ્)
„ „ તે થશે Quando fôr (ફોર્) If or when he will be Quando estiver (ઇસ્તિવ્વૅર્)
„ „ તેઓ „ Quando fôrem (ફોરિં) If or when they will be; Quando estiverem (ઇસ્તિવ્વૅરિં)

૧૧ ક્રિયાપદનું નિશ્ચયાર્થ રૂપ
Presente pessoal do Infinitivo

અર્થ	Ser			Estar	
મારા હોવાથી	Ser eu	(સેર્ એઉ)	My being	Estar eu	(ઇસ્તાર્)
અમારા „	Sermos nos	(સેર્મુશ્)	Our „	Estarmos nos	(ઇસ્તાર્મુશ્)
તારા „	Seres tu	(સેરિશ્)	Thy „	Estares tu	(ઇસ્તારિશ્)
તમારા „	Serdes vos	(સેર્દિશ્)	Your „	Estardes vos	(ઇસ્તાર્દિશ્)
તેના „	Ser elle	(સેર્)	His „	Estar elle	(ઇસ્તાર્)
તેઓના „	Serem elles	(સેરિં)	Their „	Estarem elles	(ઇસ્તારિં)

આ રૂપનો અર્થ—સંશયાર્થ ભવિષ્યકાળના રૂપના અર્થના જેવોજ થાય છે. આ રૂપનો ઉપયોગ કરવો બહુ કઠણ છે તેથી બનતાં સુધી પૂરી સમજણ પડયા વિના વાપરવું નહીં. ફક્ત જાણવા માટેજ લખાયેલ છે.

૧૨ કૃદંત

વર્તમાન કૃદંત Sendo (સેન્ડુ) Being થતાં Estando (ઇસ્તાન્ડુ)
ભૂત કૃદંત Sido (સીદુ) Been થયેલું Estado (ઇસ્તાદુ)

ઉપર પ્રમાણે સહાયકારક ક્રિયાપદ કે જેના રૂપ અનિયમિત રીતે થાય છે તેના રૂપાખ્યાન આપ્યા જે ધ્યાનમાં રાખવાથી ભાષામાં આગળ વધાય છે કારણ કે તે રૂપો હમેશાં ઉપયોગમાં આવે છે.

૭૫ હવે મુખ્ય ક્રિયાપદો કે જેના રૂપો નિયમિત થાય છે તેના રૂપાખ્યાનના ત્રણ દાખલા નીચે આપેલા છે જે સમજવાથી ક્રિયાપદના સર્વે રૂપાંતરો જાણી શકાશે.

નિયમિત જેના રૂપો થાય છે એવા ક્રિયાપદના ત્રણ ભાગ અત્રે કર્યાં છે.

AR છેડાવાળા ક્રિયાપદો જેવાંકે Fallar, casar, alugar વિગેરે
ER „ „ „ Beber, correr ler „
IR „ „ „ Partir, fugir, vir „

Or છેડાવાળા ક્રિયાપદોમાં ફક્ત Por છે જેના રૂપાખ્યાન આગળ આપેલ છે.

આમાં AR છેડાવાળાને પહેલા વર્ગના ER છેડાવાળાને બીજા વર્ગના અને IR છેડાવાળાને ત્રીજા વર્ગના ક્રિયાપદો કહે છે.

નીચે આપેલા રૂપો (પા. ૭૯ થી ૮૮ સુધીના) કેમ બનાવવાં તે સારૂ સૂચના જુઓ કલમ ૭૯

૭૬ AR છેડાવાળા નિયમિત ક્રિયાપદોના રૂપ.

Fallar (ફાલાર્) બોલવું To speak

૧ સાદું રૂપ	વર્તમાન કૃદંત	ભૂત કૃદંત
Fallar	Fallando (ફાલાન્ડુ)	**Fallado** (ફાલાદુ)
બોલવું To speak	બોલતાં speaking	બોલેલું Spoken

૨ વર્તમાનકાળ Presente indicativo

જેમ સહાયકારક ક્રિયાપદમાં રૂપાખ્યાન સાથે બધે સર્વનામ લગાડયા છે તેમ અત્રે નહીં લગાડતાં સર્વનામ અધ્યાહાર રાખ્યા છે.

હું બોલું છું	Fallo	(ફાલુ)	I speak
અમે બોલીએ છીએ	Fallamos	(ફાલમુશ)	We ,,
તું બોલે છે	Fallas	((ફાલશ)	Thou speakest
તમે બોલો છો	Fallais	(ફાલાઇશ)	You speak
તે બોલે છે	Falla	(ફાલ)	He speaks
તેઓ ,,	Fallam અથવા Fallão	(ફાલઉં)	They speak

૩ ચાલુ ભુતકાળ

હું બોલતો હતો	Fallava	(ફાલા'વ)	I used to speak અથવા I was speaking
અમે બોલતા હતા	Fallavamos	(ફાલા'વ્વમુશ)	we ,, ,,
તું બોલતો હતો	Fallavas	(ફાલા'વ્વશ)	Thou,, ,,
તમે બોલતા હતા	Fallaveis	(ફાલા'વ્વેઇશ)	You ,, ,,
તે બોલતો હતો	Fallava	(ફાલા'વ)	He ,, ,,
તેઓ બોલતા હતા	Fallavam Fallavão	અથવા(ફાલા'વ્વઉં)	They,, ,,

૪ ભુતકાળ Perfeito (indi) (Preterite)

હું બોલ્યો	Fallei	(ફાલેઇ)	I spoke
અમે બોલ્યા	Fallámos	(ફાલામુશ)	We ,,
તું બોલ્યો	Fallaste	(ફાલાસ્તિ)	Thou spokest
તમે બોલ્યા	Fallastes	(ફાલાસ્તિશ)	You spoke
તે બોલ્યો	Fallou	(ફાલૌ)	He ,,
તેઓ બોલ્યા	Fallaram અથવા Fallarão	(ફાલારઉં)	They ,,

AR છેડાવાળા ક્રિયાપદોના વર્તમાનકાળના પહેલા પુરૂષ બહુવચનમાં **અ** ઉચ્ચાર થાય છે. જ્યારે ભુતકાળના પહેલા પુરૂષ બહુવચનમા **આ** ઉચ્ચાર થાય છે જે તફાવતજ એકજ સ્પેલીંગ હોવા છતાં બંનેનો ફેર માલુમ પાડે છે.

જેમકે	૧લા પુરૂષ બહુવચન
વર્તમાનકાળ	ભૂતકાળ
Fallamos	Fallamos
ફાલમુશ્	ફાલામુશ્

૫ પુર્ણભુતકાળ Pluperfeito (Past anterior)

* પાને ૭૨ મે આપેલી ૭૧ કલમ જોવી.

હું બોલ્યો હતો	Fallara	(ફાલાર)	I had spoken
અમે બોલ્યા હતા	Fallaramos	(ફાલારમુશ્)	We ,, ,,
તું બોલ્યો હતો	Fallaras	(ફાલારશ્)	Thou hadst,,
તમે બોલ્યા હતા	Fallareis	(ફાલા'રેઇશ્)	You had ,,
તે બોલ્યો હતો	Fallara	(ફાલાર)	He ,, ,,
તેઓ બોલ્યા હતા	Fallaram	(ફાલારંઉ)	They ,, ,,

૬ ભવિષ્યકાળ Futuro (indi)

હું બોલીશ	Fallarei	(ફાલારેઇ)	I shall speak
અમે બોલશું	Fallaremos	(ફાલારૅમુશ્)	We ,, ,,
તું બોલીશ	Fallaras	(ફાલારાશ્)	Thou wilt ,,
તમે બોલશો	Fallareis	(ફાલારેઇશ્)	You will ,,
તે બોલશે	Fallará	(ફાલારા)	He ,, ,,
તેઓ બોલશે	Fallarão	(ફાલારાંઉ)	They ,, ,,

૭ સંકેતાર્થ ભવિષ્યકાળ Condicional

મારે બોલવું જોઇએ	Fallaria	(ફાલારીય)	I should speak
અમારે ,, ,,	Fallariamos	(ફાલારીયમુશ્)	We ,, ,,

તારે „ „ Fallarias (ફાલારીયશ) Thou wouldst speak
તમારે „ „ Fallarieis (ફાલારીયેઇશ) You would „
તેને „ „ Fallaria (ફાલારીય) He „ „
તેઓને „ „ Fallariam અથવા Fallarião (ફાલારીયંઉ) They „

૮ આજ્ઞાર્થ Imperativo

તું બોલ Falla (tu) (ફાલ) Speak thou
તમે બોલો Fallai (ફાલાઇ) „ you
તેને બોલવા દે Falle (ફાલિ) Let him speak
તેઓને બોલવા દે Fallem (ફાલિં) „ them „

૯ સંશયાર્થ-વર્તમાનકાળ Subjunctivo-presente

કે હું બોલું Que falle (ફાલિ) That I may speak
કે અમે બોલીએ „ fallemos (ફાલૅમુશ) „ we „ „
કે તું બોલે „ falles (ફાલિશ) „ thou mayst „
કે તમે બોલો „ falleis (ફા'લેઇશ) „ you may „
„ તે બોલે „ falle (ફાલિ) „ he „ „
„ તેઓ „ „ fallem (ફા'લિં) „ they „ „

૧૦ સંશયાર્થ-ભૂતકાળ Subjunctivo-imperfeito

જો હું બોલત Se fallasse (ફાલાસ્સિ) If I might speak
„ અમે „ „ fallássemos (ફાલાસ્સિમુશ) „ we „ „
„ તું „ „ fallasses (ફાલાસ્સિશ) „ thou mightest „
„ તમે „ „ fallasseis (ફાલાસેઇશ) „ you might „
„ તે „ „ fallasse (ફાલાસ્સિ) „ he „ „
„ તેઓ „ „ fallassem (ફાલાસ્સિં) „ they „ „

૧૧ સંશયાર્થ-ભવિષ્યકાળ Subjunctivo-futuro

જ્યારે અથવા જો

" હું બોલીશ	Quando fallar	(ક્વાન્ડુ ફાલાર્)	When I shall speak	
" અમે બોલીશું	" fallarmos	(" ફાલાર્મુશ)	" we "	"
" તું બોલીશ	" fallares	(" ફાલારિશ)	" thou wilt	"
" તમે બોલશો	" fallardes	(" ફાલાર્દિશ)	" you will	"
" તે બોલશે	" fallar	(" ફાલાર્)	" he "	"
" તેઓ "	" fallarem	(" ફાલારિં)	" they "	"

સંશયાર્થ ભેદના પ્રત્યયો Se, Que અને Quando છે જેથી **ત્રણેનો ઉપયોગ અત્રે જુદા જુદા કામમાં ખાસ ધ્યાન આપવા માટેજ કર્યો છે.**

૧૨ ક્રિયાપદનું નિશ્ચયાર્થ રૂપ Presente pessoal do infinitivo

નિયમિત જેના રૂપાખ્યાન થાય છે તેવા ક્રિયાપદોનુ નિશ્ચયાર્થ રૂપ ઉપર મુજબ એટલે સંશયાર્થ ભવિષ્યકાળના રૂપ જેવુંજ થાય છે એટલે Fallar eu, fallarmos nos, fallares tu, fallardes vos, fallar elle, fallarem elles મારૂં બોલવું, તારૂં બોલવું (My speaking, our speaking, thy speaking વિગેરે)

આ મુજબ બધાં વર્ગના રૂપો માટે સમજવું

આ રીતે બધાં AR છેડાવાળાં નિયમિત ક્રિયાપદોના રૂપ સમજી લેવાં જેનું લીસ્ટ કલમ ૮૦મે આપેલ છે.

૭૭ ER છેડાવાળાં નિયમિત ક્રિયાપદોના રૂપ.

Beber (બેબેર્) પીવું To drink

૧ સાદું રૂપ	વર્તમાન કૃદંત	ભૂતકૃદંત
B'eber	Bebendo (બેબેન્ડુ)	Bebido (બેબીદુ)
પીવું To drink	પીતાં Drinking	પીધેલું Drunk

૨ વર્તમાનકાળ Present indicativo

હું પીઉં છું	Bebo	(બેબુ)	I drink
અમે પીએ છીએ	Bebemos	(બૅબૅમુશ)	We ,,
તું પીએ છે	Bebes	(બૅબિશ)	Thou drinkest
તમે પીઓ છો	Bebeis	(બેબેઇશ)	You drink
તે પીએ છે	Bebe	(બૅબિ)	He drinks
તેઓ ,,	Bebem	(બૅબિં)	They drink

૩ ચાલુ ભૂતકાળ Imperfeito (indi)

હું પીતો હતો	Bebia	(બેબીય)	I used to drink અથવા was drinking પણ વપરાય
અમે પીતા હતા	Bebiamos	(બેબીયમુશ)	We ,, ,, ,,
તું પીતો હતો	Bebias	(બેબીયશ)	Thou ,, ,, ,,
તમે પીતા હતા	Bebieis	(બેબીયેઇશ)	You ,, ,, ,,
તે પીતો હતો	Bebia	(બેબીય)	He ,, ,, ,,
તેઓ પીતા હતા	Bebiam	(બેબીયંઉ)	They ,, ,, ,,

૪ ભૂતકાળ Perfeito (indi)

મેં પીધું	Bebi	(બેબી)	I drank
અમે ,,	Bebemos	(બૅબૅમુશ)	We ,,
તેં ,,	Bebeste	(બેબેસ્તિ)	Thou drankest
તમે ,,	Bebestes	(બેબેસ્તિશ)	You drank
તેણે ,,	Bebeu	(બેબેઉ)	He drank
તેઓએ ,,	Beberam	(બેબેરંઉ)	They ,,

૫ પુર્ણ ભુતકાળ Pluperfeito

મેં પીધું હતું	Bebera	(બેબેર)	I had drunk

અમે „ „	Beberamos	(બેબેરમુશ)	We „ „
તેં „ „	Beberas	(બેબેરશ)	Thou hadst „
તમે „ „	Bebereis	(બેબેરેઇશ)	You had „
તેણે „ „	Bebera	(બેબેર)	He „ „
તેઓએ „	Beberam	(બેબેરંઉ)	They „ „

૬ ભવિષ્યકાળ Futuro

હું પીઇશ	Beberei	(બેબેરેઇ)	I shall drink
અમે પીઇશું	Beberemos	(બૅબૅરૅમુશ)	We „ „
તું પીજે	Beberás	(બૅબૅરાશ)	Thou wilt „
તમે પીશો	Bebereis	(બૅબૅરેઇશ)	You will „
તે પીશે	Beberá	(બૅબૅરા)	He „ „
તેઓ પીશે	Beberão	(બૅબૅરાંઉ)	They „ „

૭ સંકેતાર્થ ભવિષ્યકાળ Condicional

મારે પીવું જોઇએ	Beberia	(બેબેરીય)	I should drink
અમારે „ „	Beberiamos	(બેબેરીયમુશ)	We „ „
તારે „ „	Beberias	(બેબેરીયશ)	Thou wouldst „
તમારે „ „	Beberieis	(બેબેરીયેઇશ)	You would „
તેને „ „	Beberia	(બેબેરીય)	He „ „
તેઓને „ „	Beberiam	(બેબેરીયંઉ)	They „ „

૮ આજ્ઞાર્થ Imperativo

પી, તું	Bebe	(બૅબિ)	Drink thou
તમે પીઓ	Bebei	(બેબેઇ)	„ you
તેને પીવા દીઓ	Beba	(બેબ)	Let him drink
તેઓને „ „	Bebam	(બૅબંઉ)	„ them „

૯ સંશયાર્થ વર્તમાનકાળ Subjunctivo presente

કે હું પીઉં	Que beba	(બેબ)	That I may drink
કે અમે પીઇએ	„ bebamos	(બેબામુશ)	„ we „ „
કે તું પીએ	„ bebas	(બેબશ)	„ thou mayest „
કે તમે પીઓ	„ bebáes	(બેબાઇશ)	„ you may „
કે તે પીએ	„ beba	(બેબ)	„ he „ „
કે તેઓ „	„ bebam	(બેબંઇ)	„ they „ „

૧૦ સંશયાર્થ ભૂતકાળ Subj. imperfeito

જો હું પીત	Se bebesse	(સિ બેબેસિ)	If I might drink
„ અમે „	„ bebêssemos	(„ બેબેસિમુશ)	„ we „ „
„ તું „	„ bebesses	(„ બેબેસિશ)	„ thou mightest „
„ તમે „	„ bebesseis	(„ બેબેસેઇશ)	„ you might „
„ તે „	„ bebesse	(„ બેબેસિ)	„ he „ „
„ તેઓ „	„ bebessem	(„ બેબેસિં)	„ they „ „

૧૧ સંશયાર્થ ભવિષ્યકાળ Subjunctivo-futuro

જ્યારે અથવા જો

જો હું પીઇશ	Se beber	(સિ બેબેરૂ)	If I shall drink
„ અમે પીઇશું	„ bebermos	(„ બેબેર્મુશ)	„ we „ „
„ તું પીઇશ	„ beberes	(„ બેબેરિશ)	„ thou wilt „
„ તમે પીશો	„ beberdes	(„ બેબેર્દિશ)	„ you will „
„ તે પીશે	„ beber	(„ બેબેરૂ)	„ he „ „
„ તેઓ પીઇશે	„ beberem	(„ બેબેરિં)	„ they „ „

૧૨ ક્રિયાપદનું નિશ્ચયાર્થ રૂપ-ઉપર મુજબ.

તે સંબંધી સૂચના પા. ૮૨ મે જુઓ.

બધાં ER છેડાવાળાં કે જેનાં રૂપ નિયમિત રીતે થતાં હોય એવા

ક્રિયાપદના રૂપાન્તરો ઉપર મુજબ કરવા જે ક્રિયાપદોમાંના ઘણાખરાનું લીસ્ટ કલમ ૮૧ મે આપેલા છે.

૭૮ IR છેડાવાળા નિયમિત ક્રિયાપદોના રૂપ.

Partir (પાર્તિર્) રવાના થવું To start.

૧ સાદું રૂપ	વર્તમાનકૃદંત	ભૂતકૃદંત
Partir (પાર્તિર્)	Partindo (પાર્તિંદુ)	Partido (પાર્તિદુ)
રવાના થવું To start	રવાના થાતાં Starting	રવાના થયેલું Started

૨ **વર્તમાનકાળ** Presente **indicativo**

હું રવાના થાઉં છું	Parto	(પાર્તુ)	I start
અમે „ થઇએ છીએ	Partimos	(પાર્તિમુશ્)	We „
તું „ થાય છે	Partes	(પાર્તિશ્)	Thou startest
તમે „ થાવ છો	Partis	(પાર્તિશ્)	You start
તે „ થાય છે	Parte	(પાર્તિ)	He starts
તેઓ „ „	Partem	(પાર્તિં)	They start

૩ **ચાલુભુતકાળ** Imperfeito (indi)

હું રવાના થતો હતો	Partia	(પાર્તિય)	I used to start અથવા I was starting
અમે „ થતા હતા	Partiamos	(પાર્તિયમુશ્)	We „ „ „
તું „ થતો હતો	Partias	(પાર્તિયશ્)	Thou „ „ „
તમે „ થતા હતા	Partieis	(પાર્તિયેઇશ્)	You „ „ „
તે „ થતો હતો	Partia	(પાર્તિય)	He „ „ „
તેઓ „ થતા હતા	Partiam	(પાર્તિયઉ)	They „ „ „

૪ **ભુતકાળ** Perfeito (indi)

હું રવાના થયો	Parti	(પાર્તિ)	I started
અમે „ થયા	Partimos	(પાર્તિમુશ્)	We „

તું ,, થયો Partiste (પાર્તિસ્તિ) Thou startedst
તમે ,, થયા Partistes (પાર્તિસ્તિશ) You started
તે ,, થયો Partiu (પાર્તિઉ) He ,,
તેઓ ,, થયા Partiram (પાર્તિરંઉ) They ,,

૫ પુર્ણ ભુતકાળ Pluperfeito (indi)

હું રવાના થયો હતો Partira (પાર્તિર) I had started
અમે ,, થયા હતા Partiramos (પાર્તિરમુશ) We ,, ,,
તું ,, થયો હતો Partiras (પાર્તિરશ) Thou hadst ,,
તમે ,, થયા હતા Partireis (પાર્તિરેઇશ) You had ,,
તે ,, થયો હતો Partira (પાર્તિર) He ,, ,,
તેઓ ,, થયા હતા Partiram (પાર્તિરંઉ) They ,, ,,

૬ ભવિષ્યકાળ Futuro (indi)

હું રવાના થઇશ Partirei (પાર્તિરેઇ) I shall start
અમે ,, થઇશું Partiremos (પાર્તિરૅમુશ) We ,, ,,
તું ,, થશે Partirás (પાર્તિરાશ) Thou wilt ,,
તમે ,, થશો Partireis (પાર્તિરેઇશ) You will ,,
તે ,, થશે Partirá (પાર્તિરા) He ,, ,,
તેઓ ,, ,, Partirão (પાર્તિરાંઉ) They ,, ,,

૭ સંકેતાર્થ ભવિષ્યકાળ Condicional

મારે રવાના થવું જોઇએ Partiria (પાર્તિરીય) I should start
અમારે ,, ,, ,, Partiriamos (પાર્તિરીયમુશ) We ,, ,,
તારે ,, ,, ,, Partirias (પાર્તિરીયશ) Thou shouldst ,,
તમારે ,, ,, ,, Partirieis (પાર્તિરીયેઇશ) You would ,,
તેને ,, ,, ,, Partiria (પાર્તિરીય) He ,, ,,
તેઓને ,, ,, ,, Partiriam (પાર્તિરીયંઉ) They ,, ,,

૮ આજ્ઞાર્થ Imperativo

રવાના થા	Parte	(પા'ર્તિ)	Start thou
તમે રવાના થાઓ	Parti	(પાર્તિ')	„ you
તેને રવાના થવા દીઓ	Parta	(પાર્તે)	Let him start
તેઓને „ „	Partam	(પાર્તેઉં)	„ them „

૯ સંશયાર્થ વર્તમાનકાળ Subjunctivo-presente

જો હું રવાના થાઉં	Que parta	(પાર્તે)	That I may start
„ અમે „ થઈએ	„ partámos	(પાર્તામુશ)	„ we „ „
„ તું „ થાય	„ partas	(પાર્તશ)	„ thou mayest „
„ તમે „ થાઓ	„ partais	(પાર્તાઇશ)	„ you may „
„ તે „ થાય	„ parta	(પાર્તે)	„ he „ „
„ તેઓ „ „	„ partam	(પાર્તેઉં)	„ they „ „

૧૦ સંશયાર્થ ભુતકાળ Subjunctivo imperfeito

જો હું રવાના થાત	Se partisse	(પાર્તિસ્સિ)	If I might start
„ અમે „ „	„ partissemos	(પાર્તિસ્સિમુશ)	„ we „ „
„ તું „ „	„ partisses	(પાર્તિસ્સિશ)	„ thou mightest „
„ તમે „ „	„ partisseis	(પાર્તિસ્સેઇશ)	„ you might „
„ તે „ „	„ partisse	(પાર્તિસ્સિ)	„ he „ „
„ તેઓ „ „	„ partissem	(પાર્તિસ્સિં)	„ they „ „

૧૧ સંશયાર્થ ભવિષ્યકાળ Subjunctivo futuro

જો હું રવાના થઈશ	Se partir	(પાર્તિર)	If I shall start
„ અમે „ થઈશું	„ partirmos	(પાર્તિર્મુશ)	„ we „ „
„ તું „ થશે	„ partires	(પાર્તિરિશ)	„ thou wilt „
„ તમે „ થશો	partirdes	(પાર્તિર્દિશ)	„ you will „

,, તે ,, શે ,, partir (પાર્તિરૂ) ,, he ,, ,,
,, તેઓ ,, ,, ,, partirem (પાર્તિરિં) ,, they ,, ,,

સંશયાર્થ કાળમાં Se અથવા Que અથવા Quando વપરાય છે. Quando નો અર્થ જ્યારે થાય છે.

૧૨ ક્રિયાપદનું નિશ્ચયાર્થરૂપ. Pessoal do Infinitivo ના રૂપાખ્યાન ઉપર મુજબ સંશયાર્થ ભવિષ્યકાળ જેવાં થાય છે તે સંબંધી સૂચના પા. ૮૨ મે જુઓ.

બધાં IR છેડાવાળાં ક્રિયાપદો કે જેના રૂપ નિયમિત રીતે થતાં હોય તેના રૂપાખ્યાન ઉપર મુજબ થાય છે. જે ક્રિયાપદોનું લીસ્ટ કલમ ૮૨ મે આપેલ છે.

ઉપર પ્રમાણે AR, ER, અને IR ક્રિયાપદોના રૂપાખ્યાન આપ્યાં. તેવી રીતે બીજા તેજ વર્ગના જેના રૂપાખ્યાન નિયમિત રીતે થતાં હોય તે બનાવવા હોય તો તે સંબંધી કેટલીક સૂચના (જે મથન કરીને તારવેલી છે તે) નીચે આપેલ છે તે ઉપયોગી થઇ પડશે.

૭૯ "બીજાં નવાં ક્રિયાપદનાં રૂપાખ્યાન બનાવતી વખતે દરેક કાળમાં કયા કયા પ્રત્યય લગાડવા અને લગાડતી વખતે શું શું ફેરફાર કરવા તે સંબંધી સુચના":—

૧/૨ ગમે તે કાળના પ્રત્યય લગાડતી વખતે તે તે વર્ગના અંત્યાક્ષર (AR, ER કે IR) ઉડાડી મુકાય છે અને જે રૂપ બને તે **સાદું રૂપ** કહેવાય છે. જેમકે Fallar નું Fall; Beber નું Beb; અને Partir નું Part આ સાદાં રૂપ કહેવાય છે.

આ સાદાં રૂપને દરેક કાળના પ્રત્યય લગાડાય છે.

વર્તમાનકાળ Presente Indi.

૧ AR છેડાવાલા ક્રિયાપદના વર્તમાનકાળના રૂપ બનાવતી વખતે છેડેથી AR કાઢી તેને બદલે નીચેના પ્રત્યયો લગાડાય છે.

	૧ લો પુરૂષ	૨ જો પુરૂષ	૩ જો પુરૂષ
એકવચન	o	as	a
બહુવચન	amos	ais	am

ઉદાહરણ તરીકે fallar ના રૂપ પા. ૭૯ મે જુઓ.

૨ ER છેડાવાળા ક્રિયાપદના વર્તમાનકાળના રૂપ બનાવતી વખતે છેડેથી ER કાઢી તેને બદલે નીચેના પ્રત્યયો લગાડાય છે.

	૧ લો પુરૂષ	૨ જો પુરૂષ	૩ જો પુરૂષ
એકવચન	o	es	e
બહુવચન	emos	eis	em

ઉદાહરણ તરીકે દાખલો Beber નો પા. ૮૩ મે જુઓ.

૩ IR છેડાવાળા ક્રિયાપદના વર્તમાનકાળના રૂપ બનાવતી વખતે છેડેથી IR કાઢી તેને બદલે નીચેના પ્રત્યયો લગાડાય છે.

	૧ લો પુ૦	૨ જો પુ૦	૩ જો પુ૦
એકવચન	o	es	e
બહુવચન	imos	is	em

ઉદાહરણ તરીકે દાખલો Partir નો પા. ૮૫ મે જુઓ.

૪ ચાલુ ભુતકાળ Imperfeito (Indi)

Ar છેડાવાળા ક્રિયાપદોનો ચાલુ ભૂતકાળ બનાવતી વખતે છેડેથી r રદ કરીને નીચે મુજબ પ્રત્યયો લગાડવા.

- –va ૧ લા અને ૩ જા પુરૂષના એકવચનમાં
- –vamos ૧ લા પુરૂષ બહુવચનમાં
- –vas ૨ જા પુરૂષ એકવચનમાં
- –veis „ „ બહુવચનમાં
- –vão
- –vam અથવા ૩ જા „

ER અને IR છેડાવાળા ક્રિયાપદોનો ચાલુ ભૂતકાળ બનાવતી વખતે છેડેથી er કે ir જે હોય તે કાઢી નાંખી તેને "IR" ક્રિયાપદના ચાલુ ભૂતકાળના રૂપ લગાડવાં. Ir=જવું ના રૂપાખ્યાન કલમ ૮૩ મે આપેલ છે તે જોઇ લેવા.

ભૂતકાળ Perfeito

૫ AR છેડાવાળાં ક્રિયાપદના ભુતકાળનાં રૂપ બનાવતી વખતે છેડેથી AR કાઢી તેને બદલે પહેલા પુરૂષ એકવચનમાં ei લગાડાય છે. અને ER અને IR માં i લગાડાય છે. જેમકે fallei, bebi અને parti

૬ બાકી બધા રૂપોમાં (ગમે તે વર્ગના એટલે AR, ER કે IR ના રૂપોમાં) નીચેના પ્રત્યયો હેઠળ જણાવેલ ફેરફાર અનુસાર લગાડાય છે.

	૧ લો પુ૦	૨ જો પુ૦	૩ જો પુ૦
એકવચન	ઉપર જણાવેલ છે.	ste	u
બહુવચન	mos	stes	ram

૭ ક્રિયાપદના રૂપને પ્રત્યયો લગાડવાં પહેલાં તે તે વર્ગનો અસલ સ્વર રાખવામાં આવે છે; એટલે AR છેડાવાળાનો A, ER નો E અને IR નો I રાખવામાં આવે છે. ત્યાર બાદ પ્રત્યય મુકાય છે. ઉદાહરણ તરીકે Fallar, Beber અને Partir ના દાખલા જુઓ.

૮ AR છેડાવાળાને જ્યારે u પ્રત્યય લગાડાય છે ત્યારે રૂપના a નો o કરવામાં આવે છે. જેમકે (Fallar+u=fall+u (કલમ ૩ પા. ૮૯ મુજબ) Fall+a+u (કલમ ૭ મુજબ) Fall+o+u=Fallou તેવી રીતે બીજાં રૂપ કરવાં)

ER અને IR વર્ગના રૂપ કરવાં સહેલાં હોવાથી વિગત આપેલ નથી. પૂર્ણ ભૂતકાળ માટે પા. ૯૩ મે જુઓ.

ભવિષ્યકાળ Futuro

૯ ગમે તે વર્ગના (AR, ER કે IR વાળા) ભવિષ્યકાળના રૂપ બનાવવા હોય તો તે તે વર્ગના ક્રિયાપદના સાદારૂપને (Haver ક્રિયાપદના વર્તમાનકાળના રૂપને છેડે આવેલા સ્વર પ્રત્યયો છે તે લગાડાય છે. એટલે) નીચેના પ્રત્યયો લગાડાય છે.

	૧ લો પુ૦	૨ જો પુ૦	૩ જો પુ૦
એકવચન	ei	as	a
બહુવચન	emos	eis	ão

ઉદાહરણ તરીકે Fallar, Beber અને Partir ના રૂપ જોઇ લેવાં. સાદું રૂપ કોને કહેવું તે પા. ૮૯ મે કલમ ૬/૧ જોવી.

પુર્ણ ભુતકાળ સંશયાર્થ ભુતકાળ અને સંશયાર્થ ભવિષ્યકાળ

Pluperfeito; Sub. imper Sub. futuro

ગમે તે વર્ગનાં ક્રિયાપદોના પૂર્ણ ભૂતકાળ, સંશયાર્થ ભૂતકાળ અને સંશયાર્થ ભવિષ્યકાળના રૂપ કરવાં હોય તો નીચેના નિયમો ખાસ યાદ રાખવા.

૧૦ ભુતકાળના પહેલા પુરૂષ બહુવચનનુ રૂપ લઇ તેમાંથી mos કાઢી નાંખી નીચે મુજબ ધાતુના પ્રત્યય લગાડવા.

પૂર્ણ ભૂતકાળમાં RA પ્રત્યય લગાડવો જેમકે fallamos=falla અને પછી falla+ra=fallara

સંશયાર્થ ભૂતકાળમાં SSE „ „ „ fallamos=falla અને પછી falla+sse=fallasse

„ ભવિષ્યકાળમાં R „ „ „ fallamos=falla અને પછી „ falla+r=fallar.

આવી રીતે beber અને partir ના રૂપ જોઇ લેવાં.

આ પ્રમાણે રૂપ તૈયાર થયાં પછી નીચે મુજબ પ્રત્યય દરેકકાળ મુજબ લગાડવાં.

અપૂર્ણ ભૂતકાળ

	૧ લો	૨ જો	૩ જો
એકવચન	...	s	...
બહુવચન	mos	eis	m

સંભાવનાર્થ ભૂતકાળ

	૧ લો પુ०	૨ જો પુ०	૩ જો પુ०
એક०	...	s	...
બહુ०	mos	eis	m

સંશયાર્થે ભવિષ્યકાળ

	૧ લો.	૨ જો.	૩ જો.
એક०	...	es	...
બહુ०	mos	des	em

૧૧ પ્રત્યય લગાડતાં બે સ્વર સાથે આવે તો પહેલો સ્વર રદ થાય છે. જેમકે fallara+eis=fallareis; bebera+eis=bebereis; partisse +eis=partisseis થાય છે.

આજ્ઞાર્થ. Imperativo

૧૨ આ ભેદના ત્રણે તે વર્ગનાં (AR, ER કે IR નાં) રૂપ બનાવતી વખતે ક્રિયાપદના સામાન્ય રૂપનો છેડેનો અક્ષર બદલાવી નીચેનો ફેરફાર કરવાથી ત્રીજા પુરુષ એકવચનનું આજ્ઞાર્થનું રૂપ બને છે.

AR છેડાવાળા ક્રિયાપદમાં AR ને બદલે E
ER અને IR „ „ ER અને IR ને બદલે A

જેમકે fallar=fall+e=falle
Beber=beb+a=beba
Partir=part+a=parta

૧૩ આ બનેલા રૂપને m પ્રત્યય લગાડવાથી ત્રીજા પુરુષ બહુવચનનું આજ્ઞાર્થનું રૂપ બને છે. દાખલા જુઓ રૂપાખ્યાનમાં

૧૪ અમે જે જાતના અને વર્ગના (પછી તે નિયમિત ક્રિયાપદ હો કે અનિયમિત હો એવા) ક્રિયાપદોના આ ભેદના બીજા પુરુષના રૂપ બનાવવા હોય તો—

વર્તમાનકાળનું એકવચન કે બહુવચન લઇ તેમાંથી S પ્રત્યય રદ કરવાથી આજ્ઞાર્થનું અનુક્રમે એકવચન અને બહુવચન બને છે. દાખલા તરીકે ગમે તે ક્રિયાપદ જુઓ. ફક્ત ser આપવાદ તરીકે જુદુ પડે છે. જેનાં રૂપ પા. ૭૫ મે આપેલા છે.

આ ભેદનું ૧લા પુરૂષ બહુવચનનું રૂપ બનાવવું હોય તો—

૧૫ ઉપર જણાવ્યા મુજબ ત્રીજા પુરૂષ એકવચનના રૂપને mos પ્રત્યય લગાડવો જેમકે falle+mos=fallemos; beba+mos=bebamos; parta+mos=partamos વિગેરે.

સૂચના– આ રૂપ (૧લા પુરૂષ બહુવચનનાં રૂપ) વાપરવા કરતાં Deixar (દૈશાર) નાં રૂપ વાપરવાં વધારે સુગમતાવાળા છે. જેમકે અમને બોલવા દે નું fallemos વાપરવાને બદલે deixe-nos-fallar (દૈશ નોસ્ ફલાર્) બોલવું વધારે સારૂં અને સૌમ્ય દેખાય છે. અને વેપારી ભાષામાં હમેશાં એમજ વપરાય છે.

સંકેતાર્થ ભવિષ્યકાળ Condicional

૧૬ AR, ER કે IR છેડાવાળા ક્રિયાપદનું સંકેતાર્થ રૂપ બનાવવું હોય તો ક્રિયાપદના મૂળ રૂપને નીચેના પ્રત્યય લગાડવા.

	૧ લો પુ.	૨ જો પુ.	૩ જો પુ.
એકવચન	ia	ias	ia
બહુવચન	iamos	ieis	iam

સંશયાર્થ વર્તમાનકાળ Subj.–presente

૧૭ સંશયાર્થ વર્તમાનકાળના રૂપ આજ્ઞાર્થના (બીજા પુરૂષ સિવાયના) રૂપ જેવાંજ છે. તેથી વિશેષ જણાવવા જેવું નથી. ખરૂં જોતાં આ કાળ ગર્ભિત રીતે આજ્ઞાર્થ જેવો પણ કંઇક નમ્રતાસૂચક છે.

કંઇક વિશેષ સૂચના

૧૮ *a* વર્તમાનકાળ, ચાલુભૂતકાળ, ભૂતકાળ, પૂર્ણભૂતકાળ, સંકેતાર્થ અને

વર્તમાન સંશયાર્થકાળમાં ત્રીજા પુરૂષ બહુવચનના am અથવા ão એ બંને રૂપમાંથી જે લખાય તે સાચા છે. જો કે બંનેનો ઉચ્ચાર એક થાય છે. ફક્ત ભવિષ્યકાળમાં ão વાળું એકજ રૂપ થાય છે.

b ભૂતકાળ અને પૂર્ણભૂતકાળનો તફાવત એવો છે કે ભૂતકાળ ગયેલા વખત માટે સામાન્ય રીતે વાતચિતમાં વપરાય છે. પૂર્ણભૂતકાળ ઐતિહાસિક બાબતમાં વપરાય છે. પૂર્ણભૂતકાળનાં રૂપ વાપરવાં કરતાં ક્રિયાપદનું ભૂતકૃદંત કરીને તેને ter વિગેરે સહાયકારક ક્રિયાપદનાં રૂપ લગાડીને ઉપયોગ કરવો વધારે સૌમ્ય છે.

c સંશયાર્થકાળમાં se, que (જો) quando (જ્યારે) અને como (જેમ) એમાંથી ગમે તે શબ્દ વપરાય છે.

d બીજા પુરૂષનાં રૂપ વાપરવાં તે ભાષાના અજાણ્યા માટે કઠણ છે. તેથી ત્રીજા પુરૂષના રૂપ વાપર્યાથી પણ તેવોજ અર્થ જણાવાય છે.

હવે કેટલાંક AR, ER અને IR છેડાવાળા (નિયમિત અને અનિયમિત) ઉપયોગી ક્રિયાપદોનાં લીસ્ટ આપીએ છીએ.

૮૦ AR છેડાવાળાં ક્રિયાપદો

Acceitar	(આસેઇતાર્)	સ્વિકારવું	To accept
Admirar	(આદમિરાર્)	વખાણવું	„ admire
Amar	(આમાર્)	ચાહવું	„ love
Acordar	(આકોર્દાર્)	જગાડવું	„ awake
Almoçar	(આલ્મુસાર્)	નાસ્તો કરવો	„ breakfast
Achar	(આશાર્)	શોધવું	„ find
Acabar	(આકાબાર્)	પુરૂં કરવું	, finish
Alugar	(આલુગાર્)	ભાડે આપવું	„ hire
Apresentar	(આપ્રેઝેન્તાર્)	હાજર થવું	„ present

Assignar	(આસિનારૂ)	સહી કરવી	„ sign
Atirar	(આતિરારૂ)	ફેંકવું	„ throw
Adorar	(આદૉરારૂ)	પૂજવું	„ worship
Começar	(કૉમૅસારૂ)	શરૂ કરવું	„ begin
Comprar	(કૉમ્પ્રારૂ)	ખરીદ કરવું	„ buy
Calcular	(કાલ્કુલારૂ)	ગણવું	„ calculate
Cosinhar	(કુઝિંયારૂ)	રસોઇ કરવી	„ cook
Casar	(કાઝારૂ)	પરણવું	„ marry
Castigar	(કાસ્તિગારૂ)	શિક્ષા કરવી	„ punish
Ceifar	(સેઇફારૂ)	લણવું	„ reap
Chorar	(શૉરારૂ)	રડવું	„ cry
Dançar	(દાંસારૂ)	નાચ કરવો	„ dance
Desembarcar	(દિઝૅમ્બાર્કારૂ)	વહાણપરથી કીનારે ઉતારવું	„ land
Disputar	(દિસ્પુતારૂ)	તકરાર કરવી	„ dispute
Desculpar	(દિસ્કુલ્પારૂ)	માફ કરવું	„ excuse
Duvidar	(દુવ્વિદારૂ)	શંકા કરવી	„ doubt
Dar	(દારૂ)	આપવું	„ give
Deitar	(દેઇતારૂ)	પડી રહેવા દેવું	„ lie down
Emprestar	(ઍમ્પ્રૅસ્તારૂ)	ઉછીતું આપવું	„ lend
Entregar	(ઍંત્રેગારૂ)	સોંપવું	„ deliver
Explicar	(ઇસ્પ્લિકારૂ)	સમજાવવું	„ explain
Entrar	(ઍન્ત્રારૂ)	અંદર જવું	„ enter
Esperar	(ઇસ્પૅરારૂ)	આશા રાખવી	„ hope
Edificar	(એદિફિકારૂ)	બાંધવું	„ build
Enganar	(ઍંગાનારૂ)	ભૂલ ખાવી	„ be mistaken
Espirrar	(ઇસ્પિર્રારૂ)	છીંક ખાવી	„ sneeze
Estragar	(ઇસ્ત્રાગારૂ)	બગાડવું	„ spoil

Estudar	(ઇસ્તુદાર્)	અભ્યાસ કરવો	,,	study
Fallar	(ફાલાર્)	બોલવું	,,	speak
Ficar	(ફિકાર્)	રહેવું	,,	remain
Fiar	(ફિયાર્)	કાંતવું	,,	spin
Furtar	(ફુર્તાર્)	ચોરી કરવી	,,	steal
Honrar*	(ઑંરરાર્)	માન આપવું	,,	honour
Insultar	(ઇંસુલ્તાર્)	અપમાન કરવું	,,	insult
Jantar	(જઝાંતાર્)	જમવું	,,	dino
Jogar	(જઝૉગાર્)	જુગાર રમવો	,,	play
Jurar	(જઝુરાર્)	સોગન ખાવા	,,	swear
Lavar	(લાવ્વાર્)	ધોવું	,,	wash
Lembrar	(લૅંબ્રાર્)	યાદ કરવું	,,	remember
Louvar	(લોવ્વાર્)	વખાણુ કરવાં	,,	praise
Lisongear	(લિઝોંજયૅયાર્)	ખુશામત કરવી	,,	flatter
Levar	(લૅવ્વાર્)	(એક સ્થળેથી બીજે સ્થળે લઈ જવું)	,,	carry
Morar	(મૉરાર્)	રહેવું	,,	dwell
Mostrar	(મૉસ્ત્રાર્)	બતાવવું	,,	show
Navegar	(નાવ્વેગાર્)	સફર કરવી	,,	sail
Negar	(નૅગાર્)	ના કહેવી	,,	deny
Odiar	(ઓદીઆર્)	ધીક્કારવું	,,	hate
Perguntar	(પેર્ગુન્તાર્)	પૂછવું	,,	ask
Palestrar	(પાલૅસ્ત્રાર્)	ગપાટાં મારવા	,,	chat
Puxar	(પુશાર્)	ખેંચવું	,,	draw
Procurar	(પ્રોકુરાર્)	શોધવું	,,	look for

* જ્યારે N પછી R આવે ત્યારે ર્ નો ઉચ્ચાર ડબલ ર જેવો થાય છે.

Pintar	(પિન્તાર્)	રંગવું	„	paint
Perdoar	(પૅર્દોઆર્)	માફ કરવું	„	pardon
Pagar	(પાગાર્)	પૈસા આપવા	„	pay
Pensar	(પૅન્સાર્)	વિચાર કરવો	„	think
Plantar	(પ્લાન્તાર્)	રોપવું	„	plant
Provar	(પ્રૉવ્વાર્)	સાબિત કરવું	„	prove
Pesquizar	(પેશ્કીઝાર્)	બારીકાઈથી તપાસવું	„	search
Pespontear	(પૅશ્પૉન્તેયાર્)	સાંધવું	„	stitch
Pesar	(પૅઝાર્)	તોલવું	„	weigh
Replicar	(ररेप्लिकार्)	જવાબ આપવો	„	reply
Recusar	(રરેકુઝાર્)	ના પાડવી	„	refuse
Sonhar	(સૉમ્યાર્)	સ્વપ્નું આવવું	„	dream
Segurar	(સેગુરાર્)	વીમો ઉતરાવવો	„	insure
Saltar	(સાલ્તાર્)	કુદકો મારવો	„	jump
Sellar	(સૅલાર્)	સીલસીક્કો મારવો	„	seal
Semear	(સેમેયાર્)	વાવવું	„	sow
Tomar	(તૉમાર્)	લેવું	„	take
Tirar	(તિરાર્)	ખસેડવું	„	be off
Tocar	(તૉકાર્)	સ્પર્શ કરવો	„	touch
Viajar	(વિઆઝાર્)	મુસાફરી કરવી	„	travel
Trabalhar	(ત્રાબાલ્યાર્)	કામ કરવું	„	work
Zombar	(ઝૉમ્બાર્)	મશ્કરી કરવી	„	joke

૮૧ E R છેડાવાળાં ક્રિયાપદ

Aprender	(આપ્રૅન્દેર્)	શીખવું	To	learn
Agradecer	(આગ્રાદેસેર્)	ઉપકાર માનવો	„	thank
Bater	(બાતેર્)	મારવું	„	beat

Beber	(બેબેર્)	પીવું	,, drink
Contender	(કૉન્તૅન્દેર્)	કજીઆ કરવો	,, quarrel
Comer	(કુમેર્)	ખાવું	,, eat
Correr	(કુર્રેર્)	દોડવું	,, run
Colher	(કુલ્યેર્)	એકઠું કરવું	,, gather
Carecer	(કારેસેર્)	જરૂર હોવી, ઇચ્છવું	want
Crer	(ક્રેર્)	માનવું	,, believe
Conhecer	(કુંયેસેર્)	ઓળખવું (માણસને)	know
Dizer	(દિઝેર્)	કહેવું	,, tell
Descer	(દેસ્સેર્)	ઉતરવું	,, descend
Esquecer	(ઇશ્કેસેર્)	ભુલી જવું	,, forget
Encher	(ઍંશેર્)	ભરવું	,, fill
Esconder	(ઇશ્કૉંદેર્)	છુપાવવું	,, hide
Entender	(ઍંન્તૅંદેર્)	સમજવું	,, comprehend
Escrever	(ઇશ્ક્રેવેર્)	લખવું	,, write
Fazer	(ફાઝેર્)	કરવું	,, do
Ferver	(ફેર્વેર્)	ઉકાળવું	,, boil
Haver	(આવેર્)	હોવું	,, have
Ler	(લેર્)	વાંચવું	,, read
Metter	(મેતેર્)	મુકવું	,, put
Merecêr	(મૅરેસેર્)	લાયક-પાત્ર-હોવું	,, deserve
Nascer	(નાસ્સેર્)	જન્મવું	,, be born
Obter	(ઑબ્તેર્)	મેળવવું	,, obtain
Offender	(ઑફેન્દેર્)	ગુસ્સે કરવું	,, offend
Perder	(પેર્દેર્)	ખોવું	,, lose
Querêr	(કેરેર્)	ઇચ્છવું	,, love
Recebêr	(રેસેબેર્)	સ્વિકારવું	,, receive

Respondêr	(રેસ્પૉન્ડેર્)	જવાબ આપવો	,,	reply
Saber	(સાબેર્)	ઓળખવું(ચીજ) જાણવું	,,	know
Temer	(તેમેર્)	બીવું	,,	fear
Trazêr	(ત્રઝેર્)	લાવવું	,,	bring
Viver	(વિવ્વેર્)	જીવવું	,,	live
Ver	(વ્વેર્)	જોવું	,,	see
Vender	(વ્વેન્ડેર્)	વેચવું	,,	sell
Varrêr	(વ્વારિરેર્)	વાળવું	,,	sweep

૮૨ I R છેડાવાળાં ક્રિયાપદો.

Abrir	(આબ્રીર્)	ઉઘાડવું	To	open
Assistir	(આસિસ્તીર્)	મદદ કરવી	,,	help
Cobrir	(કુબ્રીર્)	ઢાંકવું	,,	cover
Cohir	(કાઇ'ર્)	પડવું	,,	fall
Dormir	(દુર્મીર્)	ઊંઘવું	,,	sleep
Fugir	(ફુઝ્ઝીર્)	નાશી જવું	,,	flee
Ir	(ઇ'ર્)	જવું	,,	go
Ouvir	(ઓવ્વીર્)	સાંભળવું	,,	hear
Pedir	(પેદીર્)	માંગવું	,,	ask for
Partir	(પાર્તીર્)	જુદા પડવું	,,	depart
Repetir	(રરેપિતીર્)	પુનરાવર્તન કરવું	,,	repeat
Rir	(રરીર્)	હસવું	,,	laugh
Sair	(સાઇર્)	બહાર જવું	,,	go out
Sentir	(સેન્તીર્)	સ્પર્શથી લાગવું	,,	feel
Servir	(સેર્વીર્)	સારવું	,,	serve
Tossir	(તોસ્સીર્)	ખોંખોં કરવું	,,	cough

Vestir	(વેસ્તીર્)	કપડાં પહેરવાં	„ dress
Vir	(વીર્)	આવી પહોંચવું	„ arrive

ઉપર મુજબ ત્રણે AR, ER, અને IR ના વર્ગના ક્રિયાપદો આપેલા છે તે બહુજ ઉપયોગના અને હમેશના વપરાશમાં આવે તેવાં હોવાથી મનન યુકત છે તેમાં નિયમિત અને અનિયમિત બંને જાતના એકત્ર આપેલા છે. નિયમિત જેનાં રૂપ થાય છે તેના દાખલા પાછળ આપેલા છે, તે ઉપરથી બીજા ક્રિયાપદોના રૂપાખ્યાન કરતાં આવડે. પણ કેટલાંક અનિયમિત હોવાથી તેની અમુક સંખ્યા તથા તેનાં રૂપ આપવા આવશ્યક હોવાથી નીચે મુજબ ખાસ શોધન કરી આપેલાં છે.

૮૩ અનિયમિત ક્રિયાપદો.

Verbos irregulares mais importantes

Caber	(કાબેર્)	શક્તિવાન હોવું	To be able
Cahir	(કાઇર્)	પાડવું	„ fall
Crer	(ક્રેર)	માનવું	„ believe
Dirigir	(દિરિજીર્)	બતાવવું	„ direct
Dar	(દાર્)	આપવું	„ give
Dizer	(દિઝેર્)	કહેવું	„ say
Dormir	(દુર્મીર્)	ઊંઘવું	„ sleep
Fazer	(ફાઝેર્)	કરવું	„ do
Ir	(ઇર્)	જવું	„ go
Ler	(લેર્)	વાંચવું	„ read
Ouvir	(ઓવ્વીર્)	સાંભળવું	„ hear
Pedir	(પેદીર્)	પૂછવું	„ ask
Por	(પોર્)	મૂકવું	„ Put
Perder	(પેર્દેર્)	ખોવું	„ lose
Poder	(પોદેર્)	શક્તિ હોવી	„ be able

Querer	(કેરેર્)	મરજી હોવી	„	be willing
Repetir	(રરેપિટીર્)	બોલેલું ફરીથી કરવું	„	repeat
Sentir	(સેન્તીર્)	લાગણી હોવી	„	feel
Servir	(સેવર્)	સારવું	„	serve
Sahir	(સાઇર્)	બહાર જવું	„	go out
Seguir	(સેગીર્)	પછવાડે જવું	„	follow
Saber	(સાબેર્)	જાણવું	„	know
Trager	(ત્રાઝેર્)	લાવવું	„	bring
Vir	(વ્વીર્)	આવવું	„	come
Ver	(વ્વેર્)	જોવું	„	see
Vestir	(વ્વેસ્તીર્)	કપડાં પહેરવાં	„	dress
Valer	(વ્વાલેર્)	કીમત હોવી	„	be worth

આમાંના કેટલાંક અગાઉ આવી ગયા છે. છતાં અત્રે ફરીથી આપ્યા છે. આ બધાના રૂપાખ્યાન નીચે મુજબ કેટલાંકના લંબાણ પૂરક અને કેટલાંકના ટુંકમાં આપ્યા છે. Por ના રૂપ સંપૂર્ણપણે આપેલાં છે તેનું કારણ કે કેટલાકો તેને ૪ થા વર્ગનાં ક્રિયાપદની ગણત્રીમાં લેખે છે. કારણ કે તે or છેડાવાળું ક્રિયાપદ છે. જેથી AR, ER અને IR કરતાં જુદા રૂપનું છે.

Caber વર્તમાન Caibo, cabemos, cabes, cabeis, cabe અને cabem

ભૂત Coube, coubemos coubeste, coubestes, coube, અને couberam.

આજ્ઞાર્થે Cabe

સંશયાર્થ વર્તમાન Caiba, caibamos, caibas, caibaes વિગેરે.

„ ભૂત Coubesse, coubessemos, coube-

sses, coubesseis, coubesse અ coubessem.

આકીના રૂપ er છેડાવાળા ક્રિયાપદના રૂપાખ્યાન મુજબજ.

Crer વર્તમાનકાળ Creio, cremos, cres, credes, cre, અને crem.

ભૂતકાળ Cri, cremos, cresto, crestes, creu અને creram.

ભવિષ્યકાળ Crerei વિગેરે

વર્તમાન સંશયાર્થ Creia, creias વિગેરે

વર્તમાન કૃદંત Crendo

ભૂત કૃદંત Crido

Cahir વર્તમાન કાળ Caio, caimos, caes cao વિગેરે

આજ્ઞાર્થ Caiamos, cahe, cai, caia અને caiam

Dar વર્તમાનકાળ Dou, damos, das, daes, da અને dão

ભૂતકાળ (ચાલુ) Dava, davamos એ પ્રમાણે બધાં જાણવાં.

„ Dei, démos, desto, déstes, deu અને déram

„ (પૂર્ણ) Dera, deramos, deras, dereis, dera અને derão

ભવિષ્યકાળ Darei એ પ્રમાણે AR પ્રમાણે બાજાં રૂપ કરવાં

સંકેતાર્થ Daria „ „ „

આજ્ઞાર્થ Demos, da, dae, de, અને deem

સંશયાર્થ વર્તમાન Dê, dêmos, dês, dêis, dê અને dêem

„ ભૂત Desse, dessemos, desses, desseis, desse અને dessem

„ ભવિષ્ય Dér, dermos, deres, derdes, der અને derem

વર્તમાન કૃદંત Dando
ભૂત કૃદંત Dado

Dizer વર્તમાનકાળ Digo, dizemos, dizes, dizeis, diz અને dizem
ભૂતકાળ (ચાલુ) Dizia, diziamos વિગેરે
" Disse, dissemos, disseste, dissesstes, disse અને disseram
" (પૂર્ણ) Dissera, disseramos, disseras વિગેરે
ભવિષ્યકાળ Direi, diremos, diras, direis, dira અને derão
સંકેતાર્થ Diria, diriamos, dirias, dirieis, diria અને diriam
આજ્ઞાર્થ Digamos, diga, dizei, dize અને digam
સંશયાર્થ વર્તમાન Diga, digamos, digas, digais, diga અને digam
" ભૂત Dissesse, dissessemos વિગેરે
" ભવિષ્ય Disser, dissermos, disseres, dissedes, disserem
વર્તમાન કૃદંત Dizendo
ભૂત " Dito

Dormir બધાં રૂપ ir છેડાવાળાં નિયમિત ક્રિયાપદની પેઠે થાય છે. ફક્ત ૧ લો પુરુષ એકવચન વર્તમાનકાળમાં Durmo થાય છે તેજ ફેર છે.

Fazer વર્તમાનકાળ Faço, fazemos, fazes, fazeis, faz, fazem

ભૂતકાળ (ચાલુ) Fazia, faziamos વિગેરે
,, Fiz, fizemos, fizeste, fizestes, fez, fizeram
,, (પૂર્ણ) Fizera વિગેરે.
ભવિષ્યકાળ Farei, faremos, farás, fareis, fara, farão
સંકેતાર્થે Faria વિગેરે.
આજ્ઞાર્થ Façamos, faze, fazei, faça અને façam
સંશયાર્થે વર્તમાન Faça, façamos વિગેરે
,, ભૂત Fizesse, fizessemos, fizesses, fizesseis વિગેરે
,, ભવિષ્ય Fizer, fizermos, fizeres વિગેરે
વર્તમાન કૃદંત Fazendo કરતાં
ભૂત કૃદંત Feito કરેલું

Ir * વર્તમાનકાળ *Vou, vamos, vaes, ides, vae* અને Vão (વ્વો, વ્વામુશ, વ્વાઇશ, ઇદિશ, વ્વાઇ, વ્વાંઉ) હું જઉં છું વિગેરે
ભૂતકાળ (ચાલુ) Ia, iamos, ias, ieis, ia અને iam (ઇ'ય, ઇ'યમુશ, ઇ'યશ, ઇ'યેઇશ, ઇ'ય, ઇ'યંઉ) હું જતો હતો, વિગેરે
,, Fui, fômos, fôste, fôstes, foi અને foram (ફુઈ, ફૉમુશ, ફોસ્તિ, ફોસ્તિશ, ફોઇ, ફોરંઉ) હું ગયો વિગેરે

---

* આ ક્રિયાપદ તદન અનિયમિત છે અને હમેશાં વપરાતું હોવાથી ઉચ્ચાર આપ્યા છે.

„ (પૂર્ણ) Fora, foramos, fôras, foreis,
(ફોર, ફોરમુશ, ફોરશ, ફોરેઇશ,
fôra અને foram હું ગયો હતો વિગેરે
ફોર, ફોરંઉ

ભવિષ્યકાળ Irei, iremos, iras, ireis, irá, irão
ઇરેઇ, ઇરેમુશ, ઇરાશ, ઇરેઇશ, ઇરા, ઇરાંઉ
હું જઇશ વિગેરે

સંકેતાર્થ Iria, iriamos, irias, irieis, iria,
(ઇરીય, ઇરીયમુશ, ઇરીયશ, ઇરીયેઇશ, ઇરીય
અને iriaom મારે જવું જોઇએ વિગેરે
ઇરીઅંઉ)

આજ્ઞાર્થ Vamos, vae, ide, vá અને vão
(તું રવાના થા) વિગેરે,
(વ્વામુશ, વાઇ, ઇદી, વા, વાંઉ)

સંશયાર્થ વર્તમાન Vá, vâmos, vas, vades, va અને
(વ્વા, વ્વામુશ, વ્વાશ, વ્વાદિશ, વ્વા,
vão કે હું જઉં વિગેરે
વ્વાંઉ

„ ભૂતકાળ Fôsse, fôssemos, fôsses, fôsseis,
ફોસ્સિ, ફોસ્સિમુશ, ફોસ્સિશ, ફોસ્સેઇશ,
fôsse, fôssem જો હું જાત વિગેરે.
ફોસ્સિ, ફોસ્સિં

„ ભવિષ્યકાળ Fôr, fôrmos, fôres, fôrdes, fôr,
ફોર, ફોર્મુશ, ફોરિશ, ફોર્દિશ, ફોર,
fôrem જો હું જઇશ વિગેરે.
ફોરિં

વર્તમાન કૃદંત Indo (ઇન્દુ) જતાં going

ભૂત કૃદંત Ido (ઇ'દુ) ગયેલું went
Por વર્તમાનકાળ Ponho, pômos, pões, pondes põe
(પૉઞ્યુ, પૉમુશ્, પાયિશ્, પૉન્દિશ્, પૉઇ,
põem હું મુકું છું વિગેરે
પૉઇ')
ભૂતકાળ (ચાલુ) Punha, punhamos, punhas,
(પૂઞ્ય, પૂઞ્યમુશ્, પૂઞ્યશ્,
punheis, punha, punham
પૂઞ્યેઇશ્, પૂઞ્ય, પૂઞ્યંઉં
હું મુકતો હતો. વિગેરે
„ Puz, pozemos, pozeste, pozestes,
(પૂઝ્ , પૂઝૅમુશ્, પૂઝૅશ્તિ, પૂઝૅશ્તિશ્ ,
poz, pozeram મેં મુક્યું વિગેરે
પોઝ્, પૂઝૅરંઉં,
„ (પૂર્ણ) Pozera, pozeramos, pozeras,
પૂઝૅર, પૂઝૅરમુશ્, પૂઝૅરશ્,
pozereis, pozera, અને pozeram
પૂઝૅરેઇશ્, પૂઝૅર, પૂઝૅરંઉં,
મેં મુક્યું હતું વિગેરે
ભવિષ્યકાળ Porei, Poremos, poras, poreis,
(પોરેઇ, પોરૅમુશ્, પૉરાશ્, પોરેઇશ્,
pora, porão હું મુકીશ વિગેરે
પૉરા, પૉરાંઉ,
સંકેતાર્થ Poria, poriamos, porias, porieis
(પોરીય, પોરીયમુશ્, પોરીયશ્, પોરીયેઇશ્,
poria, poriam મારે મુકવું જોઇએ વિગેરે
પોરીય પોરીયંઉં

આજ્ઞાર્થ Ponhamos, põe, ponde, ponha,
(પોંયામુશ, પોંઇ, પૉન્દિ, પૉગ્ન્ય,
ponham મૂક વિગેરે
પૉગ્ન્યંઉ

સંશયાર્થ વર્તમાન Ponha, ponhamos, ponhas, ponhaes
(પૉગ્ન્ય, પૉગ્ન્યામુશ, પૉગ્ન્યાશ, પૉગ્ન્યાઇશ,
ponha, ponham કે હું મૂકું વિગેરે
પૉગ્ન્ય, પૉગ્ન્યંઉ

સંશયાર્થ ભૂતકાળ Pozesse, pozessemos, pozesses,
(પુઝૅસિ, પુઝૅસિસુશ, પુઝૅસિશ,
pozesseis, pozesse અને pozessem
પુઝૅસેઇશ, પુઝૅસિ, પુઝૅસિં
જો હું મુકત વિગેરે

સંશયાર્થ ભવિષ્યકાળ Pozer, pozermos, pozeres, pozerdes
(પુઝૅર્, પુઝૅર્મુશ, પુઝૅરિશ, પુઝૅર્દિશ,
pozer અને pozerem જો હું મુકીશ વિગેરે
પુઝૅર્ પુઝૅરિં

વર્તમાન કૃદંત Pondo (પૉન્દુ) મૂકતા Putting

ભૂત કૃદંત Posto (પોસ્તુ) મુકેલું Put

૮૪ આવી રીતે બધાં અનિયમીત ક્રિયાપદનાં રૂપો સ્થળસંકોચને લીધે આપી શકાય નહીં જેથી નીચે મુજબ કેટલાંકના ૧ લા પુરૂષ એકવચનના વર્તમાનકાળ, ભૂતકાળ અને ભવિષ્યકાળના રૂપો જણાવેલ છે જે ઉપર ધ્યાન આપવાથી બીજા રૂપાખ્યાન સમજી શકાશે.

	વર્તમાન.	ભૂત.	ભવિષ્ય.	વર્તમાનકૃદંત	ભૂતકૃદંત
Ler	leio	li	lerei	lendo	lido
Ouvir	ouço	ouvi	ouvirei	ovindo	ouvido

Pedir	peço	pedi	pedirei	pedindo	pedido
Perder	perco	perdi	perderei	perdendo	perdido
Poder	posso	pude	poderei	podendo	podido
Querer	quero	quiz	quererei	querendo	querido
Sentir	sinto	senti	sentirei	sentindo	sentido
Sahir	saio	sai'	sairei	sahindo	sahido
Saber	sei	soube	saberei	sabendo	sabido
Trazer	trago	trouxe	trarei	trazendo	trazido
Vir	venho	vim	virei	vindo	vindo
Ver	vejo	vi	verei	vendo	visto
Vestir	visto	vesti	vestirei	vestindo	vestido
Valer	valho	valhi	valherei	valendo	valido

ઉપરના ક્રિયાપદો માટે વિશેષ સૂચના.

બધાંના અર્થ પાને 101-102 મે આપેલ હોવાથી અત્રે આપેલ નથી.

Ler ના રૂપાખ્યાન crer ના જેવાંજ થાય છે.

Ouvir માં v નો ç થઇ જાય છે તેજ અનિયમીતતા છે.

Sahir ના રૂપ cahir જેવાં.

Ver અને vir ના રૂપાખ્યાનમાં ધ્યાનમાં રાખવાનું છે.

Valer ની બાબતમાં એવું છે કે l ની પછી "a" "o", કે "am" આવે તો l નો lh થઇ જાય છે બાકીના રૂપ નિયમિત મુજબ છે.

૮૫ ઉપર મુજબ વિગતવાર ક્રિયાપદની સમજણ, તથા શબ્દો, નિયમિત અને અનિયમિત રૂપાખ્યાન દર્શાવ્યા બાદ વાક્ય જોડતી વખતે શું શું ફેરફાર કરવા યોગ્ય છે તે સંબંધી ઉપયોગી સૂચના:—

૧ વાક્ય બનાવતાં જો ક્રિયાપદનું રૂપાખ્યાન r, s કે z છેડાવાળું હોય અને તેની પછી તુરતજ o, a, os કે as આવેલ હોય તો તે r, s કે z ને બદલે l થઇ જાય છે. જેમકે હું તે કરી

શકતો નથી Não o posso fazer ને બદલે Não posso fazer o બોલવું હોય તો fazel-o થાય.

તે અમને લેવા દીઓ Tomemos-os ને બદલે Tomemol-os થાય. તે (મનુષ્ય) તે કામ કરે છે. Faz-o ને બદલે fal-o લખાય.

૨ જો ક્રિયાપદનું કર્મ કોઇ પુરૂષ હોય તો તે કર્મ પહેલાં "a" મુકવામાં આવે છે. જેમકે મેં બેંકના મેનેજરને જોયા Vi a (os) gerentes do banco.

૩ સહભેદ બનાવવો હોય તો (૧) ભૂતકૃદંતની સાથે ser ના રૂપો (પા. ૭૩—૭૬ મે આપેલા છે તે) વાપરવા. પરંતુ ખુબી એજ છે કે જે ભૂતકૃદંત વપરાયેલ હોય તેની જાતિ અને વચન તેના કર્તાની જાતિ અને વચન મુજબ રાખવામાં આવે છે. જેમકે

તે સ્ત્રી બધે માન પામે છે Aquella mulher é respeitada por todos lugars (અકૅલ્લ મુલ્યૅર્ ઍ રરીસ્પેઇતાદ પૅાર તોદુશ્ લુગારશ્).

તે પવન વેંચાયા નથી Não são vendidos ás libras. (નાંઉં સાંઉં વૅન્દિદુશ્ અશ્ લીબ્રશ્).

એ તો સારી રીતે જણાય છે કે E' bem sabido que (ઍ બૅં સાબીદુ કે).

(૨) સહભેદ ઘણી વખતે સ્વદર્શક રૂપ (Se) નો ઉપયોગ કરી બનાવાય છે જેમકે, એમ કહેવાય છે કે Diz-se (દીઝ-સિ) એવી બીક રાખવામાં આવી હતી કે Temia-se (તેમીય-સિ)

(૩) ક્રિયાપદો "estar," "tar," "ficar" અને "haver" ની પછી a અથવા por મુકવાથી સહભેદની મતલબ સમજાય છે. જેમકે આ ઘર ભાડે આપવું છે Esta casa está por alugar (ઍસ્ત કાઝ ઇસ્તા પોર્ આલુગાર્).

આ કરવાનું બાકી રહે છે Isto está por fazer (ઇસ્તુ ઇસ્તા પોર ફાઝેર્).

હજુ થોડી બીડી આમાંથી પસંદ કરવાની છે Ainda ha a escolher uns cigarros (આઇન્દ આ અ ઇસ્કૉલ્યેર્ ઊંશ્ સિગારશ્).

૪ કુદરતી બાબતોનું વર્ણન કરવું હોય તો એટલે ત્રીજાપુરૂષ એકવચનવાળાં વાક્યો જેને અંગ્રેજીમાં impersonal verbs (" ઇમ્પર્સેનલ વર્બ્સ ") કહે છે તે બનાવવા હોયતો ક્રિયાપદનું ત્રીજાપુરૂષ એકવચનનું સામાન્ય રૂપ વપરાય છે. જેમકે વરસાદ વરસે છે. (It is raining) chove (શૉવ્વિ) બોલાય.

૫ જ્યારે કોઇ બે ચીજ ની સરખામણી કરવાની હોય તેમાં " ના કરતાં " એ શબ્દને માટે " de " અને " do que " વપરાય છે. હવે તે ક્યાં વપરવા તેની રીતઃ—

તે સરખામણી કોઇ આંક અથવા સંખ્યાદર્શક શબ્દની હોય તો તેનો તરજુમો પોરતુગીઝ ભાષામાં " de " થી કરાય છે જેમકે,

ત્રણ માસ કરતાં વધારે Mais de tres mezes (માઇશ્ દ ત્રેશ્ મેઝીશ્)

તે સરખામણી કોઇ બે ક્રિયાપદોની સાથેની હોય તો "ના કરતાં" એ શબ્દનો તરજુમો " do que " થી થાય છે. જેમકે,

જેવો તે દેખાય છે તેના કરતાં તે વધારે લાયક છે E' mais capaz do que parece (ઍ માઇશ્ કાપાઝ્ દુ કે પારૅસિ)

૬ ક્રિયાપદની અંદર જ્યાં અંગ્રેજી There is વપરાય છે એટલે ગુજરાતિમાં "છે" " હેયાત છે " " નીસ્થિતિ છે " વિગેરે અર્થ બતલાવાય છે તેવા વાક્ય પોરતુગીઝમાં કરવા હોય ત્યારે haver ના રૂપાખ્યાનનો (પા. ૬૯ મે આપેલા છે) ઉપયોગ

કરવામાં આવે છે. (વર્તમાનકાળમાં ha, ભૂતકાળમાં houve અથવા havia અને ભવિષ્યકાળમાં havera અથવા પૂર્ણ કાળમાં tem havido વિગેરે વપરાય છે) જેમકે,

પુરતા પૈસા નથી Não ha bastante dinheiro (નાંઉ આ બાસ્તાન્તિ દિગ્યેર) There is not sufficient money

જલદી કરો, જરા પણ વખત ખોવાનો નથી. De pressa; não ha tempo a perder (દ પ્રૅસ્સ; નાંઉ અ તૅમ્પુ અ પર્દૅર) Make haste; there is no time to lose.

કેટલા પૈસા ભરવાના હતા ? Quanto dinheiro havia a pagar (કવાન્તુ દિગ્યેર આવીઅ અપાગાર્) How much money there was to pay ?

તેઓને વાસ્તે ત્યાં પુરતું કામ પણ નહીં હશે. Não haverá trabalho bastante para elles (નાંઉ આવ્વેરા ત્રાબાલ્યુ બાસ્તાન્તિ પર એલિશ) There will not be work sufficient for them

પણ જો અમુક માણસ ત્યાં છે અથવા અમુક ચીજ એ રહી એમ ચોક્કસ રીતે બતાવવું હોય તો alli esta, alli estão વિગેરે તે તે કાળના રૂપો વપરાય છે. જેમકે,

મારા ટ્રંક એ રહ્યા ;Alli estão os meus bahus (અલિ ઇશ્તાંઉ ઉશ્ મેઉશ્ બાઉશ) There are my trunks વિગેરે

૭ જ્યારે ભવિષ્યકાળ બતાવનારા શબ્દથી વાક્ય શરૂ થતું હોય અને કર્મ સર્વનામ હોય ત્યારે તે સર્વનામ—ક્રિયાપદના ભવિષ્યકાળનું જે રૂપ થતું હોય તેમાંથી શુદ્ધ રૂપ અને તે પ્રત્યય એ બંનેને જુદાં પાડી તેની વચ્ચે તે સર્વનામ—મુકવામાં આવે છે—અને બધાને હાઇફનથી જોડવામાં આવે છે જેમકે, હું તેને કહીશ તું

* હાઇફન એટલે આડી લીટી

Eu lhe fallarei બોલવાને બદલે ભારદર્શક કહેવું હોય કે હું તેને કહીશજ તો fallar-lhe-ei બોલાય (ફાલાર્ લ્યેઈ) આમાં ei એ hei નું રૂપ છે એટલે ei અથવા hei એ haver ના રૂપછે. જુઓ પાને ૬૯ આ પ્રયોગમાં haverના વર્તમાનકાળનાં કે ભવિષ્યકાળના રૂપ વપરાય છે એ ખાસ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે. હું તે શરૂ કરીશ નું પોરતુગીઝ Eu o começarei (એઉ ઉ કૉમેસારેઇ) થાય અને começal-o-ei પણ થાય તેથીજ começal-o-hei પણ થઇ શકે. આમાં r નો l કલમ ૧ મુજબ થયેલ છે.

૮ જ્યારે પ્રશ્નાર્થ અવ્યયથી એટલે ક્યારે, ક્યાં quando, que qual વિગેરેથી) વાક્ય શરૂ થતું હોય અને કર્મ સર્વનામ હોય ત્યારે તે કર્મ એટલે સર્વનામ ક્રિયાપદની પહેલાંજ મુકાય છે. જેમકે, તમે તે કામ ક્યારે શરૂ કરશો ? Quando o começara' o sr ! (કવાન્દુ ઉ કોમેસારા ઉ સિન્યૉર્) ?

૯ જ્યારે નકારવાચક ક્રિયાપદનું વાક્ય હોય ત્યારે પોરતુગીઝમાં não શરૂઆતમાં મુકાય છે. જેમકે, હું આ વિષે કાંઇપણ જાણતો નથી Não sei nada de isto (નાંઉ સેઇ નાદ દીસ્તુ (દ ઇસ્તુ)

૧૦ જ્યારે તમે ને માટે o sr. શબ્દ વપરાય ત્યારે ક્રિયાપદ ત્રીજા પુરૂષ એકવચનનું મૂકાય છે.

વાક્ય બનાવતી પૂર્વે જે જે સૂચના ઉપયોગી થઇ પડે તે ઉપર મુજબ ટુંકાણમાં આપેલ છે. જેથી સરળતા મળી શકશે. તેમજ તે સંબંધી નીચેના વાક્યો પા. ૧૧ માના આપેલા છે. છતાં વિશેષ વાક્યો કલમ ૯૩ માં જોઇ શકાશે.

૧૧ "જોઇએ" નો ઉપયોગ ક્યાં કરવો તેનો ખુલાસો કલમ ૬૮ માં આપેલો છે.

૮૬ પાઠ ૧૧ મો Decima Primeira Licção
(દસિમ પ્રિમેઇર લિસ્સાંઉ)

નવા શબ્દો અત્રે નહીં આપતાં કોષમાં આપ્યા છે જેથી A. B. C. અનુક્રમણીકાવાર જોતાં સુગમતા પડી શકે. જે જે કાળના ક્રિયાપદનો ઉપયોગ કરેલ છે તે કૌંસમાં આપેલ છે.

૧ Eu vou dizer ao Sr. uma cousa (એઉ વ્વો દિઝેર્ આઉ સીંયૉર્ ઉમ કૌઝ) હું કાંઇક તમને જણાવવા માંગું છું I am going to tell you something (આમાં ક્રિયાપદના સામાન્ય રૂપ dizer નો ઉપયોગ કર્યો છે)

૨ O Sr. lê muito bem (ઉ સિંયૉર્ લે મુઇતુ બૅં) તમે ઘણું સારૂં વાંચો છો you read very well આમાં ler ના વર્તમાન કાળનો ઉપયોગ કર્યો છે.

૩ Elle não deve ir lá Sem no's (એલિ નાંઉ દૅવિ ઇર્ લા સૅં નૉશ્) અમારા સિવાય તેણે ત્યાં જવું નહીં જોઇએ He must not go there without us dever આમાં નો ઉપયોગ ખાસ ફરજ બજાવવા તરીકે દર્શાવ્યો છે.

૪ Devemos nós convidal-os ? (દૅવૅમુશ્ નૉશ્ કોંવિદાલુશ્) ? શું અમારે તેમને નોતરૂં આપવુંજ જોઇએ ખરૂં ? Must we invite them ?

૫ Quem o ensinou ? (કૅં ઉ ઍંસિનૌ) તમને તે કોણે શીખવ્યું ? Who taught you that ? (Ensinar નું ભૂતકાળનું રૂપ)

૬ Fico ao seu serviço (ફિકુ આઉ સેઉ સેર્વીસુ) હું તમારી તહેનાતમાં રહું છું. I remain at your service (Ficar નું વર્તમાન કાળનું રૂપ)

૭ Logo será escuro (લૉગુ સૅરા ઇશ્કૂરૂ) હમણાંજ અંધારૂં થશે. It will be soon dark. આમાં estar નું ભવિષ્યકાળનું રૂપ

વાપર્યું છે અને પા. ૧૧૧ મે આપેલી ૪થી કલમનો ઉપયોગ કર્યો છે.

૮ Empreste-me uma folha (ઍમ્પ્રૅસ્તિ-મિ ઊમ ફ઼ોલ્ય) મને એક તા ઉછીનો આપો. Lend me a sheet. આમાં Emprestar નું આજ્ઞાર્થનું રૂપ વાપર્યું છે.

૯ Diga-lhe que venha ja' (દીગલ્ય કે વેંય જ્જા) તેને જલદી આવવાનું કહે. Tell him to come at once. આમાં vir ના સંશયાર્થ વર્તમાનકાળનો ઉપયોગ કર્યો છે.

૧૦ Escolhe-me o melhor que haja (ઇશ્કૉલ્ય-મિ ઉ મીલ્યૉર્ કે આજ઼્ઝ) જે ત્યાં હોય તેમાંથી સારું હોય તે મારે માટે પસંદ કર Select for me the best there is. (haver નું સંશયાર્થ વર્તમાન.)

૧૧ Em logar de V. S. eu nāo escrevia tal (ઍં લુગાર્ દ વૉસ્સ સીંયૉરીઆ એઉ નાંઉ ઇશ્ક્રેવ્વીય તાલ) જો હું તમારી જગ્યાએ હતે તો તે લખત નહીં If I were in your place I would not write so અહીં imperfeito indi ચાલુ ભૂતકાળનો ઉપયોગ કર્યો છે. જે કાળ સંશયાર્થને બદલે ઘણી વખતે વપરાય છે તેનો આ દાખલો છે.

૧૨ Eu nāo sabia que fossem ricos (એઉ નાંઉ સાબીઅ કે ફ઼ૉસિં રરીકુશ) તેઓ પૈસાદાર હોય એમ હું જાણતો નહોતો. I knew not that they were rich. આમાં Ser ના સંશયાર્થ ભૂતકાળનો ઉપયોગ કર્યો છે. તથા અનિયમિત ક્રિયાપદ saberનો પણ ઉપયોગ કર્યો છે.

૧૩ Quando chegar a hora de partir, choraremos (કવાન્ડુ શેગાર્ અ ઑાર-દ પાર્તીર્ શૉરારૅમુશ) જ્યારે છુટા પડવાનો વખત આવશે ત્યારે અમે રડશું. આમાં સંશયાર્થ ભવિષ્યકાળ અને સંશયાર્થ વર્તમાનકાળનો અનુક્રમે ઉપયોગ કર્યો છે.

૧૪ Não sabemos hoje o que, sabiamos hontem (નાંઉ સાબૅમુશ્ ઑજિઝ ઉ કી સાબીઅમુશ્ ઑન્તે) ગઇ કાલે આપણે જે જાણ્યું હતું તે આજે જાણતા નથી. We do not know to-day, which we knew yesterday. આમાં saber ના વર્તમાનકાળ (Pres indi) અને ચાલુ ભૂતકાળ (Imper. indi) ના રૂપનો ઉપયોગ કર્યો છે. તથા પાને ૧૧૩મે આપેલી કલમ ૯ નો દાખલો છે

૧૫ Traga-me uvas, doce e agua porque teuho fome e sede (ત્રાગ-મિ ઊવ્વશ્, દોસિ ઇ આગ્વ પુરકે તેગ્યુ ફૉમિ ઇ સેદિ) મારે માટે દ્રાક્ષ, મીઠાઇ અને પાણી લાવો. કેમકે હું ભૂખ્યો અને તરસ્યો છું (મને ભૂખ અને તરસ લાગી છે) Bring some grapes, sweetmeat and water for me, because I am hungry and thirsty આમાં આજ્ઞાર્થ અને વર્તમાનકાળ બંનેનો ઉપયોગ કર્યો છે.

૧૬ O comboio está prestes a partir (ઉ કૉમ્બૉઇ ઇસ્તા પ્રૅસ્તિશ્ અપાર્તિર્) ગાડી હમણાંજ ઉપડવાની છે. The train is *just going to start* આમાં સાદું રૂપ (*infinitive*) ના રૂપનો દાખલો આપ્યો છે.

ખાસ અનિયમિત ક્રિયાપદના દાખલા.

૧૭ Porque ri-se o sr. de nós? (પુરકે રરી-સિ ઉ સિન્યોર્ દ નૉશ્) તમે શા માટે અમારા તરફ હસો છો! Why do you laugh at us! (rir નો ઉપયોગ કર્યો છે.)

૧૮ Bem sei eu que ella ja tomou o meu bilhete (બૅં સૅઇ ઍઉ કે ઍલિ જા તોમોઉ ઉ મેઉ બિલ્યેતિ) હું સારી રીતે જાણું છું કે તેણે ક્યારનુંજ મારી ટીકિટ લીધી છે. I know

very well that he has already taken my ticket (Saber નું રૂપ)

૧૯ Peço-lhe perdão (પેસુલ્ય પૅર્દાઉ) હું તમારી માફી માગું છું I beg your pardon (Pedir નું રૂપ)

૨૦ Que iria, se o tempo estivesse bôm (કે ઇરીઅ, સિ ઉ તૅમ્પુ ઇસ્તિવૅસિ બૅાં) જો ઋતુ સારી હતે તો હું જાત. I should go if it were fine આમાંsub-imperf. સંશયાર્થ ભૂતકાળનો ઉપયોગ કર્યો છે.

ઉપરના દાખલાઓમાં બધા કાળના અને જુદાજુદા વચનના ઉદાહરણો આપ્યા છે તે ઉપરથી નવા દાખલા કેમ યોજવા તે સારી રીતે સમજી શકાય છે. વાક્યો હમેશાં બોલાય અને ઉપયોગમાં આવે તેવાંજ આપ્યા છે.

કૃદંત (Participios) પાર્તિસીપિઉશ્

૮૭ કૃદંતના અમુક રૂપાખ્યાન પાછળ અપાયેલાં છે તેથી કંઇક જાણી શકાયું હશે. પરંતુ સુગમતા પડવા ખાતર જણાવવું આવશ્યક છે કેઃ--

ક્રિયાપદોના કૃદંત બનાવવા માટે સહુથી સહેલી રીત એ છે કે AR, ER કે IR છેડાવાળા ક્રિયાપદોના છેલ્લા એ અક્ષરો કાઢી નાંખી નીચે મુજબ પ્રત્યયો લગાડવા.

	વર્તમાનકૃદંત	ભૂતકૃદંત
AR છેડાવાળાને	Ando	Ado
ER ,,	Endo	Ido
IR ,,	Indo	Ido

જેમકે

Fallar નું	Fallando	(ફાલાન્દુ)	Fallado	(ફાલાદુ)
Beber ,,	Bebendo	(બૅબૅન્દુ)	Bebido	(બેબીદુ)
Partir ,,	Partindo	(પાર્તિન્દુ)	Partido	(પાર્તિદુ)

Ter „	Tendo	(તૅન્ડુ)	Tido	(તીડુ)
Ser „	Sendo	(સૅન્ડુ)	Sido	(સીડુ)
Estar „	Estando	(ઇસ્તાન્ડુ)	Estado	(ઇસ્તાડુ)

પાછળ જે જે ક્રિયાપદોના રૂપાખ્યાન આપ્યા છે તે તે સ્થળે બ'ને કૃદ'તોના રૂપો જણાવ્યા છે તે જોવાથી વધારે સમજણ પડશે.

વર્તમાનકૃદ'તનો અર્થ તો તી-તુ'. જેમકે બોલતાં, પીતાં, કરવાં વિગેરે થાયછે.
ભૂતકૃદ'તનો „ લો-લી-લું-યો-યી-યું-વિગેરે થાય છે જેમકે બોલેલુ' પીધેલુ'-ગયેલુ'-જમેલુ'-હસ્યું વિગેરે.

કૃદ'તના દાખલા પાઠ ૧૨ માની અંદર પહેલા પાંચ (દાખલા) જુઓ.

અવ્યય. (Adverbios) આદ્વૅર્બિયુશ

૮૮ Parts of Speech (વ્યાકરણ)ની બાબતો પુરી કર્યા પહેલાં છેવટનો ભાગ અવ્યયનો આવે છે જેનો હમેશાં જ્યાં ત્યાં ઉપયોગ હોય છેજ. પરંતુ તે સ'બ'ધી કાંઇ લ'બાણ પૂર્વક કહેવાનું' વિશેષ હોતુ' નથી, કારણ કે તેના રૂપાંતર તો થતાં નથી. પણ તેના ઉપયોગમાં ફેરફાર હોય છે.

અવ્યયના ચાર ભાગ છે, ક્રિયાવિશેષણ, શબ્દયોગી, ઉભયાન્વયી, અને કેવળપ્રયોગી અવ્યય.

૧ ક્રિયાવિશેષણ અવ્યય ઘણે ભાગે વિશેષણ ઉપરથી આવેલાં હોય છે. અને જેમ વિશેષણમાં નાની મોટી Degrees (તુલના) નું પ્રમાણ હોય છે તેમ આ અવ્યયમાં પણ હોય છે.

a પોરતુગીઝ ભાષામાં ક્રિયાવિશેષણ અવ્યય મોટે ભાગે નારીજાતિના વિશેષણોમાંથી અથવા e અને el છેડાવાળા વિશેષણોને "mente" શબ્દ લગાડવાથી બને છે. જેમકે Facil (વિશેષણ છે) તેનું Facilmente અવ્યય થયું.

b અંગ્રેજીમાં જે ly છેડાવાળાં અવ્યય હોય છે, તેનો પોરતુગીઝ શબ્દ બનાવવો હોય તો તે વિશેષણનું નારીજાતિનું રૂપ બનાવી

તેને mente લગાડાય છે. જેમકે Raro ભાગ્યેજ; આ વિશેષણ છે તેનું નારીજાતિ rara થયું તેનું અવ્યય Raramente (Rarely) થયું.

Absoluto (આબ્સોલૂતુ) સ્વતંત્ર. તેનું નારીજાતિ absoluta (આબસોલૂત) થયું તેનું અવ્યય Absolutamente સ્વતંત્ર-રીતે absolutely થાય.

જ્યારે બે ક્રિયાવિશેષણ સાથે આવેલા હોય ત્યારે જે છેલ્લું અવ્યય હોય છે તેને mente લગાડાય છે. જેમકે સ્વચ્છ અને સફાઇ પૂર્વક Clara e distinctamente (કલાર ઇ દિસ્તીંત મેન્તિ) clearly and distinctly

ક્રિયાવિશેષણ અવ્યયના નીચે મુજબ વર્ગ પાડી શકાય.

१ કેટલાંક વખત બતાવનારા જેમકે Agora હમણાં, Hontem ગઇ કાલ વિગેરે
२ ,, જગ્યા ,, ,, Onde ક્યાં, Ali ત્યાં વિગેરે
૩ ,, માપ ,, ,, Tanto એટલું Quanto કેટલું ,,
४ ,, સંખ્યા ,, ,, Primeiramente પહેલું એકે
બીજું એકે કહું હોય તો Secundarimente (સેકુંદારીમેન્તિ)
ત્રીજું એકે ,, ,, Em terceiro lugar (અઁ તેર્સેઇરૂ લુગાર)
ચોથું એકે ,, ,, Em quarto lugar (અઁ કવાર્તુ લુગાર)
બીજા બધા એવી રીતે સમજવા.

૨ શબ્દયોગી અવ્યય. શબ્દયોગી અવ્યયના બે રૂપ છે. સાદું અને સંયુક્ત. સાદા રૂપના દાખલા A=તરફ to; Em=માં in, De=માંથી from વિગેરે.

સંયુક્ત રૂપ એટલે જેમાં બે અવ્યય સાથે આવેલા હોય તે જેમકે Antes de=પહેલાં before, Debaixo de=નીચે under.

વધારે વિગત હવે પછીના આપેલાં લીસ્ટમાં ધ્યાનરાખવાથી સમજાશે. જેમાં ક્રિયાવિશેષણ શબ્દયોગી અને ઉભયાન્વયી અવ્યયો આપેલા છે.

૮૯ Adverbios, Preposiçōes e Conjuncçōes
(આદ્વૅર્બિયુશ્ પ્રૅપોઝીસૉંઇશ્ ઇ કોન્જુસૉંઇશ્)

A's vezes	(આઝ્ વેઝિશ્)	કેટલીક વખતે	Sometimes
Assim	(આસ્સીં)	એવું	So
Acima de todos	(આસ્સીમ દ તોદુશ્)	વિશેષે કરીને	Above all
Aqui	(અકી)	અહીંઆ	Here
Aqui junto	(અકી જ્જુન્તુ)	આ સાથે	Herewith
Ainda que	(આઇન્દ કે)	જોકે	Although
A	(અ)	તરફ	At.
Ainda	(આઇન્દ)	હજીસુધી	Yet
Ali	(અલી)	ત્યાં	There
Afinal	(આફીનાલ્)	છેવટે	At last
Ao principio	(આઉ પ્રિંસી પિયુ)	પ્રથમમાં	At first
Antes	(આન્તિશ્)	પહેલાં	Before
Alem d'isso	(આલૅં દીસ્સુ)	તે ઉપરાંત	Besides
Alem	(આલૅં)	બેહદ	Beyond
Apenas	(આપૅનશ્)	ભાગ્યેજ	Hardly
Ainda não	(આઇન્દ નાંઉ)	હજી સુધી નહીં	Not yet
Agora	(અગૉર)	હમણાં	Now
Antes	(આન્તિશ્)	તે કરતાં	Rather
Alias	(આલીયાશ્)	નહીંતર	Otherwise
Aonde	(આઑન્દિ)	કયે ઠેકાણે	At where
Bem	(બૅં)	સારીરીતે	Well
Bastante	(બાસ્તાન્તિ)	બસ	Enough
A cerca de	(અ સેર્ક દ)	આશરે	About
Conforme	(કોંફૉર્મિ)	એ પ્રમાણે	According to

Contra	(કૉન્ત્ર)	વિરુદ્ધ	Aganist
Cedo	(સેદુ)	જલદી	Soon
Com	(કૌં)	સાથે	With
Cheio de	(શેઇયુ દ)	ભરેલું	Full of
Com tudo isso	(કૌં તુદુ ઇસ્સુ)	તોપણ	However
De	(દ)	માંથી, નો-ની-નું વિષે	Of; from
De forma alguma	(દ ફૉર્મ આલ્ગુમ)	જરાય નહીં	Not at all
Durante	(દુરાન્તિ)	દરમ્યાન	During
D'ali	(દાલી)	ત્યાંથી	Thence
Desde entào	(દેઝદિ ઍંતાંઉ)	ત્યારથી	Thenceforth
Do lado de	(દુ લાદુ દ)	નીતરફ	Towards
Debaixo de	(દૅબાશુ દ)	નીચે	Under
Dentro	(દૅન્ત્રુ)	અંદર, માં	Within
Desde que	(દેઝદિ કે)	જ્યારથી	Since
Desde	(દેઝદિ)	કેમકે	Because
De repente	(દૅ રરૅપૅન્તિ)	ઓચિંતું, એકદમ	All at once
Dentro de	(દૅન્ત્રુ દ)	ની અંદર	Inside
D'esta sorte	(દૅસ્ત સૉર્તિ)	આ પ્રમાણે	Thus
Depois	(દેપોઇશ્)	જલદીથી	After
Depressa	(દપ્રૅસ્સ)	પછી	Quickly
Em cima	(ઍં સિમ)	ઉપર	Above
E	(ઇ)	અને	And
Em qualquer parte	(ઍં ક્વાલકૅર્ પાર્તિ)	ગમે ત્યાં	Anywhere
Em roda	(ઍં રૉદ)	આસપાસ	Around
Em cima de	(ઍં સિમ દ)	ઉપર	Upwards

Emquanto	(ઍં કવાન્તુ)	જ્યાંસુધી, એટલામાં	Whilst
Entre	(ઍંત્રિ)	માં, વચ્ચે,	In, among, between
Em toda a parte	(ઍં તોદ અ પાર્તિ)	દરેક સ્થળે	Everywhere
Excepto	(ઍસેતુ)	શિવાય	Except
Em parte nenhuma	(ઍં પાર્તિ નેન્યુંમ)	કેથે નહીં	Nowhere
Fora de	(ફૅાર દ)	બહારથી	Outside
Isto e'	(ઇશ્તુ ઍ)	એટલે કે	That is
Immediatamente	(ઇમેદીઆતમેન્તિ)	જલદીથી, તુરતજ	Immediately
Ja	(જઝા)	તુરતજ	Already
Longe	(લૉંન્જ્યિ)	દૂર	Far
Logo em seguida	(લૉગુ ઍં સેગીદ)	બીજે (નંબરે)	Next to
Mas	(મશ્)	પણ	But
Nada	(નાદ)	કાંઇ નહીં	Nothing
Não	(નાંઉ)	નહીં	Not
Nunca	(નુંક)	કદી નહીં	Never
Na verdade	(ન વૅર્દાદિ)	ખરેખર	Indeed
Ou	(ઓઉ)	અથવા	Or
Outra vez	(ઓત્ર, વેઝ)	ફરીથી	Again
Onde	(ઑન્દિ)	ક્યાં	Where
Por força	(પોર ફોર્સ)	અલબત, બેશક	Of course
Porém	(પુરૈં)	પણ	But
Portanto	(પોર્તાન્તુ)	એટલા માટે	Therefore
Por via	(પોર્ વ્વીઅ)	મારફત	Through
Proximo	(પ્રૉસિમુ)	પાસે	Near
Porque *	(પુર્કે)	શા માટે; કારણકે	Because

* જ્યારે Porque એકલો શબ્દ હોય ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર "પુર્કે" થાય છે

Para, por	(પર, પોર)	માટે	For
Que	(કે)	કે	That
Quasi	(ક્વાઝિ)	ઘણું કરીને, લગભગ	Almost
Quanto	(ક્વાન્તુ)	કેટલું ?	How much
Quando	(ક્વાન્દુ)	ક્યારે ?	When
Raramente	(રરા રમૅન્તિ)	કદાચિત્	Seldom
Sobre	(સોબ્રિ)	ઉપર	Over
So, somente	(સૉ, સૉમૅન્તિ)	માત્ર	Only
Salvo que	(સાલ્વુ કે)	તે શિવાય	Except that
Sem duvida	(સૈં દુવ્વિદ)	બેશક, નક્કી	Undoubtedly
Sobre, em cima	(સોબ્રિ, ઍં સીમ)	ઉપર	Upon
Sem	(સૈં)	વિના	Without
Se	(સિ)	જો	If
Sempre	(સૈંપ્રિ)	હમેશાં	Always
Subitamente	(સુબિત મૅન્તિ)	એકાએક	Suddenly
Tambem	(તાંબૅઁ)	વળી	Also
Tanto	(તાન્તુ)	એટલું	So much
Totalmente	(તૉતાલ્ મૅન્તિ)	એકંદર	Altogether
Tarde	(તાર્દિ)	મોડું	Late
Talvez	(તાલ્વેઝ્)	ભાગ્યેજ	Perhaps

૯૦ પાઠ ૧૨ મો Decima Segunda Licção.

(દૅસિમ સેગુન્દ લીસ્સાંઉ)

આ પાઠમાં કૃદંત અને અવ્યયના દાખલા આપ્યા છે. જે વાંચ્યેથી તેના ઉપયોગ વિષે સમજણ પડી શકશે.

કૃદંતના દાખલા.

૧ Vem passar o tempo tocando o piano(વે

પાસ્સાર્ ઉ તૅમ્પુ તૉકાન્દુ ઉ પિયાનુ) પીઆનો વગાડી વખત પસાર કરવા જઉં છું. (એટલે હું જઇશ અને પીઆનો વગાડી મારો વખત પસાર કરીશ. I am going to pass the time in playing the piano (tocando એ tocar નું રૂપછે)

૨ Disse a V. mce. que eu fiquei esperando durante estes trez dias (દીસ્સિ આ વૉસ્સ મસેં કે એઉ ફીકેઇ ઇશ્પૅરાન્દુ દુરાન્તિ) મેં તમને કહ્યું હતું કે તેને માટે આ ત્રણ દીવસ થયાં હું રાહ જોયા કરતો હતો I told you that I had been waiting for him these three days (esperando એ esperar નું રૂપ છે.)

૩ O que o Sr. tem feito desde que esta' aqui ! (ઉ કે ઉ સિંયૉર્ તૅ ફેઇતુ દેઝદિ કે ઇસ્તા અકી) જ્યારથી અહીં આવ્યા છો ત્યારથી તમે શું કર્યું છે ? What have you done since you are here (or have been here) આમાં feito એ fazer નું ભૂતકૃદંત છે.

૪ Julgo-me honrado com o conhecimento do V. mce. (જઝુલ્ગુ-મી ઑનરાદુ કૉ ઉ કુંયૅસ્સિમૅન્તુ દ્ વૉસ્સ મસેં) આપની ઓળખાણથી હું મને માન પામેલો સમજું છું. I think myself honoured by your acquaintance (honrado એ honor નું ભુતકૃદંત છે.

૫ Tenho estado algum tempo em Lourenço Marques (તૅન્યુ ઇસ્તાદુ આલ્ગું તૅમ્પુ એં લૉરેન્શુ માર્કીશ્) હું કેટલોક વખત લૉરેન્સો માર્કસમાં રહ્યો છું. I have passed some time in Lourenzo Marques. (estado એ estar નું ભૂતકૃદંત છે.)

અવ્યયનાં દાખલા. અવ્યયને ઓળખવાને માટે ઇટેલિકસમાં મુક્યા છે.

૬ E' preciso que eu escreva uma carta *antes de* jantar (ઍ પ્રૅસીજ઼ુ કે એઉ ઇસ્ક્રેવ્વ ઉમ કાર્ત આન્તિશ્ દ જઝાન્તાર્) જમવા પહેલાં મારે એક કાગળ લખવોજ જોઇએ. I must write one letter before dinner.
(Escreva એ escrever નું સંશયાર્થ વર્તમાનનું રૂપ છે).

૭ O Sr. sempre falla de mim *quando* não estou em casa (ઉ સિંયૉર્ સૅમ્પ્રિ ફાલ દ મિં કવાન્ડુ નાંઉ ઇસ્તૌ ઍં કાઝ઼) જ્યારે હું ઘરમાં ન હોઉં ત્યારે તમે હમેશાં મારી વાત કરો છો. You always speak of me when I am not in the house.

૮ Fazem *quasi* trez annos que não o vejo (ફાઝિં ક્વાઝિ ત્રેઝ્ આનુશ્ કે નાંઉ ઉ વેઝ઼ુ) લગભગ ત્રણ વરસ થયાં મેં તેને જોયો નહોતો અર્થાત્ હું તેને જોતો નહોતો તેને લગભગ ત્રણ વરસ થયાં છે. it is almost three years since I saw him last.

૯ Gosta *tanto* de lêr quanto gostas vosse de brincar (ગૉસ્ત તાન્તુ દ લેર્ કવાન્તુ ગૉસ્તશ્ વોસ્સે દ બ્રિંકાર્) જેટલું તને રમવાનું ગમે છે તેટલું તેને વાંચવાનું ગમે છે. He loves reading as much as you love play.

૧૦ Faça favor vem para comer doçe (ફાસ્સ ફાવ્વોર્ વૅં પર કુમેર્ દોસ્સિ) મહેરબાની કરી મીઠાઇ ખાવા ચાલો. Please come to eat sweetmeat.

૧૧ Obrigado, ja comemos; e não costumamos comer *entre* o jantar e o chá ((ઓબ્રિગાડુ જઝા કુમૅમુશ્ ઇ નાંઉ કોસ્તુમામુશ્ કુમેર્ એન્ત્રિ ઉ જઝાન્તાર્ ઇ ઉ શા

ઉપકાર થયો. અમો હમણાંજ જમ્યા અને અમને જમવાની અને ચાની વચ્ચે ખાવાની ટેવ નથી. Thanks; we have dined already; and are not in the habit of eating between dinner and tea.

૧૨ *Nunca* o tinha visto *tanto* bom (નુંક ઉ ટીંન્ય વીસ્તુ ટાન્તુ બોં) આટલું સારૂં મેં કદી પહેલાં જોયું નહોતું Never had I seen befóre so much good.

ઉપરના વાક્યોમાં જ્યાં જ્યાં અવ્યય આવેલા છે ત્યાં ત્યાં ચિન્હ તરીકે ઇટેલિક્સ ભાષામાં શબ્દો મુક્યા છે જેથી સમજણ પડી હશે.

૯૨ કેવળપ્રયોગી અવ્યય Interjectivos.

જે શબ્દોથી અચંબો, દીલગીરી, ખુશાલી, ગુસ્સો, સંશય કે સહાનુભૂતિ બતાવાય છે તે આ વર્ગના શબ્દોની ગણત્રીમાં આવે છે. જે બાબત નીચેના દાખલાથી સમજી શકાશે.

Que !	(કિ)	શું !	What !
Na verdade !	(ન વૅર્દાદિ)	ખરેખર !	Indeed !
Deveras !	(દૅવ્વૅરશ્)	સાચેસાચું !	True !

Aquillo e′ impossivel (અકિલ્લુ ઍ ઇમ્પોસ્સીવૅલ્) તે અશક્ય છે That is impossible.

Admiro isto ! આદ્ મીરૂ ઇસ્તુ) મને તે તાજુબ કરે છે ! That surprises me.

Nunca se ouviu isso ! (નુંક સિ ઓવીઉ ઇસ્સુ) એવું કદી સાંભળ્યું નથી ! That is unheard of !

Que pena ! (કી પૅન) કેટલી દયા ! What a pity !

Cale-se (કાલિ-સિ) ચુપ રહે Hold your tongue.

Aquillo pode ser (અકિલ્લુ પૉદિ સૅર્) તે બની શકે તેવું છે. That is likely.

વિશેષ દાખલા વાક્યોની અંદર આવતા જશે તેમ તેમ ધ્યાન પડશે.

ઉપર મુજબ વ્યાકરણની બીના વિગતવાર આપેલ હોવાથી ભાષામાં આગળ વધવા માટે ઘણીજ મદદરૂપ થઇ પડે એવી સંપૂર્ણ રીતે ખાત્રી છે. ઉપરના સર્વે નિયમો વધારે દ્રઢતર થવા માટે જે અમૂક સંખ્યાના વાક્યો આમાં હોય તો સારૂં એમ જણાયાથી હવે પછી જુદી જુદી જાતના મોટી સંખ્યાના વાક્ય આપશું જેવડે વાંચતાં અને બોલતાં તથા નવાં વાક્ય બનાવતાં આવડે.

જે વાક્યો આપ્યાં છે તે હમેશાં ઉપયોગમાં આવતા અને આગળ વર્ણવેલ વિષયને અને કલમોને અનુસરતાંજ આપ્યાં છે.

૯૨ વ્યાકરણ પદ્ધતિસર આપી ગયા હોવાથી વાક્ય રચના વિષે થોડુંક જણાવવું જરૂરતું છે. વાક્ય બનાવવામાં પહેલાં કર્ત્તા, પછી ક્રિયાપદ પછી કર્મ અથવા વિશેષણ અને છેવટે અવ્યય આવે છે. આ સામાન્ય નિયમ છે પરંતું આજ્ઞાર્થ વિગેરેમાં અથવા જ્યાં અપવાદ તરીકે બીજી તરેહથી વાક્ય બનાવેલા હશે ત્યાં વિષય વર્ણવતાં તે તે સ્થળે જણાવેલ છે.

પહેલા જે વાક્ય પોરતુગીઝતું ગુજરાતી આપેલ છે તેમાં અવળી રીતે ગુજરાતિનું પોરતુગીઝ શીખવું હશે તોપણ શીખી શકાશે.

૯૩ ઉપયોગી વાક્યો.

આ વાક્યોની અંદરના ઘણાખરા શબ્દો વિશેષણ, ક્રિયાપદ અને અવ્યયના લીસ્ટમાં આવી ગયા છે તે ફરીથી આપ્યા નથી પરંતુ જે નવા બીજા હશે તે અનુક્રમણિકામાં આપ્યાં છે.

૧ Acórde-nos cedo (આકૉર્દિ-નુશ્ સેદુ) અમને વહેલા ઉઠાડજો Waken us early.

૨ Ande devagár (આન્દિ દ્દેવ્વાગાર્) હળવે ચાલો Walk slowly.

૩ Apérte a cilha (આપૅર્તિ અ સીલ્ય) ઘોડાનો તંગ મજબુત કરો. Tighten the girth.

૪ Acho que tem razão (આશુ કે તૅં રરાઝાંઉ) હું ધારૂ છું કે તમે ખરા છો I think you are right

૫ Adeus ate' logo (આદેઉશ્ આતૅ લૅાગુ) સાહેબજી સલામ (થોડા વખતને માટે) Good bye (for a short time)

૬ Adeus até a vista (આદેઉશ્ આતૅ અ વીસ્ત) સલામ છે (ફરીથી મળીએ ત્યાં સુધીની) good bye

૭ Aqui está o seu dinheiro (અકી ઇસ્તા ઉ સેઉ દિન્‌-યેરૂ) આ રહ્યા તારા પૈસા Here is your money

૮ Ate' a'manhã (આતૅ આમન્યાં) (સલામ) આવતી કાલ સુધી (good bye) until tomorrow

૯ A que horas partiu o comboio? (અ કી ઑારશ્ પાર્તિઉ ઉ કૉમ્બૉાયુ ?) કયે વખતે ગાડી ઉપડી ? At what time did the train start ?

૧૦ A que horas tiveram elles o telegramma ? (અકી ઑારશ્ તીવ્વૅરંઉ એલ્લિશ્ ઉ તૅલૅગ્રામ ?) કયે વખતે તેઓને તાર હતો (મળ્યો હતો) At what time did they have the telegram ?

૧૧ Aonde teem estado os seus primos ? (અઑન્દિ તઁ ઇસ્તાદુ ઉસ્ સેઉશ્ પ્રીમુશ્) તમારા ભત્રીજાઓ ક્યાં રહ્યા છે ? Where have your cousins been ?

૧૨ A bagagem dos nossos amigos esta' ainda na estação (અ બગાજિઁ દુશ્ નૉસ્સુશ્ આમીગુશ્ ઇસ્તા આઇન્દ ન ઇશ્તાસાંઉ) અમારા મિત્રાનો સમાન (લગેજ) હજુ ઇસ્ટેશનમાંજ પડેલ છે. Our friends' luggage is still in the station.

૧૩ Antes de hontem foi Terçafeira (આન્તિશ દ ઑાન્તૈં

ફ્રાઇ તૅર્સા ફેઇર) ગઇ પરમ દિવસે મંગળવાર હતો The day before yesterday was Tuesday.

૧૪ Amanhã as 10 horas certo traga-nos cafe, cha e pão com manteiga (આમન્યા આશ્ દેશ્ ઑરશ્ સૅર્તુ ત્રાગ નુશ્ કાફૅ, શા ઇ પાંઉ કૉં માંતેઇગ) આવતી કાલે સવારે બરાબર દસ વાગે અમારા માટે કાફી, ચા, પુરી અને ઘી લાવજે. To morrow at 10 o'clock sharp, bring us coffee, tea and bread with butter.

૧૫ A virtude só que faz feliz a um homem (અ વિર્તુદિ સૉ કે ફાઝ્ ફેલીઝ્ આ ઉં ઑમિં) સદ્ગુણ (અથવા સદાચાર)જ માણસને સુખી બનાવે છે. Only virtue makes a man happy.

૧૬ Beba-o devagar (બેબ ઉ દેવ્વાગાર્) ધીમે ધીમે પીઓ. Drink it slowly.

૧૭ Châme-me ás seis horas (શામિ મી આશ્ સેઇશ્ ઑરશ્) મને છ વાગ્યે બોલાવજે Call me at six o'clock.

૧૮ Creio que sim (ક્રેઇયુ કે સિં) હું એમ માનું છું I believe so.

૧૯ Custa-me a crêl-o (કુસ્ત મિ અ ક્રેલુ) હું ભાગ્યેજ માનું છું I hardly believe it.

૨૦ Como a leva elle ? (કૉમુ અ લૅવ્વ એલ્લિ)? તે કેમ લઇ જાય છે ? How does he carry it ?

૨૧ Conhecemol-o muito bem (કૉન્યૅસૅમુલુ મુઇંતુ બૅં) અમે તેને ઘણી સારી રીતે ઓળખીએ છીએ. We know him very well. આમાં conhecemos નો mol કલમ ૧લી (પા૰ ૧૦૯) મુજબ થયું છે.

૨૨ Começal-o hei em breve અથવા Eu o começarei em breve (કૉમૅસાલુ એઇ ઍં બ્રૅવિ અથવા એઉ ઉ કૉમૅસારેઇ...)

હું તે ટુંક વખતમાં શરૂ કરીશ. I shall begin it shortly.

૨૩ Comprehende o que elle deseja? (કૉમ્પ્રૅહૅન્દિ ઉ કે એલ્લિ દૅઝેજઝ)? તેને શું જોઇએ છીએ તે તું જાણે છે? Do you understand what he wants?

૨૪ Com bons desejos e saudades (કોં બૉંશ્ દેઝેજુશ્ ઇ સાઉદાદિશ્) ઉત્તમ ઇચ્છા અને ઉદ્દેશોથી. With best wishes and regards.

૨૫ Chegarei no mez proximo (શેગારેઇ નુ મેઝ્ પ્રૉસિમુ) આવતા માસમાં હું આવીશ. I shall arrive in the next month.

૨૬ Diga ao criádo que venha (દીગ આઉ ક્રિયાદુ કે વૅઞ્ય) નોકરને આવવાનું કહેજો. Tell the servant to come.

૨૭ Diga-lhe que estou doênte (દીગલ્ય કે ઇસ્તો દુએન્તિ) તેને કહો કે હું બીમાર છું. Tell him that I am ill.

૨૮ Diga-lhe que eu quero fallar com elle (દીગ-લ્ય કે એઉ કૅરૂ ફાલાર્ કોં એલ્લિ) તેને કહો કે મારે તેની સાથે વાતચીત કરવી છે. Tell him that I want to speak to him.

૨૯ Diga-lho que venha amanhã (દીગ-લ્ય કે વેઞ્ય આમાન્યાં) તેને આવતી કાલે આવવાનું કહો. Tell him come to-morrow.

૩૦ Diga-lhe que se vá embora (દીગલ્ય કે સિ વ્વા ઍમ્બોર) તેને ચાલ્યા જવાનું કહો. Tell him to go away.

૩૧ De véras (દ વ્વૅરશ્) ખરખર Indeed.

૩૨ Depois de amanhã é quinta-feira (દેપોઇશ્ દ આમાન્યાં ઍ કિન્ત ફેઇર) આવતી પરમ દિસે ગુરૂવાર થશે. The day after to-morrow is Thursday.

૩૩ Devo partir (દેવ્વુ પાર્તીર્) મારે રવાના થવુંજ જોઇએ I must start.

૩૪ Estéja quieto (ઇસ્તેજઝ કીયેતુ) ચુપ રહે Be quiet.

૩૫ Espera aqui por mim (ઇસ્પૅર અકી પોર મીં) મારે માટે અહીં રાહ જુઓ Wait for me here.

૩૬ Esta zombando (ઇસ્તા ઝૉમ્બાન્દુ) તમે મશ્કરી કરો છો. You are joking.

૩૭ E' uma brincadeira (ઍં ઉમ બ્રિંકાદેઇર) એ તો મશ્કરી છે. It is a joke.

૩૮ E' voz geral (ઍ વૉઝ્ જયૅરાલ્) તે તો સાધારણ ખબર છે. It is a general report.

૩૦ E' possivel (ઍ પોસ્સિવૅલ્) તે બની શકે તેવું છે. It is possible.

૪૦ Estou bem contente (ઇસ્તૌ બઁ કૉન્તૅન્તિ) હું ઘણો ખુશી છું (થયો છું) I am very much pleased.

૪૧ Elle não tem escripto a carta esta semana (એલિ નાંઉ તઁ ઇસ્ક્રીતુ અ કાર્ત એસ્ત સૅમાના) આ અઠવાડીઆમાં તેણે કાગળ લખ્યો નથી. He has not written a .letter this week.

૪૨ Eu respondo a ellas esta tarde pelo correio das seis horas (એઉ રીસ્પોન્દુ આ એલ્લશ્ એસ્ત તાર્દી પેલુ કુરરેયુ દશ્ સેઇશ્ ઑરશ્) હું તેઓને આજ સાંજના છ વાગ્યાની ટપાલમાં જવાબ લખું છું (લખીશ). I reply to them this evening by the six o'clock post.

૪૩ Em que vapor viajaram os seus amigos ? (ઍં કે વાપોર્ વીઆઝારંઉ ઉસ્ સેઉસ્ આમીગુશ્ ? કઇ ઇસ્ટીમરમાં તમારા

દોસ્તો સફરે (મુસાફરીએ) નીકળ્યા ? By which steamer did your friends voyage ?

૪૪ Empreste-lhe o seu chapeu de chuva (ઍમ્પ્રૅસ્તિ લ્યુ ઉ સેઉ શપેઉ દ શુવ્ર) તમારી છત્રી તેને (હાથ ઉછીની) આપજો. Lend him your umbrella.

૪૫ Ella queimou-se (ઍલ્લ કૈમો-સિ) તેણી પોતાની મેળે બળી મુઈ. She burnt herself.

૪૬ Elle não se apressou (એલ્લિ નાંઉ સિ આપ્રેસ્સો) તેણે પો ઉતાવળ કરી નહીં. He did not hurry himself.

૪૭ Estive muito doente; mas agora estou bom (ઇસ્તિવ્વી મુઇતુ દુઍન્તિ; મઝ્ અગૉર ઇસ્તો બૉં) હું ઘણો માંદો હતો; પણ હમણાં સારૂં છે. I was very ill, but now I am well.

૪૮ Em que trem as senhoras chegarão ? (ઍં કે ત્રૅં અસ્ સિંયૉરસ્ શૅગારાંઉ) ? કઇ ગાડીમાં બૈરાંઓ આવશે ? By what train will the ladies arrive ?

૪૯ Esteve aqui hontem á noite (ઇશ્તેવ્વિ આકી ઑંન્તૅં આ નોઇતિ) ગઇ રાત્રે તે અહીં હતો He was here last night.

૫૦ Encontrei alli a sua irmã e o marido d'ella (ઍં કૉન્ત્રેઈ અલી અ સુઅ ઇર્માં ઇ ઉ મરીદુ દૅલ્લ) તમારા બેન અને બનેવીને હું ત્યાં મળ્યો I met your sister and her husband there.

૫૧ E' aquella senhora a sua irmã ? ઍ અકૅલ્લ સિંયૉર અ સુઅ ઇર્માં) ? શું તે સ્ત્રી તમારી બેન છે ? Is that lady your sister ?

૫૨ Em que caixa está o recibo ? (અઁ કે કાઇશ ઇસ્તા ઉ રેસિબુ)? કયા પેટીમાં તે રસીદ છે ? In which case is tho receipt ?

૫૩ Está o Sr. livre hoje ? (ઇસ્તા ઉ સિંયૉર્ લીવ્રિ ઑાજિય) ? તમને આજે ફુરસદ છે ? Are you free to-day ?

૫૪ Está a sua mãe fatigada ! (ઇસ્તા અ સુઅ માંઇ ફાતિગાદ) ? શું તમારી મા થાકી ગઇ છે ? Is your mother tired ?

૫૫ Elle leva pelo comboi (એલ્લિ લૅવ્વ પેલુ કૉમ્બૉયુ) તે રેલ રસ્તે લઇ જાય છે. He carries by train

૫૬ Elle não foi capaz de escrever esta carta em boa Inglez. (એલ્લિ નાંઉ ફોઇ કાપાઝ્ દ ઇશ્ક્રેવેર્ એસ્ત કાર્તે અઁ બોઅ ઇંગ્લેઝ્) સારી અંગ્રેજી ભાષામાં આ કાગળ લખવાને તે શક્તિવાન નહોતો. He was not able to write this letter in good English.

૫૭ Estarei aqui ámanhã de manhã (ઇસ્તારેઇ અકી આમાન્યાં દ માન્યાં) આવતી કાલે સવારે હું અહીં હઇશ I shall be here to-morrow morning.

૫૮ Elle os escutará (અથવા escutal-os-ha પણ થાય) (એલિ ઉશ્ ઇશ્કુતારા અથવા ઇશ્કુતાલુઝા) તે તેઓનું સાંભળશે He will listen to them.

૫૯ Eu lhes fallarei esta noite (એઉ લ્યેશ્ ફાલારેઇ ઍસ્ત નોઇતિ) આજ રાત્રે હું તેઓને કહીશ. I shall speak to them to-night એનું fallar-lhes-ei અથવા hei પણ બોલાય.

૬૦ Elles o acharão debaixo da mesa (એલ્લિશ્ ઉ આશારાંઉ દ્બાઇશુ દ મેઝ) તેઓને તે વસ્તુ ટેબલની નીચે મળશે.
They will find it under the table.

૬૧ Tel-o-á tomado (તેલુ આ તૉમાદુ) તેણે તે લીધું હશેજ. He will have taken it. એથી સાદું વાક્ય બોલવું હોય તો Elle o terá tomado પણ થાય (એલિ ઉ તૅરા તૉમાદુ)

૬૨ Escrever-nos-á o Sr? (ઇશ્ક્રૅવેર્ નુઝા ઉ સિંયૉર્) તમે અમને (કાગળ) લખશો કે? Will you write to us?

૬૩ Eu nunca fumo (એઉ નુંક ફુમુ) હું કદી બીડી પીતોનથી. Never I smoke.

૬૪ Estou envergonhado de ter demorado por tanto tempo (ઇશ્તો ઍવૅર્ગૉંયાદુ દ્ તેર્ દૅમૉરાદુ પુર્ તાન્તુ તૅમ્પુ) આટલો (લાંબો) વખત રોકાયાથી શરમાઇ જઉં છું. I am ashamed of having detained so long.

૬૫ Escrevo-lhe uma linha para dizer-lhe (ઇશ્ક્રૅવુ લ્યે ઊમ લીંય પર દીઝેર્ લ્યે) તમને જણાવવાને માટે હું એક લીટી લખું છું. I write you one line to tell you.

૬૬ Esta é a rua principal que atravessa toda a cidade (ઍસ્ત ઍ અ રૂઅ પ્રીંસિપાલ્ કે આત્રાવ્વૅસ્સ તોદ અ સિદાદિ) આ શેરી મુખ્ય છે જે આખા ગામ સોંસરી જાય છે. This is the chief street, which runs through the whole town.

૬૭ Está aqui a cafeteira; dê-me o bule e a leiteira (ઍસ્તા અકી અ કાફૅતેઇર; દે–મી ઉ બુલિ ઇ અ લેઇતેઇર) કાફીની કીટલી આ રહી; મને ચાનું બુલ અને દુધનો લોટો આપો. Here is the coffee-pot; give me the tea-pot and milk jug.

૬૮ Eu sei que nem sempre é feliz quem é muito rico (એઉ સેઇ કે નૅં સૅંપ્રિ ઍ ફેલીઝ કૅં ઍ મુઇતુ રીકુ) હું જાણું છું કે જે ઘણા પૈસાદાર હોય છે તે કદી સુખી હોતા નથી I know that those who are very rich are not always happy

૬૯ Esse homem tem muita capacidade porem não tem intrucção (એસિસ ઑમિં તૅં મુઇત કાપાસિદાદિ પુરૅં નાંઉ તૅં ઇંત્રુસાંઉ) તે માણસમાં હુશીઆરી ઘણી છે પણ કેળવણી નથી. That man has much cleverness but he has no learning.

૭૦ Foi barato este chapeu ? (ફોઇ બારાતુ એસ્તિ શપેઉ ?) શું આ ટોપી સોંઘી હતી ? Was this cap cheap ?

૭૧ Ha alguns telegrammas para o Sr. Ratanji આ આલ્ગુંશ્ તૅલૅગ્રામશ્ પર ઉ સિંયૉર્ રતનજી) રતનજીના (ને માટે) કેટલાક તાર ત્યાં રહ્યા There are some telegrams for Mr. Ratanji.

૭૨ Isso quer dizer que (ઇસ્સુ કૅર્ ડીઝેર્ કે) એનો અર્થ એમ થાય છે કે—That means that.

૭૩ Isso ja é outra cousa (ઇસ્સુ જઆ ઍ ઓત્ર કોઝ) તે તદ્દન એક જુદી વાત છે That is quite another thing.

૭૪ Isto é muito possivel (ઇસ્તુ ઍ મુઇંતુ પોસ્સિવૅલ્) એ બની શકે તેવું છે It is possible.

૭૫ Isto não pode ser (ઇસ્તુ નાંઉ પોદિ સેરૂ) આ બની શકશે નહીં That can't be

૭૬ Isto não é facil (ઇસ્તુ નાંઉ ઍ ફાસિલ્) આ સહેલું નથી This is not easy.

૭૭ Isso é muito difficil (ઇસ્સુ ઍ મુઇંતુ દીફીસિલ) તે ઘણું અઘરૂં છે. That is very difficult.

૭૮ Julgo que sim (જાુલ્ગુ કે સિં) હું એમ ધારૂં છું I think so.

૭૯ De quem é esta casa? (દ કેં ઍ ઍસ્ત કાઝ?) આ ઘર કેનું છે? Whose is this house?

૮૦ Leve-o para cima (લૅવિ ઉ પર સિમ) માથે લઇ જા Take it upstairs.

૮૧ Leve o cavallo para a cavalhariça (લૅવિ ઉ કવ્વાલુ પર અ કાવ્વાલ્યારિસ) ઘોડાને તબેલા તરફ લઇજો Take the horse to the stable.

૮૨ Mande-lhe o recibo pela volta do correio (માંદિ-લ્ય ઉ રેસિબુ પેલ વૉલ્ત દુ કુરેયુ) વળતી ટપાલે તેને રસીદ મોકલી આપજો. Send him the receipt by return of post.

૮૩ Mostre-nos o que o Sr. tem escripto (મૉસ્ત્રિ નુશ્ ઉ કે ઉ સિંયૉર્ તૅં ઇસ્ક્રીતુ) તમે જે લખ્યું છે તે અમને બતાવો
Show us what you have written.

૮૪ Minha* mãe sempre me dizia que mais vale calar que mal falar (મીંય માંઇ સૅંપ્રિ મી દીઝીય કે માઇશ્ વાલિ કાલાર્ કે માલ્ ફાલાર્) મારી મા હમેશાં મને એમ કહેતી કે ખરાબ બોલવા કરતાં ન બોલવું સારૂં છે. My mother always used to tell me that it is better to say nothing than to speak ill.

૮૫ Morreu-nos a estremosa mãe; que em paz descance (q. e, p. d) મુરરેઉ નુશ્ અ ઇસ્ત્રિમોઝ માંઇ કે અઁ પાઝ દીસ્કાંસિ) અમારી વહાલી મા મરી ગઇ, ઇશ્વર તેના આત્માને શાંતિ આપો!
Our dear mother died, God rest her soul.

૮૬ No mez de Septembro ella tomou uma constipação muito grave (નું મેઝ્ દ સૅતૅમ્બ્રુ ઍલ તોમો ઊમ કૅાસ્તી પાસાંઉ મુઇતુ ગ્રાવિ) તેણીને સપ્ટેંબર માસમાં સખત શરદી લાગી હતી.
In the month of September she caught a serious cold

૮૭ Não quero vir (નાંઉ કૅરુ વીર્) હું આવતો નથી, (આવીશ નહી)
I will not come

---

* નોટ—Meu, minha, seu, sua, teu, tua, vosso, vossa, nosso, nossa, seus, suas વિગેરે સર્વનામો જે નામને માટે ભાષામાં તેની જાતિ અને વચન લે છે એટલે બોલનાર ગમે તે જાતિ હોય પણ જેને વિષે બોલાતું હોય તેની જ જાતિ વચન આવે છે.

૮૮ Não devo vir(નાંઉ દેવ્હુ વીર્) મારે આવવું નહીં જોઇએ.
I must not come.

૮૯ Nada tem havido ainda (નાદ તઁ આવ્વીદુ આંઇન્દ) હજી સુધી કાંઇ પણ થયું નથી There has nothing been yet.

૯૦ Ah ! não haverá ! (આ ! નાંઉ આવેરા) શું ! હશે નહીં !
oh ! will there not be !

૯૧ Ninguem estava lá em cima (નીંગઁ ઇસ્તાવ લા ઍંસિમ
ઉપર કોઇ નહોતું Nobody was upstairs.

૯૨ Ninguem foi capaz de fazel-o (નીંગઁ ફોઇ કપાઝ્ દ ફાઝેલુ)
તે કરવાને કોઇ શક્તિવાન નહોતો Nobody was able to do it.

૯૩ Ninguem está fumando n'este quarto (નીંગઁ ઇસ્તા ફુમાંદુ નેસ્તિ કવાર્તુ) આ ઓરડામાં કોઇ બીડી પીતું નથી. Nobody is
smoking in this room.

૯૪ Não tive tempo bastante (નાંઉ તીવ્વિ તૅમ્પુ બાસ્તાન્તિ
(મને) પુરતો વખત નહોતો I had not time enough.

૯૫ Na verdade ! (ન વૅર્દાદિ) ખરેખર ! Really !

૯૬ Não seria melhor que ? (નાંઉ સેરીય મીલ્યૉર્ કે) જો તે વધારે સારૂં ન હોય તો Would it not be better that ?

૯૭ Não ha logar alli para os Srs. (નાંઉ આ લુગાર્ આલી પર ઉશ્ સિંયૉરિશ) તમો (બને) માટે ત્યાં જગ્યા નથી There is
no room (place) for you.

૯૮ Não faça bulha (નાંઉ ફાસ બુલ્ય) અવાજ કરો નહી, Don't make noise.

૯૯ Não ha tempo a perder (નાંઉ આ તૅમ્પુ અ પેર્દેર) વખત (જરાપણુ) ખોવાનો નથી There is no time to lose.

૧૦૦ Não ha endereço sobre o envelope (નાંઉ આ ઍંદેરેસુ સોબ્રિ ઉ ઍંવૅલૉપિ) કવર ઉપર શીરનામું નથી. There is no address on the cover.

૧૦૧ Não comprehendemos a sua carta (નાંઉ કૌંપ્રૅયૅંદેમુશ અ સુઅ કાર્તે) અમે તમારો કાગળ સમજ્યા નહીં We did not understand your letter.

૧૦૨ Ninguem o achou (નીંગેં ઉ આશૌ) કોઇને તે જડ્યું નહીં Nobody found it.

૧૦૩ Não poderia escrever mais (નાંઉ પોદિરીય ઇશ્ક્રૅવેર માઇશ) હું વધારે લખી શક્યો લથી I could not write more.

૧૦૪ Não ha verdadeira superioridade sem estudos 'aturados (નાંઉ આ વૅર્દાદેઇર સુપૅરીયૉરીદાદિ સ ઇશ્તુદુશ આતુરાદુશ) સખ્ત અભ્યાસવિના ખરેખરી શ્રેષ્ઠતા મળતી નથી There is no real superiority without hard study.

૧૦૫ O dinheiro faz feliz a quem o tem ? (ઉ દિન્યેરૂ ફાઝ્ ફેલિઝ્ અકૅં ઉ તૅં)? જે માણુસની પાસે પૈસા હોય તે સુખી હોયછે ખરો ? Does money make happy a man who has it ? (આ વાક્યની રચના જુદાજ પ્રકારની લીધી છે અક્ષરે અક્ષર તરજુમો કરેલ નથી..

૧૦૬ O primeiro dia do anno novo foi para nós um dia de alegria (ઉ પ્રિમૈર દીય ૬ આનુ નોવ્વુ ફોઇ પર નૉશ ઉં દીય દ આલેગ્રીય) નવા વરસનો પહેલો દિવસ અમારે માટે આનંદનો દહાડો હતો. The first day of the new year was a day of pleasure for us.

૧૦૭ O Sr. dove acceital-o (ઉ સિંયૉર્ દૅવ્વિ આસેઇતાલુ-ઉ) તમારે તે સ્વીકારવુંજ જોઈએ You must accept it.

૧૦૮ O Sr. começal-o-a' (ઉ સિંયૉર્ કૉમૅસાલુ-આ) તમે તે શરૂ કરશો. You will begin it.

૧૦૯ O Sr. encontral-o-ha no outro escriptorio (ઉ સિંયૉર્ ઍંકૉન્ત્રાલુ આ નુ ઔતુ ઇશ્ક્રીતૉરીયુ) તમોને તે બીજી હાફીસમાં મળશે You will find it in the other office.

૧૧૦ O dinheiro e o recibo estão na caixa (ઉ દિન્યૅર ઇ ઉ રેસિબુ ઇશ્તાંઉ ન કાઇશ) પૈસા અને રસીદ પેટીમાં છે. The money and the receipt are in the box.

૧૧૧ O seu pacote esta no sacco em seu quarto (ઉ સૅઉ પાકૉતિ ઇશ્તા નુ સાકુ ઍં સેઉ ક્વાર્તુ) તમારૂં પાર્સલ તમારા ઓરડામાં (મુકેલા) કોથળામાં છે Your parcel is in the bag in your room.

૧૧૨ O carteiro está á nossa porta (ઉ કાર્તૅઇરુ ઇશ્તા આ નૉસ્સ પૉર્ત) ટપાલવાળો આપણા દરવાજામાં છે. The postman is at our door.

૧૧૩ O que teem elles lido hoje? (ઉ કે તૅં એલિશ્ લીદુ ઑજ્યિ)? તેઓએ આજે શું વાંચ્યું? What have they read to-day.?

૧૧૪ O gerente não o recebeu (ઉ જ્યૅરૅન્ટિ નાંઉ ઉ રેસેબેઉ) મેનેજરે તે સ્વિકાર્યું નહીં The manager did not receive it

૧૧૫ Os maiores resultados são produzidos por pequenos, mas continuos exforças (ઉશ્ માઇયૉરિશ્ રેઝુલ્તાદુશ્ સાંઉં પ્રોદુઝીદુશ્ પોર્ પીકૅનુશ્ મશ્ કૉન્ટીનુઉશ્ ઇશ્ફૉર્સુશ) નાના પણ નીરંતર પ્રયત્નોથી મોટા પરીણામો લાવવામાં આવ્યા છે. Great results have been brought about by small but continuous efforts.

૧૧૬ Posso enganar-me (પૉસ્સુ ઍંગાનાર્ મિ) કદાચ હું ખોટો હોઉં I may be wrong.

૧૧૭ Por força (પુર્ ફોર્સ) બેશક perforce

૧૧૮ Por onde se váe? * (પોર્ ઑન્દિ સિ વાઇ?) કયે રસ્તે મારે જવાનું છે? Which way am I to go?

૧૧૯ Porquê não veiu a tempo? (પોરકે નાંઉ વેઇયુ આ તૅમ્પુ) તમે શા માટે વખતસર ન આવ્યા? Why did you not come in time?

---

* Por ના ઉચ્ચાર પોર્ અને પુર્ એ બેની વચ્ચેનો થાય છે વિગત "ઉચ્ચાર સંબંધી સુચના"માં જુઓ.

૧૨૦ **Porque não estais promptos ?** (પોરકે નાંઉ ઇસ્તાઇશ્ પ્રૉન્તુશ્) શા માટે તમે તૈયાર નથી ? **Why are you not ready ?**

૧૨૧ **Porque não lhe emprestou algum dinheiro ?** (પોરકે નાંઉ લ્યે ઍમ્પ્રૅસ્તો આલ્ગું દિન્યેરૂ ?) તમોએ શા માટે તેને થોડાક પૈસા ઉછીના ન આપ્યા ? **Why did you not lend him some money ?**

૧૨૨ **Porque mandaram elles este telegramma ?** પોરકે માંદારઉ એલિશ્ એશ્તિ તૅલૅગ્રામ) શા માટે તેઓએ આ તાર મુક્યો? **Why did they send this telegram. ?**

૧૨૩ **Procuramol-a agora** (પ્રોકુરામુલ અગૉાર) અમે હમણાં તેણીને શોધીએ છીએ **We are looking for her now.**

૧૨૪ **Porque é muito cedo ainda** (પુરકે ઍ મુઇતુ સેદુ આઇન્દ)? કારણકે હજુ ઘણું વહેલું છે **Because it is very early still.**

અહીં **Porque** ના બંને અર્થ જણાવ્યા છે જ્યારે ઉચ્ચાર " પુર કે" થાય ત્યારે અર્થ કારણકે થાય છે અને " પોરકે " થાય છે ત્યારે શા માટે એમ પ્રશ્ન સૂચક અર્થ છે.

૧૨૫ **Não é cedo; é muito tarde** (નાંઉ ઍ સેદુ, ઍ મુઇતુ તાર્દિ) વહેલું નથી; ઘણું મોડું છે. **It is not early; it is very late.**

૧૨૬ **Partimos hoje para Bombaim** (પાર્તિમુશ્ ઓજ્યિ પર બૉમ્બાયીં) અમે આજે મુંબઇ તરફ રવાના થઇએ છીએ **We start to-day for Bombay.**

૨૨૭ **Parte o Sr. tambem ?** (પાર્તિ ઉ સિંયૉર્ તાંઉંઍ ?) શું તમે પણ રવાના થાઓ છો ! **Do you start also !**

૧૨૮ Partimos (પાર્તિમુશ) અમે રવાના થયા. We started.
Partiremos (પાર્તિરેમુશ) અમે રવાના થઇશું We shall start.
Partam (પાર્તંઉ) રવાના થાઓ Start.
Tem partido (તૅં પાર્તિદુ) તે રવાના થયો છે He has started.
O comboio parte (ઉ કૅામ્બૅાયુ પાર્તિ) ગાડી રવાના થાય છે. The train starts.
Quando parte ? (કવાન્દુ પાર્તિ) તમે ક્યારે રવાના થાઓ છો ? When do you start ?

૧૨૯ Posso fazel-o sem a sua ajuda ? (પૅાસ્સુ ફાઝેલુ સૅં અ સુઅ આજુદ ?) તમારી મદદ વિના હું તે કરી શકું ખરો કે ? Can I do it without your help ?

૧૩૦ Pede-se aos senhores passageiros que se afastem dos passadiços (પૅદિ સિ આઉશ્ સિયૅારિશ્ પાસાજયેઇરૂશ્ કે સિ આફાસ્તૅં દુશ્ પાસ્સાદીસુશ્) તુંતક ઉપર જવાના રસ્તા ઉપરથી દૂર રહેવાને ઉતારૂઓને અરજ કરવામાં આવે છે Passengers are requested to keep clear of the gangways.

૧૩૧ Que quer dizer (કે કૅર્ દીઝેર્ ?) તું શું કહે છે ? What do you mean ?

૧૩૨ Que horas são ? (કી ઑારસ્ સાંઉ ?) કેટલા વાગ્યા છે ? What o'clock is it ?

૧૩૩ Qual é o mais curto caminho ? (ક્વાલ્ એ ઉ માઇશ્ કુર્તુ કામીન્યુ ?) વધારે ટુંકો કયો રસ્તો છે ? Which is the shortest way ?

૧૩૪ Que igreja aquella ? (કી ઇગ્રેજ ઍ અકૅલ્લ ?) તે કયું દેવલ છે ? What church is that ?

૧૩૫ A quem procura ? (અકૅં પ્રોકુર ?) કોને શોધો છો? Whom are you looking for ?

૧૩૬ Que hotel é aquella ? (કી ઑતૅલ્ અૅ અકૅલ્લ ?) તે કઇ હોટેલ છે ? What hotel is that ?

૧૩૭ Quanto trabalho ha a fazer ? (કવાન્તુ ત્રાબાલ્યુ આ અ ફાઝેર્ ?) ત્યાં કેટલું કામ છે ? How much work is there to do ?

૧૩૮ Quando respondeu elle ? (કવાન્ડુ રેસ્પૅાદેઉ ઍલ્લિ ?) તેણે ક્યારે જવાબ આપ્યો ? When did he reply ?

૧૩૯ Quanto lhe emprestaram ? (કવાન્તુ લ્ય ઍમ્પ્રેસ્તારંઉ ?) તેઓએ તેને કેટલું (નાણું) ધીર્યું ? How much did they lend him ?

૧૪૦ Quem lhe mostrou o erro ? (કૅં લ્ય મૉસ્ત્રૌ ઉ એરરૂ ?) તમને ભૂલ કોણે બતાવી ? Who showed you the mistake ?

૧૪૧ Quanto pagou o Sr. ? (કવાન્તુ પાગૌ ઉ સિંયૉરૂ ?) તમે કેટલા પૈસા આપ્યા ? How much did you pay ?

૧૪૨ Quando partirá o vapor ? (કવાન્ડુ પાર્તિરા ઉ વાપોરૂ?) સ્ટીમર ક્યારે ઉપડશે ? When will the steamer start ?

૧૪૩ Quando estará o Sr. prompto ? (કવાન્ડુ ઇસ્તારા ઉ સિંયૉરૂ પ્રૉમ્તુ ? તમે ક્યારે તૈયાર થશો ? When will you be ready ?

૧૪૪ Quanto dinheiro terão elles ? (ક્વાન્તુ દિન્હેરૂ તૅરાંઉ એલિસ ?) તેઓની પાસે કેટલો પૈસો હશે ? How much money will they have ?

૧૪૫ Quem tomou estes bilhetes ? (કૅં તોમૌ એસ્તિશ્ બિલ્યેતિશ્ ?) આ ટીકીટો કોણે લીધી ? Who took these tickets ?

૧૪૬ Quem tem estado trabalhando ? (કૅં તૅં ઇસ્તાદુ ત્રાબાલ્યાંદુ ?) કોણ કામ કરતો રહ્યો છે ? અર્થાત્ કોણ કામ કર્યા કરે છે ?) Who has been working ? આસ્યાકાળનું રૂપ છે તે ધ્યાનમાં રાખવું

૧૪૭ Qual é o preço (ક્વાલ્ ઍ ઉ પ્રેસ્સુ) ? શું કિંમત છે ? What is the price ?

૧૪૮ Qual d'estas duas chaves e' a sua ? (ક્વાલ્ દૅસ્તશ્ દુઅશ્ શાવ્ઝિશ્ ઍ અ સુઅ ?) આ બે ચાવીઓમાંથી તમારી કઇ છે? Which of these two keys is yours ?

૧૪૯ Que dia e' amanhã ? (કે દીય ઍ આમન્યાં) આવતી કાલે કયો દિવસ છે ? What day is to-morrow ?

૧૫૦ O que houve a fazer ? (ઉ કે ઓવ્ઝિ અ ફાઝેર ?) ત્યાં શું કરવાનું હતું ? What was there to do ?

૧૫૧ Queira ter a bondade de—(કેઇર તેર્ અ બૉંદાદિ દ—) તમે ......ની મહેરબાની કરશો ? Will you have the goodness of (or to)... (અહીં જે જણાવવું હોય તેનું વર્તમાન કૃદંત મુકવું.

૧૫૨ Respondeu-lhe o Sr? (રેસ્પૉન્દેઉ-લ્યુ ઉ સિંયૉર્ ?) તમે તેને જવાબ આપ્યો? Did you reply to him?

૧૫૩ Rapaz, não espere mais porque não tem tempo a perder (રપાઝ નાંઉ [illegible] નાંઉ [illegible]) છોકરા, વધારે વાર ઉભો રહે નહીં, કારણકે તારે (જરાપણ) વખત ખોવાનો નથી Boy, don't wait any longer because you have no time to lose.

૧૫૪ Socegue, lhe digo (સુસૅગિ લ્ય દીગુ) અસ્યા (અર્થાત્ હું તેને કહું છું કે) શાંત થા Be still, I say.

૧૫૫ Sem duvida (સૈં દુવિદ) બેશક Doubtless.

૧૫૬ Sabe Vmce. o que elles teem feito? (સાબિ વૉસ્સ મસૈં ઉ કે એલિઝ્ તૈં ફેઇતુ?) તેઓએ શું કર્યું છે તે તમે જાણો છો? Do you know what they have done?

૧૫૭ Sendo este o motivo não o enviei mais cedo (સૅન્દુ એશ્તિ ઉ મોતીવ્હુ નાંઉ ઉ ઐંવિએઈ માઇશ સેદુ) એ કારણ હોવાથીજ મેં તે તુરતજ મોકલ્યું નહીં That being the reason I did not send it sooner. (Sendo એ Ser નું રૂપ છે.)

૧૫૮ Sinto que o meu trabalho não é de seu gosto, porem fiz o que pude (સિન્તુ કે ઉ મેઉ ત્રાબાલ્યુ નાંઉ ઍ દ સેઉ ગોસ્તુ પુરૈં ફીઝ ઉ કે પુદિ) હું ઘણો દીલગીર છું કે મારૂં કામ તમને પસંદ પડતું નથી પણ મેં મારૂં બનતું કર્યું. I am sorry that my work displeases you but I did my best.

૧૫૯ Tome a minha mão (તૉમિ અ મિન્ય માંઉ) મારો હાથ પકડ
Take my hand.

૧૬૦ Toma chá ou café? (તૉમ શા ઓઉ કાફૅ) ? ચા અથવા
કાફી લેશો ? Will you take tea or coffee?

૧૬૧ Tomam os Srs. chá? (તોમ'ઉ ઉસ્ સિઑરિશ્ શા) તમો
(બંને) ચા લેશો ? Do you take tea?

૧૬૨ Tenho duas casas n'aquella cidade (તૅન્યુ દુઅશ્ કાઝશ્
નકૅલ્લ સિદાદિ) તે ગામમાં (મારે) બે ઘરો છે. I have two
houses in that town.

૧૬૩ Tem o Sr. respondido as suas cartas (તૅ ઉ સિંયૉર્
રેશ્પૉન્દિદુ અશ્ સુઅશ્ કાર્તશ્ ?) તેના કાગળોના જવાબ તમે લખ્યાછે?
Have you replied to his letters.?

૧૬૪ Uso sempre luvas (ઉઝુ સૅંપ્રિ લુવ્વશ્) હું હમેશાં (હાથમાં)
મોજાં પહેરૂં છું. I always wear gloves.

૧૬૫ Vae-se embora (વ્વાઇ સિ અઁબૉર) ચાલ્યો જા Go away.

૧૬૬ Volte ja (વૉલ્તિ જઝા) જલદી પાછો આવ Come back soon.

૧૬૭ Vista-me depressa (વિશ્ત મી દ પ્રૅસ્સ) મને જલદી કપડાં
પહેરાવ Dress me quickly.

૧૬૮ Não posso vir (નાંઉ પૉસ્સુ વીર્) હું આવી શકીશ નહીં
I cannot come.

૧૬૯ O que vae fazer o Sr.? (ઉ કે વાઇ ફાઝેર્ ઉ સિંયોર્) તમે શું કરવાના છો? What are you going to do?

૧૭૦ Vou compral-o (વ્હોઉ કોમ્પ્રાલુ) હું તે ખરીદવાનો છું I am going to buy it

૧૭૧ Vou a Damão (વ્હોઉ આ દામાંઉ) હું દમણ (થોડા વખત માટે) જવાનો છું I am going to Daman

૧૭૨ Vou para Damão (વ્હોઉ પર દામાંઉ) હું દમણ (કામને માટે) જઉં છું. I am going to Daman.

૧૭૩ Vão elles ao theatro esta noite? (વ્હાંઉ એલિશ્ આઉ તૅઆત્રુ ઍસ્ત નૉઇતિ) શું તેઓ આજ રાત્રે નાટકશાળામાં જાય છે? Are they going to the theatre to-night?

૧૭૪ Venha cá sem a menor perda de tempo (વ્હૅન્ય કા સૅં અ મૅનૉર્ પેર્દ દ તૅમ્પુ) જરા પણ વખત ખોયા વગર અહીં આવ. Come here without the least loss of time.

૧૭૫ Lourenço Marques é hoje, pelo seu magnifico porto, uma das principaes cidades da Africa (લૉરેન્શુ માર્કીશ ઍ ઓજિ પેલુ સેઉ મૅગ્નીફીકુ પોર્તુ ઉમ દશ્ પ્રિંસિપાઇશ્ સિદાદિશ્ દ આફ્રિક) તેના મહાન બંદરને લીધે લોરેન્સો માર્કસ આજે આફ્રીકાના મુખ્ય શહેરોમાંનું એક છે. Lourenzo Marques is to-day, by its magnificent port, one of the principal towns of Africa.

હેજ મુલાકાતિ પોરતુગીઝ ભાષામાં વાક્યો.

૧ શું તમો તેને નોતરું નહિ આપશો ! Não o quer convidar ! અથવા Não quer convidal-o ! (નાંઉ કૅર કૉંવીદાલુ ?) Will you not invite him ?

૨ તમો મોડેથી આવી શકશો ! Pode o Sr. vir mais tarde ! (પૉદિ ઉ સિંયૉર્ વીર્ માઇશ્ તાર્દિ ?) Can you come later ?

૩ હમણાં તે ક્યાં રહે છે ? Aonde mora elle agora ! (આ ઑાન્દિ મૉર એલ્લિ અગૉર) Where does he live now ?

૪ તે સ્ત્રી ગાવાને રાજી છે ! Quer ella cantal-o ! (કૅર્ ઍલ્લ કાંતાલુ ?) Is she willing to sing it ?

૫ મુંબાઈમાં તમારો કોઈ આડતીઓ છે ? Tem V.mcê agente em Bombaim (તૈં વૉસ્સમસેં આજેન્તિ ઍં બૉંબાયીં) Have you an agent in Bombay ?

૬ આશરે તમારો અંદાજ મને આપો Dê-me a sua avalia çãо (દે-મી અ સુઅ આવાલીઆસાંઉ) Give me your estimate.

૭ મારી પાસે ભલામણનો કાગળ છે. Tenho uma carta de recommendação (તૅન્યુ ઉમ કાર્તે દ રૅકૉમૅંદાસાંઉ) I have a letter of introduction.

૮ તમારો સામાન જકાતવાળો છે. (અર્થાત્ તમારા સામાનની જકાત બેસશે) A sua bagagem é sujeita a direitos (અ સુઅ બગાજિં ઍ સુજેત અ દીરેતુશ) Your luggage is liable to duty.

૯ માંડવી (દાણુખાતાં—જગાતખાતાં)ની ચીઠ્ઠી કરીને તે માલ લેવાનો મારો વિચાર છે Desejo despachal-as na alfandega (દેઝેજ્ઞુ દેસ્પાશાલ્અશ્ (લશ્) ન આલ્ફાંદિગ) I want to get them through the custom-house.

૧૦ તમે ત્રણ માસની મુદ્દતે બીલ શીકારશો ? Quer o Sr. acceitar uma letra a tres mezes ? (કેર્ ઉ સિંયૉર્ આસેઇતાર્ ઉમ લેત્ર અ ત્રેઝ મેઝિશ્) Will you accept a bill at three months ?

૧૧ હું તે ક્લેમ (વાંધા) તરીકે મોકલી આપીશ Vou apresentar uma reclamação (વ્વો આપ્રેઝૅન્તાર્ ઉંમ રેક્લામાસાંઉ) I shall send in a claim.

૧૨ મારો આંકડો મોકલો Mande-me a sua conta (માંદિ મિ અ સુઅ કૉન્ત) Send in my account.

૧૩ હું આવતી કાલે રવાના થાઉં છું Partirei amanhã (પાર્તિરેઇ આમાન્યાં) I am starting to-morrow.

૧૪ તમારું સરવાયું મને બતાવો Mostre-me o seu balancete (મૉસ્ત્રિ મી સેઉ બાલાંસેતિ) Show me your balance-sheet.

૧૫ તમારા હીસાબમાં ભુલ છે Ha engano na sua conta (આ ઍંગાનુ ન સુઅ કૉન્ત) There is an error in your account.

૧૬ મારા નમુના આવતા ઢીલ થઈ છે As minhas amostras demoram-se (અશ્ મિન્યશ્ અમૉસ્ત્રશ્ દૅમૉરંઉ-સિ) My samples are delayed.

૧૭ મને ક્યારે આપશો ? Quando tel-o-hei ? (ક્વાન્દુ તેલુ-એઇ) When can I have it ?

૧૮ તમારૂં ઘડીઆલ બરાબર છે ? Seu relogio anda bem ? (સેઉ રરૅલૉઝિયુ આન્દ બેં !) Is your watch right ?

૧૯ મારૂં ઘડીઆળ ઘણું ઉતાવળું છે. (Meu relogio adiante-se) (મેઉ રરૅલૉઝિયુ આદિયાન્તિ-સિ) My watch goes too fast.

૨૦ મારૂં ઘડીઆળ ઘણું ધીમું છે. Meu relogio atraza-se (મેઉ રરૅલૉજિયુ આતાઝ-સિ) My watch goes too slow.

૨૧ હમેશાં તે એક કલાક આગળ ચાલે છે Todos os dias adianta-se d'um quarto d'hora (તોદુઝ્ ઉશ્ દિયશ્ આદિયાન્ત-સિ દું ક્વાર્તુ દ્ઑાર) It gains (or goes fast) a quarter of an hour every day.

૨૨ દરેક દિવસે અર્ધો કલાક પાછળ રહેછે Atraza-se de meia hora cada dia (આત્રાઝ સિ દ્ મેઇઅ ઑાર કાદ દિય) It loses (goes slow) half an hour everyday.

૨૩ ચાવી આપતાં ભુલી ગયો Esquece-me de dar corda (ઇસ્કૅસિ મી દ્ દાર્ કૉર્દ) I forgot to wind it up.

૨૪ કેવી સુંદર છબી છે ? Que bella photographia ? (કી બૅલ્લ ફૉતૉગ્રાફીય) What a beautiful photograph ?

૨૫ તમારી ઘંટડી વગાડો Toque a sua campainha (તૉકિ અ સુઅ કાંપાઇંય) Ring your bell.

૨૬ આજે એક વરસ થાય છે Faz hoje um anno (ફાઝ્ ઑાજિય ઉં આનુ) It is a year to-day.

૨૭ મને પણ જાણુવાની મરજી છે Tambem quero saber (તાંબૅં કૅરૂ સાબેરૂ) I also wish to know.

૨૮ તમોને ફરીથી તસ્દી આપવા માટે હું દીલગીર છું. Sinto bastante incommodar se outra vez (સિન્તુ બાસ્તાંતિ ઇંકૉ-

મોદાર્ સિ ઓાગ વેઝ્ ?) I am sorry enough to trouble you again.

૨૯ તમારી મીત્રતાઇ ઉપર હું ભરોસો રાખુંછું. Conto com a sua amizade (કોન્તુ કોં અ સુઅ આમિઝાદિ) I rely on your friendship.

૩૦ હું ઘણો દીલગીર છું કે હું કરી શકીશ નહીં. Sinto bastante não poder (સિન્તુ બાસ્તાંતિ નાંઉ પુદેર્) I regret much that I cannot.

૩૧ હું ધારૂં છું કે તે સહીસલામત પાછો આવ્યો છે. Espero que terá chegado salvamente (ઇસ્પેરૂ કે તેરા શેગાદુ સાલ્વમેન્તિ) I hope, (that) he has safely returned.

૩૨ મારી બતીઓમાં નવી વાટની જરૂર છે. Minha lanterna precisa d'uma torcida nova (મીગ્ય લાંતેર્ને પ્રેસિઝ દુમ તોર્સિદ નોવ્ય) My lamp requires a new wick.

૩૩ રસ્તા સારા છે કે ખરાબ? Estão as estradas boas ou ma's? ખરાબ? (ઇસ્તાંઉ અઝ્ ઇસ્ત્રાદઝ્ બોઅશ્ ઓાઉ માશ્ ?) Are the roads good or bad?

૩૪ તમારી શરતો શું છે ? Quaes são as suas condições ? (ક્વાઇસ્ સાંઉ અસ્ સુઅશ્ કોંદિસોંઇશ્) ? What are your terms ?

૩૫ આ કપડાં અર્થાત્ પોશાક ફાડી નાંખેલ છે. O Sr. rasgou este vestido (ઉ સિંયોર્ રાઝ્ગો એસ્તિ વેસ્તીદુ) You have torn this dress.

૩૬ આ રૂમાલ મારો નથી. Este lenço não é meu (એસ્તિ લેંસુ નાંઉ એં મેઉ) This handkerchief is not mine.

૩૭ મારૂં પરમાણું (માપ) લીઓ Tome a minha medida (તૉમિ અ મીગ્ન્ય મેદિદ) Take my measure.

૩૮ જોહન્સબર્ગની ગાડી ક્યારે ઉપડે છે તેનો વખત કહો. Diga-mo a que hora parte o trem para o Johennsbergo (દીગ મી અ કી ઑાર પાર્તિ ઉ ત્રેં પર ઉ જયોહૅનીઝ્બૅર્ગુ) Tell me the time the train for Johennesburg is going to start.

૩૯ ગાડી રવાના થયા અગાઉ પાંચ મીનીટ પહેલાં ટીકેટ્ઑાફીસ બંધ થાય છે. A distribuição dos bilhetes cessa cinco minutos antes da hora de partida (અ દીસ્ત્રીબુઇસાંઉ દુશ્ બિલ્યેતિશ્ સૅસ્સ સીંકુ મીનુતુશ્ આન્તિશ્ દ ઑાર દ પાર્તિદ) The ticket-office closes five minutes before the departure of the train.

૪૦ વળતો પત્ર લખજો. Escreve carta na volta do carreio (ઇશ્ક્રૅવિ કાર્તે ન વૉલ્ત દુ કુરરેયુ) Write a letter by return of post.

૪૧ ઇસ્ટેશનનું નામ શું છે ? Como se chama a estação (કૉમુ સિ શામ અ ઇશ્તાસાંઉ) ? What is the station called ?

૪૨ હું ધારૂં છું કે આપણે બધું જોયું છે. Creio que vimos tudo (ક્રેયુ કે વ્હીમુશ્ તૂદુ) I think, we have seen all.

૪૩ આ સાથે દશ રૂપીઆની નોટ મોકલું છું Aqui junto lhe envio a nota de dez rupias (આકી જઉન્તુ લ્ય ઍન્વીયુ અ નૉત દ દૅઝ્ રૂપીઅશ્) Herewith I send you a ten rupee-note.

૪૪ તમારૂં દેવું હમેશાં ભરતા રહો; કારણ કે (કાંકરે કાંકરે પાળ બંધાય તેમ) થોડું થોડું કરતાં વધી જાય. Pague sempre as di-

vidas, pois "conta de perto, amigo de longe" (પાગિ સૅપ્રિ અશ્ દીવ્વિદશ્ પોઇશ્ " કૅાન્ત દ પૅર્તુ આમીગુ દ લૅાન્જિ ") **Always pay your debts, for " short reckonings make long friends."**

૪૫ દુ:ખ વિના સુખ નહીં **Não ha atalho sem trabalho** (નાંઉ આ આતાલ્યુ સૈં ત્રાબાલ્યુ) **No joy without annoy.**

૪૬ મારો ઓરડો બગીચા ઉપરજ છે. **Meu quarto esta sobre um jardim** (મેઉ કવાર્તુ ઇસ્તા સોબ્રિ ઉં જર્ઝાદીં) **My room is on a garden.**

૪૭ અલ્યા પોરીઆ, મારે માટે સ્વચ્છ પાણી, સાબુ અને ટુવાલ લાવ. **Moço, traga-me agua fresca, sabão e toalhas** (મોસુ, ત્રાગ મી આગ્વ ફ્રેશ્ક, સાબાંઉ ઇ તુવ્આલ્યશ્. **Boy, bring me some clear water, soap and towels.**

૪૮ મહેરબાની કરીને તમારા જોડા બારણું આગળ ઉતારો **Queiram deixar as botas na porta** (કેઇરંઉં દેઇશાર્ અશ્ બૅાતશ્ ન પૅાર્ત) **Please leave your boots at the door.**

૪૯ બત્તી અને દીવાસળી મારા ઓશીકા તરફના ટેબલ ઉપર મુકો **Ponha uma lamparina e phosphoros na mesa de cabeceira** (પૅાન્ય ઉમ લાંપારીન ઇ ફૅાસ્ફરશ્ ન મેઝ દ્ કાબેસેઇર) **Put a lamp and matches on my bed-head table.**

૫૦ દીવાનખાનામાં બીડી પીવાની રજા નથી **E' prohibido fumar nas salas d' espera** (એં પ્રોહિબીદુ ફુમારર્ નશ્ સાલસ્ દિસ્પૅર) **Smoking is not allowed in the waiting rooms.**

૫૧ ચાલો આપણે જઇએ અને સરસામાન શોધીએ **Vamos procurar as nossas malas** (વ્વામુશ્ પ્રોકુરાર્ અશ્ નૅાસ્સશ્ માલસ્) **Let**

us go and look after our luggage.

૫૨ સાહેબજી, મારે થોડુંક કાપડ, સાકર અને મીઠું ખરીદવું છે' Bons dias senhor, eu quero comprar algodão tecido, assucar e sal (બૉંશ્ દીયશ્ સિંયોર્, એઉ કૅર કૉંપ્રાર આલ્ગુદાંઉ તેસીદુ, આસુકર્ ઇ સાલ્) Good day, Sir. want to buy some cloth, suger and salt.

૫૩ બહુ સારું, કેવી જાતનું કાપડ તમોને જોઇએ છીએ ? Muito bem; que especie de tecido prefere o Sr. ? (મુઇતુ બૅં, કિ ઇશ્પૅસિ'દ તૅસીદુ પ્રૅફૅરિ ઉ સિંયૅાર્ ? Very good, what kind of cloth would you like ?

૫૪ અને કેટલી ગાંસડી જોઇએ છીએ Equantos fardos V.mce. quer! (ઇ કવાન્તુશ્ ફાર્દુશ્ વૉસ્સ મસેં કૅર !) And how many bales do you want !

૫૫ મારી દુકાને પહોંચતાં શું ભાવે પડે તે ઉપર આધાર રખાય. Isso depende do preço a que me vêem (verj ૨૫ છે) a ficar em loja (ઇસ્સુ દૅપૅન્દિ દ પ્રૅસ્સુ અ કે મી વ્વૅં અ ફિકાર્ ઍં લૉજઝ) That depends on the price, ;you will do it me at, delivered my shop.

૫૬ વારૂ, જો તમે ૨૫૦ ડજનની પાંચ ગાંસડી લેશો તો હું તમને ૨/૬ લેખે ડજન તમારી દુકાને પહોંચતા આપીશ. Ora, se o Sr. quizer tomar cinco fardos da 250 duzias (cada fardo) faço-lhe o preço de 2/6 a duzia entregue em sua loja (ઑાર, સિ ઉ સિંયૉર્ કિઝેર્ તૉમાર્ સિંકુ ફાર્દુશ્ દ ૨૫૦ દુઝિઆસ્ કાસુસ્ય ઉ પ્રેસ્સુ દ ૨/૬ અ દુઝિય ઍંત્રૅગિ ઍં સુઅ લૉજઝ) Well, If you will take five bales of

250 dozens, I will do you the price of 2/6 per dozen delivered to your shop.

૫૭ ઠીક ત્યારે મારો આરડર નોંધી લીઓ Então, toma nota da minha encommenda (ઍંતાંઉ, તૉમ નૉત દ મીન્ય ઍંકૉમેન્દ) Well then, take down my order.

૫૮ એ સિવાય બીજું કંઇ જોઇએ છીએ ? Alem d'isso quer mais alguma cousa ? (આલેઁ દીસ્સુ કૅર્ માઇશ્ આલ્ગુમ કોઝ ?) Besides this do you want anything else ?

૫૯ એક માણુસ ઘરમાં સોનું અને પોન્ડ ચોરતો હતો તેને પોલીસે પકડયો. Uma policia achou um homem na casa a roubar as libras e ouro (ઉમ પોલિસિય આશૌ ઉં ઑમિં ન કાઝ અ રોબાર્ અશ્ લિબ્રશ્ ઈ ઑંઆરૂ) One policeman found a man in the house stealing pounds and gold.

૬૦ તેને અહીં બોલાવ, મારે તેની સાથે વાત કરવી છે C hama-o para cá; quero falar com elle (શામ ઉ પર કા; કેંરૂ ફાલાર્ કૉં એલ્લિ) Call him here; I want to speak to him.

૬૧ શેઠ સાહેબ, તે તો જતો રહયો છે. Ja se foi, patrão, (જઝા સિ ફોઇ પત્રાંઉ) He is gone; master.

૬૨ જ્યારે પુરૂં કરી રહો ત્યારે આવજો Quando tiver acabado, venha (કવાંદુ તિવ્વૅર્ આકાબાદુ વૅન્ય.) When you will have finished, come.

૬૩ ગમે તે જાતનું (સારૂં) હોયં તોપણુ મારે જોઇતું નથી. Não o acceito, qualquer que seja a qualidade (નાંઉ ઉ આ-સૈતુ; કવાલકૅર્ કે સેજઝ અ કવાલીદાદિ) I will not have

it, whatever be **its** quality. (અહીં સંશયાર્થનો ઉપયોગ કીધો છે.

૬૪ જે માણુસ પોર્તુગેઝ જાણુતો હોય એવો મને બતાવો. Mostre-me um homem que saiba Portuguez (મૉસ્ત્રિ મી ઉં ઑમિં કે સાઇબ પોર્તુગેઝ ! Show me a **man** who **kn**ows Portugueze.

૬૫ અરે છોકરા; આ બાલદી અહીં નહીં મુકવી જોઇએ. O rapaz, o balde não deve estar aqui (ઑ રપાઝ્ ઉ બાલ્દિ નાંઉ દૅવ્રિ ઇસ્તાર્ આકી.) I say boy, the bucket must not be here.

૬૬ માફ કરજો સાહેબ હું ભુલી ગયો, તે તમારા સુવાના ઓરડામાં ટેબલ ઉપર મુકવી જોઇએ Desculpa-me senhor; esqueci-me; isto devia estar na mesa no seu quarto de dormir (દિસ્કુલ્પ મિ સિંયૉર્; ઇસ્કિસી મી; ઇસ્તુ દૅવ્હીય ઇસ્તાર્ ન મેઝ નુ સેઉ ક્વાર્તુ દ દુર્મિર્ Excuse me Sir. forgot I; it should be on the table in your bed room.

૬૭ દરેક માણુસ તેનું સારૂંજ બોલે છે Todos fallam bem d'ello (તોડુશ્ ફાલંઉ બૅં દૅલ્લિ.) Everybody speaks well of him

૬૮ હું ચોક્કસ (અચુક) તમારે ત્યાં આવીશ. Irei a casa de V. mce. sem falta (ઇરેઇ અ કાઝ દ્ વૉસ્સમર્સે સૅં ફાલ્ત) I will come to your house without fail.

૬૯ હવે સુવાનો વખત થઇ ગયો છે. Ja são horas de se deitar (જઝા સાંઉ ઑારશ્ દ્ સિ દેઇતાર્) It is bed-time now.

૭૦ એઘર રસ્તા ઉપર ઘણું બહાર નીકળે છે. **Esta casa está soliente demais sobre a rua** (ઍસ્ત કાઝ ઇસ્તા સાલિયૅન્તિ દમાઇશ્ સૉબ્રિ અ રૂઅ) **That house projects too much in the street.**

૭૧. હું મારો વખત વાંચવામાં અને લખવામાંજ ગાળું છું Passo o tempo em ler e escrever (પાસ્સુ ઉ તૅમ્પુ ઍં લૅર્ ઇ ઇસ્ક્રેવેર) I spend my time in reading and writing.

૭૨ એક વરસમાં મહિના કેટલા ? Quantos mezes tem um anno? (ક્વાન્તુશ્ મેઝીશ્ તૅં ઉં આનુ ?) How many months are there in a year ?

૭૩ આજે મહિનાનો કયો દિવસ છે ? A quantos estamos hoje do mez ? (અ ક્વાન્તુશ્ ઇસ્તામુશ્ ઓજિય દુ મેઝ !) What is the day of the month to-day ?

૭૪ ૧૯૧૭ની ફેબ્રુઆરી ની ૨ જી તારીખ છે Hojo é 2 de Fevereiro de 1917 (mil nove centos e deze sete) (ઓજિય ઍ દોઇશ્ દ ફૅવૅરેઇર દ મીલ નૉવ્નિ સૅન્તુશ્ ઇ દીઝે સૅતિ) It is the 2nd of February 1917.

૭૫ તમે આજે સાંજે જાઓ છો; ખરૂં કે નહીં ? O senhor vae partir hoje; não é assim ? (ઉ સિઞ્યૉર્ વાઇ પાર્તિર્ ઓજિય; નાંઉ ઍં આસીં !) You are going away this evening; is it not ?

૭૬ આ માણસને કહો કે બીડી પીએ નહીં Diga a esta gente que não fume (દીગ આ ઍસ્ત જ્યૅન્તિ કે નાંઉ ફુમિ) Tell this man not to smoke.

૭૭ સ્ટીમર આવી હોય તો મને જણાવવા મેં તમને કહ્યું નહોતું ? (અર્થાત્ કહ્યું હતું એવા અર્થમાં વાક્ય સંશયાર્થમાં વપરાય છે) Disse-lhe que me dissesse quando entrasse o vapor (દીસિલ્યે કે મી દિસેસિ ક્વાંદુ ઍંત્રાસિ ઉ વાપોર્) I told you to tell me when the steamer would arrive.

૭૮ નીચે ઓરડામાં બહુ વાત કરશો નહીં Menos conversa la'

em quarto baixo (મૅનુશ્ર્ કૉવૅર્સ લા અ કવાર્તુ બાશુ) Talk less in (below) underneath room.

૭૯ મારે આજ માપનાં બે ટેબલ અને બે નવી ખુરશીઓ જોઇએ છીએ Quero duas mesas tamânhas, e duas novas cadeiras (કૅરૂ દુઅશ્ મેઝશ્ તામાન્યશ્ ઇ દુઅશ નૉવ્વશ્ કાદૈરશ્) I want two tables of this size and two new chairs.

૮૦ તમને મળવા આવવાને હું યાદ કરતો હતો Desejava ir visital-o અથવા para visitar o Sr. દેઝેજઝાવ ઇર્ વીઝીતાલુ) I was thinking (અથવા I had some thoughts of going) to see you.

૮૧ યાદ રાખો, સૂર્યસ્ત થયા પછી તમારે બહાર જવું નહીં Lembra,- não devo estar fora depois do sol posto (લૅંબ્ર, નાંઉ દૅવ્વિ ઇશ્તાર્ ફૉર દૅપોઇઝ્ દુ સૉલ્ પોસ્તુ) Remember, you must not be out after sunset.

૮૨ હું જે તમને કહું તે તમારે કરવુંજ જોઇએ. .E' preciso que faça o que eu lhe digo (ઍ પ્રેસિઝુ કે ફાસ ઉ કે એઉ લ્ય દીગુ) You must do what I tell you.

૮૩ શા માટે તમે મને જવાબ આપતા નથી ? Porque me não responde ? (પુરકે મી નાંઉ રૅશ્પૉન્દિ ?) Why don't you answer me. ?

૮૪ તમે મને ગુસ્સે કરો છો. V.mce. faz-me zangar (વૉસ્સમર્સે ફાઝ્-મિ ઝાંગાર્) You make me angry.

૮૫ પાંચ વાગ્યે મોટી મોટર લાવજે. સમજ્યો ? Traga o motor grande ás cinco horas; comprehende ? (ત્રાગ ઉ મોતૉર્ ગ્રાન્દિ આસ્ સિંકુ ઑરશ્; કૉંપ્રૅયૅન્દિ) ? Bring a big motor-car at five.; Understand ?

૮૬ સાહેબ, તેની પાછલી સ્પ્રીંગ (કમાન) ભાંગી ગઇ છે, આ બાર હૉર્સ-પાવરની મોટર છે. **Senhor, quebrou-se molla trazeira; este motor e' da força de doze cavallos** (સિંયૉર્ કૅબ્રૌ સિ મૉલ્લ ત્રાઝેઇર; એસ્તિ મૉતૉર્ ઍ દ ફૉર્સ દ દોઝિ કવ્વાલુશ) **Sir, its back-spring is broken; this is a twelve horse-power motor.**

૮૭ બાપા,મારે એક કપડાંની છત્રી જોઇએ છીએ; રેશમી નથી જોઇતી. **Pae, quero um chapeo do chuva de algodão; não quero de seda** (પાઇ, કેરૂ ઉં શપેઉ દ શુવ્વ દ આલ્ગુદાંઉ, નાંઉ કેરૂ દ સેદ) **Father I want a cotton umbrella; don't want of silk.**

૮૮ જમવાનું ટેમસર બરાબર અગીઆર વાગ્યે તૈયાર થાય એમ તારી માને કહે **Diga a sua mãe que quero o jantar ás onze em ponto** (દિગ્ અ સુઅ માંઇ કે કેરૂ ઉ જઝાન્તાર્ આશ્ ઑંઝિ અઁ પૉન્તુ) **Tell your mother that I want the dinner ready exactly at eleven o'clock.**

૮૯ આવતી કાલે મારે ત્યાં મિત્રો અને સગાં વહાલા જમવામાં હશે. **Tenho amanhã amigos e parentes a jantar** (તૅઞ્યુ આમાન્યાં આમીગુશ્ પારેન્તીશ્ અ જઝાંતાર્) **To-morrow I shall have friends and relatives at dinner.**

૯૦ મહેરબાની કરી મારૂં આ ધોતીઉં સુકવી નાંખજો **Faça favor de aquentar meu pano** (ફાસ્સ ફાવોર્ દ આકવેંતાર્ મેઉ પાનુ) **Please air my *dhotee*.**

૯૧ જો તેઓ તૈયાર ન હોય તો હું તેઓના વિના રવાના થઇશ **Se não estiverem promptos partirei sem elles** (સિ નાંઉ ઇશ્તિવૅરિં પ્રૌંતુશ્ પાર્તિરેઇ સેં એલિશ્) **If they are not ready I will start without them.**

૯૨ મારી ખાનગી બાબતમાં હું તમારો વધારે વાર વિશ્વાસ કરીશ નહીં Não confiarei mais os meus segredos a V.mce. (નાંઉ કૌંફીઆરેઇ માઇશ્ ઉશ્ મેઉશ્ સેગ્રેદુશ્ અ વૉસ્મમસેં) I shall not confide in you any longer my secrets.

૯૩ જ્યારે મારો ભાઇ પરણ્યો ત્યારે વીસ વરસનો હતો Meu irmão era de vinte annos de idade quando casou (મેઉ ઇર્માઉં એર દ્ વીન્તિ આનુશ્ દ ઇદાદિ ક્વાન્ડુ કાઝો) When my brother married he was twenty years old.

૯૪ શેઠ અને શેઠાણીને મારા સલામ (પ્રણામ) કહેજો Diga os meus comprimentos para o meu senhor e a minha senhora (દીગ ઉશ્ મેઉશ્ કુંપ્રીમેંતુસ્ પર ઉ મેઉ સિંયોર્ ઇ અ મીન્યા સિંયોર) Present my (kind) regards to my master and mistress.

૯૫ તમારે મને તમારો મિત્ર ગણવો જોઇએ. Creia que sou seu amigo (ક્રેઇય કે સોઉ સેઉ આમીગુ)
You must believe me your friend.

૯૬ તમે મને ભૂલી ગયા છો. O Sr. esqueceu-se de mim (ઉ સિંયૉર્ ઇશ્કેસેઉ-સિ દ્ મિં) You have forgotton me.

૯૭ તા. ૧૫ જુનનો લખેલો તમારો માન યુક્ત પત્ર મળ્યો તેનો જવાબ આ માણસ તમને કહેશે Recebi a sua estimada carta de 15 (quinze) do mez do junho, o portador dará a resposta (રેસેબિ અ સુઅ એશ્તિમાદ કાર્ત દ્ કીંઝિ દુ મેઝ્ દુ જઝુંગ્યુ, ઉ પૉર્તદોર દારા અ રેશ્પૉશ્ત) Received your esteemed letter of 15th June; the bearer will give a reply.

૯૮ તમારી પ્રેમયુક્ત યાદગીરી માટે હું તમારો ઘણોજ આભારી છું. **Estou em grande divida para com V.mcê pela sua benigna lembrança** (ઇસ્તો એં ગ્રાંદિ દીવ્વિદ પર કૅાં વૅારસમસેં, પેલ સુઅ બેનીન લેંબ્રાંસ) I am much indebted to you for your kind remembrance.

૯૯ આપની સાથે જમવા માટે મને ઘણો આનંદ થાય છે. (અર્થાત્ હું ઘણો ખુશી છું.) **Eu tenho muito gosto de jantar com V.Excia** (એઉ તૅગ્યુ મુઇતુ ગોસ્તુ દ્ જઝાંતાર્ કૅાં વૅારસ ઍસ્સૅલૅન્સિય) I am very much pleased to dine with your Excellency.

૯૫ કાયદાના ઊપયોગી શબ્દો Legal terms.

Termos Legaes e juridicos (તેર્મુશ્ લૅગાઇશ્ ઇ જ્‌ઝુરીદિકુશ્)

અદાલત	Tribunal de justiça	(ત્રિબુનાલ્ જુસ્તીસ)	Court of justice
અરજી	Requerimento	(રેકેરિમૅન્તુ)	Petition
અન્યાય	Injustiça	(ઇંજ્‌ઝુસ્તીસ)	Injustice
અપીલ (ફૈંસલાની)	Apelação	(આપૅલાસ્સાંઉ)	Appeal
ઇન્સાફ	Justiça	(જુસ્તીસ)	Justice
ઉચાપત	Peculação	(પેકુલાસાંઉ)	Embezzle
*એકઝીક્યુટર	Testaméntеiro	(તૅસ્તામેંતેઇરૂ)	Executor
કરાર	Convenio	(કૉંવેનીઉ)	Agreement
કાયદા પ્રમાણે	Legalmente	(લૅગાલ્‌મૅન્તિ)	Legally
કાયદાસર (કરેલું)	Valido	(વાલિદુ)	Valid
કાયદાની સત્તા વિનાનું	Nulidade	(નુલિદાદિ)	Unvalid
કાચી જપ્તિ	Arresto	(આરરૅસ્તુ)	Arrest
કીંમત આંકનાર	Avaliador	(આવાલિયાદોરૂ)	Appraiser
કેસ	Processo, Causa	(પ્રૉસૅસ્સુ,કાઉઝ)	Case
કેદખાનું	Cadeia	(કાદૈય)	Jail
ખોટો દસ્તાવેજ	Falsificação	(ફાલ્સિફીકાસાંઉ)	Forgery
ગેરકાયદેસર	Illegal	(ઇલ્લૅગાલ્)	Unlawful

*મરનારે પોતાનું વસીઆતનામું અમલમાં મુકવા સારૂ નીમેલો માણુસ

ગીરો ખત	Escriptura de ipotéca	(ઇસ્ક્રીપ્તુર દ ઇપૉતૅક)	Mortgage-deed
ગીરો રાખનાર	Ipotécario	(ઇપૉતૅકાર્યું)	Mortgagee
ચુકાદો આપવો	Passar sentença	(પાસ્સાર્ સૅંતૅંસ)	To give judgement
છુટકારો	Soltura	(સોલ્તુર)	Release
જપ્તી	Penhora	(પિંયૉર)	Hold
જે. પી.	Juiz de paz	(જઝુઇઝ્ દ્ પાઝ્)	Justice of the peace
જંગમમીલ્કત	Bens moveis	(બઁસ્ મૉવ્વેઇશ્)	Movable estates
જામીન	Fiadór	(ફિયાદોર્)	Bail
જામીનગીરી	Fiança	(ફિયાંસ)	Bailing
જામીન આપનાર	Caucionante	(કાઉસિયૉનાન્ત)	One of who bails
જુબાની	Depoimento	(દેપોઇમૅન્તુ)	Deposition
તહોમદ મુકવું	Prender	(પ્રેન્દેર્)	To arrest
તહોમદ	Accusação	(આક્કુઝાસાંઉ)	Charge
તલાકનામું	Escriptura de divcrcio	(ઇસ્ક્રિતૂર દ દિવૉર્સ્યું)	Divorcement
દાવો(ફરિઆદી)	Demanda	(દૅમાન્દ)	Law suit
દાવો કરવો	Demandar	(દૅ માન્દાર્)	To sue
દાવો કરનાર	Pretendente	(પ્રૅતૅંદૅન્ત)	Claimant
દીવાની અદાલત	Tribunal de justiça civil	(ત્રિબુનાલ્ દ જુસ્તીસ સિવ્હિલ્)	Civil-Court
દીવાળીઓ	Fallido	(ફાલિદ)	Failed
દાવો ચોંપવોતે	Perseguição	(પેર્સેગીસાંઉ)	Prosecution
દંડ	Multa	(મુલ્ત)	Fine

નકલ	Copia	(કૉપિઅ)	Copy
નજર કેદ	Preso avista	(પ્રેઝુ આવિસ્ત)	Under surveillance
નાદાર	Insolvente	(ઇંસૉલ્વેન્ત)	Insolvant
ન્યાય (શુદ્ધ)	Direito	(દિરેતુ)	Equity
ન્યાયાધિસ	Juiz	(જઝુઇઝ)	Judge
પ્રતિજ્ઞા	Allegação	(આલેગાસાંઉ)	Allegation
પ્રતિવાદી	Requerido, Réo	(રેકેરીદુ, રેઉ)	Defendant
પુરાવો	Provas	(પ્રૉવશ્)	Evidence
પંચ	Jury	(જઝુરી)	Jury
પતાવટ	Composição	(કૉંપોઝીસાંઉ)	Composition
ફી (કોર્ટની)	Emolumento	(એમૉલુમેન્તુ)	Fee
ફારગતી	Escriptura de quitação	(ઇશ્ક્રીતૂર દ કિતાસાંઉ)	Writ of acquittance
ફડચો	Liquidação	(લીકીદાસાંઉ)	Liquidation
ફેંસલો	Decisão	(દિસિઝાંઉ)	Decision
ફોજદારી અદાલત	Justiça criminal	(જ્યુસ્તિસ ક્રિમિનાલ્)	Criminal court
લશ્કરી અદાલત	Justiça militar	(જ્યુસ્તિસ મિલીતાર)	Military court
બાકી (નામની)	Atrazos	(અત્રાઝુશ્)	Arrears
બદનક્ષી (લાયબલ)	Diffamação	(દિફામાસાંઉ)	Defamation
બરણુ પોષણુ	Alimentação	(આલિમેંતાસાંઉ)	Alimony
મનાઇ હુકમ	Prohibição	(પ્રોઇબિસાંઉ)	Injunction
મીલકત	Bens, Propriedade	(બેંશ્, પ્રોપ્રિયેદાદિ)	Estates
મુકરદમો	Processo, Acção	(પ્રૉસેસ્સુ, આંકસાંઉ)	Action
મુખ્યતારનામું	Procuração	(પ્રોકુરાસાંઉ)	Power of attorney

મુખત્યાર	Procurador	(પ્રોકુરાદોર)	Holder of the power of attorney
યાદી-નોંધ (વકીલની)	Inventario	(ઇંવૅન્તારિયુ)	Inventory
રાજીનામું દેવું	Desister	(દિઝિસ્તીર્)	To resign
લખત	Escriptura, Titulo, Documento	(ઇશ્કિતૂર, તીતુલુ, દુકુમૅન્તુ)	Writ
લવાદી	Arbitração	(આર્બિત્રાસાંઉ)	Arbitration
વાદી	Autor	(આઉતોર્)	Complainant
વસીઅતનામું	Testamento	(તૅસ્તામૅન્તુ)	Will
વસીઅતનામું કરનારો	Testador	(તૅસ્તાદોર્)	Testator
વહીવટદાર	Administrador	(આદ્મિનિસ્ત્રાદોર્)	Administrator
વકીલ	Advogado	(આદ્વૉગાદુ)	Lawyer
વારસો	Herança	(ઍરાંસ)	Heritage
વેચાણખત	Escriptura de venda	(ઇશ્કિતૂર દ વૅન્દ)	Deed of sale
સમન્સ	Citação	(સિતાસાંઉ)	Summons
સર્ટીફીકેટ (ખાત્રીપત્ર)	Certidão	(સેર્તિદાંઉ)	Certificate
સોગન	Juramento	(જુરામૅન્તુ)	Oath
સોગન નામું	Ajuramentada	(આજુરામૅન્તાદ)	Affidavit
સનંદ	Diploma	(દિપ્લૉમ)	Diploma
સજા	Castigo	(કાશ્તીગુ)	Punishment
સત્તા આપવી ([illegible] કરવું)	Autorizar	(ઑઉતોરિઝાર્)	To authorize

સાક્ષી (સાખ)	Testemunha	(તેસ્તિમુન્ય)	Witness
સુનાવણી	Julgamento	(જજુલ્ગામૅન્તુ)	Trial
સુચના	Informação	(ઇન્ફૉર્માસાંઉ)	Information
હફતો	Prestação	(પ્રૅસ્તાસાંઉ)	Payment on account
હાજર જામીન	Fiança aparencia	(ફીઆંસ આપારૅન્સિય)	A bail for appearance
હુકમનામું	Decreto	(દૅક્રેતુ)	Decree

૯૬ સગાં અને સગપણ.

Os parentes e parentesco (ઉશ્ પારૅન્તીશ્ ઇ પારૅન્તેસ્કુ)
Relatives and relations.

આઇ	Avo' (paterna)	(આવ્વૉ)	Father's mother
ઓરમાન મા	Madrasta	(માદ્રાસ્ત)	Step-mother
,, બાપ	Padrasto	(પાદ્રાસ્તુ)	Step-father
કુંવારો	Solteiro	(સોલ્તેઇર)	Bachelor
કુંવારી	Solteira	(સૉલ્તૅઇર)	Spinster
કાકો	Tio (paterno)	(તીયુ પાતૅર્નુ)	Uncle
કાકી	Tia	(તીય)	Aunt
કુટુંબ	Familia	(ફામીલીય)	Family
છોકરો	Rapaz	(રાપાઝ્)	Boy
છોકરી	Rapariga	(રાપારીગ)	Girl
જમાઇ	Genro	(ઝ્યૅન્રૂ)	Son-in-law
જેઠ	Cunhado	(કુંયાડુ)	Brother-in-law

જેઠાણી	Cunhada	(કુંયાદ)	Sister-in-law
દીકરો	Filho	(ફીલ્યુ)	Son
દીકરી	Filha	(ફીલ્ય)	Daughter
દત્તક લીધેલો દીકરો	Filho adoptivo	(ફીલ્યુ આદોતીવ્ુ)	Adopted son
દાદી અથવા નાની	Avo' (materna)	(આવ્યૉ માર્તેને)	Maternal grand mother
દીકરાની વહુ	Nora	(નૉર)	Daughter-in-law
ધણી	Marido	(મારીદ)	Husband
ધણીઆણી	Esposa	(ઇશ્પૉઝ)	Wife
ધાવ	Ama	(આમ)	Nurse
પૌત્ર	Neto	(નૅતુ)	Grand-son
પૌત્રિ	Neta	(નૅત)	Grand-daughter
પિતામહ	Avô	(આવ્વો)	Grand-father
પુરુષ	Homem	(ઑમિં)	Man
સ્ત્રી	Mulher	(મૂલ્યૅર્)	Woman
બાપ	Pae	(પાઇ)	Father
બેન	Irmã	(ઇર્માં)	Sister
બનેવી	Marido da irmã; cunhado	(મારીદુ દ ઇર્માં, કુંયાદુ)	Sister's husband
ભાઇ	Irmão	(ઇર્માંઉ)	Brother
ભત્રીજો, ભાણેજ	Sobrinho	(સોબ્રિંયુ)	Nephew
ભત્રીજી, ભાણી	Sobrinha	(સોબ્રિંય)	Niece
મા	Mãe	(માંઇ)	Mother
મા બાપ	Paes	(પાઇશ્)	Parents
મામો	Tio materno	(તીયુ માર્તેનુ)	Maternal uncle
મામી	Tia materna	(તીય માર્તેને)	,, aunt

લગ્ન	Casamento	(કાઝામૅન્તુ)	Marriage
વર	Noivo	(નોઇવુ)	Bridegroom
વહુ	Noiva	(નોઇવ્વ)	Bride
વાલી	Tutor	(તુતૉર)	Guardian
વારસ	Herdeiro	(ઍર્દેઇરૂ)	Heir
વેવાઈ	Sogro de filho	સોગ્રુ દ્ ફીલ્યુ	Son's father-in-law
	અથવા		
	Sogro de filha	,, ,, ફીલ્ય	Daughter's ,,
વેવણ	Sogra de filho	સૉગ્ર દ્ ફીલ્યુ	Son's mother-in law
	અથવા		
	Sogra de filha	,, ,, ફીલ્યુ	Daughter's ,,
વિધુર	Viuvo	(વ્યિયૂવ્વુ)	Widower
વિધવા	Viuva	(વ્યિયૂવ્વ)	Widow
સગાં	Parents	(પાર્ઍન્તિશ્)	Relatives
સાસુ	Sogra	(સૉગ્ર)	Mother-in-law
સસરો	Sogro	(સોગ્રુ)	Father-in-law

નોંધ—અંગ્રેજીમાં તેમજ પોરતુગીઝમાં ભત્રીજો, ભાણેજ તથા ભત્રીજી, ભાણી એ બધાંને માટે એકજ શબ્દ છે. આપણા બોલવામાં જેટલો ફરક છે તેટલો સાહેબ :લોકમાં નથી. જ્યારે તેઓને બહુ સમજાવીને બોલવું હોય ત્યારે (ફીલ્યુ દ ઇરમાંઉ, ફીલ્યુ દા ઇર્માંઇ) કહે છે. તેમજ જેઠ, દેર, સાળો બનેવી, જેઠાણી, દેરાણી, સાળી નણંદ એ બધાંને માટે એકમેકને ભળતો એકજ શબ્દ તેઓ વાપરે છે. જ્યારે તેવા શબ્દને માટે સ્પષ્ટ ખુલાસો કરવાની જરૂર પડે ત્યારે મુલ્યૅર દુ ઇર્માંઉ દુ મરીદુ કહેકે ઇરમાંઉિદા મુલ્યેર કહે. આવી રીતે બધાં ગુંચવણા શબ્દો માટે સમજવું.

૯૭ ધાતુ અને ખનીજ

Metaes e Mineraes (મૅતાઇશ્ ઇ મીનૅરાઇશ)

Metals and Minerals

આરસપહાણ	Marmore	(માર્મોરિ)	Marblo
અકીક	Agata	(આગાત)	Agate
કલાઈ	Estanho	(ઇસ્તાન્યુ)	Tin
કાંસું	Bronze	(બ્રૉંઝિ)	Bronze
કાચ	Vidro	(વ્હીદ્રુ)	Glass
કોલસો	Carvão	(કાર્વાંઉ)	Coal
કોપર બરાસ	German-silver	(જર્મન સીલ્વર્)	German-silver
ચાક	Gesso	(જ્યેસ્સુ)	Chalk
ચુનો	Cal	(કાલ્ ;	Limo
જસદ	Zinco	(ઝીંકુ)	Zinc
જસતનાં પત્રાં	Folhas de zinco	(ફોલ્યશ્ દ ઝીંકુ)	Zinc–sheets
ત્રાંબુ	Cobre	(કૉબ્રિ)	Copper
ત્રાંબાના પત્રાં	Folhas de cobre	(ફોલ્યશ્ દ કૉબ્રિ)	Copper-sheets
ત્રાંબાના સળીઆ	Barros de cobre	(બાર્રુશ્ દ „)	Copper-bars
ધાતુનો કચરો	Escoria	(ઇશ્કુરીય)	Dross
પથ્થર	Pedra	(પૅદ્ર)	Stone
પારો	Mercurio	(મેર્કુરિયુ)	Mercury
પીતળ	Latão	(લાતાંઉ)	Brass
પીતળનાં પત્રાં	Folhas de latão	(ફોલ્યશ્ દ લાતાંઉ)	Brass-sheets
પોલાદ	Aço	(આસુ)	Steel
માટી	Barro	(બાર્રુ)	Clay
લોઢું	Ferro	(ફૅર્રુ)	Iron

વરખ	Folhas de metal	(ફોલ્યશ્ દ મેંતાલ્)	Metal-sheets
સીસું	Chumbo	(શુમ્બુ)	Lead
સીમેંટ	Cimento	(સિમેંન્તુ)	Cement
સોડા	Soda	(સૉદ)	Soda
સોનું	Ouro	(ઓરૂ)	Gold
રૂપું	Prata	(પ્રાત)	Silver

૯૮ જવાહિર Joias (જ્યૉઇયશ્) Jewels

પોખરાજ	Topazio	(તૉપાઝિયુ)	Topaz
પાનું (લીલમણી)	Esmoralda	(ઇઝ્મૅરાલ્દ)	Emerald
મોતી	Perola	(પૅરૉલ)	Pearl
માણેક	Rubim, Carbunculo	(રૂબીં કાર્બૂંકુલુ)	Ruby, Carbunculo
શની	Saphira	(સાફીર)	Sapphire
હીરો	Diamante	(દીયામાન્ત)	Diamond
ક્ષીર સ્ફટીક	Opala	(ઑપાલ)	Opal

૯૯ રંગ Côres (કોરિશ્) Colours

આસમાની	Azul	(આઝુલ્)	Blue
કાળો	Preto	(પ્રેતુ)	Black
,, ઘેરો	Escuro	(ઇશ્કુરુ)	Dark

કીરમજી	Carmezim	(કાર્મેઝી)	Crimson
ગુલાબી	Rosado	(રૉઝાદુ)	Pink
જાંબુડીઆ	Rôxo	(રોશુ)	Purple
નારંગી	Laranjado	(લારંજઝાદુ)	Orange
પીળા	Amarello	(આમારેલ્લુ)	Yellow
બદામી	Castanho	(કાસ્તાંયુ)	Brown
ભૂરા (રાખોડીઆ)	Cinzento	(સિંઝૅન્તુ)	Grey
રાતા	Encarnado	(ઍંકર્નાદુ)	Red
લીલા	Verde	(વેર્દ)	Green
વાદળીઆ	Violete	(વીયૉલેતિ)	Violet
સફેત	Branco	(બ્રાંકુ)	White
સીંદુરીઆ	Escarlate	(ઇસ્કાર્લાતિ)	Scarlet
હરણીઆ	Pardo	(પાર્દુ)	Fawn

૧૦૦ રૂતુઓ

Estações (ઇસ્તાસૈંાઇશ) Seasons,

વસંત રૂતુ	A Primavera	(અ પ્રીમાવ્વૅર)	Spring
ગ્રિષ્મ રૂતુ	O Verão	(ઉ વ્વૅરાંઉ)	Summer
પાનખર રૂતુ	O Outomno	(ઉ ઓતૉનુ)	Autumn
ચોમાસુ	O Monção	(ઉ મોંસાંઉ)	Monsoon
શીઆળા	O Inverno	(ઉ ઇવૅર્નુ)	Winter

આમાં હેમંત અને શિશિરને જુદાં નથી પાડયાં.

૧૦૧ કાળ Tempo (તેંમ્પુ) Time.

પરોઢીઉં	Crepusculo	(ક્રેપુસ્કુલુ)	Dusk
સવાર	Manhã	(માંગ્ન્યા)	Morning
બપોર	Tarde	(તાર્દિ)	Afternoon
ખરા-બપોર	Meio dia	(મેઇયુ દીય)	Mid-day
સાંજ	Vesperas	(વ્ઍસ્પૅરશ્)	Evening
રાત્રી	Noite	(નોઇતિ)	Night
મધ્યરાત્રી	Meia noite	(મેઇય નૉઇતિ)	Mid-night
સૂર્યોદય	Nascer do sol	(નાસ્સેર દુ સૉલ્)	Sun-rise
સૂર્યાસ્ત	Pôr do sol	(પોર્ દુ સૉલ્)	Sunset

૧૦૨ દિશા Pontos (પૉન્તુશ્) Points

પુર્વ	Leste, Oriente	(લૅસ્તિ, ઓરીયૅન્તિ)	East
પશ્ચિમ	Poente, oeste	(પૉયૅન્તિ, ઑયૅસ્તિ)	West
ઉત્તર	Norte	(નૉર્તિ)	North
દક્ષિણ	Sul	(સુલ્)	South
અગ્નિ	Sueste	(સુઍસ્તિ)	South-east
નૈરુત્ય	Sudoeste	(સુદૉઍસ્તિ)	South-west
વાયવ્ય	Noroeste	(નૉરૉઍસ્તિ)	North-west
ઇશાન	Nordeste	(નૉર્દૅસ્તિ)	North east

૧૦૩ ખાણું Refeições (રેફેઈસાઇશ) Refreshment.

ખાવું	Comer	(કુમેર્)	To eat
નાસ્તો કરવો	Almoçar	(આલ્મુસાર્)	„ breakfast
નાસ્તો	Almoço	(આલ્મોસુ)	Breakfast
ભોજન	Jantar	(જઝાંતાર્)	Dinner
*હુંગો કરવો	Lanchar	(લાંચાર્)	To lunch
ઉપહાર (હુંગો)	Lanche	(લાંશ)	Lunch
ચા	Chá	(શા)	Tea
વાળુ (રાતનું ખાણું)	Ceia	(સેઇય)	Supper

૧૦૪ સાત વાર Dias da Semana (દીયશ્ દ્ સેમાના)

Days of a Week.

રવિવાર	Domingo	(દુમીંગુ)	Sunday
સોમવાર	Segunda feira	(સેગુંદા ફેઇર)	Monday
મંગળવાર	Terça feira	(તૅર્સા ફેઇર)	Tuesday
બુધવાર	Quarta feira	(ક્વાર્તા ફેઇર)	Wednesday
ગુરૂવાર	Quinta feira	(કીંતા „)	Thursday
શુક્રવાર	Sexta feira	(સૅસ્તા „)	Friday
શનીવાર	Sabbado	(સાબ્દ)	Saturday

---

* હુંગો કરવો અર્થાત્ સવારનું ભોજન અને સાંજના ભોજન વચ્ચેનું જમવું-ઉપહાર કરવો તે.

૧૦૫ બાર માસ. Mezes do anno (મેઝિશ્ દુ આનુ)

Months of a year.

જાનેવારી	Janeiro	(જઝાનેઇરૂ)	January
ફેબરૂઆરી	Fevereiro	(ફેવેરેઇરૂ)	February
માર્ચ	Março	(માર્સું)	March
એપ્રીલ	Abril	(આબ્રિલ્)	April
મે	Maio	(માઇઉ)	May
જુન	Junho	(જ્ઝુન્યુ)	June
જુલાઇ	Julho	(જ્ઝુલ્ય)	July
ઑગષ્ટ	Agosto	(આગોસ્તુ)	August
સપ્ટેંબર	Setembro	(સૅતૅમ્બ્રુ)	September
અક્ટોબર	Outubro	(ઐ તુબ્રુ)	October
નવેંબર	Novembro	(નોવૅમ્બ્રુ)	November
ડીસેંબર	Dezembro	(દૅઝૅમ્બ્રુ)	December

૧૦૬ (ચાલુ) ગુજરાતિ પોરતુગેજ શબ્દોની અનુક્રમણિકા.

Palavras Gujarati em Portuguez alphabeticamento (પાલાવરૂ ગુજરાતિ ઍં આલ્ફાબેતીકામેન્તિ).

Words Gujarati into Portuguese alphabetically.

અજવાળું	Luz	(લુઝ્)	Light
અગ્નિ	Fogo	(ફોગુ)	Fire
અઠવાડીઉં	Semana	(સૅમાન)	Week
અસ્તર	Forro	(ફોરરૂ)	Lining
[illegible]	Navalha	([illegible])	Razor

અરીસો	Espelho	(ઇસ્પેલ્યુ)	Looking-glass
અક્ષર	Escripto	(ઇશ્ક્રીતુ)	Writing
અથાણું	Axar	(આશાર્)	Pickles
અડદ	Urida	(ઊરીદ)	Oreed
અજમોદ	Salsa	(સાલ્સ)	Passley
અખરોટ	Noz	(નૉઝ્)	Wall-nut
અનેનાસ	Ananaz	(આનાનાઝ્)	Pine-apple
અત્તર	Essencia	(ઍસેંસીય)	Scent
અલસી	Linhança	(લીગ્યાંસ)	Linseed
અલસીનું તેલ	Oleo de ,,	(ઑલિયુ દ્ લીગ્યાંસ)	Linseed-oil
અફીણ	Opio	(ઑપિયુ)	Opium
અરીઠા	Noz de sabão	(નૉઝ્ દ્ સાબાંઉ)	Soap-nut
અગાસી	Terraço	(તૅરરાસુ)	Terrace

આ

આરસપહાણ	Marmore	(માર્મેરિ)	Marble
આજ	Hoje	(ઓજિય)	To-day
આવતી કાલે	Amanhã	(આમન્યાં)	To-morrow
આંધળો	Cego	(સેગુ)	Blind
આરામ	Descanço	(દીશ્કાંસુ)	Rest
આઇસ-ક્રીમ	Sorveto	(સૉર્વેતુ)	Ice-cream
આરામ ખુરશી	Cadeira de braços	(કાદેઇર દ્ બ્રાસુશ્)	Arm-chair
આડકાટી	Piloto	(પિલૉતુ)	Pilot
૧ આગબોટ	Vapor lancha	(વાપોર્ લાંશ)	Steamer

૧ જોકે એકલું વાપોર બોલવાથી પણ સ્ટીમર સમજાય છે.

આ સાથે	Aqui junto	(અકી જજુન્તુ)	Herewith
આટો	Farinha	(ફરીન્ય)	Flour
ઘઉંનો આટો	Farinha do trigo	(દ ત્રીગુ)	
ચણાનો „	„ „ grão	(„ ગ્રાંઉ)	
ચોખાનો „	„ „ arroz	(„ અરરોઝ્)	
મકાઇનો „	„ „ milho	(„ મીલ્યુ)	
આદુ	Gengibre	(જ્યેંજીબ્રિ)	Ginger
આદુનો મુરબ્બો	Doce de „	(દોસિ દ „)	Ginger-jam
આંબલી	Tamarindo	(તામારીંદુ)	Tamarind
આલુ	Cereja	(સેરેજઅ)	Cherry
આમદાની	Rendimento	(રેન્દિમૅન્તુ)	Income, Revenue

ઇ

ઇશ્વર	Deus	(દેઉશ્)	God
ઇસ્ટરના તહેવાર	Pascoa	(પાશ્કોઅ)	Easter
ઇઝી ચેર	Cadeira de regalo	(કાદેઇર દ રેગાલુ)	Easy-chair
ઇંડું	Ovo	(ઓવ્વુ)	Egg
ઇંટ	Tijolo	(તીજ઼ોલુ)	Brick

ઉ

ઉંદર	Rato	(રરાતુ)	Mouse
ઊન	Lã	(લાં)	Wool
ઉતાવળનું	Urgente	(ઉર્જ્યેન્તિ)	Urgent
ઉઘરાણી કરનાર	Cobrador	(કૉબ્રાદોર્)	Dun

એ

એરંડીઉં	Oleo de recino	(ઑલિયુ દ રરેસીનુ)	Castor-oil

એરંડી	Castor	(કાસ્તોર્)	Castor
એલચી	Cardamomos	(કાર્દામોમુશ્)	Cardamoms
એળીઓ	Aloe	(આલૉઇ)	Aloc

ઓ ઔ

ઓટ	Vasante	(વ્વાઝાન્તિ)	Ebb
ઓરડો	Quarto	(ક્વાર્તુ)	Room
ઓફીસ	Escriptorio	(ઇશ્ક્રિતૉરિયુ)	Office
ઓશીકું	Cabeceira	(કાબેસેઇર)	Bed-head

અં

અંબર	Ambar	(અંબર)	Amber
અંજીર	Figo	(ફીગુ)	Fig
અંગ ઉધાર	Emprestimo	(ઍંપ્રૅશ્તિમુ)	Loan

ક

કલમ	Caneta	(કાનૅત)	Holder
કણકી (ચોખાની)	Arroz-quebrado	(અરોઝ કૅબ્રાદુ)	Broken-rice
કસ્ટમ હાઉસ	Alfandega	(આલ્ફાંદિગ)	Custom house
કર્ણધાર સુકાની, આડકટી	Piloto	(પીલોતુ)	Pilot
કપાશીઆ	Semente do algodão	(સેમેન્તિ દુ આલ્ગુદાંઉ)	Cotton-seed
કપુર	Camfora	(કાંમ્ફૉર)	Camphor
કસ્તુરી	Almiscar	(આલ્મિશ્કર્)	Musk
કબાટ	Armario	(આમાંર્યુ)	Cupboard
કડછી	Colher grande	(કુલ્યૅર્ ગ્રાંદિ)	Ladle
કરજદાર	Devedor	(દેવ્વેદોર્)	Debtor

કાયદાસર	Valido	(વાલીદુ)	Valid
કાજુ	Caju	(કાજ્રૂ)	Cashew-nut
કાગદી	Papeleiro	(પાપેલૈઇર)	Paper-merchant
કાથો	Cato	(કાતુ)	Catechue
કાળાંમરી	Pimenta Preta	(પીમેંત પ્રેત)	Pepper
કાંટો (ખાવાનો)	Garfo	(ગાર્ફુ)	Fork
કાંસકી	Pente	(પૅન્તિ)	Comb
કાપડ	Fazenda	(ફાઝેન્દ)	Cloth
„ ધોએલું	Pano lavado	(પાનુ લાવાદુ)	„ washed
કાચ	Vidro	(વીદ્રુ)	Glass
કાગડો	Corvo	(કોર્વુ)	Crow
કબુતર	Rola	(રરોલ)	Dove
કાલે (ગઇકાલ)	Hontem	(ઑંતૅં)	Yesterday
ગઇકાલે સવારે	Hontem de manhã	(„ દ માગ્ન્યા)	Yesterday morning
„ સાંજે	„ á noite	(„ આ નોઇતિ)	„ evening
કાન (અંદરનો ભાગ)	Ouvidos	(ઓવીદુશ)	Ears
„ (બહારનો ભાગ)	Orelhas	(ઓરેલ્હશ)	
કાળજુ (હૃદય)	Coração	(કુરાસાંઉ)	Heart
કાકડી	Pepino	(પેપિનુ)	Cucumber
કાફી	Cafe	(કાફૅ)	Coffee
કાગળ	Carta	(કાર્તિ)	Letter
કાતર	Tezoura	(તેઝોર)	Scissors
કાગળ (કોરો)	Papel	(પાપૅલ)	Paper
કાગળનો ઘા	Caderno	(કાદેર્નુ)	Quire
કાગળનો ઘા	Folha de papel	(ફોલ્ય દ પાપૅલ)	Sheet

કાગળ લખ-વાની ચોપડી	Caderno de escrever	(કાદેર્નુ દ ઇસ્ક્રેવેર્)	Writing book
કીટલી (ચાની) ચાહદાની	Bulle	(બુલ્લિ)	Tea-pot
કીડી	Formiga	(ફોર્મિગ)	Ant
કીડો, કીટ	Bicho	(બીશુ)	Worm
કીનારો	Costa	(કૉસ્ત)	Coast
કીટલી	Caldeirinha	(કાલ્દેઇરીંગ્ન્ય)	Kettlo
કુંવારો	Soltoiro	(સોલ્તેઇરૂ)	Bachelor
કુંજો	Bilha	(બીલ્ય)	Jug
કુવો	Poço	(પોસુ)	Well
કુતરો	Cão	(કાંઉ)	Dog
કુતરી	Cadella	(કાદૅલ્લ)	Bitch
કુંચી	Chave	(•શાવ્નિ)	Key
કુરમરા	Arroz tisnado	(અરેરાઝ્ તીસ્નાદ્દુ)	Parchod rice
કેબીન (સ્ટીમરનો) ઓરડો	Camara	(કામર)	Cabin
કેલીકો	Morim	(મુરિં)	Calico
કેક	Bolo	(બોલુ)	Cake
કેદખાનું	Cadeia	(કાદૈય)	Prison
કેવડો	Atoo	(આતૉ)	Otto-plant
કેરી	Manga	(માંગ)	Mango
કળું	Banana	(બાનાન)	Plantain
કેરોસીન (તેલ)	Petroleo	(પૅત્રૉલિઉ)	Carosine oil
કેસર	Assafrão fino	(આસાફાંઉ ફીનુ)	Saffron
કોરું કાપડ	Tecido crú	(:તેસિદુ ક્રુ)	Row cloth
કોળીઓ	Boccado	(બુકાદુ)	Mouthful

કોળું	Abobora	(આબૅાબોર)	Pumpkin
કોપરેલ	Oleo de coco	(ઑલિયુ દ કોકુ)	Cocoanut-oil
કોર	Fita	(ફીત)	Ribbon
કોલસો	Carvão	(કાર્વાંઉ)	Coal
કોયલ	Cucu	(કુકુ)	Cuckoo
કોચ	Sofá	(સૉફા)	Couch
કોન્સલ	Consul	(કૅાંસુલ્)	Consul
કોકમ	Solã	(સૉલાં)	Mangosteen
કોથમળી	Coentro	(કૉઍન્ત્રુ)	Corriander leaves
કોબીજ	Couve	(કોવ્વિ)	Cabbage
કલાર્ક	Caixeiro	(કાઇશેઇરૂ)	Clerk
કપ્તાન	Capitão	(કાપિતાંઉ)	Captain
કંદોઇ	Confeiteiro	(કૅાંફેઇતેરૂ)	Confectioner
કંસારો	Caldereiro	(કાલ્દૅરેઇરૂ)	Brass-smith
કંદોરો	Cinto	(સિન્તુ)	Waist-brand
કુંભાર	Oleiro	(ઑલેઇરૂ)	Potter
કડીઓ	Obreiro	(ઑબ્રેઇરૂ)	Mason

ખ

ખજુર	Támara	(તા'મર)	Date
ખડીઆ	Tinteiro	(તિન્તેઇરૂ)	Ink-stand
ખચ્ચર	Mula	(મુલ)	Mule
ખળું	Celleiro	(સેલેઇરૂ)	Barn

ખડ	Relva	(રેલ્વ)	Grass
ખરીદનાર	Comprador	(કૅાંપ્રાદોર્)	Buyer
ખમીસ	Camissa	(કામીઝ)	Shirt
ખસખસ	Semete de papoula	(સૅમેતિ દ્ પાપોલ	Opium-seed
ખાણું	Jantar	(જ્ઝાન્તાર્)	Dinner
ખાંડ	Assucar	(આસ્સુકર્)	Sugar
ખાટલો	Leito, catre	(લેઇતુ, કાત્રિ)	Bed-stead, cot
ખારવો	Marinheiro	(મારીયેઇર)	Seaman
ખાતું	Conta	(કૅાન્વ)	Account
ખાતાવહી	Conta corrente	(કૅાન્ત કુરરેન્તિ)	Account current
ખારેક	Támara seca	(તામર સેક)	Dry date
ખારો	Barrela	(બારરેલ)	Caustic soda
પડનો	Carbonato de soda	(કાર્બોનાતુ દ્ સૅાદ)	Carbonate of soda
ખાનું	Gaveta	(ગાવેત)	Drawer
ખાનગી	Segredo	(સેગ્રેદુ)	Secret
ખાંડણી	Almofariz	(આલ્મૅાફરીઝ્)	Mortar of metal
ખીલી	Prego	(પ્રેગુ)	Nail
ખુરદીઓ	Cambista	(કાંબિશ્ત)	Money-changer
ખુરશી	Cadeira	(કાદૈર)	Chair
ખુંટી	Cabide	(કાબીદિ)	Staple
ખેડુત	Lavrador	(લાવ્રાદોર્)	Farmer
ખંભા	Hombros	(ઑમ્બ્રુશ્)	Shoulders

ગ

ગજરો	Grinalda de flores	(ગ્રિનાલ્દ દ ફ્લોરિશ્)	Nosegay
ગંજીફરાક	Camisola	(કામિઝૉલ)	Singlet
ગંધક	Enxofre	(ઍંશોફ્રિ)	Sulphur
ગંધકનો તેજાબ	Acido sulfurico	(આસિદ્ સુલ્ફુરિકુ)	Sulphuric acid H2So4
ગરોડી	Lagartixa	(લાગાર્તિશ)	Lizard
ગધેડો	Burro	(બુરરૂ)	Donkey
ગ્લાસ	Copo	(કૉપુ)	Cup
ગટર	Valeta	(વાલેત)	Drainage
ગરણી	Funil	(ફુનીલ્)	Funnel
ગાડું	Carro	(કારરૂ)	Cart
ગાડીવાળો	Carreteiro	(કારરૅતેઇરૂ)	Carter
ગાબડું	Buraco	(બુરાકુ)	Big hole
ગાજર	Cenoura	(સૅનોર)	Carrot
ગાડીભાડું	Carreto	(કારરેતુ)	Cartage
(ઘોડા) ગાડી-વાળો	Cocheiro	(કુશૈરૂ)	Coachman
ગાનાર	Cantor-a	(કાંતોર્-ર)	Singer
ગામડું (વાબે)	Aldeia	(આલ્દેય)	Village
ગાય	Vacca	(વાક)	Cow
ગાંધી	Especieiro	(ઇશ્પેસિયૈરૂ)	Grocer
ગુંદર	Gomma	(ગૉમ)	Gum
ગેરૂ	Almagre	(આલ્માગ્રિ)	Red ochre
ગોળ	Jagra	(જઝાગ્ર)	Jaggry
ગોધો	Touro	(તોરૂ)	Bull

ગોદડું	Colchão	(કુલ્શાંઉ)	Mattress
ગુલાબનું ફુલ	Flor de rosa	(ફ્લોર્ દ્ રૉઝ)	Rose

ઘ

ઘર	Casa	(કાઝ)	House
ઘઉં	Trigo	(ત્રીગુ)	Wheat
ઘરાક	Comprador	(કૉમ્પ્રાદોર્)	Buyer
ઘડીઆળ	Relogio	(રૅલૉજિઝયુ)	Watch
ઘડીઆળી	Relojoeiro	(રૅ લૉજઝૉયૅર)	Watch-maker
ઘાણી	Moinho	(મોઇન્યુ)	Mill
ઘાણીવાળો	Moleiro	(મોલેર)	Miller
ઘાસલેટ	Petroleo	(પૅત્રૉલિયુ)	Carosine oil
ઘાસ	Relva	(રૅલ્વ)	Grass
સુકું ઘાસ	Feno	(ફૅનુ)	Hay
ઘી	Manteiga	(માંતૈગ)	Butter
ઘુવડ	Molcho	(મોલ્શુ)	Owl
ઘુંસ	Rato	(રરાતુ)	Rat
ઘેટું	Cordeiro	(કૉર્દૈર)	Lamb
ઘોડો	Cavallo	(કવ્વાલ્લુ)	Horse
ઘોડી	Egoa	(ઍગ્વ)	Mare
ઘોડાવાળો	Tratador de cavállo	(ત્રાતાદોર્ દ્ કવ્વાલ્લુ)	One who treats the horse
ઘંટી	Moinho	(મોઇન્યુ)	Grinding-mill

ચ

ચંદ્રમા	Lua	(લુઅ)	Moon
ચકલી	Pardal	(પાર્દાલ)	Sparrow
ચમચો	Colher	(કુલ્યૅર્)	Spoon
ચમચી	Colherão	(કુલ્યરાંઉ)	Small-spoon
ચપ્પુ	Canivete	(કાનિવૅતિ)	Pen-knife
ચણા	Grão	(ગ્રાંઉ)	Gram
ચશ્મા	Oculo	(ઑકુલુ)	Spectacles
ચંદ્રોસ	Resina	(રેઝીન)	Resin
ચકમો	Cobertor	(કુબૅર્તોર્)	Blanket
ચા	Chá	(શા)	Tea
ચાલી	Corredor	(કુરરીદોર્)	Corridor
ચાવી	Chave	(શાવ્ની)	Key
ચારણી	Peneira	(પેનૈર)	Colander, Sieve
ચાદર	Lençol	(લૅંસૉલ્)	Covering
ચાહદાની	જુઓ પા. ૧૮૦		
ચાબુક	Chicote	(શિકૉતિ)	Whip
ચિતારો	Pintor	(પિન્તોર્)	Painter
ચીઠ્ઠી	Cartinha	(કાર્તિઞ્ય)	Note
ચિત્તો	Pautera	(પાઉતૅર)	Leopard
ચીનાઇ ઘાસ	Palha de china	(પાલ્ય દ શિન)	Chinese grass
ચીભડું	Melão	(મૅલાંઉ)	Melon
ચુલો	Fugão	(ફુગાંઉ)	Stove
ચુનો	Cal	(કાલ્)	Lime
ચુડો	Braçal	(બ્રાસાલ્)	Bracelet
ચોખા	Arroz	(આરરોઝ્)	Rice
,, બાફીઆ	,, cuzido	(,, કુઝીદુ)	Parched-rice

ચોળા	Feijão	(ફેજાંઉ)	Beans
ચોર	Ladrão	(લાદ્રાંઉ)	Thief
ચોગાન	Patio	(પાતિઉ)	Court-yard
ચોરી	Furto	(ફુર્તુ)	Theft
ચોપડી	Livro	(લીવ્રુ)	Book

છ

છત્રી	Guarda-chuva Sombreiro	(ગ્વાર્દ-શુવ્વ સોમ્બ્રેઇર)	Umbrella
છબી	Retrato	(રેંત્રાતુ)	Photograph
છરી	Faca	(ફાક)	Knife .
છાપું	Jornal	(જ્ઝૉર્નાલ્)	News-paper
છાપાનું કવર	Envoltorio de jornaes	(ઍંવૉલ્તૉર્યું દ જ્ઝૉર્નાઇશ)	News-paper ,, wrapper
છાપનાર	Typographo	(તિપૉગ્રફુ)	Printer
છાશ	Soro de leite	(સોરૂ દ લેઇત)	Whay

જ

જન્મદિવસ	Anniversario	(અનિવૅર્સાર્યું)	Birth-day
જવાબ	Resposta	(રેંશ્પૉસ્ત)	Reply
જવાબ માટે ભરેલા પૈસા	Resposta paga	(રેંશ્પૉસ્ત પાગ)	Reply-paid

જરૂરી (ઘણું)	Urgente	(ઉર્જેન્તિ)	Urgent
જગાત આયાત માલની	Direitos de importação	(દીરેઇતુશ દ ઇમ્પૉર્તાસાંઉ	Duty import
„ નીકાશ માલની	Direitos de exportção	(„ અશ્પૉર્તા „ સાંઉ)	export
જગાતવાળી ચીજ	Sujeito a direitos	(સુજેઇ તુ અ દિરેઇતુશ)	Liable to duty
જગાતખાતું	Alfandega	(આલ્ફાંદિગ)	Custom-house
જમે ઉધાર	Credito e debito	(ક્રેદિતુ ઇ દેબિતુ)	Credit and debit
જમવાનો ઓરડો	Sala de jantar	(સાલ દ જઝાંતાર)	Dinning room
જમરૂખ	Pora	(પેર)	Guava
જરદાલુ	Abrico	(આબ્રિકુ)	A kind of dry fruit
જાયફળ	Noz moscada	(નૉઝ મોસ્કાદ)	Nut-meg
જાવંત્રી	Maça	(માસ)	Mace
જામીનગીરી	Garantia	(ગારાંતિય)	Guarantee
જાંબુ	Jambão	(જઝાંબાંઉ)	Rose apple
જીરૂં	Comim	(કુમિં)	Cumin
જીભ	Lingua	(લિંગ્વ)	Tongue
જીન	Sella	(સેલ્લ)	Saddle
જુ	Piolho	(પીઑલ્યુ)	Louse
જુવાર	Milho fino	(મીલ્યુ ફીનુ)	Jowari
જોશી	Astrologo	(આસ્ત્રોલૉગુ)	Astrologer
જોડા	Botas	(બૉતશ)	Boots

ઝ

ઝાડ	Arvore	(આર્વૅરિ)	Tree
ઝાડુ	Vassoura	(વાસૌર)	Broom
ઝુમ્મર	Candelabro	(કાંદૅલાબ્રુ)	Chandelier
ઝેર	Veneno	(વૅનૅનુ)	Poison

ટ

ટપાલ ઑફીસ	Correio	(કુરરેઇયુ)	Post-office
ટપાલ માસ્તર	Director do correio	(દીરૅતાર્ દુ કુરરેઇયુ)	Post-master
ટપાલવાળો	Carteiro	(કાર્તેઇરૂ)	Postman
ટપાલનું બોક્સ	Caixa postal C. P.	(કાઇશ પૉશ્તાલ)	Postal-box
ટપાલની ટીકેટ	Estampilha	(ઇશ્તાંપિલ્ય)	Postage stamp
ટપાલનો કાગળ	Carta de correio	(કાર્તૅ દ્ કુરરેઇયુ)	Postal-letter
ટપાલની વધારાની ફી	Porte em excesso	(પૉર્તિ ઍઁ ઍસૅસ્સુ) * ઍઁ ઍસૅસ્સુ	Excess postage
ટીકેટ ઑફીસ	Bilheteria	(બિલ્યેતેરીય)	Ticket office
ટાઢ	Frio	(ફ્રીયુ)	Cold
ટાઉન-હૉલ (પુરગૃહ)	Sala da camara	(સાલ દ કામર)	Town-hall
ટાંચણી	Alfinete	(આલ્ફિનેતિ)	Pin
ટાંકું	Tanque	(તાંકિ)	Tank
ટુવાલ	Toalha	(તુઆલ્ય)	Towel

ટોપી	Bonet	(બૉનૅ)	Cap
,, (ઉભી)	Chapeu	(શાપૅઉ)	Hat
ટોપલી	Cesto	(સેસ્તુ)	Basket
ટોળું	Manada	(માનાદ)	Herd
ટ્રેડમાર્ક	Marca registada	(માર્ક રૅજિય-સ્તાદ)	Trade-mark
ટંમેટા	Tomate	(તૉમાતિ)	Tomato
ટંકણખાર	Sulfato de zinco	(સુલ્ફાતુ દ ઝીંકુ)	Sulphate of zinc
ટંકશાળ	Casa de moeda	(કાઝ દ મુઍદ)	Mint

ઠ

ઠંડી	Frio	(ફ્રીયુ)	Cold

ડ

ડગલો	Casaco	(કાઝાકુ)	Coat
ડક્કો	Caes	(કાઇશ)	Wharf
	Ponte de desembarque	(પૉન્તિ દ દીઝૅમ્બાર્કી)	Pier
ડક્કાફી	Direitos de caes	(દીરૅતુશ દ કાઇશ)	Wharfage
ડીબપોશ	Porca	(પૉર્કે)	Screw-nut
ડુંગરી	Cebola	(સેબોલ)	Onion

ઢ

ઢાંકણું	Tampa	(તામ્પ)	Cover
ઢોર	Gado	(ગાદુ)	Cattle
ઢોલીઓ	Leito	(લેઇતુ)	Bedstead

ત

તજ	Canella	(કાનૅલ્લ)	Cinnamon
તજનું તેલ	Oleo de cane'la	(ઑલીયુ દ કાનૅલ્લ)	,, oil
તરપીન્ટન	Terbentina	(તૅર્બૅન્તીન)	Terpentine
તલવાર	Espada	(ઇશ્પાદ)	Sword
તડબુચ	Pateca	(પાતૅક)	Melon
તમાકુ	Tabaco	(તાબાકુ)	Tobacco
તકીઓ	Almofada	(આલ્મૉફાદ)	Cushion
તલી	Gergelim	(જેર્જેલીં)	Gingley
તાળું	Fechadura	(ફેશાદૂર)	Lock
તારીખ	Data	(દાત)	Daté
તાર	Telegramma	(તૅલૅગ્રામ)	Telegram
તાર ઑફીસ	Escriptorio do telegrapho	(ઇસ્ક્રીતૉર્યું દુ તૅલૅગ્રફુ)	Telegraph-office
તારનું ફારમ	Forma para telegramma	(ફૉર્મે પર તૅલૅગ્રામ)	Telegraph-form
તાર લઇ આવનાર માણસ	Mensageiro de telegrammas	(મૅસાજ્યૈર દ તૅલૅગ્રામશ)	Telegraph messenger

તીખાં	Pimenta	(પિમેંન્ત)	Pepper
ત્રીજોરી	Cofre	(કૉફ્રિ)	Treasury
તુતક	Coberta	(કુબૅર્તે)	Deck
તેલ	Oleo, azeite	(ઑલીયુ આઝેઇતિ)	Oil
,, મીઠું	,, de gergelim	(,, દ્ જેર્જેલીં)	Gingley oil.
તેજાબ	Acido	(આસિદુ)	Acid
તહેવાર	Dia feriado	(દીય ફેરિઆદુ)	Holiday
તોપ	Canhão	(કાંયાંઉ)	Cannon
તૃષા	Sede	(સૅદિ)	Thirst

થ

થાપણ	Capital	(કાપિતાલ્)	Capital
થાળી	Travessa	(ત્રાવૅસ્સ)	Dish

દ

દહીં	Nata	(નાત)	Curd
દરીઓ	Mar	(માર્)	Sea
દરજી	Alfaiate	(આલ્ફાયાતિ)	Tailor
દળનાર	Moleiro	(મોલેઇરૂ)	Grinder
દસ્તાવેજ	Documento	(દોકુમૅન્તુ)	Document
દાડમ	Romã	(રૉમાં)	Pomegranate
દ્રાક્ષ	Uvas	(ઊવ્વશ્)	Grapes

દાણુ	Direitos da Alfandega	(દિરૈતુશ્ દ આલ્ફાંદિગ)	Customs duties
દાણુ માંડવી	Alfandega	(આલ્ફાંદિગ)	Custom-house
દાણુ ચોરી	Contrabanda	(કૉન્ત્રાબાંદ)	Deceit of duty
દાદર	Escada	(ઇસ્કાદ)	Stair-case
દાઢી	Barba	(બાર્બ)	Beard
દાકતર	Doutor	(દોતોર)	Doctor
દિવસ	Dia	(દીય)	Day
દીવાનખાનું	Sala	(સાલ)	Drawing room
દીવો	Candieiro	(કાંદિયેર)	Lamp
દીવાસળી	Phosphoros	(ફૉશ્ફરશ્)	Matches
દીવાળી (સાહેબોની)	Natal	(નાતાલ્)	Christmas
દીવાદાંડી	Pharol	(ફરૉલ્)	Light-house
દુધ	Leite	(લેઇતિ)	Milk
દુધપાક	Pudim de arroz	(પુદિં દ્ અરરોઝ્)	Rice-pudding
દુધવાળો	Leiteiro	(લેઇતેઇરૂ)	Milkman
દુઃખ	Dor	(દોર્)	Pain
દુકાન	Loja	(લૉજ)	Shop
દુકાનદાર	Logeiro	(લોજઐર)	Shop-keeper
દુધી	Abobora branca	(આબૅાબોર બ્રાંક)	White pumpkin
દેવળ	Igreja	(ઇગ્રેજઝ)	Church
દેડકો	Rã	(રરાં)	Frog
દેવાદાર	Devedor	(દેવેદોર્)	Debtor
દોરા	Linha	(લીં'ય)	Thread
દોરડું	Cabo	(કાબુ)	Rope
,, વહાણનું	Amarra	(આમારર)	Cable

ધ

ધણી	Marido	(મારીદ્)	Husband
ધણીઆણી	Mulher	(મુલ્યૅર્)	Wife
ધક્કો	Cais	(કાઇશ્)	Wharf
ધાણા	Coentro	(કુયૅન્ત્રુ)	Coriander seed
ધાબળો	Cobertor	(કુબૅર્તોર્)	Blanket
ધોબણ	Lavadeira	(લાવાદેઇરિ)	Laundress
ધોબી	Mainato	(માઇનાતુ)	Washerman
ધોતીઉં	Pano	(પાનુ)	Dhoti (*Dhotal*)
ધોધ (પાણીનો)	Cascata	(કાસ્કાત)	Waterfall

ન

નમુનો	Amostra	(આમૉશ્ત્ર)	Sample
નવસાર	Nitrato de potasso	(નિત્રાતુ દ્ પૉતાસ્સુ)	Potacium nitrate
નથણી	Annel de nariz	(આનૅલ્ દ્ નારીઝ્)	Nose-ring
નરક	Inferno	(ઇફૅર્નુ)	Hell
નળીઆં	Telhas	(તેલ્યશ્)	Tiles
નાતાલ	Natal	(નાતાલ્)	Christmas
નાક	Nariz	(નારીઝ્)	Nose
નાસ્તો	Almoço	(આલ્મોસુ)	Breakfast
નાળીએર	Coco	(કોકુ)	Coaco-nut
નારંગી	Laranja	(લારાંજ્ઝ)	Orange
ન્યાયાધીશ	Juiz	(જ્ઝુઇઝ્)	Judge

નાણું ધીરનાર	Emprestador	(ઍમ્પ્રૅસ્તાદોર્)	Money lender
નાવાની ઓરડી	Lavadouro	(લાવાદૌર)	: Lavatory
નામું	Conta	(કૉન્ત)	Account
નામાના ચોપડા	Livros de contas	(લીવ્રુશ્ દ્ કૉન્તશ્)	Account books
નાલ બેસાડનાર	Ferrador	(ફૅરરાદોર્)	Farrier
નાનખટાઇ	Bolodoce	(બૉલૉદોસિ)	Biscuit
નિશાળ	Escola	(ઇશ્કૉલ)	School
નિશાળનો માસ્તર	Mestre de escola	(મૅસ્ત્રિ દ્ ઇશ્કૉલ)	School master
નિશાળીઓ	Estudante	(ઇશ્તુદાન્તિ)	Student
નિમક	Sal	(સાલ્)	Salt
નુકશાન	Prejuizo	(પ્રેજ઼ુઇઝુ)	Loss
નુકશાનીનો દાવો કરવો	Reclamar damnos	(રૅકલામાર્ દાનુશ્)	To claim damages
નોકર	Criado	(ક્રિયાદુ)	Servant
નોર	Frete	(ફ્રિતિ)	Freight
નોટપેપર	Papel formato	(પપૅલ્ ફૉરમાતુ)	Note-paper

પ

પવન	Vento	(વ્વૅન્તુ)	Wind
પક્ષી	Passaro	(પાસરૂ)	Bird
પથ્થર	Pedra	(પૅદ્ર)	Stone
પરોઢીઉં	Amanhecer	(આમાન્યૅસેર્)	Dawn
પખવાડીઉં	Quinzena	(કિંઝેન)	Fortnight

પરબીડીઉં	Envelope	(ઍવૅલૉપિ)	Envelope
પનીર	Queijo	(કેઇજ્જુ)	Cheese
પવા	Avéla	(આવ્વૅલ)	Flattend rice
પરસાળ	Varanda	(વારાંદ)	Varandha
પગથીઉં	Degrao	(દૅગ્રાવ)	Step
પતાવટ	Composicão	(કોમ્પોઝિસાંઉ)	Composition
પગરખાં	Botas	(બૉતશ)	Boots
પતંગીઉં	Maripousa	(મારીપોઝ)	Moth
પાર્સલ	Embrulho	(ઍંબ્રુલ્યુ)	Parcel
પાણી	Agua	(આગ્વ)	Water
પાતળું	Magro	(માગ્રુ)	Lean
પાકીટ (ખીસ્સું)	Algibeira	(આલ્ઝીબેઇર)	Pocket
પાટલુન	Calças	(કાલ્શસ)	Trousers
પાર્સલ પોસ્ટ	Correio de encommendas	(કુરરેયુ દ અકૉમૅન્દશ)	Parcel post
પાન	Folha de betel	(ફોલ્ય દ બૅતૅલ)	Betel leaf
પાઘડી	Turbante	(તુર્બાન્તિ)	Turban
પાવડો	Pá de ferro	(પા દ ફેરરૂ)	Shovel
પાઠશાળા	Universidade	(ઉનિવૅર્સિદાદિ)	University
પ્યાલા (ચીગરા)	Chicara	(શીકર)	Cups
પૂરી	Bolacha	(બૉલાશ)	Cake
પુંજી	Capital	(કાપિતાલ)	Capital
પૂલ	Ponte	(પૉન્તિ)	Bridge
પુનેમ	A lua cheia	(અ લુઅ શેઇય)	Full-moon
પોલીસ	Policia	(પોલીસીય)	Policeman
પોલીસ ઑફીસ	Repartição da	(રૅપાર્તિ સાંઉ	Police office

ઑફીસ	policia	દ પોલીસીય)	
પોસ્ટ માસ્તર	Chefe do correio	(શેફિ દુ કુરરેયુ)	Postmaster
પોપટ	Papagaio	(પાપાગાઇયુ)	Parrot
પૈસાની થેલી	Bolsa	(બોલ્સ)	Purse
(ટપાલના)પૈસા ભરેલા	Franqueado	(ફ્રાંકિયાદુ)	Postage paid
(માલ) પહોંચતો કરવાનું બંદર	Porto de entrega	(પોર્તુ દ ઍન્ત્રૅગ)	Port of delivery
પંચ	Jury	(જઝુરિ)	Jury

ફ

ફટકડી	Alumen	(આલુમૅન)	Alum
ફરીઆદ	Queixa	(કેઇશ)	Complaint
ફડચો કરનાર	Liquidador	(લિકિદાદોરૂ)	Liquidator
ફે વરતું બીલ	Letra de favor	(લેત્ર દ ફાવોરૂ)	Bill of accomodation
ફાનસ	Lampião Lanterno	(લાંતૅર્ને) લાંપિયાંઉ	Lantern
ફીત,ફેર	Renda	(રૅન્દ)	Lace
ફુદીનો	Ortelão	(ઑરતૅલાંઉ)	Mint

બ

બગીચો	Jardim	(જઝાર્દીં)	Garden
બળદ	Boi	(બોઇ)	Ox
બકરો	Bode	(બૉદિ)	He-goat
બકરી	Cabra	(કાબ્ર)	She ,,
બરફ	Gelo	(જઝેલુ)	Ice
બટેટા	Batatas	(બાતાતશ)	Potatoes
બહેરો	Surdo	(સુર્દુ)	Deaf
બગલું	Grou	(ગ્રુ)	Crane
બદામ	Amendoa	(આમૅન્દોઆ)	Almonds
બરાખ	Barraca	(બાર્રાક)	Hut
બરણી	Boiaõ	(બોઇયાંઉ)	Jar
બચ્ચું (બાળક)	Criança	(ક્રિયાંસ્સ)	Child
બતક	Pato	(પાતુ)	Duck
બપોર	Tarde	(તાર્દિ)	Afternoon
,, (ખરા)	Meio diá	(મેઇયુ દીય)	Mid-day
બજારભાવ	Preço do mercado	(પ્રેસ્સુ દુ મૅર્કાદુ)	Market-price
બ્લૉટીંગ પેપર	Mataborrão	(માતાબુર્રાંઉ)	Blotting-paper
બાકી	Balanço, saldo	(બાલાંસુ, સાલ્દુ)	Balance
બારીસ્ટર	Bacharel	(બાશારૅલ)	Barrister
બારદાન	Tara	(તાર)	Covering
બાલદી	Balde	(બાલ્દિ)	Bucket
બાજરી	Muxeira	(મશ્વૅર, મશેઇર)	Millet
બારીઆ (ચોખા)	Arroz-cusido	(આર્રૉઝ કુઝીદુ)	Parched-rice
બાલ	Cabello	(કાબૅલ્લુ)	Hair
બારી	Janella	(જાનૅલ્લા)	Window

બારણું (નાનું)	Cancella	(કાંસૅલ)	Gate (small)
,, (મોટું)	Portao	(પૉર્તાંઉ)	,, large
બિછાનું	Cama	(કામ)	Bed
બિછાનાનો ઓરડો	Quarto de cama	(ક્વાર્તુ દ કામ)	Bed-room
બીલ્ટી	Conhe imento	(કુંયેસિમૅન્તુ)	Bill of lading
બિલાડી	Gato-a	(ગાતુ-ગાત)	Cat
બુક-પોસ્ટ	Correio de impressos	(કુરરેઇયુ દ ઇમ્પ્રૅસ્સુશ)	Book-post
બુકસેલર	Livreiro	(લીવ્રેઇરૂ)	Book-selle
બુંબો	Bomba	(બોમ્બ)	Bomb
બોર	Maçã	(માસાં)	Bore
બોયું	Boia de Salvavidas	(બૉઇય દ સાલ્વવીદશ)	Life-buov
બોન્ડનો માલ (વગર જગાત ભરેલો માલ)	Mercadorias captivas na alfandega	(મૅર્કાદોરીયશ કાતીવ્વશ ન આલ્ફાંદિગ)	Bonded goods
બંદર (વહાણુને લંગર કરવાનું બારૂં)	Porto de abrigo	પોર્તુ દ આબ્રીગુ)	Harbour
બંદર	Porto	(પોર્તુ)	Port
બેંક	Banco	(બાંકુ)	Bank

ભ

ભરતીઉ	Factura	(ફાતૂર)	Invoice
ભરતી (જુવાળ)	Marè	(મારૅ)	Tide
ભરવાડ	Pastor	(પાશ્તોરૂ)	Shepherd

ભઠીઆરો	Padeiro	(પાદેઇરૂ)	Baker
ભમરો	Bespa	(બેસ્પ)	Wasp
ભાડું	Renda	(રેન્દ)	Rent
ભાડુત	Inquilino	(ઇંકિલીનુ)	Tenant
ભાવ	Preço, valor	(પ્રેસ્સુ, વ્હાલોરૂ)	Price, value
ભાગીદારી	Sociedade	(સોસિયૅદાદિ)	Partnership
ભાગીદાર	Socio	(સૉસિયુ)	Partner
ભીંડા	Quiabo	(કિયાબુ)	Lady finger
ભૂખ	Fome	(ફૉમિ)	Hunger
ભુસો	Farelo	(ફારેલુ)	Bran
ભેંસ	Bufalo	(બુફલુ)	Buffalo
ભોંયરું	Sotão	(સૉતાંઉ)	Cellar
ભોઇ	Portador de palanquim	(પૉર્તદોરૂ દૂ પાલાંકીં)	Palanquin bearer

મ

મધ	Mel	(મૅલ્લ)	Honey
મધમાખ	Abelha	(આબેલ્ય)	Bee
મગ	Mugo-feijão	(મુગ-ફેજાંઉ)	Moog beans.
મકાઈ	Milho	(મીલ્યુ)	Maize
મમરા	Arroz tisnado	(આરરોઝ્ તીઝનાદુ)	Parched-rice
મરચાં	Pimenta	(પિમેંન્ત)	Chillies
મસુરની દાળ	Lentilha	(લેન્તિલ્ય)	Pulse
મસાલો	Tempeiro	(તેંમ્પેઇરૂ)	Condiment
મલાઇ	Creme	(ક્રેમિ)	Cream

મહેલ	**Palacio**	(પાલાસિયુ)	**Palace**
મકાન	**Edificio**	(એદિફીસીઉ)	**Building**
મટોડી	**Barro**	(બારરૂ)	**Clay**
મચ્છર	**Mosquito**	(મોસ્કીતુ)	**Mosquito**
મધરાત	**Meia noite**	(મેઇય નૉઇતિ)	**Mid-night**
મહિનો	**Mez**	(મેઝ્)	**Month**
ગયો ,,	**Mez-findo**	(મેઝ્ ફીન્દુ)	**,, last**
આવતો ,, '	**,, - proximo**	(મેઝ્ પ્રૉસિમુ)	**,, next**
મરી	**Pimenta**	(પિમૅન્ત)	**Pepper**
મનીઆડર	**Vale do correio**	(વાલિ દુ કુરરેયુ)	**Money-order**
માલ (ધ્સ્ટીમરનો)	**Carga**	(કાર્ગ)	**Cargo**
માલ	**Mercadoria**	(મૅકર્દોરીય)	**Goods**
માળ	**Andar**	(આંદારૂ)	**Floor**
માખણ	**Manteiga não cosida**	(માંતેઇગ નાંઉ કુઝીદ)	**Butter**
માથું	**Cabeça**	(કાબેસ)	**Head**
મારકીટ	**Mercado**	(મૅર્કાદુ)	**Market**
માસ્તર (સ્ત્રી)	**Mestra**	(મૅસ્ત્ર)	**Governess**
માછલું	**Peixe**	(પેઇશિ)	**Fish**
માછી	**Pescador**	(પૅશ્કાદોરૂ)	**Fisher-man**
માંડવી	**Alfandega**	(આલ્ફાંદિગ)	**Custom-house**
માંડવી	**Amandvim**	(આમાંદવી)	**Ground-nuts**
માળા	**Rosario**	(રૉઝાર્યું)	**Necklace**
મીઠાઇ	**Doce**	(દોસિ)	**Sweetmeat**
મીલ્કત	**Bens**	(બેંશ્)	**Estates**
મીણબત્તી	**Vela**	(વૅલ)	**Candle**

મીણબતીની શમેદ (વાક્ષસર)	Castiçal	(કાસ્તિસાલ્)	Candlestick
મીઠું	Sal	(સાલ્)	Salt
મુકરદમો	Acçaõ	(આસ્સાંઉ)	Action
મૂળો	Rabano	(રાબાનુ)	Reddish
મુનીમ	Guarda-livros	(ગ્વાર્દા-લીવ્રશ્)	Book-keeper
મુસાફરી	Viagem	(વિઆજિં)	Voyage
મુંગો	Mudo	(મૂદુ)	Dumb
મુરઘો	Gallo	(ગાલ્લુ)	Cock
મુરઘી	Gallinha	(ગાલ્લીંય)	Hen
મુરઘીનું બચ્ચું	Frango	(ફ્રાંગુ)	Chicken
મુરબ્બો	Dôce	(દોસિ)	:Jam
મેથી	Alforva	(આલ્ફૉર્વ)	Foeungreek seed
મોટર	Motor, Automobile	(મૉતોર) આઉતૉમોબીલિ)	Motor car
મોરી	Goteira	(ગોતેઇર)	Drainage
મોઢું (ચહેરો)	Cara	(કાર)	Face
,, (ખાવાનો ભાગ)	Bocca	(બોક્ક)	Mouth
મોજાં (હાથના)	Luvas	(લુવ્વશ્)	Gloves
,,(પગના)	Meias	(મેઇઅશ્)	Stockings
મોચી	Sapateiro	(સાપાતેઇરૂ)	Shoe-maker
મોહોર	Sello, carimbo	(સેલ્લુ, કારીમ્બુ)	Seal
મોહોર કરવાની લાખ	Lacre de sellar	(લાક્રિ દ સેલ્લાર્)	Sealing wax

ય

યાદી	Lembrança	(લેંબ્રાન્સ)	Remembrance

ર

રકાબી	**Prato**	(પ્રાતુ)	Plate
રસોડું	**Cosinha**	(કુઝીંય)	Kitchen
રસોઇઓ	**Cozinheiro**	(કુઝીયેરૂ)	Cook
રસીદ	**Recibo**	(રેસીબુ)	Receipt
રજીસ્ટર કાગળ	**Registar carta**	(રેજીસ્તાર્ કાર્તે)	Registered letter
રાઈ	**Mostarda**	(મૉસ્તાર્દે)	Mustard
રાત્રી	**Noite**	(નોઇતિ)	Night
રૂપું	**Prata**	(પ્રાત)	Silver
રૂમાલ	**Lenço**	(લેંસુ)	Handkerchief
રેલ્વે	**Caminho-de ferro**	(કામીન્યુ દ્ ફૅરરૂ)	Railway
રેલ્વે સ્ટેશન	**Estação de c-de ferro**	(દસ્તાસાંઉ દ્ કા-દ્ ફૅરરૂ)	Railway station
રેશમ	**Seda**	(સેદ)	Silk
રેશમી કાપડ	**Pano de seda**	(પાનુ દ્ સેદ)	Silken cloth
રેશમનો કીડો (કોશેટો)	**Bicho de seda**	(બીશુ દ્ સેદ)	Silk-worm
રેતી	**Areia**	(આરેઇયે)	Sand
રોજમેળ	**Livro diario**	(લીવુ દીઆરીઉ)	Diary

લ

લખત	Titulo	(તીતુલુ)	Deed
લગન	Casamento	(કાઝામેન્તુ)	Marriage
લવીંગ	Cravos	(ક્રાવ્વુશ)	Cloves
લસણ	Alho	(આલ્યુ)	Garlic
લગામ (ઘોડાની)	Redeas	(રૅદિયશ્)	Reins
લખવાના કાગળ	Papel formato	(પપૅલ્ ફૉર્માતુ)	Note paper
લખવાની સામગ્રી	Materiaes para escrever	(માતેરીયાઇશ્ પર ઇશ્ક્રેવેર્)	Writing materials.
લાકડું (ઇમારતી)	Madeira	(માદેર)	Timber
લીલાંઉ	Arrematação	(આરરૅમતાસાંઉ)	Auction
લીંબુ	Limão	(લીમાંઉ)	Lemon
લીમલેટ	Limonada	(લીમોનાદ)	Lemonade
લુહાર	Ferreiro	(ફેરરેરૂ)	Blacksmith
લેણદાર	Credor	(ક્રેદોર્)	Creditor
લોબાન	Benjoim	(બેંજઝૉઇ)	Olibanum
લોટ	Farinha	(ફારીગ્ન્ય)	Flour
ઘઉંનો લોટ	Farinha de trigo		જુઓ પાનું ૧૭૩
ચણાનો ,,	,, ,, grão		જુઓ પાનું ૧૭૩
ચોખાનો ,,	,, ,, arroz		જુઓ પાનું ૧૭૩
લંગડો	Coxo	(કોશુ)	Lame

વ

વરસાદ	Chuva	(શુવ્ર)	Rain

વરસ	Anno	(આનુ)	Year
વલતર	Abatimento	(આબાતિમેન્તુ)	Reduction
વજન	Peso	(પેઝુ)	Weight
વખાર	Armazem Godão	(આર્માઝેં) (ગુદાંઉ)	Warehouse
વટાણા	Ervilha	(એર્વીલ્ય)	Peas
વરીઆળી	Funcho	(ફુંશુ)	Fennel
વણકર	Tecelaõ	(તૅસૅલાંઉ)	Weaver
વરૂ	Lobo	(લોબુ)	Wolf
વછેરો	Potro	(પોત્રુ)	Colt
વહેળીઉં, ઝરો	Ribeiro	(રરીબેઇરૂ)	Brook
વહાણ	Navio	(નાવ્વીયુ)	Ship
બ્યાજ	Juro	(જ્ઝૂરૂ)	Interest
વાલસર	Castiçal	(કાસ્તિસાલ્)	Candlestick
વાવટો	Bandeira	(બાંદેર)	Flag
વાળુ	Ceia	(સેઇય)	Supper
વાઘ	Tigre	(તીગ્રિ)	Tiger
વાંદરો	Macaco	(માકાકુ)	Monkey
વાછરડું	Bezerro	(બેઝેરરૂ)	Calf
વાદળું	Nuvem	(નૂવિં)	Cloud
વીંટી	Annel	(આનૅલ્)	Ring
વીમો	Seguro	(સેગૂરૂ)	Insurance
વીમાની પાલીસી	Apolice de Seguro	(અપોલિસિ દ સેગૂરૂ)	Insurance policy
વીલાયતી મીઠું	Salamargo	(સાલ્આમાર્ગુ)	Epsom salt
વેરો	Taxa	(તાશ)	Tax

વેપાર (પરચુરણ)	Negocio a retalho	(નૅગૉસિઉ અ રૅતાલ્ય)	Retail business
,, જથાબંધ	,, por atacado	(નૅગૉસિઉ પોર્ આતાકાડુ)	Wholesale business
વેપારી	Negociante	(નૅગોસિયાંતિ)	Merchant
વેંગણ	Brinjela	(બ્રીન્જેલ)	Bringal
વેંચનાર	Vendedor	(વેન્દેદોર્)	Salesman

શ

શમેદાન	Castiçal	(કાસ્તિસાલ્)	Candlestick
શમળી	Chamariz	(શામારીઝ્)	Kite
શહેર	Cidade	(સિદાદિ)	City
	Villa	વીલ્લ	Town
શાહી	Tinta	(તીન્ત)	Ink
શાખ	Testemunha	(તેસ્તિ મુન્ય)	Witness
શિક્ષક	Mestre	(મૅસ્ત્રિ)	Master
શીશી	Garrafa	(ગારરાફ્)	Bottle
શીશાપેન	Lapis	(લાપિશ્	Pencil
શેઠ	Patrão	(પાત્રાંઉ)	Master
શેઠાણી	Patroa	(પાત્રોઅ)	Mistress
શેરડી	Cana de assucar	(કાન દ્ આસુકર)	Suger-cane
શેતરંજી	Tapete	(તાપેતિ)	Carpet
શેરી	Rua	(રૂઅ)	Street
શુહૉર્ન (જોડા ઉપાડ)	Calçadeira	(કાલ્સાદેઇર)	Shoe horn

સ

સરનામું	Endereço	(એન્દેરેસ્સુ)	Address
સહી	Assignatura	(આસિનાતૂર)	Signature
સદ્‌ગૃહસ્થ	Cavalheiro	(કાવ્વાલ્યેર)	Gentleman
સરેસ	Colla	(કૉલ)	Glue
સગાં	Relativos	(રેલાતીવ્વુશ)	Relatives
સતમી	Conhecimento	(કુયેસિમેન્તુ)	Bill of lading
સવાર	Manhã	(માગ્યાં)	Morning
સર્પ	Serpente	(સેર્પેન્તિ)	Serpent
સ્વર્ગ	Ceo	(સેઉ)	Heaven
સર્જન	Cirurgião	(સિરૂર્જીઆંઉ)	Surgeon
સરસામાન (મુસાફરીના)	Bagagem	(બગાજિં)	Luggage
સ્ટેશન માસ્તર	Chefe da estação	(શેફિ દ ઇસ્તાસાંઉ)	Station master
સક્કરજંદ	Morango	(મોરાંગુ)	Sweet yam
સરસી	Semente de colza	(સેમેંતિ દ કૉલ્ઝ)	Rape seed
સંડાસ	Retrete	(રેત્રૅતિ)	Privy
સાજીખાર	Barilha	(બરીલ્ય)	Natron
સાબુ ચોખા	Sago	(સાગુ)	Sago
સાકર	Assucar cande	(આસુકર્ કાંદિ)	Sugar-candy
સાડી	Pano de seda	(પાનુ દ સેદ)	*Saree*
સાબુ	Sabão	(સાબાંઉ)	Soap
સાબુની ગોટી	Saboneta	(સાબોનૅત)	Soap
સાગ	Teca	(તૅક)	Teak-wood
સાવરણી	Vassoura	(વાસ્સોર)	Broom

સાદડી	**Esteira**	(ઇસ્તૈંર)	**Mat**
સાંજ	**Noitinha**	(નાઇતીંય)	**Evening**
સાંકળી	**Cadea**	(કાદેય)	**Chain**
સિંહ	**Leão**	(લેયાંઉ)	**Lion**
સિંધવ	**Salgemma**	(સાલ્જઝેમ)	**Rock salt**
સીમેંટ	**Cimento**	(સિમતુ)	**Cement**
સીગાર	**Charuto, Cigarro**	(શારૂતુ / સીગારરૂ)	**Cigar**
સીડી	**Degraos da escada**	(દેગ્રાવુશ્ દ ઇશ્કાદ)	**Stairs**
સીપાઇ સોલ્જર	**Soldado**	(સૅાલ્દાદુ)	**Soldier**
સુખડ	**Sandalo**	(સાંદલુ)	**Sandel**
સુકાન	**Leme**	(લૅમિ)	**Helm**
સુથાર	**Carpinteira**	(કાર્પિંતૈરૂ)	**Carpenter**
સુડી	**Quebranozes**	(કૅબ્રનૅાઝીશ્)	**Nut-crackers**
સુપ	**Sopa**	(સોપ)	**Soup**
સુતરાઉ	**Algodão**	(આલ્ગુદાંઉ)	**The cotton**
સુતર	**Linha**	(લીઞ્ય)	**Cotton thread**
,, રંગેલુ	,, **pintada**	(,, પીન્તાદ)	**Cotton thread coloured**
,, કસુંબી	,, **vermelha**	(,, વેર્મેલ્ય)	**Cotton thread pink**
,, પીળું	,, **amarelada**	(,, આમારૅલાદ)	**Cotton thread yellow**
સુખડી	**Doce**	(દોસિ)	**Sweet-meat**
સુરોખાર	**Nitro**	(નીત્રુ)	**Nitre**
સુરમો	**Antimonio**	(આંતિમૅાનિઉ)	**Antimony**
સુંઠ	**Gengibre secco**	(જ્યેંઝીબ્રિસેકુ)	**Dry ginger**

સુરજ	Sol	(સૉલ્)	Sun
સુર્યોદય	Nascer do sol	(નાસ્સેર્ દુ સૉલ્)	Sun rise
સુર્યાસ્ત	Por do sol	(પોર્ „ „)	Sun-set
સેવ	Macarão	(માકારાંઉ)	Virmicalli
સેતુર	Amora	(આમૉર)	Silk-plant
સોનું	Ouro	(ઓરુ)	Gold
સોનામુખી	Sene	(સૅનિ)	Senna
સોમલ	Arsenico	(આર્સૅનિકુ)	Arsenic
સોપારી	Areca	(આરૅક)	Betel-nut
સોની	Ourive	(ઓરીવિ)	Goldsmith
સોઇ	Agulha	(આગુલ્ય)	Needle
સોયા	Alfinetes	(આલ્ફીનૅતીશ્)	Pins
સોડાવૉટર	Agua de soda	(આગ્વ દ સૉદ)	Soda-water

હ

હલદળ	Açafrão	(આસાફ્રાંઉ)	Turmeric
હથોડો	Martelo	(માર્તૅલુ)	Hammer
હલેસું	Remo	(રૅમુ)	Oar
હવા	Ar	(આર્)	Air
હજામ	Barbeiro	(બાર્બૅઇરૂ)	Barber
હફ્તો	Prestaçaõ	(પ્રૅસ્તાસાંઉ)	Instalment
હરરાજી	Arrematação	(આરરૅમતાસાંઉ)	Auction
હાથ	Mão	(માંઉ)	Hand

,, કોણીસુધીનો	Braço	(બ્રાસુ)	Arm
હાથી	Elephante	(ઍલૅફાંતિ)	Elephant
હાથીદાંત	Marfim	(માર્ફી)	Ivory
હાંડી	Globo	(ગલોબુ)	Globe
હીરા	Diamante	(દીયામાન્તિ)	Diamond
હિસાબ ચોખ્ખો કરવો	Saldar uma conta	(સાલ્દાર્ ઊમ કૉન્ત)	To settle an account
હિસાબ બંધ કરવો	Fechar ,, ,,	(ફેઇશાર્ ઉમ કૉન્ત)	,, Close an account
હીંગ	Asso	(આસ્સુ)	Asafoetida
હુંડી (તુરત મુદતની)	Letra á vista	(લેત્ર આવીશ્ત)	Bill at sight
,, ત્રણમાસની ,,	,, a tres mezes	(,, ત્રેશ્ મેઝીશ્)	,, at 3 months date
,, લખનાર	Sacador	(સાકાદોર્)	Drawer of a bill
,, શીકારનાર	Acceitor	(આસેઇતોર્)	Drawee
,, દેખાડ્યે થતાંજ ભરવી	Letra pagavel á vista	(લેત્ર પાગાવ્વેલ્ આવીસ્ત)	Bill payable at sight
હોલ્ડર	Caneta	(કાનૅત)	Holder

૧૦૭ આગળ આવી ગયલા પોરટુગીઝ ગુજરાતિ શબ્દો

Palavras Portuguez em Gujarati

(પાલાવ્રઝ્ ઍઁ ગુજરાતિ).

Words. Portuguese into Gujarati

જે શબ્દો પાઠને મથાળે આવેલા છે તે તથા વિશેષણ, ક્રિયાપદ અને અવ્યયના કોઠામાં આપેલા છે તે ફરીથી આપવા ઉચિત ધાર્યાં નથી. વાક્યોમાં આવેલા શબ્દો ખાસ કરીને આપ્યા છે.

A

Agua	(આગ્વ)	પાણી	Water
Agora	(અગૉર)	હમણાં	Now
Ajuda	(આજ઼ુદ)	મદદ	Help
Aldeia	(આલ્દીઆ)	ગામડું	Village
Algibeira	(આલ્જીબેર)	ખીસું	Pocket
Alguem	(આલ્ગેં)	કોઇ	Somebody
Alguns	(આલ્ગુંસ)	,,	Some
Alli	(અલી)	ત્યાં	There
Alegria	(આલેગ્રીય)	આનંદ	Pleasure
Ambos	(ઑંબુશ્)	બન્ને	Both
Amigo	(આમીગુ)	દોસ્તદાર	Friend
Amanhã	(આમાન્યા)	આવતી કાલે	To-morrow
Animal	(અનિમાલ્)	પ્રાણી, જીવ	Animal

Apertar	(આપૅર્તાર)	મજબુત કરો	To tighten
Apressar	(આપ્રૅઝાર્)	ઉતાવળ કરવી	To-hurry
Aqui	(અકી)	અહીં	Here
Aquillo	(એકીલ્લુ)	તે	That
Aquelle	(અકેલ્લિ)	,,	,,
Ate'	(આતે)	જયાંસુધી	Until
Atalho	(આતાલ્યુ)	ટુંકો રસ્તો	Cross-way
Atravessar	(આત્રાવ્હૅસ્સાર્)	આડું જવું	To run through
Aturados	(આતુરાડુશ)	સખ્ત	Hard

B

Banhar	(બાંઇઆર્)	નહાવું	To bathe
Barbear	(બાર્બૅયાર્)	હજામત કરવી!	,, Shave
Bom, Boa	(બૅાં,બોઅ)	સારૂં	Good
Bondade	(બૅાંદાદિ)	મહેરબાની	Goodness
Brincar	(બ્રિંકાર્)	રમવું	To play
Brincadeira	(બ્રિકાદેઇર)	મશ્કેરી	Joke

C

Caça	(કાસ્સ)	ગોળી મારવી	To shoot
Casa	(કાઝ)	ઘર	House
Cana	(કાન)	વાંસ	Bamboo

Cafeteira	(કાફ્તેઇર)	કાફીની કીટલી	Coffee pot
Calar	(કાલારૂ)	ચુપ રહેવુ	To be silent
Caminho	(કામીન્યુ)	રસ્તો	Way
Capacidade	(કાપાસિદાદિ)	હુશીઆરી	Cleverness
Capaz	(કપાઝ)	શક્તિવાન	Able
Cavállo	(કવ્હાલુ)	ઘોડો	Horse
Cavalharica	(કાવ્યાલ્યારિસ)	ઘોડાના તબેલા	Stable
Calçador	(કાલ્સદોરૂ)	જોડા ઉપાડ	Shoe horn
Cha	(શા)	ચા	Tea
Chapeu-de chuva	(શાપેઉ દ શુવ)	છત્રી	Umbrella
Cima	(સીમ)	ઉપર	Up
Cidade	(સિદાદિ)	ગામ	Town
Cilha	(સીલ્ય)	તંગ	Girth
Comboi	(કામ્બોઇ)	રેલગાડી	Train
Comida	(કુમીદ)	ખાણુ	Dinner
Constipaçao	(કૉંસ્તીપાસાઉ)	સળેખમ	Cold
Contente	(કાન્તેન્તિ)	ખુશી	Pleased
Convidar	(કોંવિદારૂ)	નોતરૂ આપવુ	To invite
Correio	(કુરરેયુ)	ટપાલ	Post
Cousa	(કોઝ)	ચીજ	Thing
		કાંઇક	Something
Cujo	(કુજ્વ)	કોનુ	Whose

D

Demorar	(દૅમૉરાર્)	ખોટી થવું	To detain
Descance	(દીશ્કાંસિ)	શાંતિ	Stillness
Desejos	(દેઝેજ્ઝુશ્)	ઇચ્છાઓ	Wishes
Devagár	(દેવ્વાગાર્)	હળવેથી	Slowly:
Dia	(દીય)	દિવસ	Day
Difficil	(દીફીસિલ્)	અઘરૂં	Difficult
Dizer	(દીઝેર્)	કહેવું	To tell
Doce	(દૉસિ)	નાસ્તો	Breakfast
Doente	(દુઍન્તિ)	બીમાર	Sick
Duvida	(દૂવિદ)	શંકા	Doubt

E

Em breve	(એં બ્રૅવ્વિ)	ટુંકમાંજ	Shortly
Embora	(ઍમ્બોર)	દૂર (થા)	Away
Encontrar	(ઍંકૉંત્રાર્)	મળવું; જડવું	To find
Endereço	(ઍંદેરેસુ)	શીરનામું	Address
Engane	(ઍંગાનિ)	ભૂલ	Mistake
Enganar	(ઍંગાનાર)	ભૂલ કરવી	To mistake
Ensinar	(ઍંસિનાર્)	શીખવવું	„ teach
Enviar	(ઍંવીયાર્)	મોકલવું	„ send
Envelope	(ઍંવૅલોપિ)	કવર	Envelope
Entende	(ઍતંદિ)	સાંભળવું	To listen
Escola	(ઇશ્કૉલ)	નિશાળ	School
Escolhar	(ઇશ્કૉલ્યાર્)	પંસંદ કરવું	To select

Escuro	(ઇસ્કૂરૂ)	અંધારૂં	Darkness
Escutar	(ઇસ્કુતાર્)	સાંભળવુ	To hear
Estudo	(ઇસ્તૂદ્)	અભ્યાસ	Study
Estremosa	(ઇસ્ત્રૅમૉઝ)	વહાલી	Dear
Exame	(એઝામિ)	પરીક્ષા	Examination
Exemplo	(એઝેમ્પ્લુ)	ઉદાહરણ	Example
Existir	(એઝીસ્તીર્)	હૈયાત હોવું	To exist

F

Faca	(ફાક)	છરી	Knife
Facil	(ફા'સિલ્)	સુહેલું	Easy
Favor	(ફાવોર્)	મહેરબાની	Favour
Feliz	(ફેલીઝ્)	સુખી	Happy
Fresca	(ફ્રેસ્ક)	સ્વચ્છ	Clean

G

Geral	(જ્યૅરાલ્)	સાધારણ	General
Gerente	(જ્યૅરૅન્તિ)	મેનેજર	Manager
Giro	(ઝીરૂ)	ફેરો	Turn
Gostar	(ગૉશ્તાર્)	ગમવું	To like

Guarda	(ગાર્દે)	ચોકીઆત	**Watch-man**
Guarda-chuva	(ગાર્દે-શૂવ્વ)	છત્રી	**Umbrella**
Guia	(ગિય)	પરવાનો, રજા	**Permit**

H

Hoje em dia	(ઓજિઝ એં દીય)	હમણાં	**Now-a-days**

I

Intrucção	(ઇસ્તુસાંઉ)	કેળવણી	**Learning**
Isto	(ઇસ્તુ)	આ	**This**
Isso	(ઇસ્સુ)	તે	**That**

J

Junto	(જ્ઝૂન્તુ)	સાથે	**Together**

L

Larga	(લાર્ગે)	પહોળું	**Broad**
Leiteira	(લેઇતિઇર)	દુધનું વાસણ	**Milk-jug**
Limpar	(લીમ્પાર્)	સાફ કરવું	**To clean**
Livre	(લીવ્રિ)	છૂટા	**Free**
Livro	(લીવ્રુ)	પુસ્તક	**Book**

M

Mao, má	(માઉ, મા)	ખરાબ	Bad
Maior	(માયૉર્)	વધારે મોહું	Biggor
Manhã	(માન્યા)	સવાર	Morning
Marido	(મરીદુ)	ધણી	Husband
Manteiga	(માંતેઇગ)	માખણ, ઘી	Butter
Melhor	(મિલ્યૉર્)	વધારે સારૂ	Better
Menor	(મૅનૉર્)	વધારે.નાનું	Smaller
Mesmo	(મેઝ્મુ)	તેજ	Same
Moço	(મોસુ)	ચાકર	Servant
Motivo	(મોતીવ્વુ)	કારણ	Reason

O

Ora	(ઓરા)	ઠીક, સારૂ	Well
Ovo	(ઓવ્વુ)	ઈંડું	Egg

P

P. D. (Paz descance)	(પાઝ્ દીસ્કાંસિ)	શાંતિ આપો	Rest (Soul)
Pague	(પાગિ)	આપવું	To-pay
Passadiço	(પાસ્સાદીસુ)	રસ્તો	Passage
Pára	(પાર)	ઉભો રહે	Stop

Para	(પર)	માટે	**For**
Patife	(પાતીફિ)	લુચ્ચો	**Scoundrel**
Passagem	(પાસ્સાજ્ઁ)	રસ્તો	**Passage**
Peor	(પિયૅારૂ)	વધારે ખરાબ	**Worse**
Pedra	(પૅદ્ર)	પથ્થર	**Stone**
Pessoa	(પૅસ્સોઅ)	માણુસ	**Man**
Pertence	(પૅર્તઁસિ)	કબજો	**Belonging**
Perdão	(પૅર્દાઁઉ)	માફી	**Pardon**
Pequeno	(પિકૅનુ)	નાનું	**Small**
Philosophia	(ફીલોઝોફીય)	ફીલસુફી	**Philosophy**
Porta	(પૅાર્તે)	દરવાજો	**Door**
Possivel	(પોસ્સિવૅલ્)	બની શકે તેવું	**Possible**
Praça	(પ્રાસ્સ)	સીપાઇઓનુંટોળું	**Group of soldiers**
Primos	(પ્રીમુશ્)	ભત્રીજાઓ	**Cousins**
Principal	(પ્રીંસિપાલ્)	મુખ્ય	**Chief**
Proximo	(પ્રૅાસ્સીમુ)	પાસેનું	**Next**

Q

Quartó	(કવા'તું)	ઓરડો	**Room**
Quieto	(કીયૅતુ)	ચુપ રહે	**Quiet**

R

Rapaz	(રપાઝ્)	છોકરો	**Boy**
Regrinhó	(રેગ્રીંય)	લીટી	**Line**
Rheumatismo	(રેઉમતીઝ્મુ)	સંધીવા	**Rheumatism**
Rua	(રૂઅ)	શેરી	**Street**

S

Saliente	(સાલિએન્તિ)	મૂખ્ય બહાર પડતું	Salient
Saudades	(સાઉદાદિશ્)	ઉદ્દેશ	Regards
Seguro	(સીગુર)	સહીસલામત	Safe
Semana	(સૅમાન)	અઠવાડીઉં	Week
Sexo	(સેક્સુ)	જાત	Sex
Sexto	(સેશ્તુ)	છઠ્ઠું	Sixth
Sinto	(સિન્તુ)	દીલગીર હોવું	To be sorry
Soceguar	(સુસૅગાર્)	શાંત થવું	To be still
Subsistir	(સુસિસ્તિર્)	નિર્વાહ કરવો	To subsist
Superioridade	(સુપૅરીયૉરીદાદિ)	શ્રેષ્ઠતા	Superiority

T

Tarde	(તાર્દ)	સાંજ	Evening
Theologia	(તેઓલૉઝીય)	ઐશ્વર્યજ્ઞાન	Knowledge of God
Todo	(તોદુ) નરજાતિ	Adj. સઘળું	All
Toda	(તોદ) નારી૦	Adj. સઘળું	All
Tudo	(તુદુ)	Pron. ,, ,,	,,
Trabalho	ત્રાબાલ્યુ	કામ	Work

V

Vapor	(વાપોર્)	આગબોટ	Steamer
Verdadeira	(વૅર્દાદેઇર)	ખરેખરૂં	Real
Virtude	(વિર્તુદિ)	સદ્દગુણ	Virtue
Voz	(વૉઝ્)	ખબર	Report

Tudo (તુદુ) એ સર્વનામ છે અને **Todo** એ વિશેષણ છે. તેનું નરજાતિ **Todo** અને નારીજાતિ **Toda** થાય છે.

Z

Zelo (ઝેલુ) ઉત્કંઠા Zeal

૧૦૮ પોરતુગીઝ ભાષામાં શીરનામા કેમ કરાય છે તેના નમુના અત્રે આપેલા છે.

$Ill^{mo.}$ $Sn^{r.}$

João A. B. Manoel

Madura

અથવા

$Ex^{mo.}$ $Sn^{r.}$

Ferreira do Anglo

Etc, etc.

Lisboa

સ્ત્રીઓને માટે

$Ex^{ma.}$ $Sn^{ra.}$

S. Isabel de Freitas

Etc etc

Moçambique

જ્યારે સામાન્ય આમંત્રણ પત્રિકા કે ચિઠ્ઠી લખવી હોય ત્યારે જેમ અંગ્રેજીમાં Mr. કરીને લખીએ છીએ તેમ કોઈપણ શબ્દ લખવાનો પોરતુગીઝ ભાષામાં ચાલ નથી. ફક્ત નામ લખાય જેમકે João de Manoel

સદરહુ પુસ્તકના જેઓ અગાઉથી ગ્રાહક થયા છે તેઓના મુબારક નામોની યાદી.

પ્રત	નામ	ઠેકાણુ
૨૫	શા. માધવજી જેઠાભાઇની કું.	ડેલાગોઆબે
૨૫	મેસર્સ મનજી માંડણની કું.	ઇબાન
૧૦	,, ખાવાભાઇ હાજી ઇબ્રાહીમની કું.	,,
૧૦	,, લવચંદ દુલભ એન્ડ ફરિમાંઉ	,,
૫	રા. હરખચંદ જેઠા	,,
૧૦	,, ભગવાનજી પ્રાગજીની કું.	છીંદી
૧૦	ગાંધી રાઇચંદ પ્રેમચંદ	મોઝામબીક
૫	કંદોઇ ગોપાળજી ગોવિંદજી	,,
૫	રા. લવચંદ તારાચંદ	માપુટ
૧૦	ઠા. ખરમશી માણેકચંદની કું.	મગુડ
૧૫	રા. હીરાચંદ રામચંદ	,,
૫	,, હેમચંદ સવચંદ	ચંચાઇ
૩	દરજી લવચંદ રામચંદ	વીશુ
૧૦	શેઠ તુલસીદાસ માધવજી	દીવ
૨	,, જમનાદાસ ઓતમચંદ	,,
૪	,, નાગરદાસ વજેચંદ	,,
૨	ગાંધી સવચંદ જુગલદાસ	,,
૧૦	શેઠ પરભુદાસ વીરચંદ	,,
૧૦	,, ભગવાનદાસ લખમીચંદ	,,
૧૦	,, પાનાચંદ માણેકચંદ	ઘોઘલા ,,
૫	,, લવચંદ જેરાજ	દીવ
	હા. શેઠ નરોતમદાસ મોરારજી	,,

૨	દરજી રાઇચંદ જેરાજ	,,
૧	શા. મથુરાંદાસ સવચંદ	,,
૧	,, ભોવાનીદાસ વલભદાસ હા. દામોદરદાસ	,,
૧	શા. ખુબચંદ ગુલાબચંદ	,,
૧	,, અમરચંદ ઓતમચંદ	,,
૧	શા. લવચંદ પ્રાગજી	,,
૧	,, રામચંદ દુલભ	,,
૨	શેઠ પ્રેમચંદ જુગલદાસ	,,
૨	શા. મગનલાલ રાઇચંદ	,,
૨	મેસર્સ કેશવજી હીરાચંદ કુાં૦	,,
૧	શા. શીવલાલ હીમતરામ	,,
૧	સત્ય શોધક સભા.	
	હા. શેઠ ધરમશી ઉત્તમચંદ	,,
૧	વાંઝા હેમચંદ શામજી	,,
૧	શા. વલભદાસ જમનાદાસ	,,
૧	,, માણેકચંદ રામચંદ	,,
૧	વાંઝા લવચંદ હરખચંદ નરશી	,,
૧	,, રામચંદ ત્રીકમજી	,,
૧	માલી હીરાચંદ મોરાર	,,
૧૫	શેઠ ભગવાનદાસ હરીદાસ કુાં	મુંબાઇ
૫	,, દામોદર આણંદજી	,,
૫	,, વીસનજી સોમજી બાબુલ	,,
૩	,, કરસનદાસ રણછોડદાસ	,,
૨	,, બી. કલ્યાણ કુાં. (જરીવાલા)	,,
૧	વ્યાસ રેવાશંકર મયારામ	,,
૧	શા. ખીમચંદ હરખચંદ	,,

૧	,, કરસનદાસ પ્રભુદાસ	,,
૧	,, વરજીવનદાસ તારાચંદ	,,
૫	,, નરસીદાસ વલભદાસ	રોહીસા
૨	જોશી કાલીદાસ લીલાધર	પોરબંદર
૨	શા. જુજલાલ પાનાચંદ કોઠારી	સરધાર
૩	ઠા. નરશી ઝીણાભાઇ કું	ભાણવડ
૧	શા. ત્રીકમજી રાઇચંદ કું.	સાવરકુંડલા
૧	પટેલ ભાણાભાઇ નીછાભાઇ મોરી	બીલાડ
૧	,, રામદાસ બાપુભાઇ	અવાદર
૧	દેસાઇ ધીરજલાલ ઉમેદરામ	દેલવાડા
૧	માસ્તર વલ્લભદાસ પ્રાણશંકર	સુલ્મૈન.
૧	શાહ છોટાલાલ કેવલચંદ	જીબુટી (એડન)
૧	ખત્રી સુલેમાન આમદ	ધોરાજી
૧	શેઠ. નશરવાનજી ધનજીભાઇ	પરેલ.